

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του τουρισμού για το έτος 2018

Δεκέμβριος 2019

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΟΡΙΣΜΟΙ	7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	12
1.1 Γεωμορφολογία της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων	12
1.2 Διοικητικά Στοιχεία	15
1.3 Μεταφορικές Υποδομές	19
1.3.1 Αεροδρόμια	19
1.3.2 Λιμένες	22
1.3.3 Οδικοί άξονες	23
1.4 Δημογραφικά Χαρακτηριστικά, 2013 και 2018	24
1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	24
1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα	26
1.5 Ηλικιακή Κατανομή, 2013 και 2018	27
1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας	27
1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων	28
1.6 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018	29
1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	29
1.7 Μακροοικονομικά Στοιχεία, 2010 - 2016.....	31
1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	31
1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων	33
1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	34
1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων	35
1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2018	36
1.8 Απασχόληση στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης, 2013 – 2018.....	37
1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια	38
1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά κατηγορία απασχόλησης	40
1.8.3 Τύπος απασχόλησης στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια	41

1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων	44
1.8.5 Φύλο απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια	46
1.8.6 Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων	49
1.8.7 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια	51
1.8.8 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά κατηγορία απασχόλησης	54
1.8.9 Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018	56
2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ	58
2.1 Ξενοδοχειακό Δυναμικό 2018	58
2.1.1 Ξενοδοχειακό δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια	58
2.1.2 Ξενοδοχειακό δυναμικό Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα	61
2.2 Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων, 2018	64
2.2.1 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	64
2.2.2 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα	67
2.3 Δυναμικό Τουριστικών Επιπλωμένων Κατοικιών και Επαύλεων, 2018	69
2.3.1 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	69
2.3.2 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ανά περιφερειακή Ενότητα	71
2.4 Κύριες και Δευτερεύουσες Κατοικίες, 2001 - 2011	73
2.5 Δυναμικό Κάμπινγκ, 2018	76
2.5.1 Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	76
2.5.2 Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα	80
3 ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	82
3.1 Παραδοσιακοί Οικισμοί	82
3.2 Αρχαιολογικοί Χώροι και Μουσεία	83
3.2.1 Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ανά Ενότητα	83
3.2.2 Μουσεία της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα	85
3.3 Γαλάζιες Σημαίες, 2018	87
3.4 Μαρίνες, 2018	88

3.5 Πεζοπορία - TREKKING.....	89
3.6 Καταδυτικοί προορισμοί	91
3.7 Καζίνο	92
3.8 Γκολφ	92
4 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ	93
4.1 Διεθνείς Αεροπορικές Αφίξεις, 2013 - 2018.....	93
4.1.1 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια....	93
4.1.2 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα	95
4.2 Αεροπορική Κίνηση Εσωτερικού, 2013 - 2018	96
4.2.1 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	96
4.2.2 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα	98
4.3 Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εσωτερικού, 2013 - 2018.....	99
4.3.1 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	99
4.3.2 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων	101
4.4 Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εξωτερικού, 2013 - 2018	102
4.5 Στοιχεία Κρουαζιέρας, 2013 - 2018	103
4.5.1 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια .	103
4.5.2 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα	105
4.5.3 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	106
4.5.4 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα	108
4.6 Επισκέπτες σε Μουσεία, 2013 - 2018.....	109
4.6.1 Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια.....	109
4.6.2 Επισκέπτες σε μουσεία στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	111
4.7 Επισκέπτες σε Αρχαιολογικούς Χώρους 2013 - 2018	112
4.7.1 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	112
4.7.2 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα	114
5 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2016 - 2018	115
5.1 Βασικά Μεγέθη Εισερχόμενου Τουρισμού, 2016 - 2018	115
5.1.1 Επισκέψεις στην Ελλάδα.....	115
5.1.2 Επισκέψεις στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά χώρα προέλευσης.....	117

5.1.3 Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	119
5.1.4 Διανυκτερεύσεις στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά χώρα προέλευσης	121
5.1.5 Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	123
5.1.6 Εισπράξεις στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά χώρα προέλευσης	125
5.2 Βασικοί Δείκτες Εισερχόμενου Τουρισμού, 2016 - 2018	127
5.2.1 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα	127
5.2.2 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων	129
5.2.3 Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	131
5.2.4 Μέση Ημερήσια Δαπάνη ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων	133
5.2.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	135
5.2.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά χώρα προέλευσης	137
5.3 Κύριες και Δυνητικές Αγορές	139
5.3.1 Κύριες Αγορές	139
5.3.2 Δυνητικές Αγορές	142
5.4 Στοιχεία Αφίξεων – Διανυκτερεύσεων – Πληρότητας σε Ξενοδοχειακά Καταλύματα, 2013 - 2018	145
5.4.1 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	145
5.4.2 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα	147
5.4.3 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	149
5.4.4 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα	151
5.4.5 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	153
5.4.6 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα	154
5.5 Αφίξεις και Διανυκτερεύσεις σε Καταλύματα Σύντομης Διαμονής, 2014 - 2018	155
5.5.1 Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής	155
5.5.2 Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής	157
5.6 Τιμές Δωματίων, 2017 - 2018	159
5.6.1 Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων	159
6 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ	161
6.1 Οικονομικοί Δείκτες Απόδοσης Ξενοδοχείων, 2017	161
6.1.1 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα	162

6.1.2 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων	164
6.2 Δείκτες Ποιότητας Ξενοδοχείων, 2017-2018.....	166
6.2.1 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	167
6.2.2 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά κατηγορία αστεριού.....	168
7 ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ	169

ΟΡΙΣΜΟΙ

- **ΑΕΠ:** Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
- **Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού:** στις αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού καταγράφονται και αλλοδαποί.
- **Αφίξεις:** ορίζονται ως οι διεθνείς αφίξεις που καταγράφονται στα κατά τόπους σημεία εισόδου (αεροδρόμια, μεθοριακοί σταθμοί, λιμάνια) της χώρας.
- **Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής:** είναι οι αφίξεις (Κατοίκων και Μη κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα:** το σύνολο των αφίξεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Απασχολούμενοι:** ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποίαν απουσίαζαν προσωρινά.
- **Διανυκτερεύσεις:** το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια στα επιμέρους καταλύματα.
- **Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής:** είναι οι διανυκτερεύσεις (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα:** το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις:** οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις δεν καταγράφουν εθνικότητα αλλά χώρα προέλευσης.
- **Εισπράξεις:** το σύνολο των τουριστικών εισπράξεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια. Στο σύνολο των εισπράξεων δεν **περιλαμβάνεται το μεταφορικό κόστος (αεροπορικό, θαλάσσιο και σιδηροδρομικό) ακόμα και αν η εταιρεία είναι Ελληνική.**
- **Επισκέψεις:** ορίζονται ως οι επισκέψεις (Μη κατοίκων) που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται 2 Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια άφιξη και δύο επισκέψεις.

- **Ίδια Κεφάλαια:** περιλαμβάνει τα κεφάλαια που έχουν συνεισφέρει οι μέτοχοι στην εταιρεία είτε άμεσα είτε έμμεσα.
- **Καθαρά Πάγια:** στα καθαρά πάγια περιλαμβάνονται τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας (ακίνητα, εξοπλισμός κλπ.) και τυχόν έξοδα ιδρύσεως μετά την αφαίρεση των αποσβέσεων.
- **ΚΠΦ:** Κέρδος προ Φόρων.
- **ΚΠΦΤΑ:** Κέρδος προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.
- **Κύκλος Εργασιών:** είναι ο τζίρος που κάνει ένα ξενοδοχείο κατά την διάρκεια ενός έτους.
- **Μακροπρόθεσμα Δάνεια:** μακροπρόθεσμα ονομάζονται τα δάνεια με χρονική διάρκεια αποπληρωμής μεγαλύτερη του ενός έτους.
- **Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη:** ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια. Αντίθετα, η Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη αντιπροσωπεύει το σύνολο της δαπάνης που κάνει ο τουρίστας στην χώρα (που μπορεί να επισκέπτεται δύο ή περισσότερες Περιφέρειες).
- **Μέση Διάρκεια Παραμονής:** ορίζεται ως η Μέση Διάρκεια παραμονής των επισκεπτών (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια.
- **Μέση Ημερήσια Δαπάνη:** ορίζεται ως η Μέση Ημερήσια Δαπάνη που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια.
- **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός:** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.
- **Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων:** η ετήσια πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων ανά Περιφέρεια.
- **GRI:** Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης πελατών ξενοδοχείων, ο οποίος υπολογίζεται για κάθε ξενοδοχείο, μέσω ανάλυσης των μεταβλητών που συνδέονται με τις αναρτήσεις σχολίων πελατών σε εκατοντάδες πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, ιστοσελίδες σχολιασμού ξενοδοχείων και ιστοσελίδες OTAs (online travel agents – διαδικτυακά ταξιδιωτικά γραφεία).

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση με τίτλο: Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του Τουρισμού για το έτος 2018 – Περιφέρεια Ιονίων Νήσων υλοποιείται στο πλαίσιο της Πράξης «Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5003333¹. Η μελέτη αποσκοπεί στην τεκμηρίωση του τομέα και μέσω αυτής στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, ιδιαίτερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Το περιεχόμενο του παρόντος Παραδοτέου αφορά στην διαγνωστική ανάλυση και στις κατευθύνσεις του τουριστικού κλάδου στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και ειδικότερα περιλαμβάνει:

- ανάλυση των δημογραφικών χαρακτηριστικών (πληθυσμός, ηλικιακή διάρθρωση),
- ανάλυση των βασικών μακροοικονομικών στοιχείων (ΑΕΠ, κατά Κεφαλήν ΑΕΠ),
- ανάλυση των τουριστικών υποδομών (ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις, κύριες & δευτερεύουσες κατοικίες, κάμπινγκ)
- ανάλυση των βασικών μεγεθών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (αφίξεις, διανυκτερεύσεις, έσοδα),
- ανάλυση των βασικών δεικτών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη, Μέση Ημερήσια Δαπάνη, Μέση Διάρκεια Παραμονής),
- ανάλυση της απασχόλησης (αριθμός απασχολούμενων, φύλο, ηλικία και τύπος απασχόλησης ανά κλάδο δραστηριότητας), της εξέλιξης της ανεργίας και του οικονομικά ενεργού πληθυσμού,
- ανάλυση της αεροπορικής κίνησης (διεθνείς αφίξεις και αφίξεις εσωτερικού),
- ανάλυση της ακτοπλοϊκής κίνησης (διακινηθέντες κατά την επιβίβαση και την αποβίβαση),
- ανάλυση της οδικής κίνησης στους μεθοριακούς σταθμούς (αφίξεις Μη – Κατοίκων),

---

¹ Η παρούσα έκθεση αποτελεί το παραδοτέο Π.2.2.6.1 του Υποέργου 3: Δράσεις παρακολούθησης της δυναμικότητας των τουριστικών προορισμών και των επιχειρήσεων του τουριστικού κλάδου, Δράσεις Διάχυσης/προβολής της Πράξης & Δράσεις Συντονισμού και Επιστημονικής υποστήριξης της υλοποίησης της Πράξης: Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του (MIS 5003333).

- ανάλυση της κρουαζιέρας (κίνηση κρουαζιερόπλοιων και αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας),
- ανάλυση της επισκεψιμότητας σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους,
- καταγραφή αφίξεων – διανυκτερεύσεων – πληρότητας σε ξενοδοχειακά καταλύματα,
- καταγραφή αφίξεων – διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής,
- καταγραφή των τιμών σε ξενοδοχειακά δωμάτια,
- χωροταξικό σχεδιασμό,
- ανάλυση βασικών δεικτών απόδοσης (Οικονομικοί και Ποιοτικοί δείκτες απόδοσης).

Για την ανάλυση του τουριστικού κλάδου της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων συλλέχθηκαν τα ακόλουθα στοιχεία:

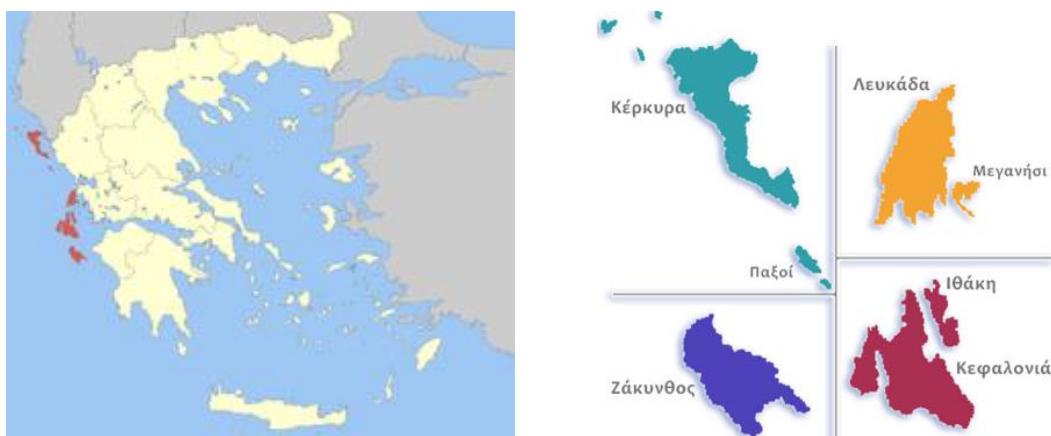
- μακροοικονομικά στοιχεία από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις τουριστικές υποδομές από το ΞΕΕ (Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας), το ΜΗΤΕ (Μητρώο Τουριστικών Επιχειρήσεων) και την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα βασικά μεγέθη και τους βασικούς δείκτες του ελληνικού τουρισμού από την Τράπεζα της Ελλάδας,
- στοιχεία για την απασχόληση, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό και την ανεργία από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις και την κίνηση εσωτερικού από την FRAPORT, την ΥΠΑ (Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας) και τον ΔΑΑ (Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών),
- στοιχεία για την οδική κίνηση από τους Μεθοριακούς Σταθμούς,
- στοιχεία ακτοπλοϊκής κίνησης από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία κρουαζιέρας από την Ένωση Λιμένων Ελλάδος,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων και πληρότητας σε ξενοδοχειακά καταλύματα από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία αφίξεων και διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία επισκέψεων σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς Χώρους από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα δημογραφικά χαρακτηριστικά από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τους Παραδοσιακούς Οικισμούς από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας,
- στοιχεία για τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μουσεία από το Υπουργείο Πολιτισμού,
- στοιχεία για τους δείκτες απόδοσης των ξενοδοχείων από την ICAP,

- στοιχεία για τις τιμές των ξενοδοχειακών δωματίων από την Trivago,
- στοιχεία για τους δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων από την ReviewPro,
- στοιχεία για τις μαρίνες και τους ιαματικούς φυσικούς πόρους από το Υπουργείο Τουρισμού.

1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ²

1.1 ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

Χάρτης 1: Γεωγραφική αποτύπωση της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων αποτελεί μια νησιωτική Περιφέρεια, η οποία συγκροτήθηκε με βάση κυρίως το κοινό ιστορικό και πολιτισμικό παρελθόν της. Τα νησιά που την απαρτίζουν εκτείνονται κατά μήκος των δυτικών παραλιών της Ελλάδας, γειτνιάζοντας προς βορρά με την νότιο-δυτική Βαλκανική και προς δυσμάς με το Mezzogiorno της Ιταλίας. Τα νησιά έχουν κοινά κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά, που απορρέουν από την δομή του νησιωτικού χώρου στον οποίο εντάσσονται.

Η Περιφέρεια έχει συνολική έκταση 2.318km², καλύπτει δε το 1,8% της συνολικής έκτασης της χώρας και η έδρα της είναι η πόλη της Κέρκυρας. Η Περιφέρεια των Ιόνιων νήσων περιλαμβάνει τις Ενότητες Ζακύνθου, Κέρκυρας, Κεφαλληνίας, Ιθάκης και Λευκάδας. Συνολικά η Περιφέρεια αριθμεί 32 νησιά (μικρά και μεγάλα) εκ των οποίων κατοικούνται μόνο τα 13. Περιλαμβάνει από τα βόρεια προς τα νότια τα νησιά Οθωνοί, Ερείκουσα, Μαθράκι, Κέρκυρα, Παξοί, Αντίπαξοι, Λευκάδα, Μεγανήσι, Κάλαμος, Καστός, Ιθάκη, Κεφαλληνία και Ζάκυνθο.

Βασικά **γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά** της Περιφέρειας των Ιόνιων Νήσων είναι οι ορεινοί όγκοι (με σημαντικό για τα νησιωτικά δεδομένα υψόμετρο), οι λοφοσειρές, οι λιμνοθάλασσες καθώς και οι παράκτιες κυρίως πεδινές εκτάσεις. Όλα τα νησιά έχουν πλούσια βλάστηση και το καθένα έχει μια ιδιαίτερη φυσικό-

² Προγενέστερα στοιχεία μπορείτε να βρείτε στο [Marketing Plan της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, οδικός χάρτης 2015-2020](#).

γεωγραφική ταυτότητα, με την Κεφαλονιά να διαθέτει το πλέον πολύπλοκο γεωμορφολογικό ανάγλυφο. Οι αναλογίες μεταξύ ορεινών, ημιορεινών και πεδινών περιοχών διαμορφώνονται περίπου στο 1/3 της συνολικής έκτασης για κάθε μια κατηγορία, με την Ενότητα Λευκάδας να έχει την πλέον εκτεταμένη ορεινή ζώνη και την Κέρκυρα να υπερτερεί σε πεδινές εκτάσεις.

Οι **κλιματικές συνθήκες** στα Ιόνια Νησιά διατηρούν, σε γενικές γραμμές, τα χαρακτηριστικά του Μεσογειακού κλίματος, με τους ήπιους και σχετικά υγρούς χειμώνες και τα θερμά και ξηρά καλοκαίρια. Σύμφωνα με την Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία, η χειμερινή εποχή είναι πιο ήπια στα νησιά του Ιονίου από ό,τι στην υπόλοιπη βόρεια και δυτική Ελλάδα. Οι θερμοκρασίες στα Ιόνια νησιά παρουσιάζουν μικρές διακυμάνσεις από το ένα νησί στο άλλο, με τις υψηλότερες στη νότια πλευρά των Ιονίων και τις χαμηλότερες στη βόρεια. Η μέση θερμοκρασία της Περιφέρειας κυμαίνεται από 8,7°C τον Ιανουάριο μέχρι 26,5°C τον Ιούλιο. Τα νησιά χαρακτηρίζονται από υψηλή μέση ετήσια βροχόπτωση. Οι περισσότερες βροχοπτώσεις σημειώνονται την περίοδο Οκτωβρίου - Φεβρουαρίου. Οι χιονοπτώσεις κατά τη διάρκεια των χειμερινών μηνών είναι περιορισμένες.

Η Περιφέρεια Ιόνιων Νήσων διαθέτει αξιόλογο φυσικό περιβάλλον με διακεκριμένους οικοτόπους, που παρουσιάζουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του νησιωτικού χώρου, διαμορφώνοντας τοπία υψηλής αισθητικής αξίας. Τα αξιόλογα τοπία της Περιφέρειας οφείλονται αφενός στις σημαντικές βροχοπτώσεις, οι οποίες συμβάλλουν στην ανάπτυξη της πλούσιας χλωρίδας, αφετέρου στα χαρακτηριστικά πολλών ακτών όλων των νησιών, που σε συνδυασμό με το έντονο ανάγλυφό τους, σχηματίζουν πολύ γραφικούς κολπίσκους και όρμους.

Στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων υπάρχει πλήθος περιοχών σπάνιας φυσικής ομορφιάς και τεράστιας οικολογικής σημασίας και αρκετές προστατευόμενες περιοχές. Ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του φυσικού περιβάλλοντος της Περιφέρειας, που δεν συναντάει κανείς εύκολα, είναι οι πολλές λιμνοθάλασσες, που αποτελούν ιδιοκτησία των Δήμων.

Οι **λιμνοθάλασσες** ανά Ενότητα είναι:

- Π.Ε. Κέρκυρας: Βαρβάρα ή Αυλάκι & ΑΓ. Στεφάνου, Αντινιώτη ή Αχάραβης, Χαλικιοπούλου, Κορισσίων και Αλυκής Λευκίμης.
- Π.Ε. Κεφαλονιάς: Κούταβος.
- Π.Ε. Ζακύνθου: Κεριού ή Βάλτος.

- Π.Ε. Λευκάδας: Στενού Λευκάδας ή Γύρας Λευκάδας, Αλυκής Αλέξανδρου και Βλύχου.

Στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων υπάρχουν τέσσερις **Λίμνες**: Σκοτεινή και Δανίλια (Ενότητα Κέρκυρας), Μελισάνη (Ενότητα Κεφαλονιάς) και Μαραντοχωρίου (Ενότητα Λευκάδας).

Οι **θεσμοθετημένες περιοχές προστασίας** στην Περιφέρεια είναι οι εξής:

- Ο Εθνικός Δρυμός Αίνου έκτασης 2.862 εκταρίων (ΦΕΚ 199/Α/1962),
- Το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου (ΦΕΚ 906/Δ/1999),
- Τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους. Από τα 24 θεσμοθετημένα (από τα 39 καταγεγραμμένα) τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους στην Περιφέρεια, 17 (24) ανήκουν στην Κέρκυρα, 3 (8) στην Κεφαλονιά και 4 (7) στη Λευκάδα,
- Καταφύγια θηραμάτων τα οποία προστατεύονται σε Εθνικό και Περιφερειακό επίπεδο και υπάρχουν στη λιμνοθάλασσα Κορισσίων (Κέρκυρα), στην περιοχή Χορτάτων (Λευκάδα) και στο όρος Βραχίωνα (Ζάκυνθος) και
- 64 Παραδοσιακοί Οικισμοί.

1.2 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων χωρίζεται σε 5 Περιφερειακές Ενότητες:

Π.Ε. Κέρκυρας

Η Ενότητα Κέρκυρας ανήκει στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων. Η Ενότητα είναι νησιωτική και περιλαμβάνει την Κέρκυρα, τους Παξούς, τους Οθωνούς και κάποια μικρότερα νησιά. Η έδρα της είναι η πόλη της Κέρκυρας.

Η **Κέρκυρα** είναι ένα από τα βορειότερα και δυτικότερα νησιά της Ελλάδας και του Ιονίου Πελάγους με έκταση 641km^2 . Βρίσκεται στην είσοδο της Αδριατικής Θάλασσας, κοντά στις Ηπειρωτικές ακτές. Οι βορειοανατολικές της ακτές πλησιάζουν αρκετά τις ακτές των Αγίων Σαράντα της Αλβανίας.

Η Κέρκυρα έχει σχήμα μακρόστενο, πλατύτερο στο βόρειο τμήμα της, ενώ στενεύει προς το νότο. Τα παράλια της έχουν συνολικό μήκος 217 χιλιομέτρων και σχηματίζουν αρκετούς όρμους και ακρωτήρια. Το έδαφος της είναι κυρίως ορεινό, ιδιαίτερα στο βόρειο τμήμα. Υψηλότερες κορυφές είναι ο Παντοκράτορας (ή αρχαία Ιστώνη, 914μ.) και το Στραβοσκιάδι (849μ.).

Μικρά **ποτάμια** υπάρχουν στην Κέρκυρα, όπως ο Μεγαλοπόταμος στα ΒΔ, ο Τυφλός στα Β., ο Μεσογγής στα Ν που θεωρείται ο μεγαλύτερος και το ποτάμι στην περιοχή Λευκίμης. Οι **πεδινές εκτάσεις** που συναντάμε στο νησί βρίσκονται στο κέντρο του, όπως η πεδιάδα Ρόπα πλάτους 1,5km και μήκους 8km και η πεδιάδα της Λευκίμης.

Η μεγαλύτερη **λίμνη** της Κέρκυρας είναι η Κορισσιά που βρίσκεται στο ΝΔ τμήμα του νησιού, ενώ στο νησί υπάρχει και μικρότερη λίμνη αυτή της Αντινιώτης στις βόρειες ακτές της Κέρκυρας. Επίσης, στο νησί υπάρχει και η **λιμνοθάλασσα** Χαλκιοπούλου στα νότια της πόλης της Κέρκυρας.

Οι **Παξοί** είναι ένα μικρό νησί των Επτανήσων. Βρίσκεται 7 μίλια νότια της Κέρκυρας, σε απόσταση 8 μιλίων από τις Ηπειρωτικές ακτές και διοικητικά ανήκει στην Ενότητα Κέρκυρας. Πρωτεύουσα του νησιού είναι ο Γάιος ο οποίος προστατεύεται φυσικά από δύο νησάκια, την Παναγιά και τον Άγιο Νικόλαο. Η έκταση του είναι $25,322\text{km}^2$ ενώ στους Παξούς ανήκει και το νησί των Αντίπαξων.

Οι Παξοί χαρακτηρίζονται από τη πυκνή τους βλάστηση και κυρίως φημίζονται για τους απέραντους ελαιώνες τους, που χρονολογούνται εκατοντάδες χρόνια πριν, και τους μικρούς αμπελώνες. Οι Παξοί είναι νησί με πολλά σπήλαια και θειούχες πηγές.

Οι **Οθωνοί** είναι νησί και βρίσκεται στο δυτικότερο σημείο της Ελλάδας. Είναι το μεγαλύτερο από τα τρία Διαπόντια νησιά που βρίσκονται βόρεια της Κέρκυρας και ανήκουν στην Ενότητα Κέρκυρας.

Οι Οθωνοί έχουν έκταση $10,8\text{km}^2$ και απέχουν 7,5 ναυτικά μίλια από την Κέρκυρα. Το νησί είναι καταπράσινο, κυρίως ορεινό, με ανώτερο υψόμετρο το Μεροβίγκλι (393μ.). Η πρωτεύουσα του είναι ο οικισμός του Άμμου.

Π.Ε. Ζακύνθου

Η Ενότητα Ζακύνθου βρίσκεται στην δυτική πλευρά της Ελλάδας και αποτελείται από το νησί της Ζακύνθου και κάποια μικρότερα νησιά με κυριότερα τις Στροφάδες (νησίδες Σταμφάνη και Αρπυία). Είναι το ενδέκατο σε έκταση Ελληνικό νησί και δεύτερο σε πληθυσμό νησί των Ιονίων Νήσων. Η έκταση του νησιού είναι 406Km^2 .

Το σχήμα της Ζακύνθου είναι ακανόνιστο τριγωνικό με το μεν βορειότερο άκρο του νησιού να καταλήγει στο ακρωτήρι Σκινάρι, ενώ στο νότιο-νοτιοανατολικό να σχηματίζεται ο κόλπος του Λαγανά μεταξύ των δύο ακρωτηρίων, Μαραθιά δυτικά και Γέρακα ανατολικά. Μέσα στον κόλπο του Λαγανά υπάρχουν τρία νησιά, το Μαραθωνήσι, ο Άγιος Σώστης και το Πελούζ, ενώ 37 ναυτικά μίλια νότια του Λαγανά βρίσκονται οι νήσοι Στροφάδες. Ο κόλπος του Λαγανά, έχει ανακηρυχθεί από το 1999 **Εθνικό Πάρκο** καθώς είναι τόπος ωτοκίας της υπό εξαφάνισης χελώνας Καρέτα - Καρέτα.

Π.Ε. Ιθάκης

Η Ιθάκη είναι νησί των Επτανήσων και βρίσκεται στα νότια της Λευκάδας και στα βορειοανατολικά της Κεφαλονιάς, από την οποία χωρίζεται από τον ομώνυμο πορθμό. Πρωτεύουσα της είναι το Βαθύ. Πρόκειται για επίμηκες νησί με έκταση 96Km^2 . Έως το 2011 αποτελούσε, μαζί με άλλα μικρότερα νησιά, την επαρχία Ιθάκης και ανήκε στην Ενότητα Κεφαλληνίας. Από το 2011, με την εφαρμογή του Προγράμματος Καλλικράτης αποτελεί ξεχωριστή Ενότητα. Στο νησί δεν υπάρχει εξ ορισμού κάποιο βουνό, αλλά υπάρχουν οι **λόφοι** Νηρίτο Όρος (806μ.) και το Μεροβίγλι (669μ.).

Χαρακτηριστικό του νησιού είναι τα άγονα εδάφη του και η λειψυδρία που εμποδίζουν την ανάπτυξη της γεωργίας. Οι κύριες ασχολίες των κατοίκων του νησιού είναι ο τουρισμός και η αλιεία.

Π.Ε. Λευκάδας

Η Ενότητα Λευκάδας αποτελείται από το νησί της **Λευκάδας** και από άλλα μικρότερα νησιά του Ιονίου Πελάγους (Μεγανήσι, Κάλαμος, Καστός ή αλλιώς και Πρηγκιποννήσια) και η έδρα της είναι η πόλη της Λευκάδας. Η Λευκάδα αποτελεί το τέταρτο σε έκταση νησί του Ιονίου Πελάγους (320km^2).

Λόγω της γεωγραφικής της θέσης (οι ακτές της βρίσκονται πολύ κοντά με εκείνες της Ηπειρωτικής Ελλάδας τις οποίες χωρίζει ο ιστορικός πορθμός του Δρεπάνου) συνδέεται με την Αιτωλοακαρνανία με μια πλωτή γέφυρα μήκους περίπου 20 μέτρων. Μαζί με την Εύβοια είναι τα δύο μοναδικά νησιά στην Ελλάδα στα οποία η πρόσβαση γίνεται οδικώς. Το υψηλότερο βουνό είναι τα Σταυρωτά με ύψος $1.184\mu.$.

Το **Μεγανήσι** έχει έκταση $22,536\text{km}^2$ και αποτελεί το μεγαλύτερο νησί του συμπλέγματος των Πριγκηποννήσων, βρίσκεται μεταξύ Λευκάδας και Αιτωλοακαρνανίας. Το Μεγανήσι ανήκει επίσης στο ευρύτερο σύμπλεγμα των Τηλεβοϊδών Νήσων.

Π.Ε. Κεφαλληνίας

Η Ενότητα Κεφαλληνίας περιλαμβάνει την Κεφαλονιά που είναι το μεγαλύτερο σε έκταση νησί των Επτανήσων και το τρίτο σε πληθυσμό μετά την Κέρκυρα και τη Ζάκυνθο, καθώς επίσης και κάποια άλλα μικρότερα νησιά του Ιονίου Πελάγους. Η έδρα της είναι το Αργοστόλι.

Η Κεφαλονιά βρίσκεται απέναντι από την είσοδο του Πατραϊκού κόλπου, βόρεια της Ζακύνθου, νότια της Λευκάδας και δυτικά της Ιθάκης. Το νησί έχει έκταση περίπου 734km^2 . Μεγάλο μέρος της έκτασης του καταλαμβάνει η **οροσειρά Αίνος** χαρακτηρισμένη ως Εθνικός Δρυμός με σημαντικότερες κορυφές τις: Μέγας Σωρός ($1.628\mu.$), Αγία Δυνατή ($1.131\mu.$), Ευμορφία ($1.043\mu.$) και Κόκκινη Ράχη ($1.078\mu.$). Οι σημαντικότερες **πεδιάδες** είναι αυτές της Κραναΐας, της χερσονήσου Παλικής, του Αρακλείου και της Σάμης.

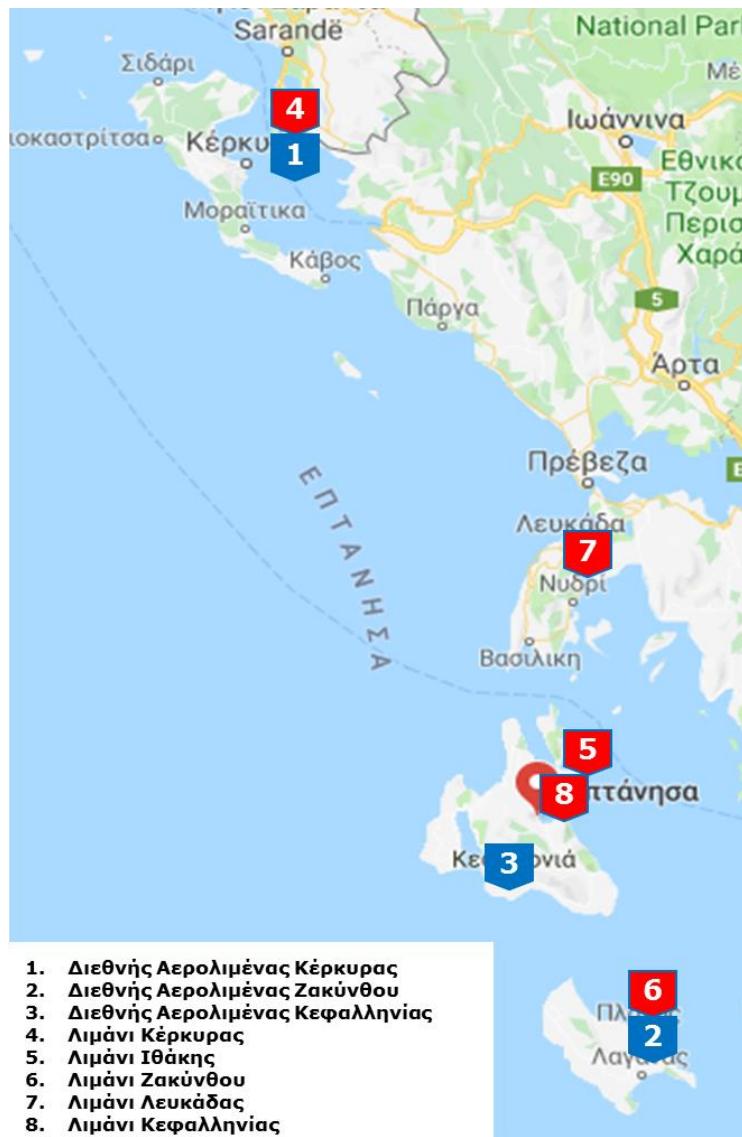
Οι ακτές της Κεφαλονιάς σχηματίζουν πολλούς κόλπους και ακρωτήρια. Σπουδαιότεροι **κόλποι** είναι της Σάμης, του Μυρτού, του Λουρδά, του Αθέρα, του

Φισκάρδου, του Λιβαδιού και του Αργοστολίου. Κυριότερα **ακρωτήρια** είναι η Μούντα, η Κάπρος, το Σαρακήνικο, ο Μύτικας, το Κεντρί κ.α.

Τέλος, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα **σπήλαια** του νησιού, όπως τα βαραθρώδη Μελισσάνη, Αγκαλάκι, Αγίων Θεόδωρων, Ζερβάτη, η Σπηλιά Δρογκαράτη, το σπήλαιο Σάκκου κ.α.

1.3 ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χάρτης 2: Μεταφορικές υποδομές της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

1.3.1 Αεροδρόμια

Αναφορικά με τις αεροπορικές υποδομές, η Περιφέρεια διαθέτει 3 αεροδρόμια, τον Διεθνή Αερολιμένα Κέρκυρας «Ιωάννης Καποδίστριας», τον Διεθνή Αερολιμένα Ζακύνθου «Διονύσιος Σολωμός» και τον Διεθνή Αερολιμένα Κεφαλληνίας «Άννα Πολλάτου».

Το αεροδρόμιο της Κέρκυρας βρίσκεται 3χλμ. από το κέντρο της πόλης. Από το Δεκέμβριο του 2015, το αεροδρόμιο της Κέρκυρας πέρασε στην διαχείριση της εταιρίας Fraport. Στο πλαίσιο της εταιρείας για αναβάθμιση και εκμοντερνισμό των υφιστάμενων εγκαταστάσεων έχουν προγραμματιστεί έργα για:

- Νέο τερματικό σταθμό,
- Επέκταση τερματικού σταθμού κατά 10.294m² και ανακαίνιση του υπάρχοντος τερματικού σταθμού,
- Εγκατάσταση συστήματος «HBS inline screening» για τον έλεγχο των αποσκευών,
- Ανακαίνιση και αναβάθμιση του πυροσβεστικού σταθμού,
- Αναδιοργάνωση του χώρου στάθμευσης των αεροσκαφών,
- Ανακαίνιση του οδοστρώματος στους χώρους προσγείωσης-απογείωσης-στάθμευσης αεροσκαφών,
- 27% αύξηση των σταθμών check in (από 22 σε 28),
- 33% αύξηση του συνολικού αριθμού πυλών (από 9 σε 12) και
- 33% αύξηση των σημείων ασφαλείας και ελέγχου του αεροδρομίου (από 6 σε 8).

Το αεροδρόμιο της Ζακύνθου βρίσκεται στην περιοχή Αμπελόκηποι, 6χλμ. από την πρωτεύουσα της Ζακύνθου. Από το Δεκέμβριο του 2015, το αεροδρόμιο της Ζακύνθου πέρασε στην διαχείριση της εταιρίας Fraport. Στο πλαίσιο της εταιρείας για αναβάθμιση και εκμοντερνισμό των υφιστάμενων εγκαταστάσεων έχουν προγραμματιστεί έργα για:

- Ανακαίνιση και αναδιαμόρφωση του τερματικού σταθμού,
- Εγκατάσταση συστήματος «HBS inline screening» για τον έλεγχο των αποσκευών,
- Ανακαίνιση του πύργου ελέγχου εναέριας κυκλοφορίας,
- Νέος πυροσβεστικός σταθμός,
- Μετεγκατάσταση των μετασχηματιστών και γεννητριών,
- Αναδιοργάνωση του χώρου στάθμευσης των αεροσκαφών,
- Ανακαίνιση του οδοστρώματος στους χώρους προσγείωσης-απογείωσης-στάθμευσης αεροσκαφών,
- Ανακαίνιση του οδοστρώματος στην είσοδο του αεροδρομίου και στο χώρο στάθμευσης οχημάτων,
- Νέος σταθμός ασφάλειας & φύλαξης,
- 33% αύξηση των σταθμών Check-in (από 15 σε 20) και
- 150% αύξηση των σημείων ασφαλείας και ελέγχου του αεροδρομίου (από 2 σε 5).

Το αεροδρόμιο της Κεφαλληνίας βρίσκεται στο Ν-ΝΔ τμήμα του νησιού 10χλμ. από το Αργοστόλι. Από το Δεκέμβριο του 2015, το αεροδρόμιο της Κεφαλονιάς πέρασε

στην διαχείριση της εταιρίας Fraport. Στο πλαίσιο της εταιρείας για αναβάθμιση και εκμοντερνισμό των υφιστάμενων εγκαταστάσεων έχουν προγραμματιστεί έργα για:

- Νέο Τερματικό Σταθμό,
- Επέκταση και ανακαίνιση τερματικού σταθμού,
- Εγκατάσταση συστήματος «HBS inline screening» για τον έλεγχο των αποσκευών,
- Μετατόπιση του συστήματος ύδρευσης και αποχέτευσης,
- Αναδιοργάνωση του χώρου στάθμευσης των αεροσκαφών,
- Ανακαίνιση του οδοστρώματος στους χώρους προσγείωσης-απογείωσης-στάθμευσης αεροσκαφών,
- 71% αύξηση των σταθμών check-in (από 7 σε 12),
- 100% αύξηση του συνολικού αριθμού πυλών (από 3 σε 6) και
- Διπλασιασμός των σημείων ασφαλείας και ελέγχου του αεροδρομίου (από 2 σε 4).

1.3.2 Λιμένες

Αναφορικά με τις λιμενικές υποδομές, η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων διαθέτει 5 κύρια λιμάνια, τα λιμάνια της Κέρκυρας, της Ιθάκης (Πίσω Αετός), της Ζακύνθου, της Λευκάδας και της Κεφαλληνίας (Σάμης).

Το νέο λιμάνι της Κέρκυρας είναι χτισμένο δυτικά από το παλιό και εξυπηρετεί τα επιβατικά πλοία και κρουαζιερόπλοια, καθώς και τα φορτηγά πλοία που δένουν στο νησί, ενώ το παλιό λιμάνι χρησιμοποιείται από ιστιοπλοϊκά και σκάφη αναψυχής.

Το λιμάνι του Πίσω Αετού στην Ιθάκη βρίσκεται στα δυτικά του νησιού, απέναντι από τη Σάμη της Κεφαλονιάς. Είναι λιμάνι μικρό και εξυπηρετεί την ακτοπλοϊκή σύνδεση με την Κεφαλονιά, τον Αστακό, την Πάτρα και την Κυλλήνη.

Το λιμάνι της Ζακύνθου βρίσκεται στο κέντρο της πόλης της Ζακύνθου και εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική και εμπορευματική κίνηση με το λιμάνι της Κυλλήνης.

Στη Λευκάδα υπάρχει το λιμάνι της Λευκάδας, που λόγω της ιδιομορφίας του νησιού (συνδέεται με πλωτή γέφυρα με τις απέναντι ηπειρωτικές ακτές), λειτουργεί κυρίως ως σταθμός ανεφοδιασμού σκαφών αναψυχής.

Στην Κεφαλονιά υπάρχει το λιμάνι της Σάμης που εξυπηρετεί την ακτοπλοϊκή σύνδεση με την Ιθάκη, την Πάτρα και την Ιταλία.

Επίσης, στην Περιφέρεια καταγράφονται και τα λιμάνια της Λευκίμμης (Κέρκυρα), των Παξών, του Φισκάρδου (Κεφαλονιά), του Πόρου (Κεφαλονιά), του Αργοστολίου (Κεφαλονιάς), του Ληξουρίου (Κεφαλονιάς), της Βασιλικής (Λευκάδα) και του Βαθύ (Ιθάκη).

1.3.3 Οδικοί άξονες

Το οδικό δίκτυο της Περιφέρειας μπορεί να ιδωθεί σε περισσότερα του ενός επίπεδα:

- Το κεντρικό αξονικό δίκτυο Β-Ν σε κάθε νησί που συνδέει τα άκρα κάθε νησιού με το κύριο αστικό-διοικητικό κέντρο και με τα μεγαλύτερα λιμάνια και αεροδρόμια.
- Τις επιμέρους συνδέσεις που διευκολύνουν την πρόσβαση στο βασικό άξονα, σε άλλα λιμάνια, αλλά και τις συνδέσεις των τοπικών κέντρων.
- Τις επιπλέον αναγκαίες συνδέσεις που σχετίζονται με τη διευκόλυνση πρόσβασης στις τουριστικά αναπτυγμένες παραλιακές περιοχές.
- Το απαραίτητο οδικό δίκτυο για την επικοινωνία των απομονωμένων περιοχών (ορεινές περιοχές, μικρά νησιά).

1.4 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ, 2013 ΚΑΙ 2018

1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοινώνει η ΕΛΣΤΑΤ, ο υπολογιζόμενος πληθυσμός της Ελλάδας την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε μείωση κατά -2% (από 11,0 εκατ. το 2013 σε 10,7 εκατ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν μείωση την περίοδο 2013 – 2018, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+1%, από 630 χιλ. το 2013 σε 634 χιλ. το 2018), Νοτίου Αιγαίου (+2%, από 335 χιλ. το 2013 σε 341 χιλ. το 2018) και Βορείου Αιγαίου (+6%, από 199 χιλ. το 2013 σε 211 χιλ. το 2018).

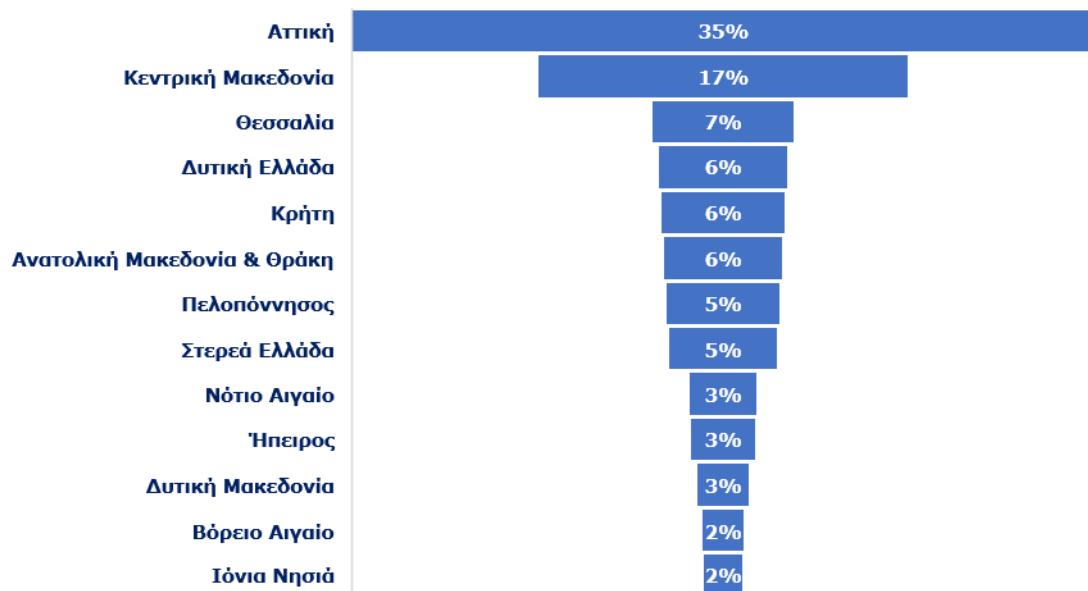
Πίνακας 1: Εξέλιξη του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018

Περιφέρεια	2013	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττική	3.912.849	3.756.453	-4%
Κεντρική Μακεδονία	1.912.624	1.875.996	-2%
Θεσσαλία	741.593	722.065	-3%
Δυτική Ελλάδα	682.583	659.470	-3%
Κρήτη	630.085	633.506	1%
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	610.102	601.175	-1%
Πελοπόννησος	586.863	576.749	-2%
Στερεά Ελλάδα	560.093	555.623	-1%
Νότιο Αιγαίο	334.652	340.870	2%
Ήπειρος	343.128	334.337	-3%
Δυτική Μακεδονία	281.324	269.222	-4%
Βόρειο Αιγαίο	199.478	211.137	6%
Ιόνια Νησιά	208.241	204.562	-2%
Ελλάδα	11.003.615	10.741.165	-2%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Υπολογιζόμενος Πληθυσμός - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού στις 13 Περιφέρειες της χώρας για το 2018, παρατηρούμε ότι το 52% του συνόλου είναι συγκεντρωμένο στις Περιφέρειες Αττικής (35%) και Κεντρικής Μακεδονίας (17%), στις οποίες ανήκουν και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων αντιπροσωπεύει το 2% του συνολικού πληθυσμού της Ελλάδας.

Διάγραμμα 1: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων την περίοδο 2013 – 2018, σημείωσε μείωση κατά -2% (από 208 χιλ. το 2013 σε 205 χιλ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση του πληθυσμού τους, Κέρκυρας (-2%, από 105 χιλ. το 2013 σε 102 χιλ. το 2018), Ζακύνθου (-2%, από 41 χιλ. το 2013 σε 40 χιλ. το 2018), Κεφαλληνίας (-1%, από 39 χιλ. το 2013 σε 39 χιλ. το 2018) και Λευκάδας (-0,2%, από 24 χιλ. το 2013 σε 24 χιλ. το 2018).

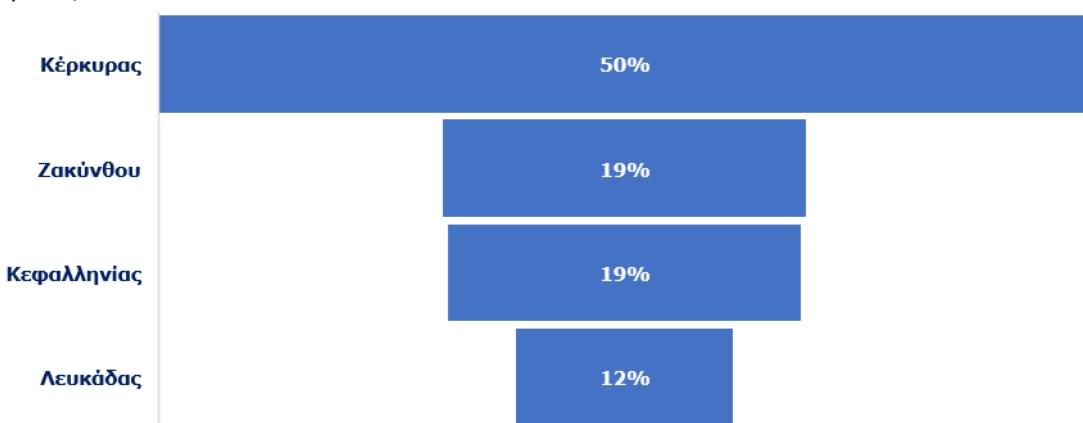
Πίνακας 2: Εξέλιξη του πληθυσμού της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, 2013 και 2018

Ενότητα	2013	2018	%Δ 2013 - 2018
Κέρκυρας	104.546	102.052	-2%
Ζακύνθου	40.573	39.806	-2%
Κεφαλληνίας	39.173	38.807	-1%
Λευκάδας	23.949	23.897	0%
Ιόνια Νησιά	208.241	204.562	-2%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Υπολογιζόμενος Πληθυσμός - Επεξεργασία
INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2018, η Ενότητα Κέρκυρας αντιπροσωπεύει το 50% του πληθυσμού της Περιφέρειας και ακολουθούν οι Ενότητες Ζακύνθου (19%), Κεφαλληνίας (19%) και Λευκάδας (12%).

Διάγραμμα 2: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, 2018

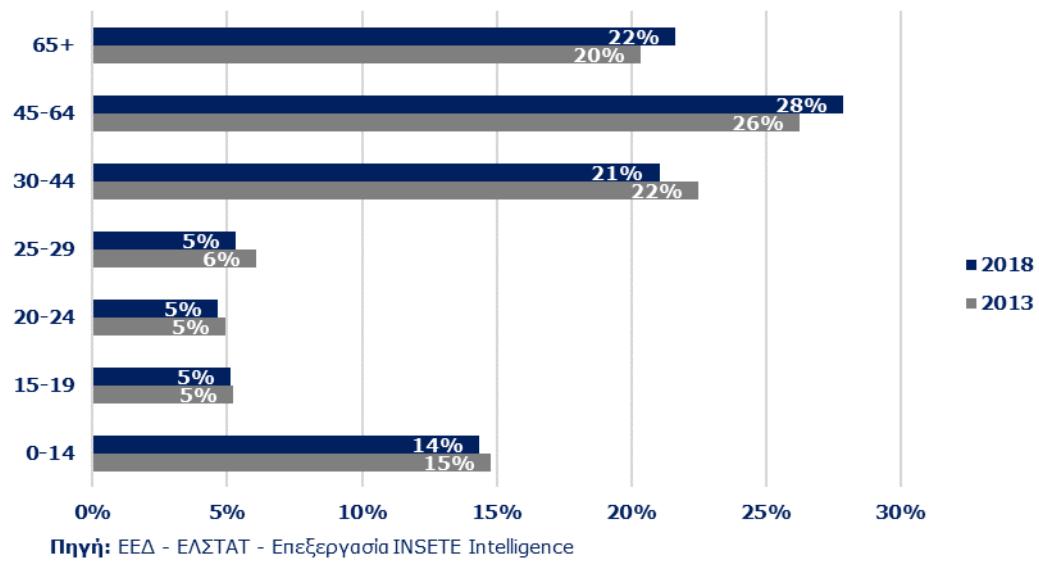

1.5 ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ, 2013 ΚΑΙ 2018

1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας

Αναφορικά με την ηλικιακή κατανομή, παρατηρούμε μια γήρανση του πληθυσμού της Ελλάδας την περίοδο 2013 – 2018. Συγκεκριμένα, οι ηλικίες 0 – 44 ετών καταγράφουν μείωση των μεριδίων τους ενώ αντίθετα αύξηση κατέγραψαν οι ηλικίες άνω των 45 ετών. Στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες, μείωση κατέγραψαν οι ηλικίες 0 – 14 ετών (-5%), 15 – 19 ετών (-4%), 20 – 24 ετών (-8%), 25 – 29 ετών (-14%) και 30 – 44 ετών (-9%) και αύξηση οι ηλικίες 45 – 64 ετών (+4%) και 65+ ετών (+4%). Αναφορικά με τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45 – 64 ετών (28%) και ακολουθούν οι ηλικίες 65+ ετών (22%), 30 – 44 ετών (21%), 15 – 29 ετών (15%) και 0-14 ετών (14%).

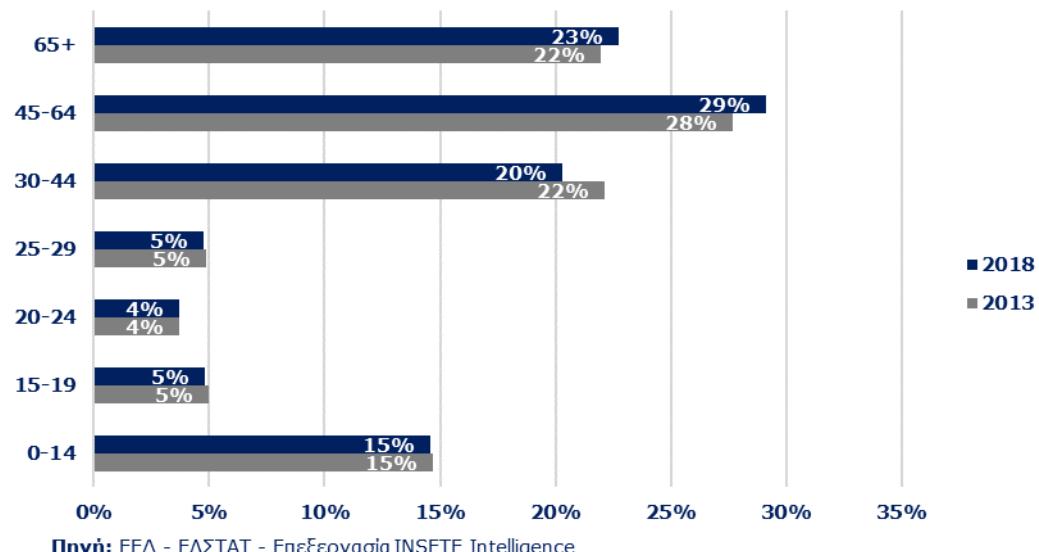
Διάγραμμα 3: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας, 2013 και 2018

1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας, σημειώνει πιο ήπια μείωση στις ηλικίες 20 – 24 και 25 – 29 ετών. Συγκεκριμένα, στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες, μείωση κατέγραψαν οι ηλικίες 0 – 14 ετών (-3%), 15 – 19 ετών (-5%), 20 – 24 ετών (-2%), 25 – 29 ετών (-5%) και 30 – 44 ετών (-10%) και αύξηση οι ηλικίες 45 – 64 ετών (+3%) και 65+ ετών (+1%). Όσον αφορά τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45 – 64 ετών (29%) και ακολουθούν οι ηλικίες 65+ ετών (23%), 30 – 44 ετών (20%), 15 – 29 ετών (13%) και 0-14 ετών (15%).

Διάγραμμα 4: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, 2013 και 2018

1.6 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, 2013 ΚΑΙ 2018

Η ΕΛΣΤΑΤ διενεργεί κάθε χρόνο την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, η οποία εκτός από στοιχεία απασχόλησης περιλαμβάνει εκτιμήσεις για τον πληθυσμό, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, δείκτες απασχόλησης και ανεργίας κ.α. Ο **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.

1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Οι ηλικίες άνω των 15 ετών αντιπροσωπεύουν το 85% και 86% του πληθυσμού της χώρας τα έτη 2013 και 2018 αντίστοιχα, εκ των οποίων το 52% (και για τα δύο έτη) αποτελεί τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό. Επιμέρους στις 13 Περιφέρειες, δεν παρατηρούνται μεγάλες διαφοροποιήσεις και για τα δύο έτη με το ποσοστό των ηλικιών 15+ ετών να κυμαίνεται μεταξύ 83% - 87%.

Αναφορικά με τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό για το 2018 καταγράφεται στις νησιωτικές Περιφέρειες της χώρας, Νότιο Αιγαίο (57%), Κρήτη (55%), Βόρειο Αιγαίο (55%) και Ιόνια Νησιά (54%). Στον αντίποδα το χαμηλότερο ποσοστό για το 2018 εντοπίζεται στις Περιφέρειες Ηπείρου (47%), Στερεάς Ελλάδας (50%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (50%), Δυτικής Ελλάδας (50%) και Θεσσαλίας (50%).

Η πλειοψηφία του οικονομικά ενεργού πληθυσμού όπως είναι φυσικό απαντάται και για τα 2 έτη στις μεγάλες αστικές Περιφέρειες της χώρας (~54%), Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, ενώ οι υπόλοιπες Περιφέρειες σημειώνουν μικρότερα μερίδια κάτω από το 10%.

Πίνακας 3: Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018

	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018					
	2013			2018		
	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά ενεργού πληθυσμού*	% κατανομή ενεργού πληθυσμού	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά ενεργού πληθυσμού	% κατανομή ενεργού πληθυσμού
Αττική	86%	55%	38%	86%	53%	36%
Κεντρική Μακεδονία	85%	49%	16%	86%	51%	17%
Θεσσαλία	85%	50%	7%	86%	50%	7%
Δυτική Ελλάδα	85%	49%	6%	86%	50%	6%
Κρήτη	83%	55%	6%	84%	55%	6%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	85%	49%	5%	86%	50%	5%
Πελοπόννησος	85%	52%	5%	86%	52%	5%
Στερεά Ελλάδα	85%	50%	5%	86%	50%	5%
Νότιο Αιγαίο	83%	56%	3%	83%	57%	3%
Ήπειρος	87%	48%	3%	87%	47%	3%
Δυτική Μακεδονία	85%	47%	2%	86%	51%	2%
Ιόνια Νησά	85%	53%	2%	85%	54%	2%
Βόρειο Αιγαίο	86%	49%	2%	85%	55%	2%
Ελλάδα	85%	52%	100%	86%	52%	100%

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*επί του συνόλου των ηλικιών 15+

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων αντιπροσωπεύει το 2% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας, ενώ το ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της ως προς τον πληθυσμό της ηλικίας 15+ ετών ήταν 53% το 2013 και 54% το 2018. Σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας, η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων εμφανίζει υψηλότερο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού και για τα 2 έτη.

1.7 ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, 2010 - 2016

1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι την περίοδο 2010 – 2016 το ΑΕΠ της χώρας σημείωσε σημαντική πτώση κατά -22% (από € 226.031 εκατ. το 2010 σε € 176.488 εκατ. το 2016), απόρροια της οικονομικής κρίσης που χτύπησε την Ελλάδα από το 2009. Από το 2013 όμως, που αποτελεί και έτος έναρξης της αύξησης των βασικών μεγεθών του Ελληνικού τουρισμού η μείωση αυτή εμφανίζεται να είναι πιο ήπια (-2%, από € 180.654 εκατ. το 2013 σε € 176.488 εκατ. το 2016). Επιμέρους, οι Περιφέρειες οι οποίες κατέγραψαν τις μικρότερες μειώσεις στο ΑΕΠ τους ήταν της Θεσσαλίας (-15%), της Πελοποννήσου (-16%), του Νοτίου Αιγαίου (-17%) και της Στερεάς Ελλάδας (-17%). Την περίοδο 2013 – 2016, μόνο οι Περιφέρειες της Κρήτης (+2%), των Ιονίων Νήσων (+2%) και της Θεσσαλίας (+2%) κατέγραψαν αύξηση στο ΑΕΠ τους. Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η τουριστική δραστηριότητα στις 3 αυτές Περιφέρειες είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένη. Αναφορικά με την 4^η τουριστικά ανεπτυγμένη Περιφέρεια του Νοτίου Αιγαίου, αυτή σημείωσε οριακή μείωση κατά -0,04%.

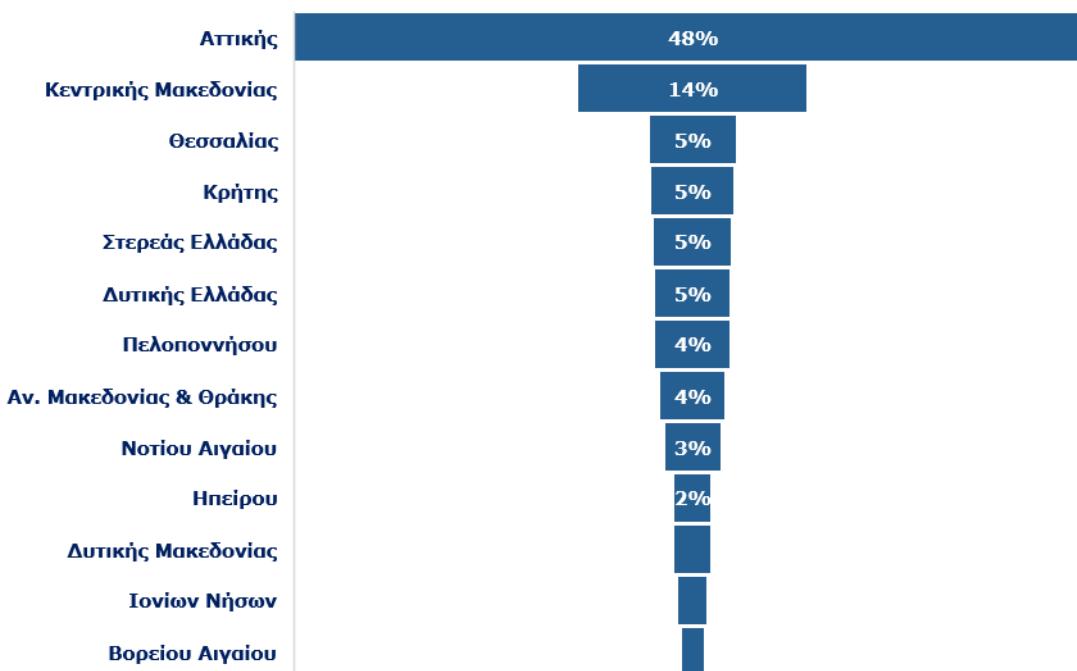
Πίνακας 4: Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν των Περιφερειών της Χώρας, 2010 – 2016 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

Περιφέρεια	2010	2011*	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	2010 - 2016	%Δ 2010 - 2016	%Δ 2013 - 2016
Αττικής	110.462	100.972	92.671	87.642	86.047	84.515	83.872	-24%	-4%	
Κεντρικής Μακεδονίας	30.348	28.092	25.807	24.172	23.771	23.918	24.237	-20%	0%	
Θεσσαλίας	10.835	9.953	9.517	9.065	9.114	9.154	9.214	-15%	2%	
Κρήτης	10.860	9.716	8.845	8.565	8.781	8.880	8.732	-20%	2%	
Στερεά Ελλάδας	9.903	9.273	8.628	8.075	7.912	7.960	8.185	-17%	1%	
Δυτικής Ελλάδας	10.671	9.611	8.957	8.275	8.196	8.156	8.032	-25%	-3%	
Πελοποννήσου	9.430	8.806	8.270	7.847	7.766	7.830	7.878	-16%	0%	
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	9.198	8.150	7.579	7.004	6.878	6.831	6.901	-25%	-1%	
Νοτίου Αιγαίου	7.236	6.603	6.079	5.983	6.042	6.121	5.981	-17%	0%	
Ηπείρου	4.930	4.611	4.187	3.989	3.955	3.925	3.960	-20%	-1%	
Δυτικής Μακεδονίας	4.981	4.819	4.724	4.398	4.530	4.337	3.916	-21%	-11%	
Ιονίων Νήσων	3.992	3.479	3.260	3.066	3.112	3.129	3.124	-22%	2%	
Βορείου Αιγαίου	3.184	2.944	2.678	2.573	2.553	2.504	2.455	-23%	-5%	
Ελλάδα	226.031	207.029	191.204	180.654	178.656	177.258	176.488	-22%	-2%	

*Προσωρινά στοιχεία

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2016, όπως είναι φυσιολογικό την μεγαλύτερη συμβολή στο ΑΕΠ της χώρας έχουν οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, που αποτελούν και την καρδιά της οικονομικής δραστηριότητας της χώρας, συνεισφέροντας το 62% του ΑΕΠ της χώρας. Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων αντιπροσωπεύει μόλις το 2% του συνολικού ΑΕΠ της χώρας.

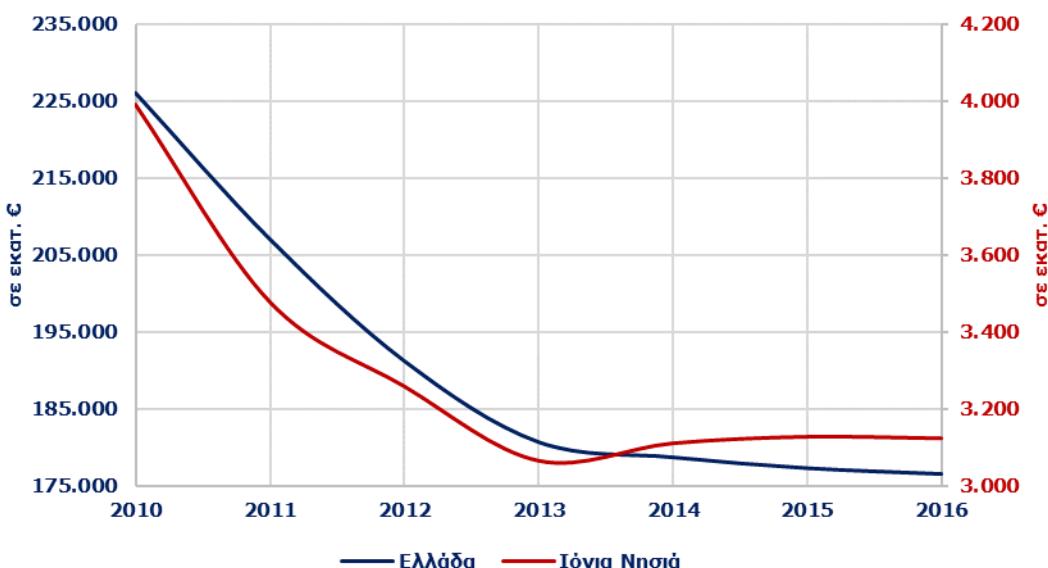
Διάγραμμα 5: Ποσοστιαία κατανομή του ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2016

1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων

Η εξέλιξη του ΑΕΠ της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων εμφανίζει παρόμοια εικόνα με αυτήν του συνόλου της χώρας, με εξαίρεση την περίοδο 2013 – 2016 όπου τα Ιόνια Νησιά καταγράφουν αύξηση σε αντίθεση με το σύνολο της χώρας. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2010 – 2016 η Περιφέρεια σημείωσε μείωση του ΑΕΠ της κατά -22% (από € 3.992 εκατ. το 2010 σε € 3.124 εκατ. το 2016) ενώ την περίοδο 2013 – 2016 καταγράφεται αύξηση κατά +2% (από € 3.066 εκατ. το 2013 σε € 3.124 εκατ. το 2016).

Διάγραμμα 6: Εξέλιξη του ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων (σε εκατ. €), 2010 – 2016

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, όλες εμφάνισαν μείωση του ΑΕΠ τους την περίοδο 2010 – 2016. Η μικρότερη μείωση καταγράφηκε στην Ενότητα Κέρκυρας (-18%). Την περίοδο 2013 – 2016 η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Κέρκυρας (+4%, από € 1.493 εκατ. το 2013 σε € 1.548 εκατ. το 2016) και Ζακύνθου (+3%, από € 702 εκατ. το 2013 σε € 722 εκατ. το 2016) να καταγράφουν αύξηση και τις Ενότητες Λευκάδας (-4%, από € 301 εκατ. το 2013 σε € 288 εκατ. το 2016) και Κεφαλληνίας (-1%, από € 570 εκατ. το 2013 σε € 566 εκατ. το 2016) μείωση.

Πίνακας 5: ΑΕΠ της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2010 – 2016 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

Ενότητα	2010	2011*	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	2010 - 2016	%Δ 2010 - 2016	%Δ 2013 - 2016
Κέρκυρας	1.889	1.713	1.579	1.493	1.538	1.553	1.548	-18%	-18%	4%
Ζακύνθου	909	758	741	702	696	705	722	-20%	-20%	3%
Κεφαλληνίας	799	664	626	570	581	578	566	-29%	-29%	-1%
Λευκάδας	395	345	314	301	297	293	288	-27%	-27%	-4%
Ιόνια Νησιά	3.992	3.479	3.260	3.066	3.112	3.129	3.124	-22%	-22%	2%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας την περίοδο 2010 – 2016 μειώθηκε κατά -19% (από € 20.324 το 2010 σε € 16.378 το 2016). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες παρουσίασαν παρόμοια εικόνα, με τις μικρότερες μειώσεις να καταγράφονται στις Περιφέρειες της Θεσσαλίας -13% (από € 14.499 το 2010 σε € 12.662 το 2016) και της Πελοποννήσου -15% (από € 16.009 το 2010 σε € 13.579 το 2016).

Την περίοδο 2013 – 2016, η μείωση στο κατά Κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας είναι οριακή -1%. Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή με τις Περιφέρειες των Ιονίων Νήσων (+3%), της Θεσσαλίας (+3%), της Κρήτης (+2%), της Στερεάς Ελλάδας (+2%), της Κεντρικής Μακεδονίας (+2%), της Πελοποννήσου (+1%) και της Ηπείρου (+1%) να σημειώνουν αύξηση ενώ οι υπόλοιπες μείωση.

Πίνακας 6: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2010 – 2016 (σε €)

Περιφέρεια	2010	2011*	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	%Δ 2010 - 2016	%Δ 2013 - 2016
Αττικής	27.630	25.380	23.530	22.540	22.389	22.229	22.204	-20%	-1%
Νοτίου Αιγαίου	21.709	19.748	18.163	17.874	18.045	18.280	17.769	-18%	-1%
Ιονίων Νήσων	19.106	16.633	15.621	14.746	15.007	15.143	15.182	-21%	3%
Στερεάς Ελλάδας	17.663	16.510	15.383	14.428	14.167	14.296	14.727	-17%	2%
Δυτικής Μακεδονίας	17.405	16.908	16.711	15.707	16.320	15.761	14.361	-17%	-9%
Κρήτης	17.372	15.465	14.046	13.584	13.912	14.058	13.811	-20%	2%
Πελοποννήσου	16.009	14.942	14.066	13.390	13.291	13.449	13.579	-15%	1%
Κεντρικής Μακεδονίας	15.776	14.600	13.458	12.669	12.520	12.664	12.880	-18%	2%
Θεσσαλίας	14.499	13.328	12.796	12.256	12.389	12.513	12.662	-13%	3%
Βορείου Αιγαίου	15.882	14.669	13.389	12.927	12.883	12.700	12.266	-23%	-5%
Δυτικής Ελλάδας	15.430	13.940	13.070	12.166	12.133	12.159	12.058	-22%	-1%
Ηπείρου	14.240	13.328	12.162	11.662	11.630	11.613	11.785	-17%	1%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	15.057	13.320	12.403	11.498	11.324	11.281	11.432	-24%	-1%
Ελλάδα	20.324	18.643	17.311	16.475	16.402	16.381	16.378	-19%	-1%

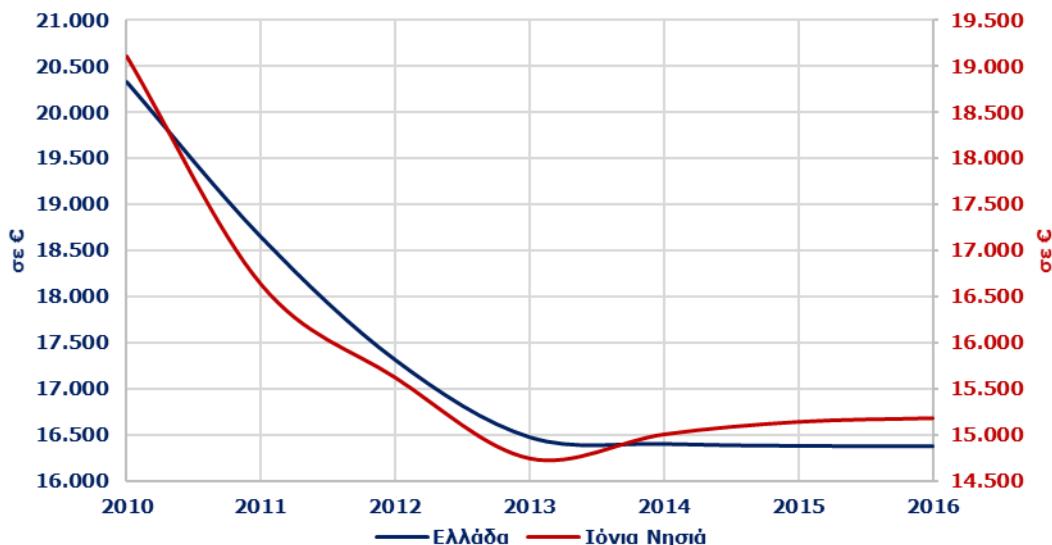
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

Η εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων εμφανίζει παρόμοια εικόνα με αυτήν του συνόλου της χώρας, με εξαίρεση την περίοδο 2013 – 2016 όπου καταγράφει αύξηση. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2010 – 2016 η Περιφέρεια σημείωσε μείωση κατά -21% (από € 19.106 το 2010 σε € 15.182 το 2016) ενώ την περίοδο 2013 – 2016 σε αντίθεση με το σύνολο της χώρας καταγράφηκε αύξηση κατά +3% (από € 14.746 το 2013 σε € 15.182 το 2016).

Διάγραμμα 7: Εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων (σε €), 2010 – 2016

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι την περίοδο 2010 – 2016 όλες καταγράφουν μείωση με την χαμηλότερη να καταγράφεται στην Ενότητα Κέρκυρας (-16%) και την υψηλότερη στην Ενότητα Κεφαλληνίας (-29%). Η εικόνα την περίοδο 2013 – 2016 είναι μικτή, με τις Ενότητες Ζακύνθου (+4%, από € 17.336 το 2013 σε € 18.054 το 2016) και Κέρκυρας (+5%, από € 14.313 το 2013 σε € 15.048 το 2016) να καταγράφουν αύξηση και τις Ενότητες Κεφαλληνίας (-0,3%, από € 14.559 το 2013 σε € 14.520 το 2016) και Λευκάδας (-4%, από € 12.561 το 2013 σε € 12.041 το 2016) μείωση.

Πίνακας 7: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2010 – 2016

Ενότητα	2010	2011*	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	2010 - 2016	%Δ 2010 - 2016	%Δ 2013 - 2016
Ζάκυνθος	22.186	18.529	18.212	17.336	17.254	17.535	18.054		-19%	4%
Κέρκυρα	17.958	16.287	15.060	14.313	14.804	15.031	15.048		-16%	5%
Κεφαλληνίας	20.469	16.934	15.977	14.559	14.833	14.782	14.520		-29%	0%
Λευκάδα	16.636	14.414	13.093	12.561	12.389	12.203	12.041		-28%	-4%
Ιόνια Νησιά	19.106	16.633	15.621	14.746	15.007	15.143	15.182		-21%	3%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Πρωτοτυπά στοιχεία

1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2018

Η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της χώρας το 2018 ήταν της τάξης του 11,7% ή € 21,6 δισ. Η μεγαλύτερη συνεισφορά του τουρισμού στο Περιφερειακό ΑΕΠ εντοπίζεται όπως είναι φυσικό στις νησιωτικές Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (97%), των Ιονίων Νήσων (71%) και της Κρήτης (47%), όπου η κύρια οικονομική δραστηριότητα είναι ο τουρισμός.

Τα έσοδα της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων από τον τουρισμό το 2018, αντιπροσώπευαν το 11% (€ 2,3 δισ.) των συνολικών εσόδων της χώρας ενώ η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της Περιφέρειας ήταν 71%. Επίσης, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις μας, το ΑΕΠ της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων το 2018 σημείωσε αύξηση κατά +5% (από € 3.124 εκατ. το 2016 σε € 3.270 εκατ. το 2018).

Πίνακας 8: Συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2018

Περιφέρεια	% κατανομή εσόδων εισερχόμενου τουρισμού 2018	αναλογία άμεσης τουριστικής δαπάνης 2018 - σε € εκ.	ΑΕΠ Περιφέρειας 2018* - σε εκ.	άμεση συμβολή τουρισμού στο ΑΕΠ Περιφέρειας με στοιχεία 2018	κατά κεφαλήν ΑΕΠ 2016 - σε €
Ν. Αιγαίο	28%	6.080	6.260	97%	17.769
Κρήτη	20%	4.317	9.139	47%	13.811
Αττική	15%	3.139	87.782	4%	22.204
Κεντ. Μακεδονία	15%	3.134	25.367	12%	12.880
Ιόνια Νησιά	11%	2.329	3.270	71%	15.182
Πελοπόννησος	3%	572	8.245	7%	13.579
Αν. Μακεδονία & Θράκη	2%	443	7.223	6%	11.432
Θεσσαλία	2%	373	9.643	4%	12.662
Ήπειρος	1%	306	4.145	7%	11.785
Δυτ. Ελλάδα	1%	292	8.406	3%	12.058
Στερεά Ελλάδα	1%	267	8.567	3%	14.727
Β. Αιγαίο	1%	226	2.570	9%	12.266
Δυτ. Μακεδονία	0%	83	4.098	2%	14.361
Σύνολο Χώρας	100%	21.562	184.714	12%	16.378

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Η κατανομή του ΑΕΠ των Περιφερειών είναι εκτίμηση λαμβάνοντας υπόψιν την ποσοστιαία κατανομή του 2016

*Το ΑΕΠ των Περιφερειών είναι προσωρινό και υπόκειται σε αλλαγή

1.8 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ³ ΣΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ, 2013 – 2018

Στην ενότητα αυτή καταγράφεται η ετήσια εξέλιξη της απασχόλησης στις δραστηριότητες παροχής καταλύματος και εστίασης, ανά τύπο απασχόλησης (πλήρης – μερική), ηλικία και φύλο καθώς και η εξέλιξη της ανεργίας. Αν και μέρος της δραστηριότητας της εστίασης δεν αφορά στον τουρισμό, η εποχικότητα που παρουσιάζουν τα στοιχεία απασχόλησης σε αυτήν ταυτίζεται με την εποχικότητα του Ελληνικού τουρισμού. Ως εκ τούτου θεωρούμε την δραστηριότητα της εστίασης ως κλάδο του τουρισμού. Επίσης, σημειώνουμε ότι υπάρχουν άλλες τουριστικές δραστηριότητες (πχ μεταφορές, ταξιδιωτικά γραφεία) που περιλαμβάνονται σε άλλες κατηγορίες και δεν καταγράφονται στα παρόντα στοιχεία. Τέλος, τα στοιχεία προέρχονται από την 'Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ)' της ΕΛΣΤΑΤ και η περίοδος αναφοράς είναι από το 2013 έως το 2018. Αναφορικά με την 'Έρευνα Εργατικού Δυναμικού', σημειώνουμε τα εξής:

- Η 'Έρευνα Εργατικού Δυναμικού' είναι δειγματοληπτική και διεξάγεται από την ΕΛΣΤΑΤ,
- Ως απασχολούμενοι ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποία απουσίαζαν προσωρινά.

---

³ Λόγω της δειγματοληπτικής μεθόδου της ΕΕΔ, εκτιμήσεις <2.000 είναι μη αξιόπιστες γιατί εμπεριέχουν μεγάλα δειγματοληπτικά σφάλματα.

1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια

Οι απασχολούμενοι στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης σημείωσαν αύξηση την περίοδο 2013 – 2018 κατά +40% (από 259 χιλ. το 2013 σε 362 χιλ. το 2018). Επιμέρους όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν θετική ποσοστιαία μεταβολή, με τις υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις να καταγράφονται στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+108%, από 11 χιλ. το 2013 σε 22 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+89%, από 9 χιλ. το 2013 σε 17 χιλ. το 2018), Θεσσαλίας (+72%, από 13 χιλ. το 2013 σε 22 χιλ. το 2018), Ηπείρου (+64%, από 9 χιλ. το 2013 σε 14 χιλ. το 2018), Νοτίου Αιγαίου (+49%, από 24 χιλ. το 2013 σε 35 χιλ. το 2018) και Βορείου Αιγαίου (+49%, από 6 χιλ. το 2013 σε 8 χιλ. το 2018). Οι χαμηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (+11%, από 5 χιλ. το 2013 σε 6 χιλ. το 2018), Στερεάς Ελλάδας (+13%, από 13 χιλ. το 2013 σε 15 χιλ. το 2018) και Κεντρικής Μακεδονίας (+13%, από 42 χιλ. το 2013 σε 47 χιλ. το 2018).

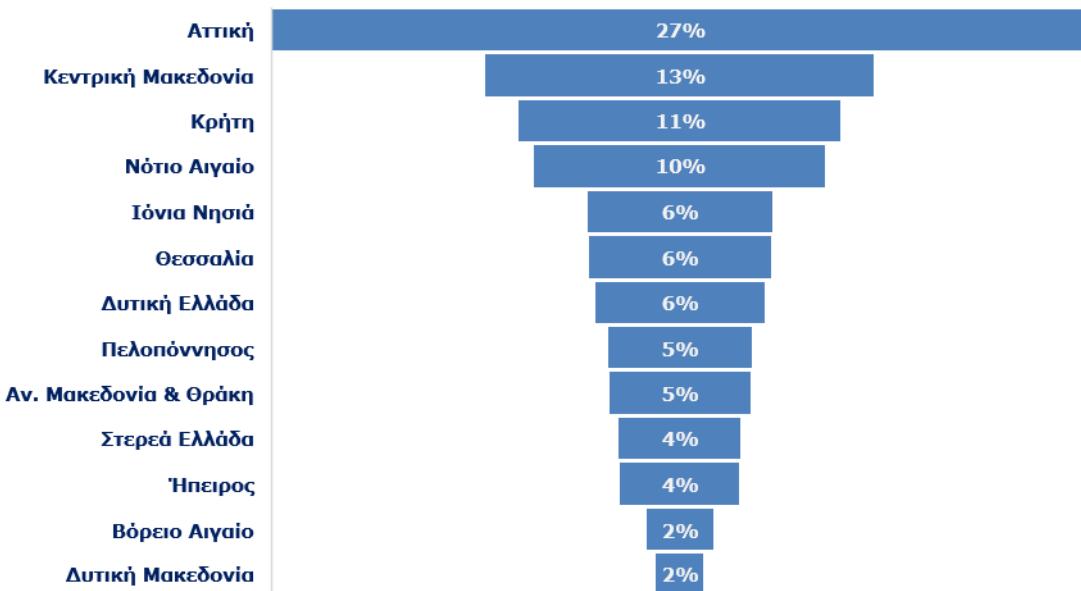
Πίνακας 9: Εξέλιξη των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττική	71.811	85.759	90.092	97.547	91.664	98.146	37%
Κεντρική Μακεδονία	41.631	45.533	48.067	50.565	48.069	46.841	13%
Κρήτη	27.628	31.169	34.974	34.985	35.072	38.855	41%
Νότιο Αιγαίο	23.534	31.337	28.263	30.074	32.319	35.100	49%
Ιόνια Νησιά	10.760	12.054	14.697	17.435	19.380	22.373	108%
Θεσσαλία	12.820	13.062	19.958	23.071	26.668	22.002	72%
Δυτική Ελλάδα	14.877	15.882	19.829	16.785	18.331	20.441	37%
Πελοπόννησος	14.399	16.281	17.526	17.157	20.459	17.489	21%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	9.040	12.291	16.728	16.441	14.919	17.128	89%
Στερεά Ελλάδα	13.116	11.916	14.099	15.214	17.744	14.800	13%
Ηπείρος	8.810	9.522	9.741	8.722	12.095	14.451	64%
Βόρειο Αιγαίο	5.548	6.054	5.763	7.784	8.221	8.270	49%
Δυτική Μακεδονία	5.233	6.263	5.800	5.398	5.752	5.830	11%
Ελλάδα	259.206	297.122	325.539	341.177	350.692	361.726	40%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (27%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (13%), Κρήτης (11%), Νοτίου Αιγαίου (10%), Ιονίων Νήσων (6%), Θεσσαλίας (6%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Πελοπόννησος (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Ηπείρου (4%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Δυτικής Μακεδονίας (2%).

Διάγραμμα 8: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια, 2018

1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά κατηγορία απασχόλησης

Οι απασχολούμενοι στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσαν αύξηση κατά +108% (από 11 χιλ. το 2013 σε 22 χιλ. το 2018). Επιμέρους, οι απασχολούμενοι στον κλάδο της εστίασης σημείωσαν αύξηση κατά +81% (από 6 χιλ. το 2013 σε 11 χιλ. το 2018) ενώ οι απασχολούμενοι στα καταλύματα αύξηση κατά +147% (από 4 χιλ. το 2013 σε 11 χιλ. το 2018).

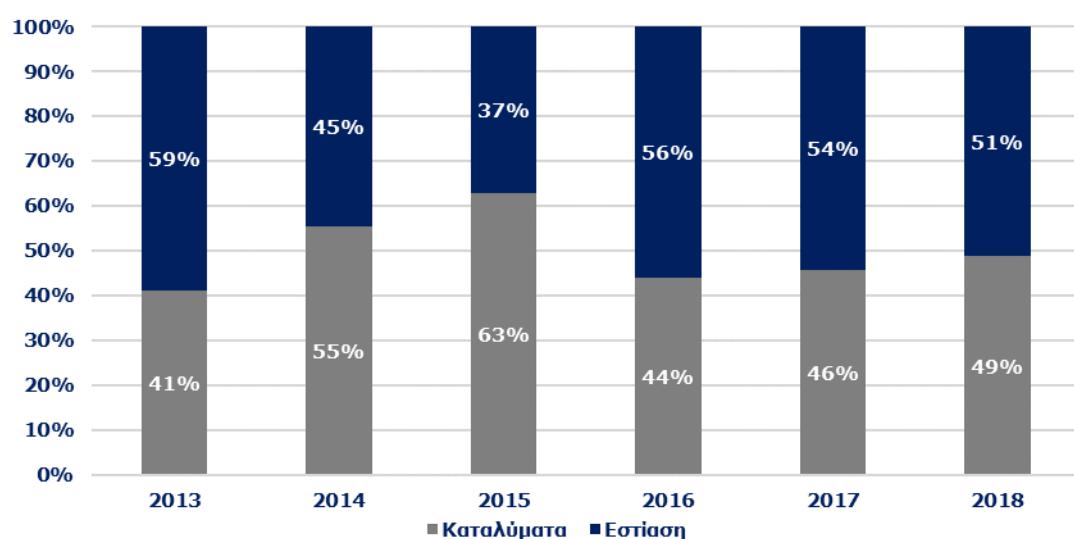
Πίνακας 10: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά κατηγορία απασχόλησης, 2013 - 2018

Κλάδος	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Εστίαση	6.343	5.386	5.474	9.763	10.532	11.451	81%
Καταλύματα	4.417	6.668	9.223	7.672	8.848	10.922	147%
Ιόνια Νησιά	10.760	12.054	14.697	17.435	19.380	22.373	108%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες απασχόλησης, παρατηρούμε μεγαλύτερη ισοκατανομή σε σύγκριση με τις Περιφέρειες που δεν είναι αμιγώς τουριστικές. Ως εκ τούτου οι απασχολούμενοι στην εστίαση (από 59% το 2013 σε 51% το 2018) εμφανίζουν ελαφρώς υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τα καταλύματα (από 41% το 2013 σε 49% το 2018), εξαίρεση αποτέλεσαν τα έτη 2015 (καταλύματα 55% και εστίαση 45%) και 2016 (καταλύματα 63% και εστίαση 37%).

Διάγραμμα 9: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά κατηγορία απασχόλησης, 2013 – 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.3 Τύπος απασχόλησης στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με τον τύπο απασχόλησης στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2013 - 2018, παρατηρούμε ότι οι απασχολούμενοι στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης με πλήρη απασχόληση σημείωσαν αύξηση κατά +34% (από 225 χιλ. το 2013 σε 303 χιλ. το 2018) ενώ αυτοί με μερική απασχόληση αύξηση κατά +75% (από 34 χιλ. το 2013 σε 59 χιλ. το 2018).

Πίνακας 11: Εξέλιξη των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια και ανά τύπο απασχόλησης, 2013 - 2018

Περιφέρεια	Τύπος Απασχόλησης	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013 - 2018
Αττική	Πλήρης	56.942	64.839	68.226	73.372	68.050	76.613	35%
	Μερική	14.869	20.921	21.866	24.175	23.614	21.533	45%
Κεντρική Μακεδονία	Πλήρης	36.923	38.589	37.512	39.960	37.061	34.778	-6%
	Μερική	4.708	6.945	10.555	10.605	11.008	12.063	156%
Κρήτη	Πλήρης	25.507	28.254	30.828	31.549	32.589	35.309	38%
	Μερική	2.121	2.916	4.146	3.435	2.483	3.546	67%
Νότιο Αιγαίο	Πλήρης	22.288	30.348	26.751	28.247	30.692	32.970	48%
	Μερική	1.246	989	1.512	1.827	1.627	2.131	71%
Ιόνια Νήσια	Πλήρης	10.615	11.660	14.534	16.368	18.468	21.639	104%
	Μερική	144	395	164	1.067	912	734	409%
Θεσσαλία	Πλήρης	10.825	11.262	15.366	17.451	20.211	17.734	64%
	Μερική	1.995	1.800	4.592	5.620	6.458	4.268	114%
Δυτική Ελλάδα	Πλήρης	13.322	13.494	17.332	13.458	13.787	16.294	22%
	Μερική	1.555	2.389	2.497	3.327	4.544	4.147	167%
Πελοπόννησος	Πλήρης	13.080	14.069	15.002	14.898	18.390	15.822	21%
	Μερική	1.319	2.212	2.524	2.259	2.069	1.667	26%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Πλήρης	7.294	9.776	14.301	12.851	12.396	14.455	98%
	Μερική	1.746	2.515	2.427	3.590	2.523	2.673	53%
Στερεά Ελλάδα	Πλήρης	11.500	10.762	12.646	12.511	13.215	11.583	1%
	Μερική	1.617	1.154	1.453	2.702	4.529	3.217	99%
Ήπειρος	Πλήρης	8.007	8.838	8.797	8.045	10.969	13.040	63%
	Μερική	803	683	944	677	1.126	1.411	76%
Βόρειο Αιγαίο	Πλήρης	4.931	5.519	5.516	7.457	7.540	7.773	58%
	Μερική	617	534	247	328	680	497	-20%
Δυτική Μακεδονία	Πλήρης	4.235	5.481	5.194	4.043	4.488	4.808	14%
	Μερική	998	781	606	1.355	1.263	1.022	2%
Ελλάδα	Πλήρης	225.470	252.890	272.007	280.210	287.856	302.818	34%
	Μερική	33.737	44.232	53.532	60.967	62.835	58.908	75%

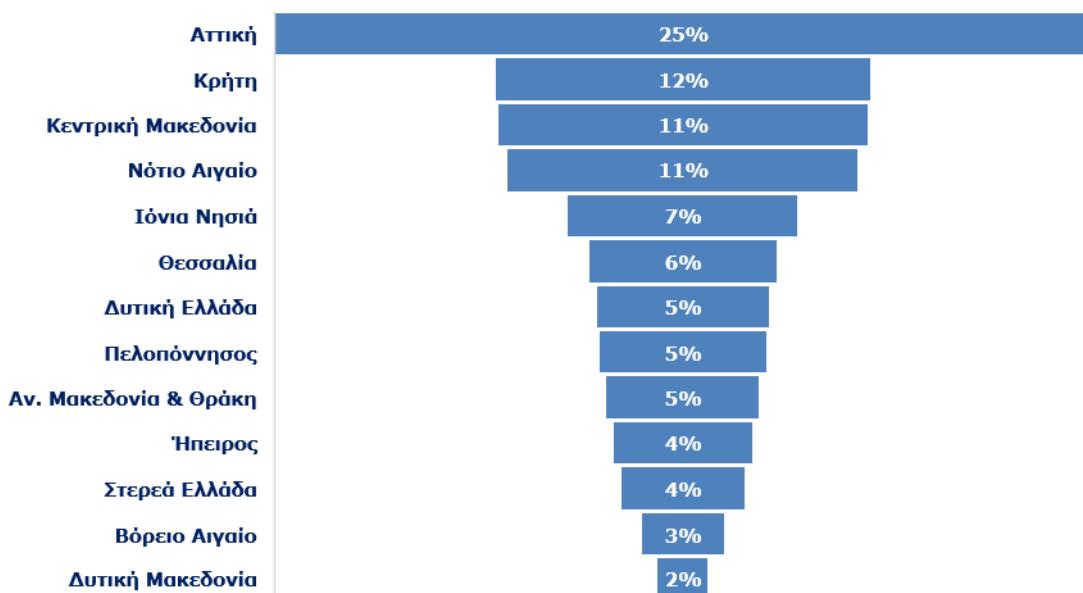
Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση της πλήρους και μερικής απασχόλησης, με εξαίρεση την Κεντρική Μακεδονία για την πλήρη (-6%, από 37 χιλ. το 2013 σε 35 χιλ. το 2018) και το Βόρειο Αιγαίο για την μερική (-20%, από 617 απασχολούμενους το 2013 σε 497 απασχολούμενους το 2018). Συγκεκριμένα, οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις στην πλήρη απασχόληση καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+104%, από 11 χιλ. το 2013 σε 22 χιλ. το 2018), Αν.

Μακεδονίας & Θράκης (+98%, από 7 χιλ. το 2013 σε 14 χιλ. το 2018), Θεσσαλίας (+64%, από 11 χιλ. το 2013 σε 18 χιλ. το 2018) και Ηπείρου (+63%, από 8 χιλ. το 2013 σε 13 χιλ. το 2018) ενώ στην μερική απασχόληση σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+409%, από 144 απασχολούμενους το 2013 σε 734 απασχολούμενους το 2018), Δυτικής Ελλάδας (+167%, από 2 χιλ. το 2013 σε 4 χιλ. το 2018), Κεντρικής Μακεδονίας (+156%, από 5 χιλ. το 2013 σε 12 χιλ. το 2018), Θεσσαλίας (+114%, από 2 χιλ. το 2013 σε 4 χιλ. το 2018) και Στερεάς Ελλάδας (+99%, από 2 χιλ. το 2013 σε 3 χιλ. το 2018).

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των εργαζόμενων πλήρους απασχόλησης ανά Περιφέρεια για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (25%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κρήτης (12%), Κεντρικής Μακεδονίας (11%), Νότιου Αιγαίου (11%), Ιονίων Νήσων (7%), Θεσσαλίας (6%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Ηπείρου (4%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Βορείου Αιγαίου (3%) και Δυτικής Μακεδονίας (2%).

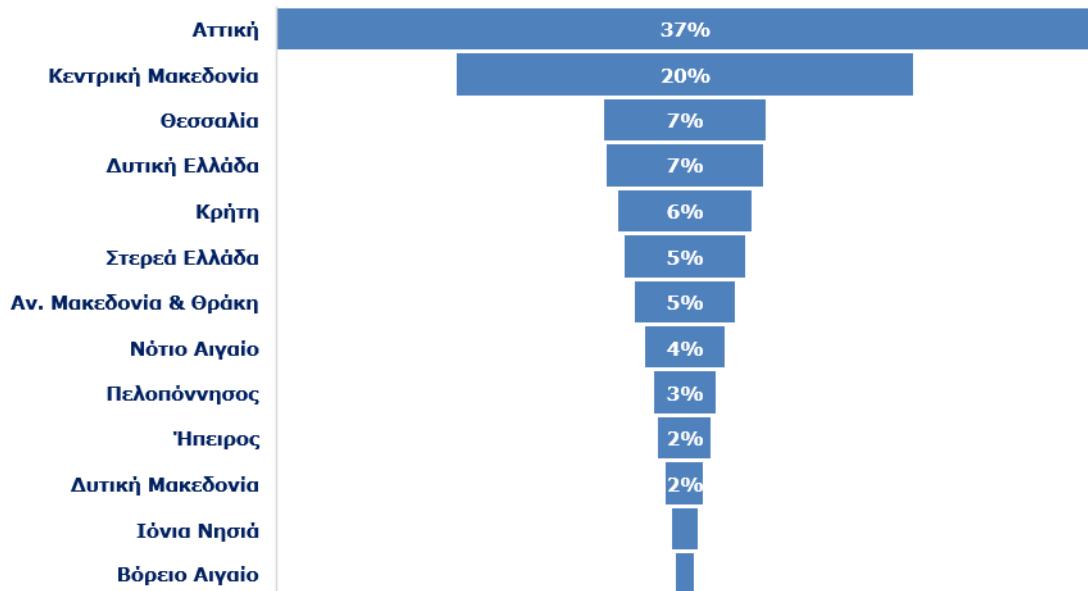
Διάγραμμα 10: Ποσοστιαία κατανομή των εργαζόμενων πλήρους απασχόλησης στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια, 2018

Στην μερική απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (37%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (20%), Θεσσαλίας (7%), Δυτικής Ελλάδας (7%), Κρήτης (6%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Αν.

Μακεδονίας & Θράκης (5%), Νοτίου Αιγαίου (4%), Πελοποννήσου (3%), Ηπείρου (2%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (1%) και Βορείου Αιγαίου (1%).

Διάγραμμα 11: Ποσοστιαία κατανομή των εργαζόμενων μερικής απασχόλησης στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια, 2018

1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων

Οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων την περίοδο 2013 – 2018, σημείωσαν αύξηση κατά +104% (από 11 χιλ. το 2013 σε 22 χιλ. το 2018) ενώ οι απασχολούμενοι μερικής αύξηση κατά +409% (από 144 απασχολούμενους το 2013 σε 734 απασχολούμενους το 2018). Επιμέρους, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης σημείωσαν αύξηση στην εστίαση κατά +72% (από 6 χιλ. το 2013 σε 11 χιλ. το 2018) και στα καταλύματα κατά +149% (από 4 χιλ. το 2013 σε 11 χιλ. το 2018) ενώ οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης στην εστίαση αύξηση κατά +692% (από 86 απασχολούμενους το 2013 σε 683 απασχολούμενους το 2018) και στα καταλύματα μείωση κατά -13% (από 58 απασχολούμενους το 2013 σε 51 απασχολούμενους το 2018).

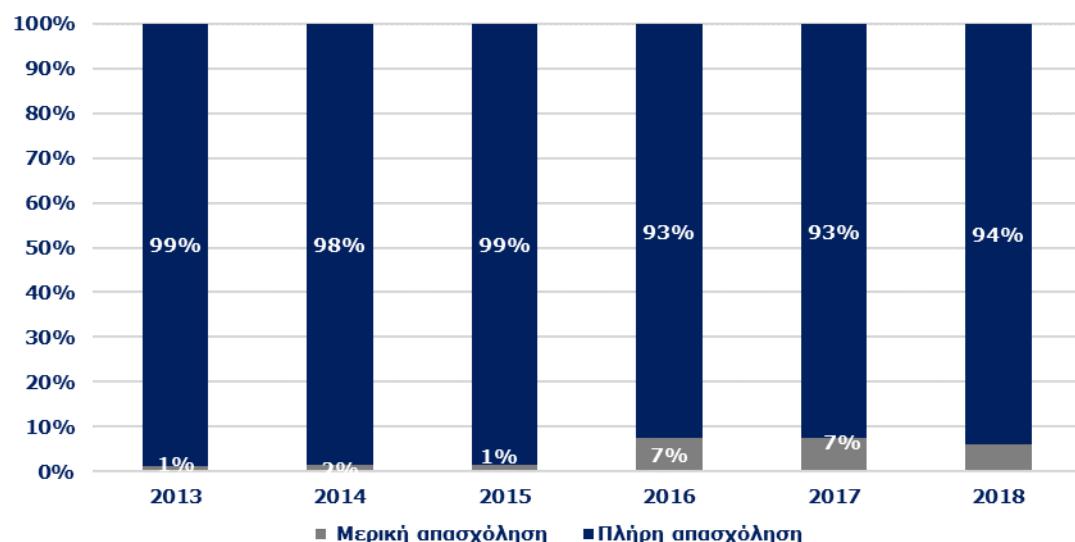
Πίνακας 12: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά τύπο απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2013 - 2018

Κλάδος	Τύπος Απασχόλησης	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Εστίαση	Πλήρης	6.256	5.303	5.398	9.038	9.750	10.768	72%
	Μερική	86	83	76	725	783	683	692%
Καταλύματα	Πλήρης	4.359	6.356	9.136	7.330	8.718	10.871	149%
	Μερική	58	311	87	342	129	51	-13%
Ιόνια Νησιά	Πλήρης	10.615	11.660	14.534	16.368	18.468	21.639	104%
	Μερική	144	395	164	1.067	912	734	409%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους την περίοδο 2013 - 2018, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης στην εστίαση (από 99% το 2013 σε 94% το 2018) εμφανίζουν υψηλότερο μερίδιο έναντι των μερικής απασχόλησης (από 1% το 2013 σε 6% 2018).

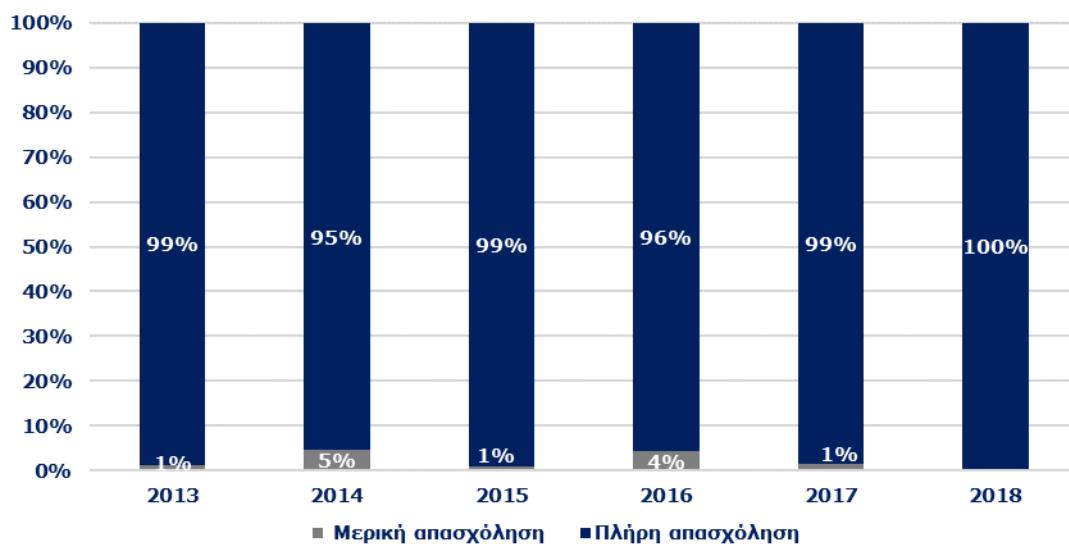
Διάγραμμα 12: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην εστίαση ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, 2013 – 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά τους απασχολούμενους στα καταλύματα, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης (από 99% το 2013 σε 100% το 2018) καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (από 1% το 2013 σε 0% το 2018).

Διάγραμμα 13: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα καταλύματα ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, 2013 - 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.5 Φύλο απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης για το σύνολο της χώρας την περίοδο 2013 - 2018, παρατηρούμε ότι οι άνδρες απασχολούμενοι σημείωσαν αύξηση κατά +35% (από 144 χιλ. το 2013 σε 195 χιλ. το 2018) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +45% (από 115 χιλ. το 2013 σε 167 χιλ. το 2018).

Πίνακας 13: Εξέλιξη των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια και ανά φύλο απασχολούμενων, 2013 - 2018

Περιφέρεια	Φύλο απασχολούμενων	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττική	Άνδρας	42.580	49.494	56.957	60.482	53.502	56.745	33%
	Γυναίκα	29.231	36.265	33.135	37.065	38.162	41.402	42%
Κεντρική Μακεδονία	Άνδρας	24.122	26.592	27.499	27.439	26.962	25.942	8%
	Γυναίκα	17.509	18.941	20.568	23.126	21.106	20.898	19%
Κρήτη	Άνδρας	12.879	14.009	16.456	16.236	17.151	18.273	42%
	Γυναίκα	14.750	17.160	18.519	18.748	17.921	20.582	40%
Νότιο Αιγαίο	Άνδρας	12.698	14.825	15.247	15.782	14.946	15.885	25%
	Γυναίκα	10.836	16.512	13.016	14.292	17.373	19.216	77%
Ιόνια Νησιά	Άνδρας	5.664	6.578	7.709	7.493	9.369	10.743	90%
	Γυναίκα	5.096	5.476	6.988	9.941	10.011	11.630	128%
Θεσσαλία	Άνδρας	8.162	8.122	11.344	13.754	16.148	13.292	63%
	Γυναίκα	4.658	4.940	8.614	9.317	10.521	8.710	87%
Δυτική Ελλάδα	Άνδρας	8.528	9.786	11.249	10.134	11.226	11.953	40%
	Γυναίκα	6.348	6.097	8.580	6.651	7.104	8.488	34%
Πελοπόννησος	Άνδρας	7.107	9.375	8.120	8.924	11.588	9.602	35%
	Γυναίκα	7.292	6.906	9.406	8.234	8.871	7.887	8%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Άνδρας	4.798	7.071	9.180	9.555	8.275	8.959	87%
	Γυναίκα	4.242	5.220	7.549	6.886	6.644	8.169	93%
Στερεά Ελλάδα	Άνδρας	7.672	6.622	7.124	7.797	9.561	8.886	16%
	Γυναίκα	5.445	5.294	6.976	7.416	8.183	5.914	9%
Ήπειρος	Άνδρας	4.500	5.174	5.887	4.793	6.209	7.355	63%
	Γυναίκα	4.310	4.348	3.854	3.929	5.886	7.096	65%
Βόρειο Αιγαίο	Άνδρας	2.731	2.398	3.169	4.832	4.578	3.734	37%
	Γυναίκα	2.818	3.656	2.594	2.952	3.642	4.536	61%
Δυτική Μακεδονία	Άνδρας	2.775	2.738	2.539	2.388	2.887	3.226	16%
	Γυναίκα	2.458	3.525	3.262	3.010	2.864	2.604	6%
Ελλάδα	Άνδρας	144.214	162.783	182.480	189.609	192.403	194.595	35%
	Γυναίκα	114.992	134.339	143.059	151.569	158.289	167.132	45%

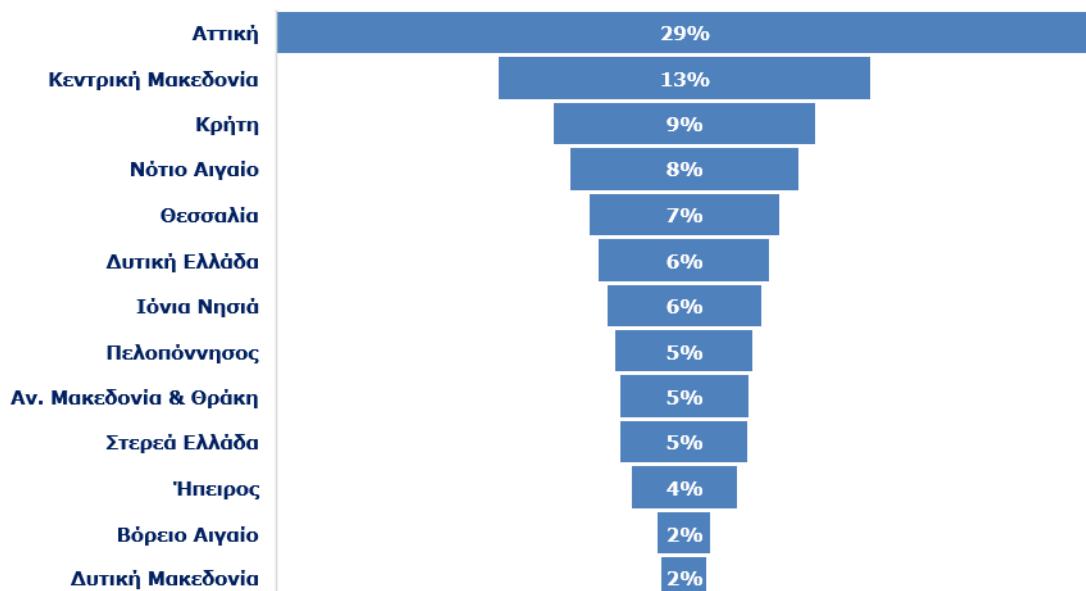
Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, σε όλες τις Περιφέρειες σημειώθηκε αύξηση των ανδρών και γυναικών. Συγκεκριμένα, οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις στους άνδρες απασχολούμενους καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+90%, από 6 χιλ. το 2013 σε 11 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+87%, από 5 χιλ. το 2013 σε 9 χιλ. το 2018), Θεσσαλίας (+63%, από 8 χιλ. το 2013 σε 13 χιλ. το 2018) και Ηπείρου (+63%, από 5 χιλ. το 2013 σε 7 χιλ. το 2018) ενώ στις γυναίκες στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+128%, από 5 χιλ. το 2013 σε 12 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονίας &

Θράκης (+93%, από 4 χιλ. το 2013 σε 8 χιλ. το 2018), Θεσσαλίας (+87%, από 5 χιλ. το 2013 σε 9 χιλ. το 2018) και Νοτίου Αιγαίου (+77%, από 11 χιλ. το 2013 σε 19 χιλ. το 2018).

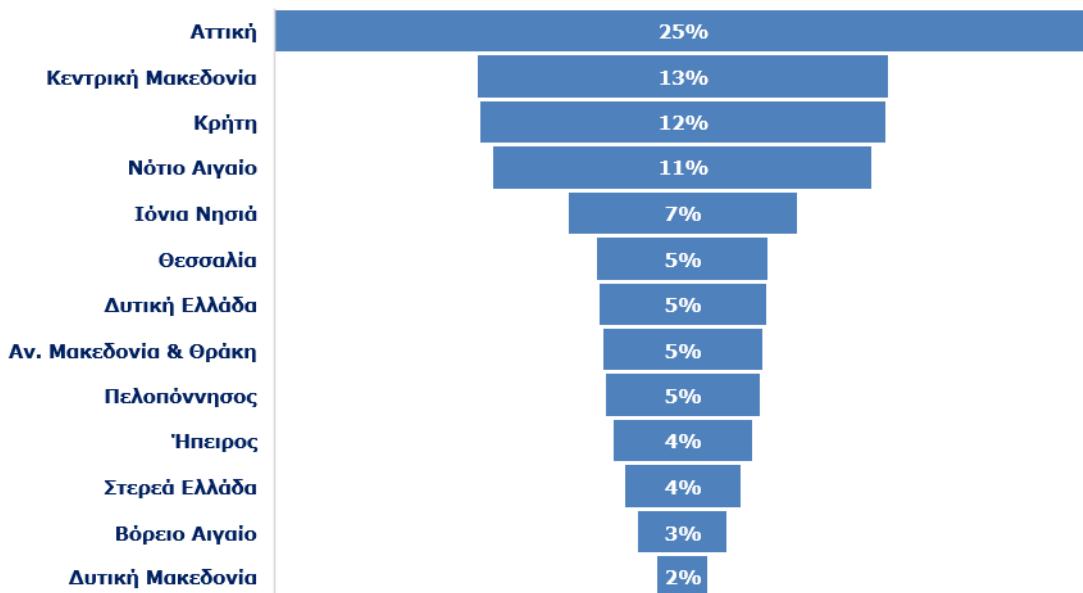
Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (29%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (13%), Κρήτης (9%), Νοτίου Αιγαίου (8%), Θεσσαλίας (7%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Ιονίων Νήσων (6%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Ηπείρου (4%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Δυτικής Μακεδονίας (2%).

Διάγραμμα 14: Ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια, 2018

Παρόμοια είναι η εικόνα που καταγράφεται και στην ποσοστιαία κατανομή των γυναικών, με το υψηλότερο ποσοστό να καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (25%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (13%), Κρήτης (12%), Νοτίου Αιγαίου (11%), Ιονίων Νήσων (7%), Θεσσαλίας (5%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Πελοποννήσου (5%), Ηπείρου (4%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Βορείου Αιγαίου (3%) και Δυτικής Μακεδονίας (2%).

Διάγραμμα 15: Ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια, 2018

1.8.6 Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων

Οι άνδρες απασχολούμενοι στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων την περίοδο 2013 – 2018, σημείωσαν αύξηση κατά +90% (από 6 χιλ. το 2013 σε 11 χιλ. το 2018) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +128% (από 5 χιλ. το 2013 σε 12 χιλ. το 2018). Επιμέρους, οι άνδρες απασχολούμενοι σημείωσαν αύξηση στην εστίαση κατά +50% (από 4 χιλ. το 2013 σε 6 χιλ. το 2018) και στα καταλύματα κατά +185% (από 2 χιλ. το 2013 σε 5 χιλ. το 2018) ενώ οι γυναίκες απασχολούμενες σημείωσαν αύξηση στην εστίαση κατά +132% (από 2 χιλ. το 2013 σε 5 χιλ. το 2018) και στα καταλύματα κατά +125% (από 3 χιλ. το 2013 σε 6 χιλ. το 2018).

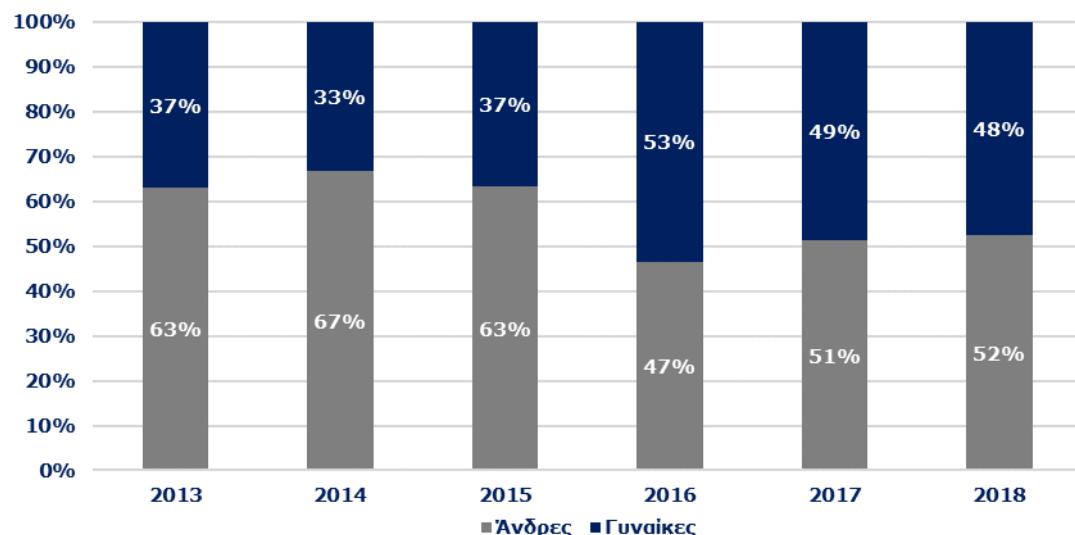
Πίνακας 14: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά φύλο απασχολούμενων και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2013 - 2018

Κλάδος	Φύλο απασχολούμενων	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Εστίαση	Άνδρας	3.999	3.606	3.466	4.551	5.403	6.003	50%
	Γυναίκα	2.344	1.781	2.008	5.212	5.129	5.448	132%
Καταλύματα	Άνδρας	1.665	2.973	4.243	2.942	3.966	4.740	185%
	Γυναίκα	2.752	3.695	4.980	4.730	4.881	6.182	125%
Ιόνια Νησιά	Άνδρας	5.664	6.578	7.709	7.493	9.369	10.743	90%
	Γυναίκα	5.096	5.476	6.988	9.941	10.011	11.630	128%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων στην εστίαση την περίοδο 2013 – 2018, οι άνδρες απασχολούμενοι (από 63% το 2013 σε 52% το 2018) εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τις γυναίκες (από 37% το 2013 σε 48% το 2018).

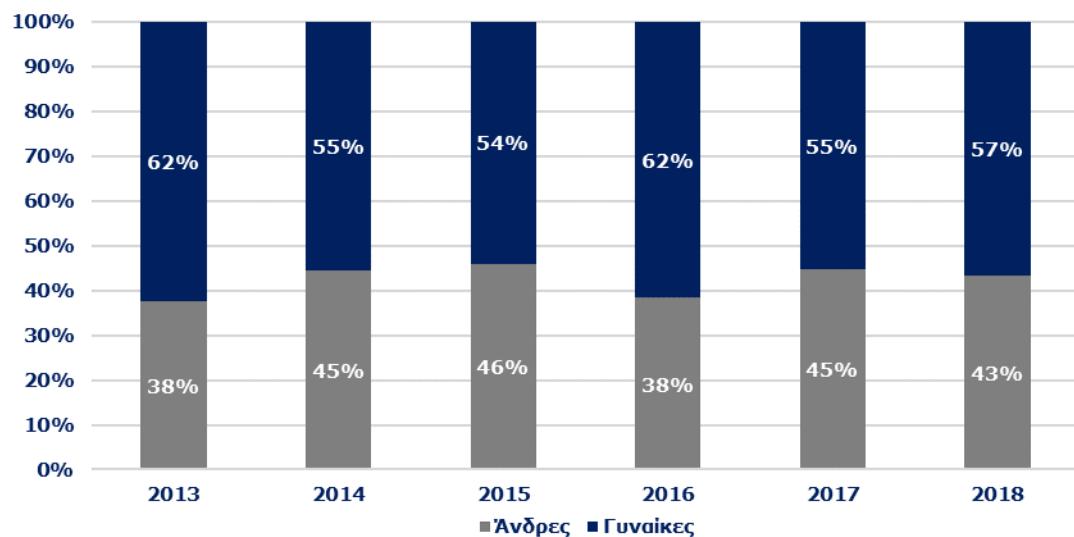
Διάγραμμα 16: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην εστίαση ανά φύλο απασχολούμενων, 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε αντίθεση με την εστίαση, οι άνδρες απασχολούμενοι στον κλάδο των καταλυμάτων εμφανίζουν μικρότερα μερίδια (από 38% το 2013 σε 43% το 2018) σε σύγκριση με αυτά των γυναικών (από 62% το 2013 σε 57% το 2018).

Διάγραμμα 17: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα καταλύματα ανά φύλο απασχολούμενων, 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.7 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με την ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης, παρατηρούμε ότι όλες οι ηλικιακές ομάδες σημείωσαν αύξηση την περίοδο 2013 – 2018: 15-24 ετών (+57%, από 27 χιλ. το 2013 σε 43 χιλ. το 2018), 25-34 ετών (+35%, από 82 χιλ. το 2013 σε 111 χιλ. το 2018), 35-44 ετών (+17%, από 73 χιλ. το 2013 σε 86 χιλ. το 2018), 45-55 ετών (+56%, από 52 χιλ. το 2013 σε 81 χιλ. το 2018) και 55+ (+65%, από 25 χιλ. το 2013 σε 41 χιλ. το 2018).

Στις επιμέρους Περιφέρειες, όλες οι ηλικιακές ομάδες σημείωσαν αύξηση με εξαίρεση τις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας (-21% στις ηλικίες 55+), Ηπείρου (-17% στις ηλικίες 45-55 ετών), Βορείου Αιγαίου (-44% στις ηλικίες 35-44 ετών) και Δυτικής Μακεδονίας (-36% και -31% στις ηλικίες 35-44 ετών και 55+ αντίστοιχα).

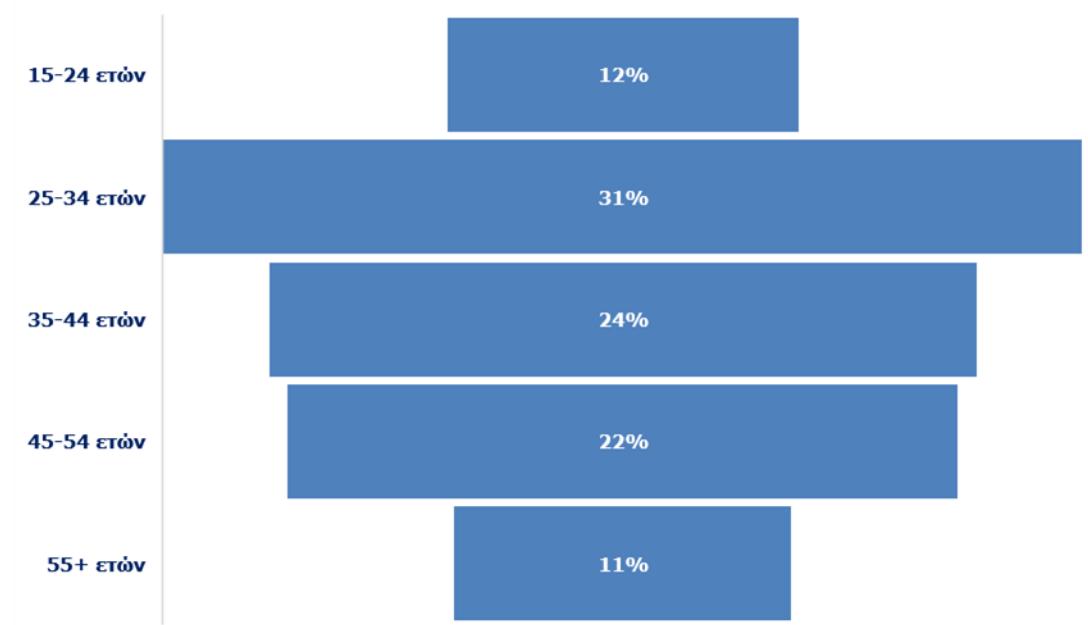
Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις την περίοδο 2013 – 2018, σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου στις ηλικίες 55+ ετών (+271%, από 659 απασχολούμενους το 2013 σε 2 χιλ. το 2018), Ιονίων Νήσων στις ηλικίες 55+ ετών (+209%, από 2 χιλ. το 2013 σε 5 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης στις ηλικίες 25-34 ετών (+196%, από 2 χιλ. το 2013 σε 5 χιλ. το 2018), Ηπείρου στις ηλικίες 25-34 ετών (+191%, από 2 χιλ. το 2013 σε 5 χιλ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας στις ηλικίες 55+ ετών (+169%, από 818 απασχολούμενους το 2013 σε 2 χιλ. το 2018) και Θεσσαλίας στις ηλικίες 45-55 ετών (+167%, από 2 χιλ. το 2013 σε 5 χιλ. το 2018).

Πίνακας 15: Εξέλιξη των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	Φύλο απασχολούμενων	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττική	15-24 ετών	8.222	14.209	11.959	12.179	12.573	13.536	65%
	25-34 ετών	28.869	29.776	33.079	35.726	29.256	38.129	32%
	35-44 ετών	20.673	22.718	22.315	24.678	24.989	22.193	7%
	45-54 ετών	10.249	12.425	16.280	17.161	16.900	17.824	74%
	55+ ετών	3.797	6.631	6.459	7.804	7.945	6.465	70%
Κεντρική Μακεδονία	15-24 ετών	4.766	4.558	5.304	4.943	5.399	5.440	14%
	25-34 ετών	12.931	14.649	15.829	16.460	15.437	13.744	6%
	35-44 ετών	10.164	11.364	10.099	12.531	12.200	10.362	2%
	45-54 ετών	10.095	9.537	9.687	9.817	10.214	12.333	22%
	55+ ετών	3.673	5.425	7.148	6.814	4.819	4.962	35%
Κρήτη	15-24 ετών	2.281	3.597	3.510	3.618	3.911	4.676	105%
	25-34 ετών	8.282	8.805	8.181	9.340	10.120	10.697	29%
	35-44 ετών	7.655	9.145	11.160	9.500	10.113	9.957	30%
	45-54 ετών	5.910	6.535	8.379	8.232	7.147	9.667	64%
	55+ ετών	3.500	3.088	3.745	4.294	3.780	3.858	10%
Νότιο Αιγαίο	15-24 ετών	2.641	3.579	3.239	3.497	3.562	3.548	34%
	25-34 ετών	8.035	10.260	9.631	8.181	8.202	8.173	2%
	35-44 ετών	4.741	7.004	8.058	8.116	7.600	7.490	58%
	45-54 ετών	5.159	7.154	4.635	6.316	8.989	10.261	99%
	55+ ετών	2.959	3.340	2.700	3.963	3.965	5.628	90%
Ιόνια Νησιά	15-24 ετών	1.094	1.188	1.290	1.765	1.779	1.889	73%
	25-34 ετών	1.815	3.157	3.077	3.853	3.605	3.668	102%
	35-44 ετών	3.706	3.144	3.270	4.268	5.192	6.260	69%
	45-54 ετών	2.583	2.657	3.369	4.233	5.353	5.728	122%
	55+ ετών	1.562	1.909	3.691	3.316	3.451	4.828	209%
Θεσσαλία	15-24 ετών	1.291	1.854	1.935	2.386	4.451	3.214	149%
	25-34 ετών	3.207	3.252	8.165	6.908	6.448	6.222	94%
	35-44 ετών	4.702	4.383	3.835	6.295	7.303	5.323	13%
	45-54 ετών	1.790	1.977	4.242	4.966	5.094	4.771	167%
	55+ ετών	1.829	1.596	1.781	2.515	3.372	2.472	35%
Δυτική Ελλάδα	15-24 ετών	1.724	2.211	3.541	2.638	2.126	2.151	25%
	25-34 ετών	4.888	5.589	7.158	5.465	6.326	8.044	65%
	35-44 ετών	4.355	3.754	4.544	3.775	4.008	4.551	5%
	45-54 ετών	3.092	3.356	2.644	2.966	4.031	3.495	13%
	55+ ετών	818	973	1.942	1.940	1.839	2.200	169%
Πελοπόννησος	15-24 ετών	865	1.589	1.553	1.321	1.702	1.051	21%
	25-34 ετών	4.357	5.450	5.320	4.433	5.925	4.473	3%
	35-44 ετών	4.944	4.104	5.058	4.905	5.982	5.954	20%
	45-54 ετών	2.701	3.444	3.532	4.300	4.198	3.813	41%
	55+ ετών	1.532	1.693	2.063	2.199	2.652	2.198	44%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	15-24 ετών	1.118	1.025	1.367	2.031	2.061	2.548	128%
	25-34 ετών	1.793	2.844	4.406	4.489	3.557	5.310	196%
	35-44 ετών	3.060	3.483	4.579	4.022	3.716	3.425	12%
	45-54 ετών	2.234	2.701	3.439	3.741	3.772	3.951	77%
	55+ ετών	834	2.237	2.937	2.158	1.812	1.893	127%
Στερεά Ελλάδα	15-24 ετών	1.836	1.276	1.346	1.449	2.865	1.932	5%
	25-34 ετών	3.834	4.384	5.009	3.943	5.264	3.824	0%
	35-44 ετών	2.684	2.324	3.251	3.864	3.833	4.083	52%
	45-54 ετών	2.913	2.376	2.649	3.798	3.654	3.501	20%
	55+ ετών	1.849	1.555	1.844	2.160	2.128	1.459	-21%
Ήπειρος	15-24 ετών	767	667	344	761	816	1.556	103%
	25-34 ετών	1.628	2.888	3.262	2.161	2.563	4.733	191%
	35-44 ετών	2.521	2.558	2.880	2.606	3.528	3.793	50%
	45-54 ετών	2.676	2.469	1.954	2.090	2.628	2.232	-17%
	55+ ετών	1.218	940	1.302	1.104	2.561	2.137	75%
Βόρειο Αιγαίο	15-24 ετών	295	573	1.121	1.334	576	608	106%
	25-34 ετών	1.634	1.929	1.770	1.760	1.871	2.240	37%
	35-44 ετών	1.742	1.635	1.227	1.671	1.096	969	-44%
	45-54 ετών	1.217	1.113	873	1.821	2.418	2.009	65%
	55+ ετών	659	803	772	1.199	2.261	2.444	271%
Δυτική Μακεδονία	15-24 ετών	290	692	865	751	779	473	63%
	25-34 ετών	983	1.328	1.268	1.914	1.917	2.014	105%
	35-44 ετών	2.125	2.443	1.805	1.237	897	1.359	-36%
	45-54 ετών	1.301	994	1.011	1.364	1.523	1.614	24%
	55+ ετών	535	806	851	132	635	371	-31%
Ελλάδα	15-24 ετών	27.191	37.018	37.375	38.673	42.602	42.622	57%
	25-34 ετών	82.257	94.312	106.155	104.634	100.490	111.271	35%
	35-44 ετών	73.072	78.058	82.081	87.468	90.458	85.721	17%
	45-54 ετών	51.920	56.738	62.693	70.804	75.923	81.199	56%
	55+ ετών	24.765	30.996	37.235	39.599	41.219	40.914	65%

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά ηλικιακή κατηγορία για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχει η ηλικιακή ομάδα 25-34 ετών (31%) και ακολουθούν οι ηλικίες 35-44 ετών (24%), 45-55 ετών (22%), 15-24 ετών (12%) και 55+ ετών (11%).

Διάγραμμα 18: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης στην Ελλάδα ανά ηλικιακή ομάδα, 2018

1.8.8 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά κατηγορία απασχόλησης

Όλες οι ηλικιακές ομάδες των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων σημείωσαν την περίοδο 2013 – 2018 αύξηση. Συγκεκριμένα: 15-24 ετών (+73%, από 1 χιλ. το 2013 σε 2 χιλ. το 2018), 25-34 ετών (+102%, από 2 χιλ. το 2013 σε 4 χιλ. το 2018), 35-44 ετών (+69%, από 4 χιλ. το 2013 σε 6 χιλ. το 2018), 45-54 ετών (+122%, από 3 χιλ. το 2013 σε 6 χιλ. το 2018) και 55+ ετών (+209%, από 2 χιλ. το 2013 σε 5 χιλ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι ηλικιακές ομάδες στους κλάδους της εστίασης και των καταλυμάτων σημείωσαν αύξηση.

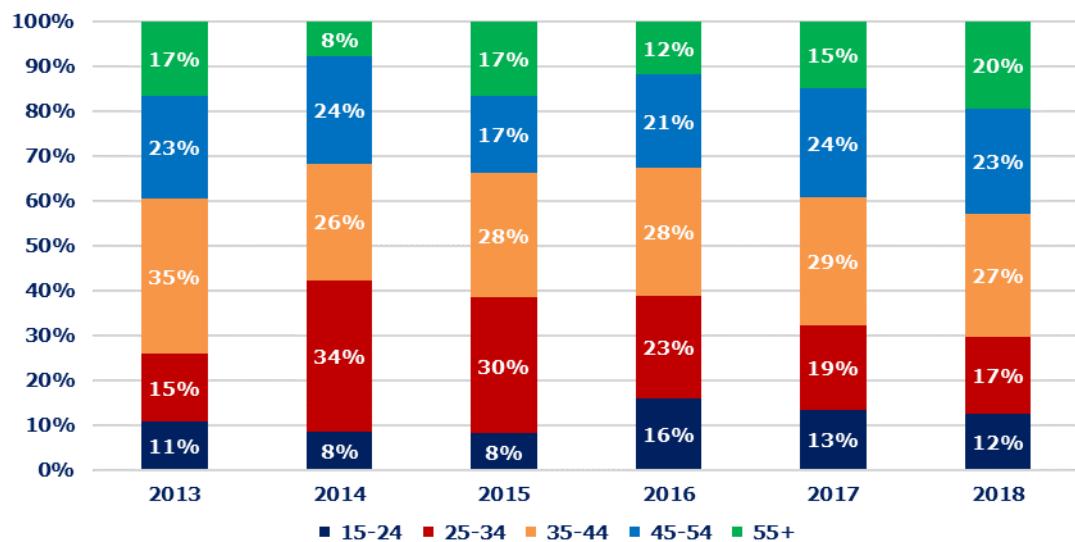
Πίνακας 16: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2013 - 2018

Κλάδος	Φύλο απασχολούμενων	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Εστίαση	15-24 ετών	675	456	440	1.558	1.400	1.425	111%
	25-34 ετών	971	1.821	1.663	2.238	1.981	1.979	104%
	35-44 ετών	2.191	1.404	1.517	2.776	3.029	3.136	43%
	45-54 ετών	1.454	1.292	947	2.037	2.550	2.675	84%
	55+ ετών	1.051	414	907	1.154	1.571	2.236	113%
Καταλύματα	15-24 ετών	418	732	851	207	378	464	11%
	25-34 ετών	844	1.336	1.413	1.615	1.624	1.688	100%
	35-44 ετών	1.515	1.740	1.753	1.492	2.163	3.125	106%
	45-54 ετών	1.128	1.365	2.422	2.196	2.803	3.053	171%
	55+ ετών	511	1.495	2.784	2.162	1.879	2.592	407%
Ιόνια Νησιά	15-24 ετών	1.094	1.188	1.290	1.765	1.779	1.889	73%
	25-34 ετών	1.815	3.157	3.077	3.853	3.605	3.668	102%
	35-44 ετών	3.706	3.144	3.270	4.268	5.192	6.260	69%
	45-54 ετών	2.583	2.657	3.369	4.233	5.353	5.728	122%
	55+ ετών	1.562	1.909	3.691	3.316	3.451	4.828	209%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στην εστίαση, δεν παρατηρούνται σημαντικές μεταβολές μεταξύ 2013 – 2018. Συγκεκριμένα: 15-24 ετών (από 11% το 2013 σε 12% το 2018), 25-34 ετών (από 15% το 2013 σε 17% το 2018), 35-44 ετών (από 35% το 2013 σε 27% το 2018), 45-54 ετών (από 23% το 2013 σε 23% το 2018) και 55+ ετών (από 17% το 2013 σε 20% το 2018). Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι όποιες μειώσεις που καταγράφονται στα μερίδια των επιμέρους ηλικιακών ομάδων οφείλονται σε μικρότερους ρυθμούς αύξησης και όχι σε μείωση του αριθμού των απασχολούμενων.

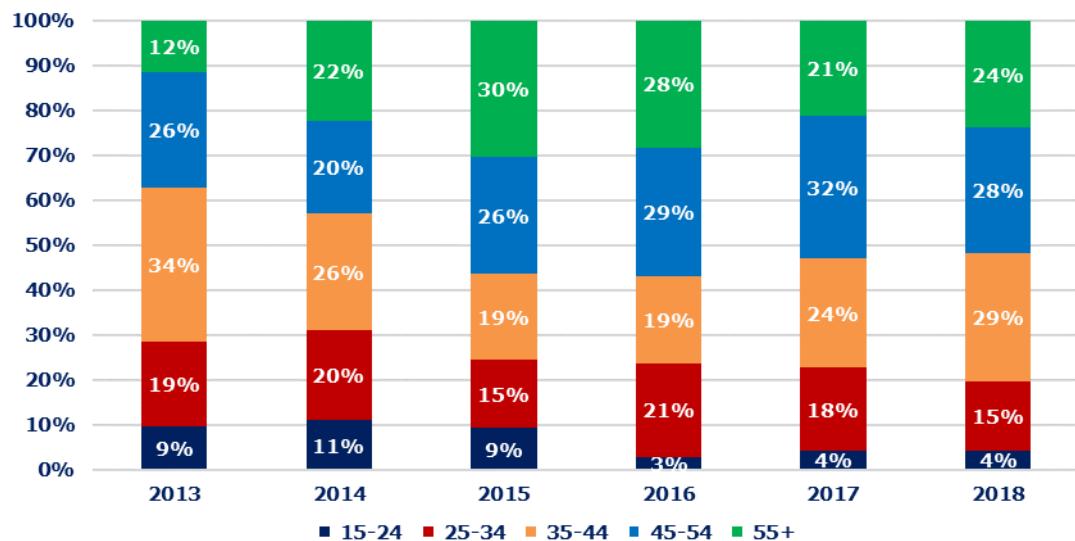
Διάγραμμα 19: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στα καταλύματα για την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 35-44 ετών (από 34% το 2013 σε 29% το 2018), 45-54 ετών (από 26% το 2013 σε 28% το 2018) και 55+ ετών (από 12% το 2013 σε 24% το 2018). Μικρότερα μερίδια καταγράφονται στις ηλικιακές ομάδες 15-24 ετών (από 9% το 2013 σε 4% το 2018) και 25-34 ετών (από 19% το 2013 σε 15% το 2018). Τέλος, αξιοσημείωτος είναι ο διπλασιασμός του μεριδίου των ηλικιών 55+ ετών (+407%, από 511 απασχολούμενους το 2013 σε 3 χιλ. το 2018).

Διάγραμμα 20: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα καταλύματα ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.9 Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018

Η ανεργία στην Ελλάδα την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε μείωση κατά -31% (από 1.330 χιλ. το 2013 σε 915 χιλ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των ανέργων τους, με εξαίρεση την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου που κατέγραψε αύξηση (+10%, από 19 χιλ. το 2013 σε 20 χιλ. το 2018). Συγκεκριμένα, οι υψηλότερες ποσοστιαίες μειώσεις καταγράφονται στις Περιφέρειες Κρήτης (-46%, από 71 χιλ. το 2013 σε 38 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-41%, από 68 χιλ. το 2013 σε 40 χιλ. το 2018), Αττικής (-35%, από 527 χιλ. το 2013 σε 342 χιλ. το 2018), Πελοποννήσου (-35%, από 54 χιλ. το 2013 σε 35 χιλ. το 2018), Στερεάς Ελλάδας (-34%, από 67 χιλ. το 2013 σε 45 χιλ. το 2018), Κεντρικής Μακεδονίας (-30%, από 239 χιλ. το 2013 σε 168 χιλ. το 2018), Ηπείρου (-30%, από 39 χιλ. το 2013 σε 27 χιλ. το 2018) και Θεσσαλίας (-29%, από 80 χιλ. το 2013 σε 57 χιλ. το 2018). Οι χαμηλότερες μειώσεις καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (-10%, από 36 χιλ. το 2013 σε 32 χιλ. το 2018), Ιονίων Νήσων (-11%, από 17 χιλ. το 2013 σε 15 χιλ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας (-14%, από 80 χιλ. το 2013 σε 69 χιλ. το 2018) και Νοτίου Αιγαίου (-20%, από 33 χιλ. το 2013 σε 27 χιλ. το 2018).

Αναφορικά με το ποσοστό των ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό για το 2018, παρατηρούμε ότι τα χαμηλότερα ποσοστά καταγράφονται στις Περιφέρειες Κρήτης (13%) και Πελοποννήσου (14%) και τα υψηλότερα στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (27%) και Δυτικής Ελλάδας (24%).

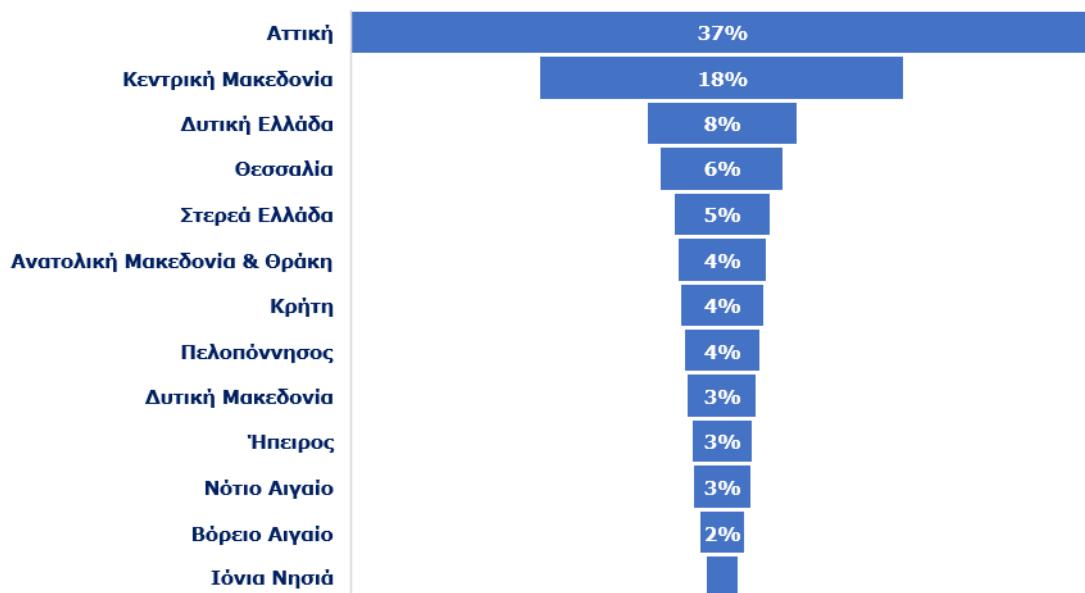
Πίνακας 17: Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018

Περιφέρεια	Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018			%Δ των ανέργων 2013 - 2018	
	2013	2018	2013		
	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	
Αττική	527	29%	342	20%	-35%
Κεντρική Μακεδονία	239	30%	168	21%	-30%
Δυτική Ελλάδα	80	28%	69	24%	-14%
Θεσσαλία	80	25%	57	18%	-29%
Στερεά Ελλάδα	67	28%	45	19%	-34%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	68	27%	40	16%	-41%
Κρήτη	71	25%	38	13%	-46%
Πελοπόννησος	54	22%	35	14%	-35%
Δυτική Μακεδονία	36	32%	32	27%	-10%
Ηπείρος	39	27%	27	20%	-30%
Νότιο Αιγαίο	33	21%	27	17%	-20%
Βόρειο Αιγαίο	19	22%	20	22%	10%
Ιόνια Νησά	17	18%	15	16%	-11%
Σύνολο	1.330	27%	915	19%	-31%

Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (37%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (18%), Δυτικής Ελλάδας (8%), Θεσσαλίας (6%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (4%), Κρήτης (4%), Πελοποννήσου (4%), Δυτικής Μακεδονίας (3%), Ηπείρου (3%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (2%).

Διάγραμμα 21: Ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων καταγράφει το 2% των ανέργων της χώρας, σημειώνοντας την περίοδο 2013 – 2018 μείωση κατά -11% (από 17 χιλ. το 2013 σε 15 χιλ. το 2018). Από την άλλη πλευρά εμφανίζει το 2018 και το 3^ο χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό της (16% έναντι 18% το 2013) στο σύνολο των 13 Περιφερειών.

2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ

2.1 ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 2018

2.1.1 Ξενοδοχειακό δυναμικό⁴ Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 18: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Περιφέρεια	Ξενοδοχειακό Δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018					
	5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	175	406	560	1.005	288 2.434
	Δωμάτια	23.502	33.531	21.285	25.382	4.371 108.071
	Κλίνες	50.092	67.537	43.268	50.918	8.673 220.488
Κρήτη	Μονάδες	107	286	421	717	226 1.757
	Δωμάτια	18.685	26.701	16.713	19.882	5.246 87.227
	Κλίνες	40.033	54.775	35.375	43.548	11.112 184.843
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	31	141	246	559	90 1.067
	Δωμάτια	4.749	13.230	14.346	16.182	1.680 50.187
	Κλίνες	9.917	26.961	28.790	33.468	3.478 102.614
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	49	121	293	461	467 1.391
	Δωμάτια	8.385	8.661	10.636	10.856	8.942 47.480
	Κλίνες	18.222	17.554	21.836	21.761	18.478 97.851
Αττική	Μονάδες	34	118	146	295	128 721
	Δωμάτια	6.435	9.132	6.969	9.065	2.519 34.120
	Κλίνες	12.191	17.221	13.028	16.761	4.766 63.967
Πελοπόννησος	Μονάδες	22	135	242	313	93 805
	Δωμάτια	2.919	4.047	6.675	6.126	1.098 20.865
	Κλίνες	6.388	8.442	13.878	11.927	2.139 42.774
Θεσσαλία	Μονάδες	27	129	148	266	98 668
	Δωμάτια	1.200	3.192	3.884	5.351	1.636 15.263
	Κλίνες	2.587	6.610	7.804	10.791	3.277 31.069
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	12	46	154	319	96 627
	Δωμάτια	766	3.009	4.091	7.098	1.696 16.660
	Κλίνες	1.752	6.103	8.064	13.502	3.269 32.690
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	12	35	106	187	86 426
	Δωμάτια	1.049	1.929	3.211	3.918	1.492 11.599
	Κλίνες	2.134	3.967	6.572	7.791	2.827 23.291
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	6	40	136	188	59 429
	Δωμάτια	782	1.575	4.191	4.145	844 11.537
	Κλίνες	1.655	3.209	8.451	8.406	1.660 23.381
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	5	41	106	138	28 318
	Δωμάτια	2.070	2.498	2.989	2.920	313 10.790
	Κλίνες	4.606	4.875	5.932	5.562	607 21.582
Ήπειρος	Μονάδες	13	97	168	160	32 470
	Δωμάτια	1.042	1.720	2.983	2.730	520 8.995
	Κλίνες	2.191	3.894	6.198	5.416	1.007 18.706
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	3	17	67	38	8 133
	Δωμάτια	61	383	1.733	675	169 3.021
	Κλίνες	137	834	3.666	1.409	460 6.506
Σύνολο	Μονάδες	496	1.612	2.793	4.646	1.699 11.246
	Δωμάτια	71.645	109.608	99.706	114.330	30.526 425.815
	Κλίνες	151.905	221.982	202.862	231.260	61.753 869.762

Πηγή: ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

⁴ Τα στοιχεία του ξενοδοχειακού δυναμικού προέρχονται από την βάση δεδομένων (βάσει ΑΦΜ) του Μητρώου Τουριστικών Επιχειρήσεων και του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου.

Η Ελλάδα το 2018 διέθετε 11.246 ξενοδοχειακές μονάδες με 425.815 δωμάτια και 869.762 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής, που δέχονται και τον μεγαλύτερο αριθμό τουριστών, αντιπροσωπεύουν το 66% του ξενοδοχειακού δυναμικού της χώρας (7.370 ξενοδοχειακές μονάδες).

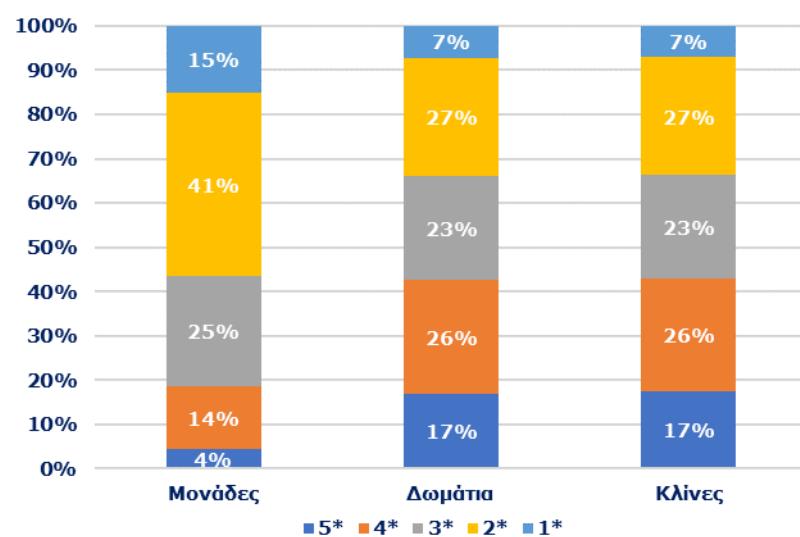
Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (41%) και 3* (25%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (4%). Οι υπόλοιπες κατηγορίες 4* (14%) και 1* (15%).

Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκατανεμημένη με τα 4* και τα 2* να αντιπροσωπεύουν το 26% και 27% αντίστοιχα, τα 3* το 23%, τα 5* το 17% και τα 1* μόλις το 7%. Παρόμοια εικόνα και στις κλίνες 5* 17%, 4* 26%, 3* 23%, 2* 27% και 1* 7%.

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι τα 5* παρόλο που αντιπροσωπεύουν μόλις το 4% των ξενοδοχειακών μονάδων εντούτοις κατέχουν το 17% των δωματίων και το 17% των κλινών.

Τέλος, οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (35%) και της Κρήτης (22%) έχουν τον μεγαλύτερο αριθμό 5* ξενοδοχείων αντιπροσωπεύοντας το 57% του συνόλου.

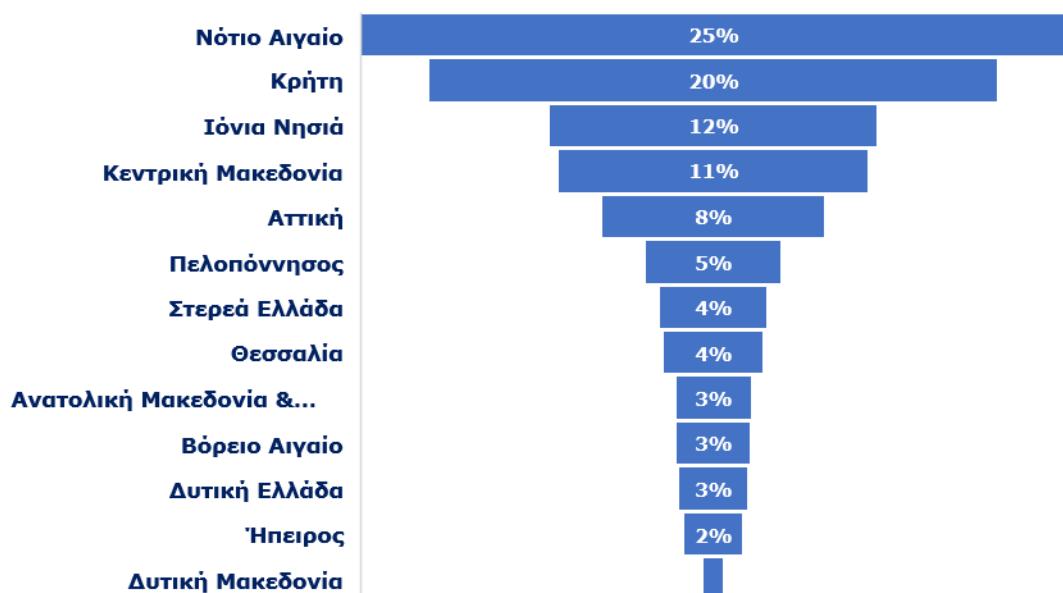
Διάγραμμα 22: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Ελλάδα, 2018

Πηγή: ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

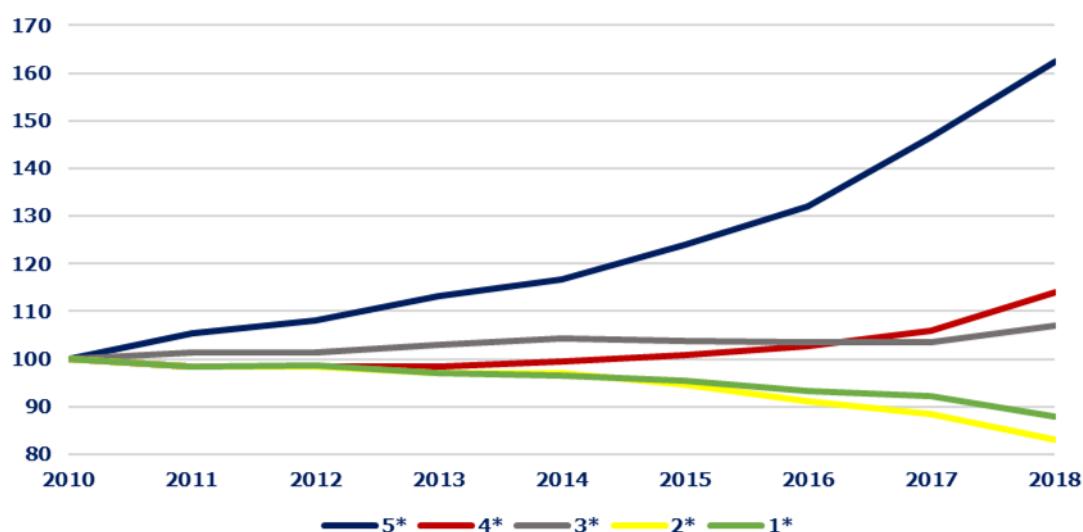
Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής αντιπροσωπεύουν το 2018 το 77% των ξενοδοχειακών δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 23: Ποσοστιαία κατανομή ξενοδοχειακών δωματίων ανά Περιφέρεια, 2018

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2010 – 2018, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+62%), 4* (+14%) και 3* (+7%) και μείωση στα 2* (-17%) και 1* (-12%).

Διάγραμμα 24: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της Ελλάδας (2010=100), 2010 – 2018

Πηγή: ΕΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.1.2 Ξενοδοχειακό δυναμικό Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων αντιπροσωπεύει το 2018 το 9% των μονάδων, το 12% των δωματίων και το 12% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 1.067 μονάδες με 50.187 δωμάτια και 102.614 κλίνες.

Πίνακας 19: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

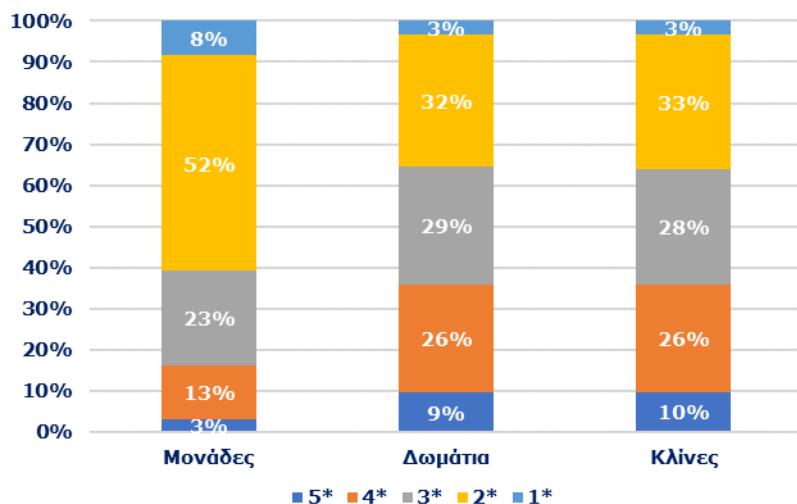
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ							
Ξενοδοχειακό δυναμικό 2018							
Ενότητα		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Κέρκυρας	Μονάδες	17	68	107	211	66	469
	Δωμάτια	3.616	7.640	6.597	6.107	1.241	25.201
	Κλίνες	7.434	15.418	13.251	12.611	2.596	51.310
Ζακύνθου	Μονάδες	9	40	74	179	9	311
	Δωμάτια	653	3.763	5.660	6.085	213	16.374
	Κλίνες	1.439	7.722	11.253	12.737	440	33.591
Κεφαλλονιάς	Μονάδες	4	20	35	89	11	159
	Δωμάτια	378	1.345	1.229	2.217	145	5.314
	Κλίνες	840	2.764	2.569	4.614	284	11.071
Λευκάδας	Μονάδες	1	11	27	77	4	120
	Δωμάτια	102	455	807	1.725	81	3.170
	Κλίνες	204	996	1.612	3.407	158	6.377
Ιθάκης	Μονάδες	0	2	3	3	0	8
	Δωμάτια	0	27	53	48	0	128
	Κλίνες	0	61	105	99	0	265
Σύνολο	Μονάδες	31	141	246	559	90	1.067
	Δωμάτια	4.749	13.230	14.346	16.182	1.680	50.187
	Κλίνες	9.917	26.961	28.790	33.468	3.478	102.614

Πηγή: ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών, παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (52%) και 3* (23%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (3%), 4* (13%) και 1* (8%). Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκατανεμημένη, 5* (9%), 4* (26%), 3* (29%), 2* (32%) και 1* (3%). Παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες, 5* (10%), 4* (26%), 3* (28%), 2* (33%) και 1* (3%).

Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε ότι τα 4*, παρόλο που αντιπροσωπεύουν μόλις το 13% των ξενοδοχειακών μονάδων εντούτοις κατέχουν το 26% των δωματίων και το 26% των κλινών.

Διάγραμμα 25: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, 2018

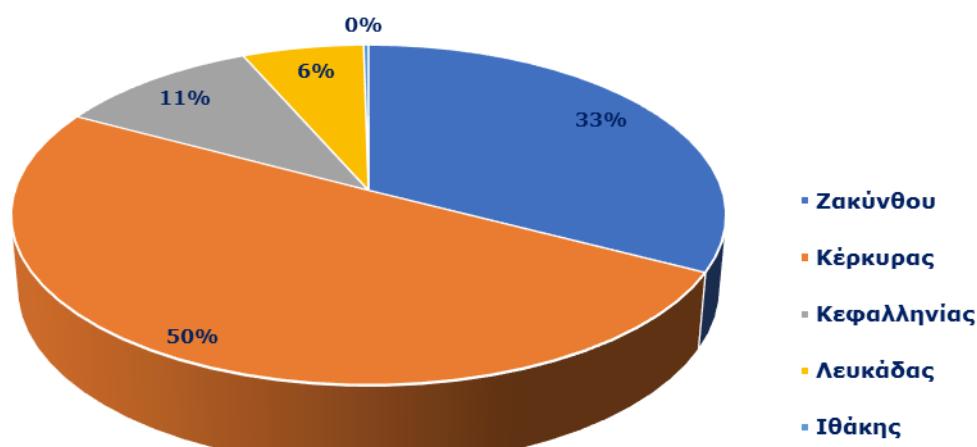

Πηγή: ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Κέρκυρας αντιπροσωπεύει το 50% των δωματίων της Περιφέρειας με 469 μονάδες, 25.201 δωμάτια και 51.310 κλίνες,
- Η Ενότητα Ζακύνθου διαθέτει το 33% του δυναμικού της Περιφέρειας με 311 μονάδες, 16.374 δωμάτια και 33.591 κλίνες,
- Η Ενότητα Κεφαλληνίας αντιπροσωπεύει το 11% του δυναμικού της Περιφέρειας με 159 μονάδες, 5.314 δωμάτια και 11.071 κλίνες,
- Η Ενότητα Λευκάδας διαθέτει το 6% του δυναμικού με 120 μονάδες, 3.170 δωμάτια και 6.377 κλίνες και
- Η Ενότητα Ιθάκης αντιπροσωπεύει το 0,3% του δυναμικού της Περιφέρειας με 8 μονάδες, 128 δωμάτια και 265 κλίνες.

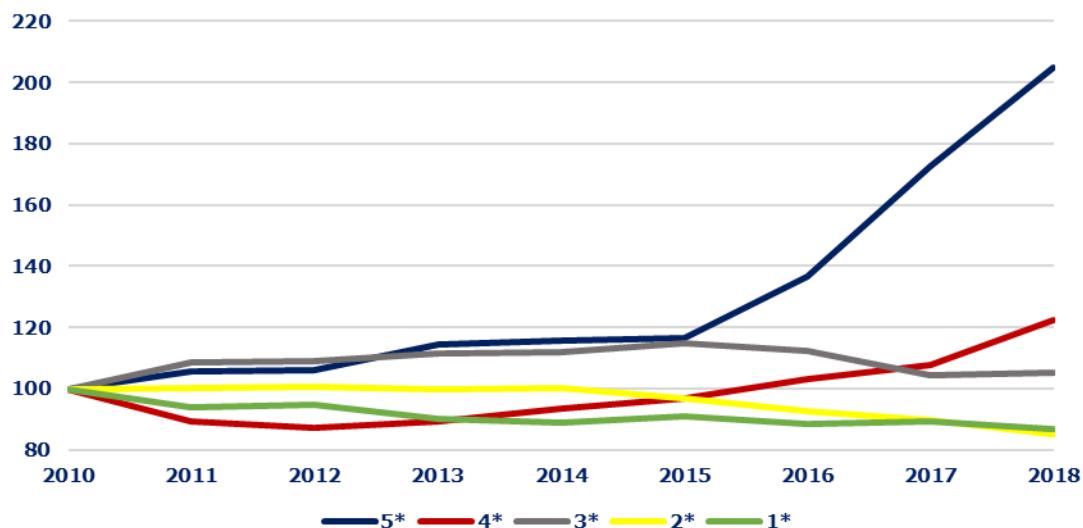
Διάγραμμα 26: Ποσοστιαία κατανομή του ξενοδοχειακού δυναμικού σε δωμάτια της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Πηγή: ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων την περίοδο 2010 – 2018, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+105%), 4* (+22%) και 3* (+5%) και μείωση στα 2* (-15%) και 1* (-13%).

Διάγραμμα 27: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (2010=100), 2010 – 2018

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.2 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΩΜΑΤΙΩΝ, 2018

2.2.1 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 20: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων ανά Περιφέρεια, 2018						
Περιφέρεια		4K	3K	2K	1K	Σύνολο
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	585	2.067	3.524	1.157	7.333
	Δωμάτια	4.591	15.959	23.649	6.847	51.046
	Κλίνες	11.132	37.025	53.270	15.121	116.548
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	103	978	1.859	1.128	4.068
	Δωμάτια	869	7.697	13.272	7.249	29.087
	Κλίνες	2.144	17.229	31.759	17.207	68.339
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	157	814	2.080	1.226	4.277
	Δωμάτια	1.320	5.781	12.506	6.347	25.954
	Κλίνες	3.296	14.439	29.626	15.103	62.464
Κρήτη	Μονάδες	144	1.208	1.532	525	3.409
	Δωμάτια	1.254	9.374	10.548	3.131	24.307
	Κλίνες	3.025	22.344	23.903	7.015	56.287
Θεσσαλία	Μονάδες	56	390	954	361	1.761
	Δωμάτια	465	2.364	6.320	2.257	11.406
	Κλίνες	1.253	5.836	14.433	4.971	26.493
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	49	450	535	241	1.275
	Δωμάτια	346	3.587	3.516	1.291	8.740
	Κλίνες	826	7.842	7.665	2.730	19.063
Ήπειρος	Μονάδες	133	480	523	193	1.329
	Δωμάτια	1.200	2.880	2.917	998	7.995
	Κλίνες	2.952	7.238	6.766	2.208	19.164
Πελοπόννησος	Μονάδες	66	417	626	199	1.308
	Δωμάτια	508	2.850	3.586	953	7.897
	Κλίνες	1.336	6.962	8.683	2.313	19.294
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	25	212	678	242	1.157
	Δωμάτια	240	1.553	4.234	1.324	7.351
	Κλίνες	549	3.948	9.876	2.851	17.224
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	12	162	693	131	998
	Δωμάτια	70	1.219	4.655	735	6.679
	Κλίνες	199	2.962	10.364	1.559	15.084
Αττική	Μονάδες	124	133	339	183	779
	Δωμάτια	1.211	1.233	2.445	1.029	5.918
	Κλίνες	2.863	2.786	5.369	2.280	13.298
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	21	102	106	45	274
	Δωμάτια	141	731	644	232	1.748
	Κλίνες	345	1.674	1.503	543	4.065
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	21	41	41	3	106
	Δωμάτια	138	295	278	14	725
	Κλίνες	292	647	641	33	1.613
Σύνολο	Μονάδες	1.496	7.454	13.490	5.634	28.074
	Δωμάτια	12.353	55.523	88.570	32.407	188.853
	Κλίνες	30.212	130.932	203.858	73.934	438.936

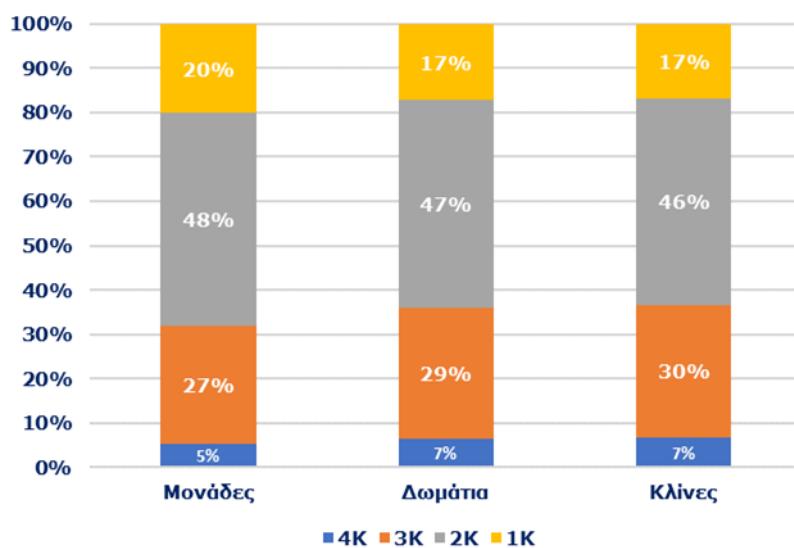
Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Ελλάδα το 2018 διέθετε 28.074 μονάδες ενοικιαζόμενων δωματίων με 188.853 δωμάτια και 438.936 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσώπευαν το 2018 το 74% του δυναμικού ενοικιαζόμενων δωματίων της χώρας (20.848 μονάδες). Το top-5 των Περιφερειών, με εξαίρεση την Θεσσαλία αντί για την Αττική, παραμένει ίδιο και για το δυναμικό των ενοικιαζόμενων δωματίων.

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες 2K (48%), 3K (27%) και 1K (20%) και χαμηλή στις μονάδες με 4K (5%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4K (7%), 3K (29%), 2K (47%) και 1K (17%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4K (7%), 3K (30%), 2K (46%) και 1K (17%). Σε αντίθεση με το ξενοδοχειακό δυναμικό και τα 5* ξενοδοχεία, που αν και αποτελούν μόλις το 5% των μονάδων κατέχουν το 18% των δωματίων και το 19% των κλινών, τα ενοικιαζόμενα δωμάτια με 4K δεν εμφανίζουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στα δωμάτια και στις κλίνες.

Διάγραμμα 28: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Ελλάδα, 2018

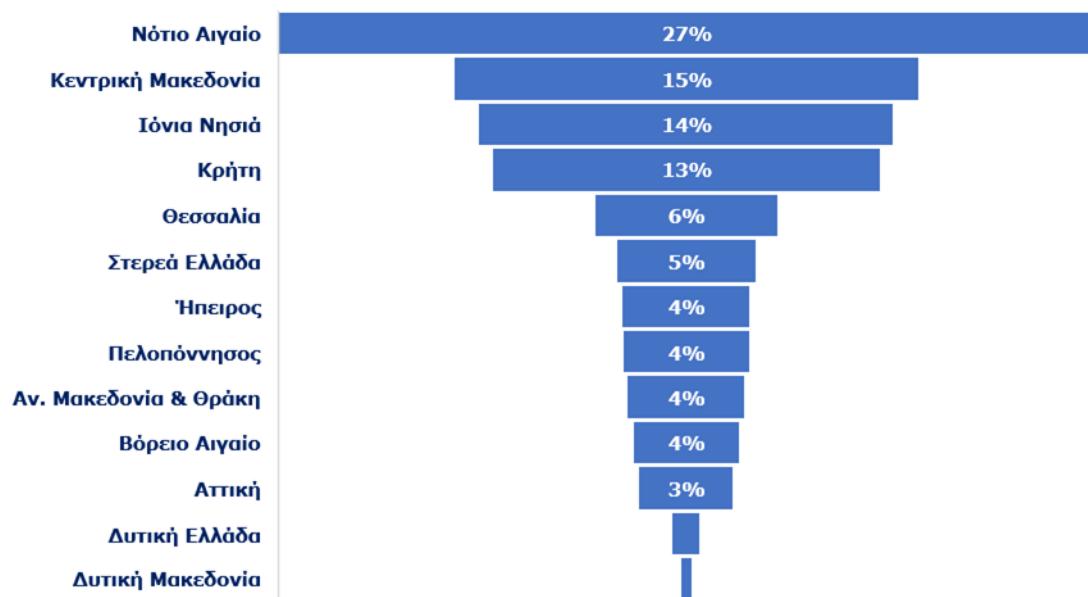

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Την μεγαλύτερη συγκέντρωση σε μονάδες με 4K έχουν οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (39%), Ιονίων Νήσων (10%), Κρήτης (10%) και Ηπείρου (9%) αντιπροσωπεύοντας το 68% των μονάδων με 4K. Ενώ οι Περιφέρειες με την μεγαλύτερη συγκέντρωση στις μονάδες με 3 K είναι το Νότιο Αιγαίο (28%), η Κρήτη (16%), η Κεντρική Μακεδονία (13%) και τα Ιόνια Νησιά (11%) αντιπροσωπεύοντας το 68%.

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσωπεύουν το 2018 το 75% των δωματίων της χώρας. Παρόμοια είναι η εικόνα και για τις κλίνες στις επιμέρους Περιφέρειες.

Διάγραμμα 29: Ποσοστιαία κατανομή των ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

2.2.2 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων αντιπροσωπεύει το 2018 το 15% των μονάδων, το 14% των δωματίων και το 14% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 4.277 μονάδες με 25.954 δωμάτια και 62.464 κλίνες.

Πίνακας 21: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

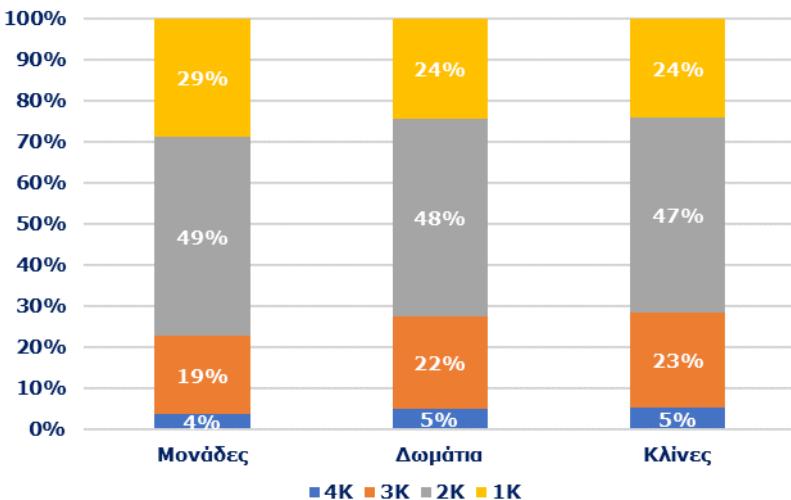
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ Ενοικιαζόμενα δωμάτια 2018						
Ενότητα		4K	3K	2K	1K	Σύνολο
Κέρκυρας	Μονάδες	71	276	636	642	1.625
	Δωμάτια	494	1.476	3.363	2.900	8.233
	Κλίνες	1.333	4.058	8.709	7.536	21.636
Ζακύνθου	Μονάδες	54	183	484	289	1.010
	Δωμάτια	557	1.630	3.498	1.912	7.597
	Κλίνες	1.306	3.643	7.631	4.051	16.631
Κεφαλληνίας	Μονάδες	15	152	511	122	800
	Δωμάτια	131	1.277	3.296	729	5.433
	Κλίνες	301	3.089	7.759	1.687	12.836
Λευκάδας	Μονάδες	17	178	371	147	713
	Δωμάτια	138	1.271	2.049	715	4.173
	Κλίνες	356	3.320	4.711	1.619	10.006
Ιθάκης	Μονάδες	0	25	78	26	129
	Δωμάτια	0	127	300	91	518
	Κλίνες	0	329	816	210	1.355
Σύνολο	Μονάδες	157	814	2.080	1.226	4.277
	Δωμάτια	1.320	5.781	12.506	6.347	25.954
	Κλίνες	3.296	14.439	29.626	15.103	62.464

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες με 2K (49%), 1K (29%) και 3K (19%) και χαμηλή στις μονάδες με 4K (4%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4K (5%), 3K (22%), 2K (48%) και 1K (24%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4K (5%), 3K (23%), 2K (47%) και 1K (24%).

Διάγραμμα 30: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, 2018

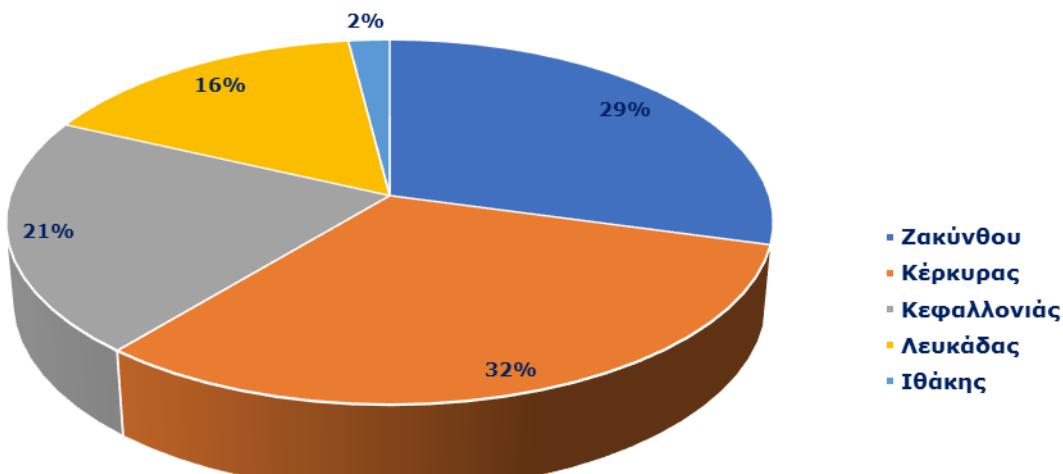

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Κέρκυρας αντιπροσωπεύει το 32% του δυναμικού δωματίων της Περιφέρειας με 1.625 μονάδες, 8.233 δωμάτια και 21.636 κλίνες,
- Η Ενότητα Ζακύνθου διαθέτει το 29% του δυναμικού της Περιφέρειας με 1.010 μονάδες, 7.597 δωμάτια και 16.631 κλίνες,
- Η Ενότητα Κεφαλληνίας αντιπροσωπεύει το 21% του δυναμικού της Περιφέρειας με 800 μονάδες, 5.433 δωμάτια και 12.836 κλίνες,
- Η Ενότητα Λευκάδας διαθέτει το 16% του δυναμικού με 713 μονάδες, 4.173 δωμάτια και 10.006 κλίνες και
- Η Ενότητα Ιθάκης αντιπροσωπεύει το 2% του δυναμικού της Περιφέρειας με 129 μονάδες, 518 δωμάτια και 1.355 κλίνες.

Διάγραμμα 31: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.3 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΛΩΜΕΝΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΥΛΕΩΝ, 2018

2.3.1 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Επίσης, η Ελλάδα το 2018 διέθετε και 11.415 τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις με 17.300 δωμάτια και 90.910 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Πελοποννήσου αντιπροσώπευαν το 2018 το 79% του δυναμικού των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας (9.055 δωμάτια).

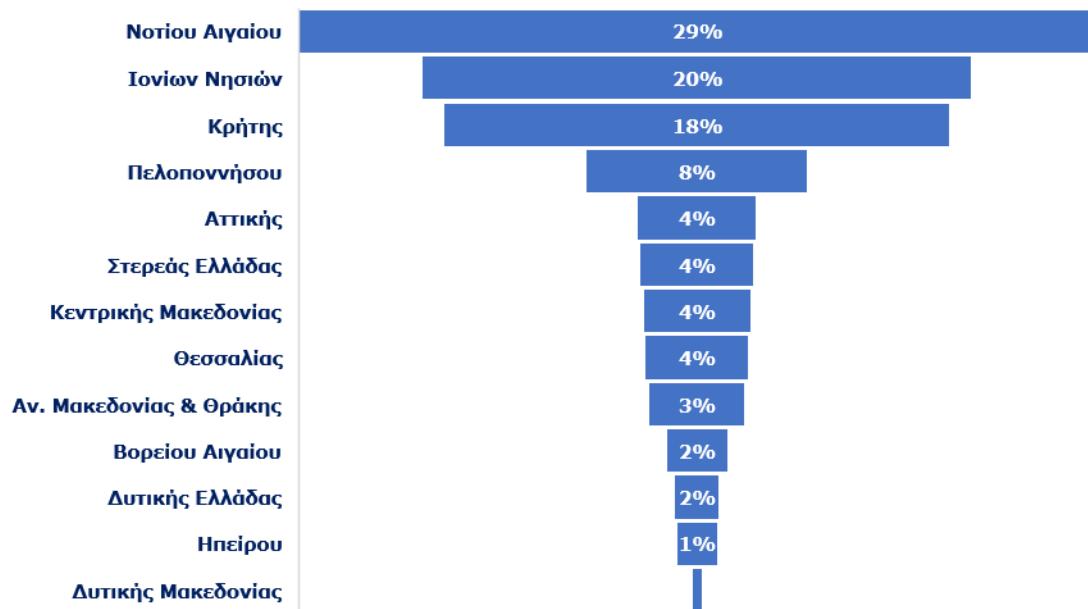
Πίνακας 22: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018			
Περιφέρεια	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες
Νοτίου Αιγαίου	3.862	4.972	28.326
Ιονίων Νήσων	2.235	3.432	18.691
Κρήτης	2.306	3.159	17.623
Πελοποννήσου	652	1.384	6.125
Αττικής	483	744	4.232
Στερεάς Ελλάδας	240	709	2.763
Κεντρικής Μακεδονίας	411	672	3.445
Θεσσαλίας	502	648	3.531
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	242	599	2.383
Βορείου Αιγαίου	228	384	1.473
Δυτικής Ελλάδας	129	277	1.084
Ηπείρου	98	256	949
Δυτικής Μακεδονίας	27	64	285
Σύνολο	11.415	17.300	90.910

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, παρατηρούμε ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (29%), των Ιονίων Νήσων (20%), της Κρήτης (18%) και της Πελοποννήσου (8%) αντιπροσώπευαν το 2018 το 75% των δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 32: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Η εικόνα διαφοροποιείται ελαφρώς στις κλίνες με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (31%), των Ιονίων Νήσων (21%), της Κρήτης (19%) και της Πελοποννήσου (7%) να αντιπροσωπεύουν για το 2018 το 78% των κλινών της χώρας.

Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2018 το 79% των μονάδων, το 75% των δωματίων και το 78% των κλινών.

2.3.2 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ανά περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων αντιπροσωπεύει το 2018 το 20% των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας, το 20% των δωματίων και το 21% των κλινών. Συνολικά διαθέτει 2.235 μονάδες με 3.432 δωμάτια και 18.691 κλίνες.

Πίνακας 23: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

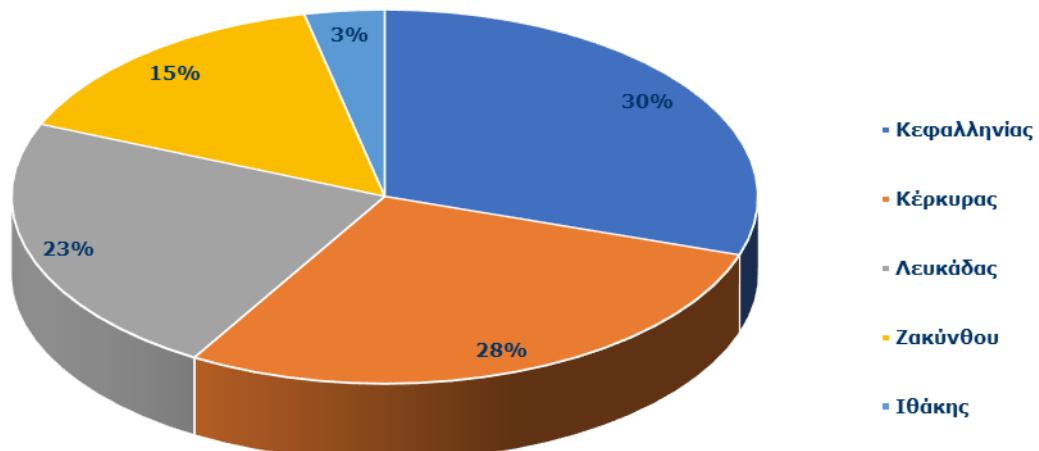
Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Ενότητα, 2018			
Ενότητα	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες
Κεφαλληνίας	639	1.032	5.753
Κέρκυρας	793	976	6.106
Λευκάδας	458	783	3.850
Ζακύνθου	281	522	2.476
Ιθάκης	64	119	506
Σύνολο	2.235	3.432	18.691

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Κεφαλληνίας αντιπροσωπεύει το 30% του δυναμικού της Περιφέρειας με 639 μονάδες, 1.032 δωμάτια και 5.753 κλίνες,
- Η Ενότητα Κέρκυρας διαθέτει το 28% του δυναμικού της Περιφέρειας με 793 μονάδες, 976 δωμάτια και 6.106 κλίνες,
- Η Ενότητα Λευκάδας αντιπροσωπεύει το 23% του δυναμικού της Περιφέρειας με 458 μονάδες, 783 δωμάτια και 3.850 κλίνες,
- Η Ενότητα Ζακύνθου διαθέτει το 15% του δυναμικού της Περιφέρειας με 281 μονάδες, 522 δωμάτια και 2.476 κλίνες και
- Η Ενότητα Ιθάκης διαθέτει μόλις το 3% του δυναμικού με 64 μονάδες, 119 δωμάτια και 506 κλίνες.

Διάγραμμα 33: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.4 ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ, 2001 - 2011

Στην Ενότητα αυτή γίνεται η καταγραφή του συνόλου των κατοικιών καθώς επίσης των κενών και των δευτερεύουσαν και εξοχικών κατοικιών. Η καταγραφή αυτή γίνεται λόγω της σημαντικής αύξησης των βραχυχρόνιων μισθώσεων (μέσω Airbnb κ.α.) στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια. Οι κενές και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες αποτελούν ή μπορούν να αποτελέσουν καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης.

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή κατοικιών που διενεργήθηκε το 2011, η Ελλάδα σημείωσε αύξηση στο σύνολο των κατοικιών της κατά +17% (από 5.476.162 το 2001 σε 6.384.353 το 2011). Σε απόλυτες τιμές οι μεγαλύτερες αυξήσεις εντοπίστηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+290.780 κατοικίες ή +16%), Κεντρικής Μακεδονίας (+163.354 κατοικίες ή +18%) και Κρήτης (+70.989 ή +23%). Σημαντικά υψηλότερη αύξηση (+56%) παρουσίασαν οι κενές κατοικίες (από 1.439.041 το 2001 σε 2.249.813 το 2011) και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες κατά +47% (από 922.228 το 2001 σε 1.351.845 το 2011). Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι κενές κατοικίες μαζί με τις εξοχικές και δευτερεύουσες αντιπροσώπευαν το 56% του συνόλου των κατοικιών, με τα υψηλότερα ποσοστά να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (14%) και Κεντρικής Μακεδονίας (9%).

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων εμφάνισε αύξηση στις κατοικίες της κατά +22% (από 131.057 το 2001 σε 160.298 το 2011), κατά +50% στις κενές κατοικίες (από 53.163 το 2001 σε 79.591 το 2011) και κατά +41% στις δευτερεύουσες & εξοχικές κατοικίες (από 31.037 το 2001 σε 43.839 το 2011).

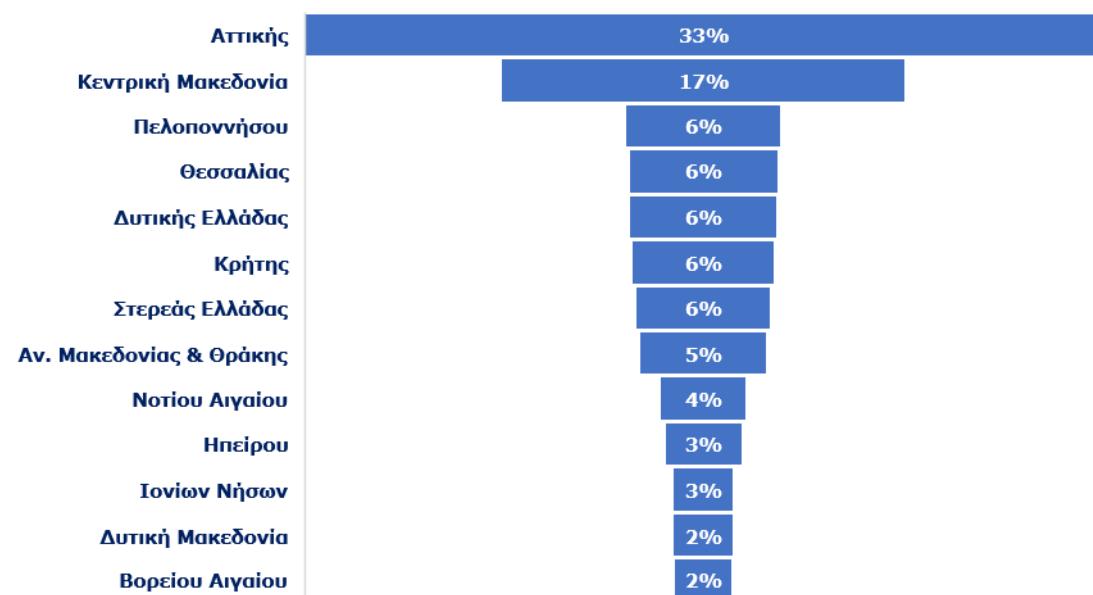
Πίνακας 24: Δυναμικό κύριων και δευτερευουσών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2001 - 2011

Περιφέρεια	Σύνολο Κατοικιών, 2011	Σύνολο Κενών, 2011	Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες, 2011	Δευτερεύουσες κατοικίες ως % επί του συνόλου, 2011	Κενές & Εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες ως % επί του συνόλου, 2011	%Δ Σύνολο Κατοικιών 2001 - 2011	%Δ Σύνολο Κενών 2001 - 2011	%Δ Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες 2001 - 2011
Αττικής	2.121.155	609.058	295.178	14%	16%	78%	64%	
Κεντρική Μακεδονία	1.076.148	360.990	200.295	9%	18%	62%	56%	
Πελοποννήσου	411.462	198.386	148.239	5%	14%	35%	28%	
Θεσσαλίας	397.301	132.749	87.891	3%	14%	54%	43%	
Δυτικής Ελλάδας	390.609	148.250	100.941	4%	14%	56%	54%	
Κρήτης	381.737	140.099	81.656	3%	23%	61%	44%	
Στερεάς Ελλάδας	359.236	158.234	115.324	4%	15%	43%	35%	
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	340.682	105.333	64.864	3%	20%	63%	85%	
Νοτίου Αιγαίου	229.919	113.284	75.257	3%	22%	41%	32%	
Ηπείρου	204.948	76.560	53.682	2%	16%	46%	40%	
Ιονίων Νήσων	160.298	79.591	43.839	2%	22%	50%	41%	
Δυτική Μακεδονία	159.409	55.294	34.087	1%	15%	58%	52%	
Βορείου Αιγαίου	151.449	71.985	50.592	2%	7%	17%	13%	
Ελλάδα	6.384.353	2.249.813	1.351.845	56%	17%	56%	47%	

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

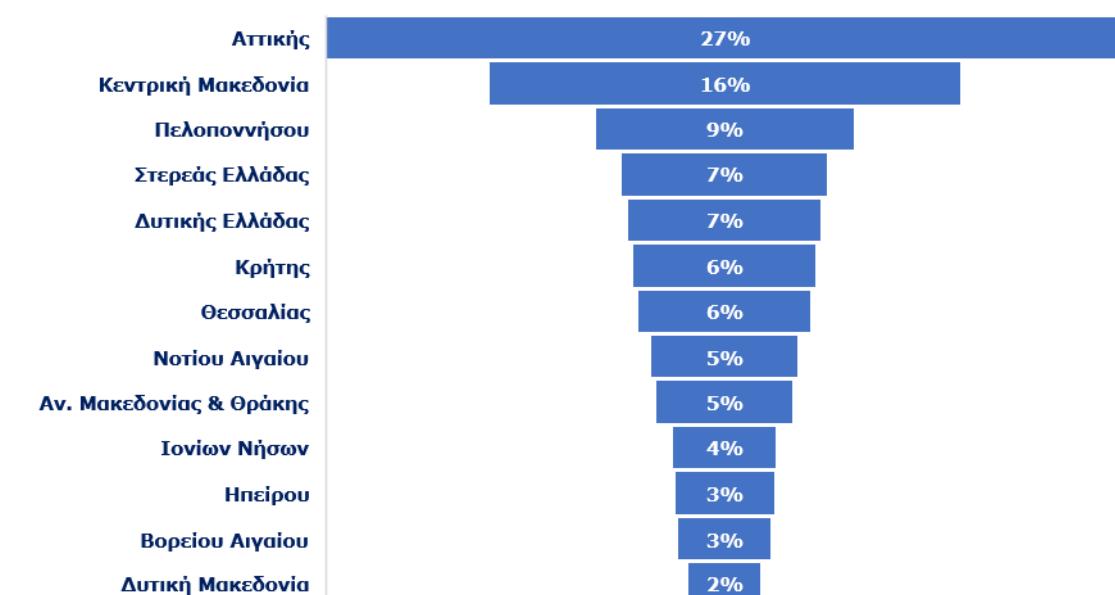
Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των κατοικιών βρίσκονται στις Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας όπου εντοπίζονται και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Συγκεκριμένα, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευαν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας.

Διάγραμμα 34: Ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

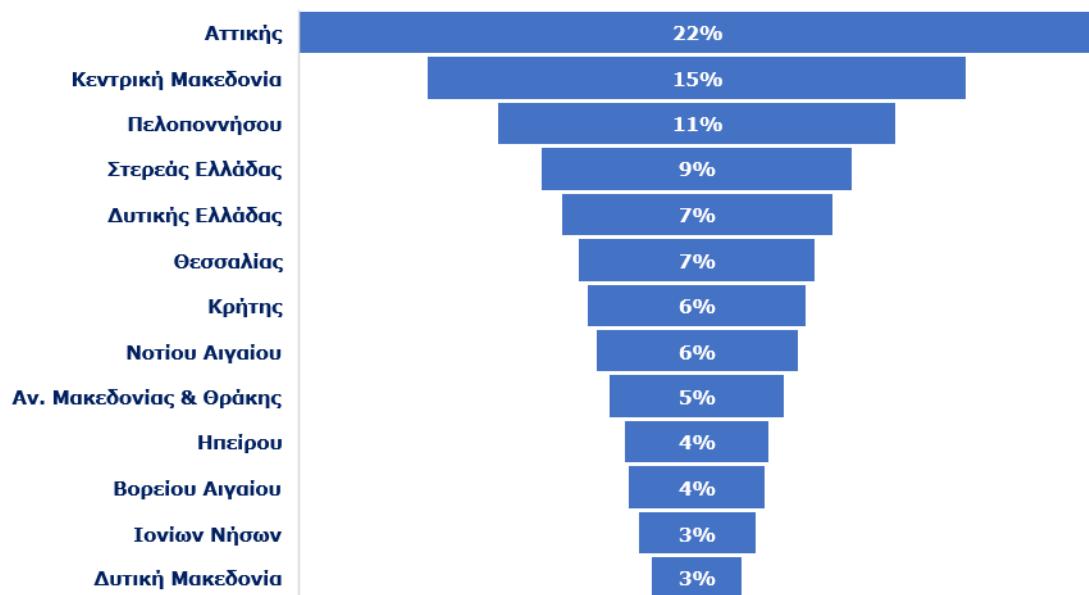
Η εικόνα στην ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών είναι παρόμοια με το σύνολο των κατοικιών, με μικρές διαφοροποιήσεις ανά Περιφέρεια. Η μεγαλύτερη διαφοροποίηση εντοπίζεται στην Περιφέρεια Αττικής.

Διάγραμμα 35: Ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

Αναφορικά με τις εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες παρατηρούμε ότι η Αττική (22%), η Κεντρική Μακεδονία (15%) και η Πελοπόννησος (11%) σημειώνουν τα μεγαλύτερα μερίδια, αντιπροσωπεύοντας το 48% του συνόλου της χώρας.

Διάγραμμα 36: Ποσοστιαία κατανομή των εξοχικών & δευτερεύουσων κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

Συμπερασματικά, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύουν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας εκ των οποίων το 43% των κενών κατοικιών και το 37% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων αντιπροσωπεύει το 2011 το 3% των κατοικιών της Ελλάδας, εκ των οποίων το 4% των κενών κατοικιών και το 3% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

2.5 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΜΠΙΝΓΚ, 2018

2.5.1 Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Πίνακας 25: Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

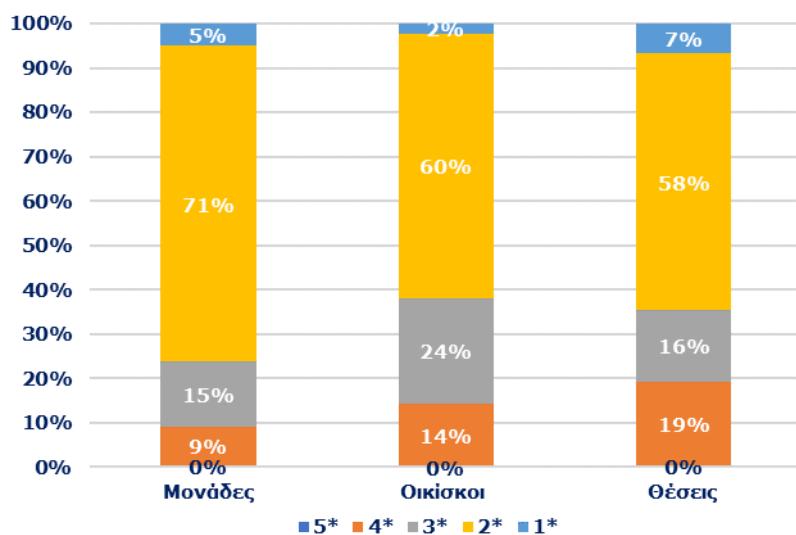
Δυναμικό Κάμπινγκ στην Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018						
Περιφέρεια	5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	0	13	9	45	3
	Οικίσκοι	0	38	90	193	26
	Θέσεις	0	2.751	875	2.546	169
Πελοπόννησος	Μονάδες	0	0	9	45	2
	Οικίσκοι	0	0	17	37	0
	Θέσεις	0	0	1.001	2.999	131
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	0	1	3	26	3
	Οικίσκοι	0	0	101	198	0
	Θέσεις	0	20	253	1.850	540
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	0	5	2	6	3
	Οικίσκοι	0	0	0	1	0
	Θέσεις	0	879	266	557	392
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	0	1	3	20	0
	Οικίσκοι	0	26	0	143	0
	Θέσεις	0	101	259	1.506	0
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	0	1	5	17	0
	Οικίσκοι	0	41	15	12	0
	Θέσεις	0	120	408	1.129	0
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	0	2	8	11	1
	Οικίσκοι	0	50	35	14	0
	Θέσεις	0	360	463	703	30
Ήπειρος	Μονάδες	0	0	3	13	0
	Οικίσκοι	0	0	0	21	0
	Θέσεις	0	0	204	864	0
Θεσσαλία	Μονάδες	1	0	0	12	1
	Οικίσκοι	0	0	0	9	0
	Θέσεις	75	0	0	700	196
Αττική	Μονάδες	0	2	1	5	1
	Οικίσκοι	0	0	0	6	0
	Θέσεις	0	222	78	406	60
Κρήτη	Μονάδες	0	1	1	12	1
	Οικίσκοι	0	0	0	14	0
	Θέσεις	0	90	18	552	100
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	0	0	0	1	0
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	0	0	25	0
Σύνολο	Μονάδες	1	26	44	213	15
	Οικίσκοι	0	155	258	648	26
	Θέσεις	75	4.543	3.825	13.837	1.618
						23.898

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Ελλάδα το 2018 διέθετε 299 μονάδες κάμπινγκ με 1.087 οικίσκους και 23.898 θέσεις. Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (71%) και 3* (15%) κάμπινγκ και χαμηλή στα 4* (9%), 1* (5%) και 5* (0,3%).

Η εικόνα στους οικίσκους ανά κατηγορία αστεριού είναι: 4* (14%), 3* (24%), 2* (60%) και 1* (2%) ενώ παρόμοια είναι και η εικόνα στις θέσεις 5* (0,3%), 4* (19%), 3* (16%), 2* (58%) και 1* (7%). Επίσης, αξιοσημείωτο είναι ότι το μοναδικό 5* κάμπινγκ καταγράφεται στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.

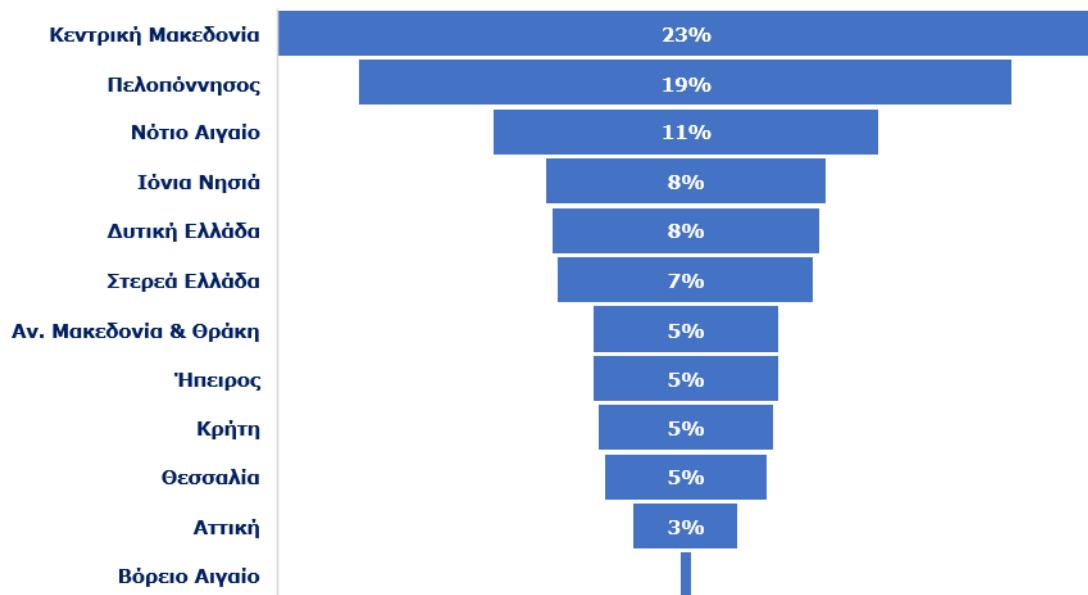
Διάγραμμα 37: Κατανομή μονάδων, οικίσκων και θέσεων ανά κατηγορία αστεριού στην Ελλάδα, 2018

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

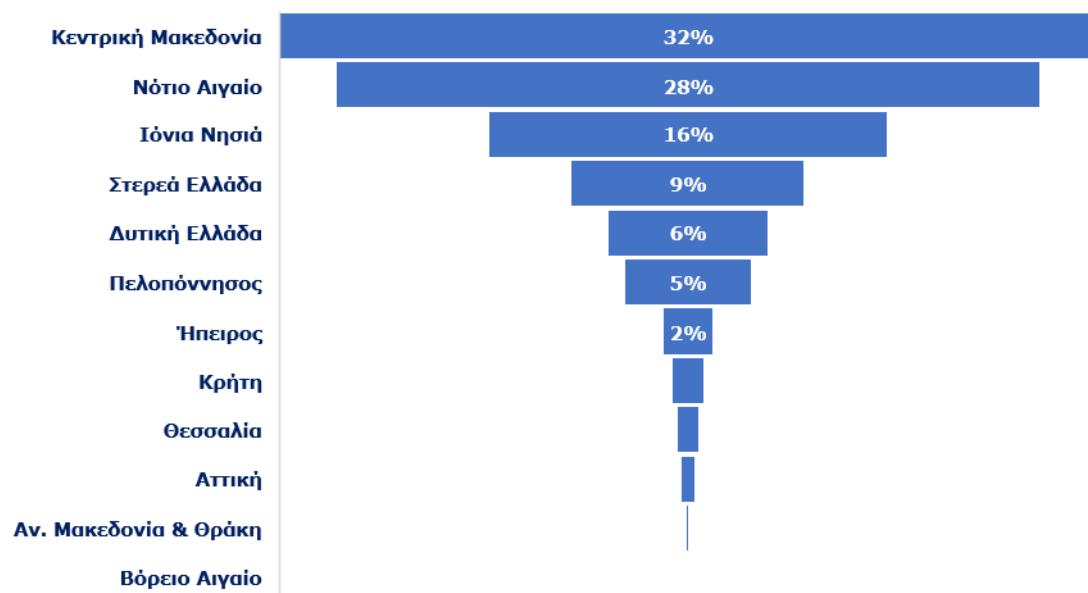
Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των μονάδων των κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία βρίσκεται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 53% του συνόλου της χώρας. Αξιοσημείωτο είναι, ότι τουριστικές Περιφέρειες όπως τα Ιόνια Νησιά (8%) και η Κρήτη (5%) καταγράφουν μικρό δυναμικό στα κάμπινγκ.

Διάγραμμα 38: Ποσοστιαία κατανομή των μονάδων των κάμπινγκ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

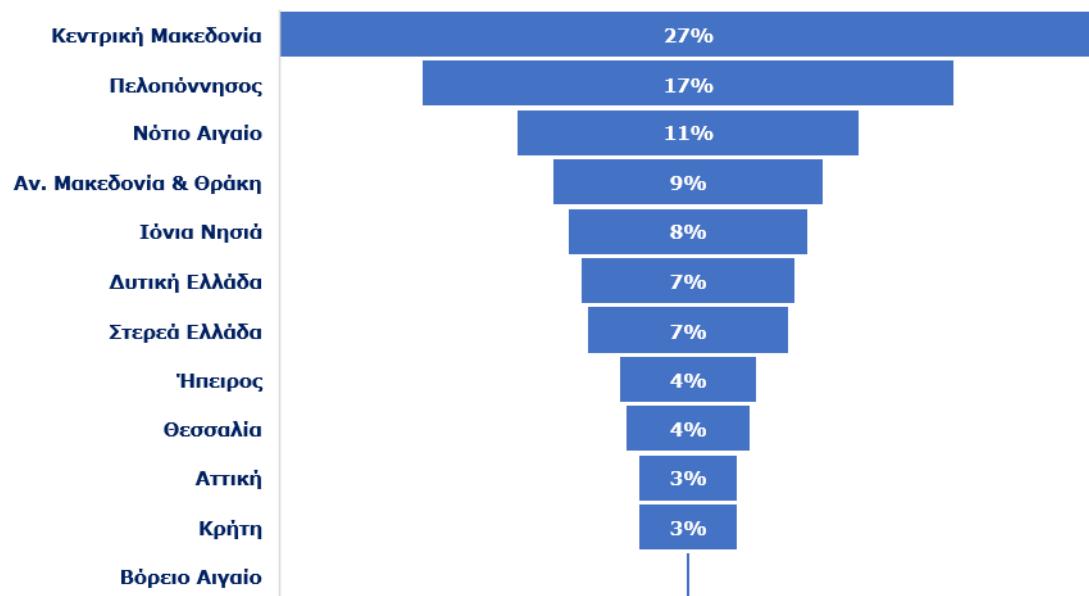
Όσον αναφορά τους οικίσκους, η εικόνα διαφοροποιείται, με τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Νοτίου Αιγαίου και Ιονίων Νήσων να καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια αντιπροσωπεύοντας το 75% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 39: Ποσοστιαία κατανομή των οικίσκων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

Τέλος, στις θέσεις των κάμπινγκ, τα μεγαλύτερα μερίδια καταγράφονται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 55% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 40: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

2.5.2 Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων αντιπροσωπεύει το 2018 το 8% των μονάδων της χώρας, το 16% των οικίσκων και το 8% των θέσεων. Συνολικά διαθέτει 24 μονάδες με 169 οικίσκους και 1.866 θέσεις. Επίσης, αξιοσημείωτο για την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων είναι ότι το 81% των θέσεων καταγράφεται στα κάμπινγκ 2*.

Πίνακας 26: Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

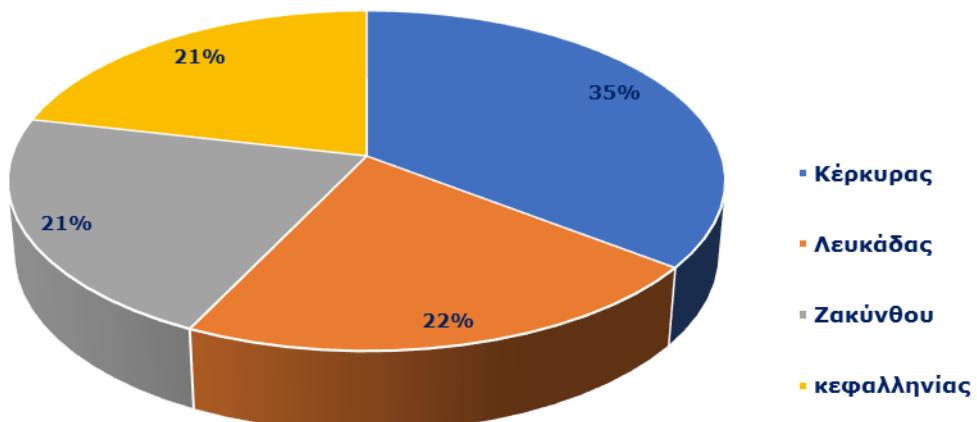
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ						
Δυναμικό Κάμπινγκ 2018						
Ενότητα		4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Κέρκυρας	Μονάδες	1	1	7	0	9
	Οικίσκοι	26	0	114	0	140
	Θέσεις	101	83	478	0	662
Λευκάδας	Μονάδες	0	1	7	0	8
	Οικίσκοι	0	0	27	0	27
	Θέσεις	0	75	329	0	404
Ζακύνθου	Μονάδες	0	1	4	0	5
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	101	300	0	401
Κεφαλληνίας	Μονάδες	0	0	2	0	2
	Οικίσκοι	0	0	2	0	2
	Θέσεις	0	0	399	0	399
Σύνολο	Μονάδες	1	3	20	0	24
	Οικίσκοι	26	0	143	0	169
	Θέσεις	101	259	1.506	0	1.866

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Κέρκυρας αντιπροσωπεύει το 35% του δυναμικού των θέσεων της Περιφέρειας με 9 μονάδες, 140 οικίσκους και 662 θέσεις,
- Η Ενότητα Λευκάδας διαθέτει το 22% του δυναμικού της Περιφέρειας με 8 μονάδες, 27 οικίσκους και 404 θέσεις,
- Η Ενότητα Ζακύνθου διαθέτει το 21% του δυναμικού της Περιφέρειας με 5 μονάδες, 0 οικίσκους και 401 θέσεις και
- Η Ενότητα Κεφαλληνίας διαθέτει το 21% του δυναμικού της Περιφέρειας με 2 μονάδες, 2 οικίσκους και 399 θέσεις.

Διάγραμμα 41: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Πηγή: ΕΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3 ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

3.1 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

Οι Παραδοσιακοί οικισμοί, είναι οικισμοί με ιδιαίτερη «ιστορική, πολεοδομική, αρχιτεκτονική, λαογραφική, κοινωνική και αισθητική» φυσιογνωμία διατηρώντας αναλλοίωτη την εικόνα που είχαν στον παρελθόν καθώς και τον τοπικό τους χαρακτήρα. Με ευθύνη του ΥΠΕΚΑ (Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας), 856 οικισμοί έχουν χαρακτηριστεί ως παραδοσιακοί. Στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων καταγράφονται 84 παραδοσιακοί οικισμοί.

Πίνακας 27: Παραδοσιακοί Οικισμοί

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ					
ΙΘΑΚΗΣ	ΚΕΡΚΥΡΑΣ		ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ		ΛΕΥΚΑΔΑΣ
ΑΝΩΓΗ	ΑΓΙΟΙ ΔΕΚΑ	ΚΕΝΤΡΩΜΑ	ΑΓΡΙΛΙΑΣ	ΜΕΣΟΒΟΥΝΙΑ	ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΑΣ
ΒΑΘΥ	ΑΓΙΟΣ ΜΑΡΚΟΣ	ΚΕΡΚΥΡΑ (ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΛΑΙΑΣ ΠΟΛΗΣ)	ΑΣΟΣ	ΜΟΝΟΠΟΛΑΤΑ	ΣΥΒΟΤΑ
ΚΙΟΝΙ	ΑΓΙΟΣ ΜΑΤΘΑΙΟΣ	ΚΟΚΚΟΚΥΛΑΣ	ΒΑΡΥ	ΝΕΟΧΩΡΙ	
ΣΤΑΥΡΟΣ	ΑΓΙΟΣ ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ	ΚΟΜΙΑΝΑΤΑ	ΒΑΣΙΛΙΚΑΔΕΣ	ΠΑΛΙΟΣΤΑΡΙ	
	ΑΓΙΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ	ΚΟΥΡΑΜΑΔΕΣ	ΓΕΡΜΕΝΑΤΑ	ΠΛΑΓΙΑ	
	ΑΓΡΑΦΟΙ	ΚΟΥΣΠΑΔΕΣ	ΔΑΜΟΥΛΙΑΝΑΤΑ	ΡΙΦΙΟΝ	
	ΑΝΩ ΓΑΡΟΥΝΑ	ΚΡΕΜΙΘΑΣ	ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΑΤΑ	ΣΒΟΡΩΝΑΤΑ	
	ΑΡΓΥΡΑΔΕΣ	ΚΥΝΟΠΙΑΣΤΑΙ	ΕΥΡΕΤΗ	ΤΟΥΛΙΑΤΑ	
	ΑΥΓΙΩΤΑΙ	ΚΥΠΡΙΑΝΑΔΕΣ	ΚΑΜΙΝΑΡΑΤΑ	ΤΣΕΛΕΝΤΑΤΑ	
	ΒΑΡΥΠΑΤΑΔΕΣ	ΛΑΚΩΝΕΣ	ΚΑΡΥΑ	ΦΙΣΚΑΡΔΟΝ	
	ΒΙΡΟΣ	ΛΙΑΠΑΔΕΣ	ΚΑΣΤΡΟ	ΧΑΒΔΑΤΑ	
	ΒΛΑΧΑΤΙΚΑ	ΛΟΥΚΑΤΑ	ΚΑΤΣΑΡΑΤΑ	ΧΑΒΡΙΑΤΑ	
	ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΑΤΙΚΑ	ΜΑΓΑΖΙΑ	ΚΟΘΡΕΑ	ΧΑΛΙΚΕΡΗ	
	ΓΑΡΔΕΛΑΔΕΣ	ΜΕΓΓΟΥΛΑΣ	ΚΟΝΤΟΓΕΝΑΔΑ		
	ΓΑΣΤΟΥΡΙΟΝ	ΝΗΣΙΔΑ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΚΟΥΛΟΥΜΟΙ		
	ΓΙΑΝΝΑΔΕΣ	ΝΥΜΦΑΙ			
	ΓΙΜΑΡΙΟΝ	ΠΕΛΕΚΑΣ			
	ΔΟΥΚΑΔΕΣ	ΠΕΡΟΥΛΑΔΕΣ			
	ΕΒΡΟΠΟΥΛΟΙ	ΠΟΤΑΜΟΣ			
	ΚΑΒΑΛΛΟΥΡΙΟΝ	ΠΡΙΝΥΛΑΣ			
	ΚΑΛΑΜΙ	ΣΙΝΑΡΑΔΕΣ			
	ΚΑΛΑΦΑΤΙΩΝΕΣ	ΣΚΡΙΠΕΡΟΝ			
	ΚΑΜΑΡΑ	ΧΛΟΜΟΣ			
	ΚΑΣΤΕΛΛΑΝΟΙ	ΧΩΡΕΠΙΣΚΟΠΟΙ			
	ΚΑΤΣΙΜΑΤΙΚΑ				
	ΚΑΤΩ ΓΑΡΟΥΝΑ				

Πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2 ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ

3.2.1 Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ανά Ενότητα

Η πλούσια πολιτιστική κληρονομιά της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων αποτυπώνεται σε όλη την επικράτεια της από το πλήθος μνημείων που διαθέτει. Συγκεκριμένα, στην Περιφέρεια τα Μυκηναϊκά Νεκροταφεία Λακήθρας και Μαζαρακάτων στην Κεφαλονιά, η Αρχαία Ακρόπολη Αλαλκομένων στην Ιθάκη, το Κάστρο Ζακύνθου και Αγίου Γεωργίου στην Κεφαλονιά, το Ρωμαϊκό Νεκροταφείο Φισκάρδου, την Αρχαία Ακρόπολη Σάμης και Κράνης στην Κεφαλονιά, το κάστρο της Αγίας Μαύρας στην Λευκάδα, την Ρωμαϊκή Έπαυλη και τον Αρχαϊκό Ναό στην Σκάλα Κεφαλονιάς κ.α.

Αναφορικά με την Ενότητα Κέρκυρας που αποτελεί και την πρωτεύουσα της Περιφέρειας συναντάμε την Παλαιά Πόλη της Κέρκυρας η οποία είναι χαρακτηρισμένη από το 2007 ως Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO. Άλλοι αξιόλογοι αρχαιολογικοί χώροι της Κέρκυρας είναι ο Ναός της Αρτέμιδος στους Αγίους Θεοδώρους, ο Ναός Ιάσωνος και Σωσιπάτρου, το Μνημείο του Μενεκράτη, το Παλαιό Φρούριο, τα Ρωμαϊκά Λουτρά Παλαιόπολης, η Αγορά της Αρχαίας Πόλης της Κέρκυρας, το Ανακτορικό Συγκρότημα Αχίλλειον, τα Νεώρια, η Οικία του Καποδίστρια κ.α.

Τέλος, στην Περιφέρεια υπάρχει έντονη παρουσία μονών και εκκλησιών της βυζαντινής και μεταβυζαντινής περιόδου. Οι σημαντικότερες εκ των οποίων είναι η Μονή Αγίου Ιωάννη Προδρόμου και η Μονή Θεοτόκου 'Αναφωνήτριας' στην Ζάκυνθο, ο Ταξιάρχης Μιχαήλ στο Βαθύ της Κεφαλονιάς και ο Ναός της Παναγίας της Οδηγήτριας Απόλαυνας στην Λευκάδα.

Οι αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων χαρακτηρισμένοι από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού παρατίθενται στον πίνακα κατωτέρω.

Πίνακας 28: Αρχαιολογικοί χώροι στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Αρχαιολογικοί Χώροι - Μνημεία στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων				
Ζακύνθου	Κεφαλληνίας	Ιθάκης	Κέρκυρας	Λευκάδας
Κάστρο Ζακύνθου	Κάστρο Αγίου Γεωργίου (Περατάτα)	Αρχαία Ακρόπολη Αλαλκομένων	Οικία Καποδίστρια	Ναός Παναγιάς Οδηγήτριας Απόλλαπινας
Πύργος Αμπελοράβδη	Ταξιάρχης Μιχαήλ (Βαθύ)	Παλάτι Τζανή	Ναός Ρόδας	Βιβλιοθήκη Λευκάδας
Μονή Αγίου Ιωάννη Προδρόμου	Πλατεία Καμπάνας και Πύργος Οικία Κληρονόμων Γ. του Ρολογιού, Αργοστόλι	Δρακούλη	Μνημείο Μενεκράτη	Κάστρο Αγίας Μαύρας
Κτήριο Οικογένειας Μεσσαλά	Σκάλα - Ρωμαϊκή Έπαυλη		Ρωμαϊκά Λουτρά στα Μωραΐτικα	Προϊστορικοί Τύμβοι στο Στενό Λευκάδας
Μονή Θεοτόκου "Αναφωνήτριας"	Οικία Μαρίνου Φωκά, Αργοστόλι		Ναός Καρδακίου	
	Παραδοσιακό Ελαιοτριβείο Καμιναράτων (Παλική)		Πύργος Νεραντζίχας	
	Αρχαία Ακρόπολη Σάμης		Ναός Αρτέμιδος Αγίων Θεοδώρων	
	Μυκηναϊκό Νεκροταφείο Λακήθρας		Ναός Ιάσωνος και Σωσιπάτρου	
	Μυκηναϊκό Νεκροταφείο Μαζαρακάτων		Ανεμόμυλος Παξών	
	Φρούριο Άσου		Ανακτορικό Συγκρότημα Αχιλλείον (Γαστούρι)	
	Ρωμαϊκό Νεκροταφείο Φιοκάρδου		Παλαιόπολη	
	Αρχαία Ακρόπολη Κράνης		Αγορά	
	Θολωτός τάφος Πόρου Κεφαλλονιάς		Αγορά Αρχαίας Πόλης Κέρκυρας	
	Σκάλα - Αρχαϊκός Ναός		Οικισμός Σιδαρίου	
			Κεραμικά Εργαστήρια Αρχαίας Πόλης Κέρκυρας	
			Νεώρια	
			Ρωμαϊκά Λουτρά Παλαιόπολης	
			Βυζαντινό Φρούριο Αγγελοκάστρου	
			Παλαιό Φρούριο	
			Κεραμεικός - Φιγαρέτο Κέρκυρας	
			Παλαιά πόλη της Κέρκυρας	

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2.2 Μουσεία της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Στο ανωτέρω πολιτιστικό απόθεμα της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων θα πρέπει να προστεθούν και τα εξειδικευμένα Μουσεία στα οποία εκτίθενται αρχαιολογικά ευρήματα της ευρύτερης περιοχής. Τα σημαντικότερα Μουσεία στα οποία εκτίθενται ευρήματα από τις ανασκαφές που έχουν πραγματοποιηθεί στην Περιφέρεια είναι το Αρχαιολογικό Μουσείο Κέρκυρας το οποίο φιλοξενεί αρχαιότητες από την αρχαία πόλη της Κέρκυρας αλλά και από το υπόλοιπο νησί, το Αρχαιολογικό Μουσείο Λευκάδας στο οποίο εκτίθενται αντικείμενα από τη Μέση Παλαιολιθική περίοδο (200.000 π.χ. -35.000 π.χ.) έως τους χρόνους της ίστηρης ρωμαιοκρατίας, το Αρχαιολογικό Μουσείο Βαθέως Ιθάκης στο οποίο εκτίθενται ευρήματα από τα Γεωμετρικά μέχρι και τα Ρωμαϊκά χρόνια από τις ανασκαφές στον Αετό και στις άλλες θέσεις, το Αρχαιολογικό Μουσείο Αργοστολίου το οποίο φιλοξενεί ευρήματα από το νησί της Κεφαλονιάς τα οποία χρονολογούνται από την Παλαιολιθική έως την υστερορωμαϊκή περίοδο κ.α.

Επίσης, στην Περιφέρεια καταγράφονται Μουσεία στα οποία εκτίθενται παραδοσιακές τοπικές ενδυμασίες, κεντήματα, οικιακά σκεύη, γλυπτά κ.α. όπως το Κοργιαλένειο Ιστορικό και λαογραφικό Μουσείο στο Αργοστόλι, το Λαογραφικό Μουσείο Λευκαδίτικου κεντήματος στην Καρυά, το Λαογραφικό Μουσείο Ομίλου «Ορφεύς» στην Λευκάδα και το Κοντομίχειο Λαογραφικό Μουσείο Σφακιωτών Λευκάδας.

Επιπροσθέτως στην Περιφέρεια καταγράφονται και Μουσεία εκκλησιαστικού ενδιαφέροντος όπως το Βυζαντινό Μουσείο Ζακύνθου και το Εκκλησιαστικό Μουσείο Ι.Μ. Φανερωμένης στα οποία εκτίθενται εκκλησιαστικά κειμήλια.

Τέλος, η Περιφέρεια διαθέτει και 3 Ιστορικά Μουσεία στα οποία εκτίθενται ιστορικά αντικείμενα επιφανών Ζακυνθινών όπως το Μουσείο Σολωμού και Επιφανών Ζακυνθινών στην Ζάκυνθο, το Μουσείο του Καποδίστρια και το Μουσείο του Σολωμού στην Κέρκυρα.

Τα αναγνωρισμένα Μουσεία της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού παρατίθενται στο πίνακα κατωτέρω.

Πίνακας 29: Μουσεία στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Μουσεία στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων				
Ζακύνθου	Κεφαλληνίας	Ιθάκης	Κέρκυρας	Λευκάδας
Βυζαντινό Μουσείο Ζακύνθου	Κοριγιαλένειο Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο (Αργοστόλι)	Αρχαιολογική Συλλογή Σταυρού	Δημοτική Πινακοθήκη	Αρχαιολογικό Μουσείο Λευκάδας
Μουσείο Σολωμού και Κάλβου	Πολιτιστικό Κέντρο "Παναϊτιστράτι" στα Φαρακλάτα	Αρχαιολογικοί Μουσείο Βαθέως Ιθάκης	Μουσείο Ασιατικής Τέχνης	Λαογραφικό Μουσείο Ομίλου "Ορφεύς"
Μουσείο Αγροτικού Ιακωβάτειος Βιβλιοθήκη Πολιτισμού	Ληξουρίου		Αρχαιολογικό Μουσείο Παλαιόπολης	Εκκλησιαστικό Μουσείο Ι.Μ. Φανερωμένης
Δημοτική Βιβλιοθήκη	Αρχαιολογικού Μουσείο Αργοστολίου		Αρχαιολογικό Μουσείο Κέρκυρας	Κοντομήχειο Λαογραφικό Μουσείο Σφακιωτών
Θεματικό Εκθεσιακό Κέντρο			Μουσείο Καποδιστρία	Λαογραφικό Μουσείο Λευκαδίτικου Κεντήματος, Καρυά
			Μουσείο Σολωμού	Μουσείο Φωνογράφου
			Μουσείο Αντιβουνιώτισσας	

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.3 ΓΑΛΑΖΙΕΣ ΣΗΜΑΙΕΣ, 2018

Στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων έχουν βραβευτεί το 2018 πενήντα μια παραλίες με γαλάζια σημαία. Συγκεκριμένα:

- Ενότητα Κέρκυρας (11): Canal d'Amour, Άγιος Ιωάννης Περιστερών/Marbella Corfu, Αλμυρός/Gelina Village, Αλυκές Ποταμού/Family Life Kerkyra Golf, Δασιά/Ikos, Δαφνίλα/Grecotel Daphnila Bay Thalasso, Ίσσος/Sandy Beach Resort, Κάβος/Mayor Capo di Corfu, Κομμένο/Corfu Imperial, Κοντόγιαλος/Mayor Pelekas Monastery, Κοντόκαλι/Kontokali Bay Resort,
- Ενότητα Λευκάδας (8): Αγ. Νικήτας-Πευκούλια, Αη Γιάννης, Κάθισμα 1, Λευκάδα-Γύρα, Μικρός Γιαλός-πόρος, Νυδρί, Πόντι, Πόρτο Κατσίκι,
- Ενότητα Ιθάκης (1): Πόλη-τα Δεξιά,
- Ενότητα Κεφαλληνίας (13): Άβυθος, Αγ. Βαρβάρα-Κατελειός, Άμμες, Αντίσαμος, Αράγια Πόρου, Λουρδάς, Μακρύς Γιαλός, Μπούκα-Παλιοσταφίδα/Mediterranee, Μυρτός, Ξι, Πετανοί, Πλατύς Γιαλός, Σκάλα και
- Ενότητα Ζακύνθου (18): Αλυκανάς 1, Αλυκές 1, Αμμούδι, Άμπουλα Τραγάκι, Άμπουλα Ψαρού, Αργάσι, Αρκαδιανού-Κούκλα, Γάϊδαρος, Γέρακας, Δημοτική Ακτή Κρυονερίου-Πλαζ ΕΟΤ, Καλαμάκι 1, Καλαμάκι 2-Λούρος, Κατραγάκι/Eleon Grand Resort, Λαγανάς-Zante, Λίμνη Κεριού, Μπανάνα, Μπούκα, Τσιλιβί.

3.4 ΜΑΡΙΝΕΣ, 2018

Σύμφωνα με το Τμήμα Χωροθέτησης Υποδομών Θαλάσσιου Τουρισμού του Υπουργείου Τουρισμού, στην Ελλάδα έχουν χωροθετηθεί με πράξη χαρακτηρισμού 58 μαρίνες με δυναμικό 24.371 θέσεων. Αρκετές από τις μαρίνες, είναι βραβευμένες από το πρόγραμμα «Γαλάζιες Σημαίες της Ευρώπης». Επίσης, έχουν χωροθετηθεί και 91 Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών με 6.233 θέσεις ελλιμενισμού.

Στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων καταγράφονται πέντε μαρίνες με 2.165 θέσεις ελλιμενισμού. Συγκεκριμένα, οι καταγραφόμενες μαρίνες ανά Ενότητα είναι:

- Κέρκυρας: Γουβιά (1.068 θέσεις) και Κέρκυρα (98 θέσεις),
- Κεφαλληνίας: Αργοστόλι (190 θέσεις),
- Λευκάδας: Αλυκές (609 θέσεις) και
- Ζακύνθου: Ζάκυνθος (200 θέσεις).

Επίσης, στην Περιφέρεια έχουν χωροθετηθεί και δέκα τέσσερα Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών (5 στην Κέρκυρα, 5 στην Λευκάδα, 4 στην Κεφαλονιά και 1 στην Ιθάκη) με 1.131 θέσεις ελλιμενισμού.

3.5 ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ - TREKKING

Οι κυριότερες πεζοπορικές διαδρομές στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Ενότητα είναι:

Κέρκυρα

Διαδρομή 1: Μονοπάτι Ερημίτη,

Διαδρομή 2: Παλιά Περίθεια – κορυφή Παντοκράτορα,

Διαδρομή 3: Στρίνυλος – Κρανούλα – κορυφή Παντοκράτορα,

Διαδρομή 4: Άγιος Σπυρίδωνας Περίθειας – Λιμνοθάλασσα Αντινιώτη,

Διαδρομή 5: Χωριό Νύμφες – καταρράκτες Νυμφών,

Διαδρομή 6: Κερκυραϊκό Μονοπάτι και

Διαδρομή 7: Αγ. Μαρτίνο – Περίθεια.

Λευκάδα

Διαδρομή 1: Άγιος Ηλίας - Βουρνίκας,

Διαδρομή 2: Άγιος Νικόλαος - Βασιλική,

Διαδρομή 3: Κύκλος στα Κολυβατά,

Διαδρομή 3: Κολυβατά - Νικιάνα,

Διαδρομή 4: Κομήλιο - Αθάνι,

Διαδρομή 5: Σπαρτοχώρι – Ακρ. Κεφάλι και

Διαδρομή 6: Καταρράκτες στο Νυδρί.

Ζάκυνθο

Διαδρομή 1: Κλίμα – Φάρος Σχινάρι,

Διαδρομή 2: Έξω Χώρα - Καμπί,

Διαδρομή 3: Αναφωνήτρια – Σπηλιά Αγίου Γερασίμου,

Διαδρομή 4: Άνω Βόλιμες – Φάρο

Διαδρομή 5: Σπηλιά Σπηλιώτισσας και

Διαδρομή 6: Βολίμα – μονή Αγίου Ανδρέα.

Κεφαλονιά

Διαδρομή 1: Αίνος (Κεραίες) – Μέγας Σωρός,

Διαδρομή 2: Παραλία Αντίσαμος - Κουτσουπιά,

Διαδρομή 3: Κυκλικός Περίπατος στο Φανάρι μέσω μονοπατιών,

Διαδρομή 4: Αντίσαμος - Πόρος,

Διαδρομή 5: Μονοδένδρι - Χαλιωτάτα,
Διαδρομή 6: Θέματα - Καραβόμυλος,
Διαδρομή 7: Κουλουράτα - Σάμη,
Διαδρομή 8: Άγιος Ελευθέριος – Αγραπιδιές,
Διαδρομή 9: Δραπανίτικα – Άσσος και
Διαδρομή 10: Φαράγγι Γραδούς.

ΙΘΑΚΗ

Διαδρομή 1: Μαραθιάς – Παναγία Σπηλιώτισσα,
Διαδρομή 2: Σπήλαιο Ρίζες,
Διαδρομή 3: Παλαιοχώρα – Σπήλαιο Νυμφών - Βαθύ,
Διαδρομή 4: Ανεμοδούρι – Αρεθούσα Κρήνη,
Διαδρομή 5: Σκινός - Γιδάκι,
Διαδρομή 6: Αετός – Κάστρο Αλαλκομενών,
Διαδρομή 7: Εξωγή – Ρουσάνο – Τρεις Λαγκάδες – Σταυρός ή Πόλη,
Διαδρομή 8: Ανωγή – Βίγγλα – Ράχη και
Διαδρομή 9: Πλατρειθιάς (Γεφύρι) – Σχολή Ομήρου – Εξωγή.

3.6 ΚΑΤΑΔΥΤΙΚΟΙ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ

Η φυσική ομορφιά των Ιονίων Νήσων επεκτείνεται και κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας όπου μπορεί κάποιος να συναντήσει υποθαλάσσια σπήλαια, υφάλους και πλούσια υδρόβια ζωή. Οι κυριότερες περιοχές με καταδυτικό ενδιαφέρον ανά Ενότητα είναι:

- **Κέρκυρα**, οι περίπλοκες ακτές και τα διάφανα νερά του νησιού εξασφαλίζουν ιδανικές συνθήκες για καταδύσεις. Σημεία με έντονη υποθαλάσσια ζωή και υπέροχα χρώματα βρίσκονται κοντά στην Παλαιοκαστρίτσα, στους Λιαπάδες, στο Αγγελόκαστρο, στο νησάκι Σκελούδι, στο νησάκι Κολύβρι, στο μοναστήρι της Παναγιάς, στους Έρμονες, στο Νισσάκι, στη μαρίνα Γουβιών και στο Μπαρμπάτι,
- **Λευκάδα**, οι απάνεμες ανατολικές ακτές και τα νησιά γύρω από αυτές είναι εξαιρετικού καταδυτικού προορισμοί. Μάλιστα στη Νικιάνα και το Νυδρί υπάρχουν και οργανωμένα καταδυτικά κέντρα τα οποία προσφέρουν όλες τις καταδυτικές δυνατότητες όπως κατάδυση γνωριμίας, discover scuba, μαθήματα πρώτων βοηθειών κλπ.
- **Κεφαλονιά**, οι αρχάριοι και οι σχετικά έμπειροι δύτες μπορούν να απολαύσουν τις υποθαλάσσιες σπηλιές στο Φισκάρδο και τον υπέροχο βυθό στην Αγία Ευφημία, τη Σκάλα, το Αργοστόλι, και τη Λάσση. Μεγάλη πρόκληση για τους έμπειρους δύτες αποτελεί το βυθισμένο υποβρύχιο «Περσέας», στα ανοιχτά μεταξύ Κεφαλονιάς και Ζακύνθου σε βάθος 42 μ. Για τους ειδικευμένους στις σπηλαιοκαταδύσεις, μια βουτιά στη λίμνη της Μελισσάνης είναι μια μοναδική εμπειρία, καθώς ο βυθός είναι γεμάτος σταλαγμίτες. Στο νησί λειτουργούν καταδυτικά κέντρα στη Σκάλα και στη Λάσση.
- **Ζάκυνθο**, στο νησί της Ζακύνθου οι καταδύσεις αποτελούν μια πολύ δημοφιλής δραστηριότητα. Καταδυτικά κέντρα υπάρχουν σε αρκετά παραθαλάσσια μέρη όπως ο Λαγανάς, το Τσιλιβί, ο Αλυκανάς, το Αργάσι, η Λίμνη Κερίου και ο Βασιλικός. Δύο από τα ωραιότερα μέρη για να δοκιμάσετε κατάδυση είναι οι Σπηλιές Κερίου και το Μαραθονήσι.
- **Ιθάκη**, η υποθαλάσσια περιοχή της Ιθάκης έχει όλες τις προδιαγραφές ενός εξαιρετικού καταδυτικού προορισμού. Τα γεωλογικά φαινόμενα που συναντώνται στο βυθό προκαλούν για υποθαλάσσια εξερεύνηση και καταδύσεις. Τα οργανωμένα καταδυτικά κέντρα της Κεφαλονιάς διοργανώνουν καταδυτικές εξορμήσεις και στην Ιθάκη.

3.7 KAZINO

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων διαθέτει ένα Καζίνο το οποίο βρίσκεται στην Ενότητα Κέρκυρας. Ιστορικά το καζίνο της Κέρκυρας είναι το ένα από τα δύο πρώτα καζίνο που λειτούργησαν στην Ελλάδα. Αρχικά βρισκόταν μέσα στο κτίριο του Αχίλλειου ανακτόρου, μετά μεταφέρθηκε στην περιοχή Κανόνι και από το 2011 μεταφέρθηκε ξανά, στη σημερινή του θέση στο ξενοδοχείο Corfu Palace που βρίσκεται στο κέντρο της Πόλης. Η αίθουσα του καζίνο βρίσκεται στο ισόγειο του ξενοδοχείου.

3.8 ΓΚΟΛΦ

Στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων συναντάμε ένα γήπεδο γκολφ, το Corfu Golf Club. Το γήπεδο γκολφ της Κέρκυρας βρίσκεται στο κέντρο του νησιού στο Λιβάδι του Ρόπα. Άνοιξε το 1973 και σχεδιάστηκε από τον Ελβετό αρχιτέκτονα Donald Harradine. Το γήπεδο καταλαμβάνει έκταση 668 στρεμμάτων και έχει 18 τρύπες.

4 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

4.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ, 2013 - 2018

4.1.1 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ελλάδα την περίοδο 2013 – 2018, σημειώθηκε αύξηση κατά +62% (από 12,8 εκατ. το 2013 σε 20,8 εκατ. το 2018) στις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις. Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των αφίξεων τους, με τις υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις να καταγράφονται στις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+119%, από 58 χιλ. το 2013 σε 127 χιλ. το 2018), Αττικής (+118%, από 2,6 εκατ. το 2013 σε 5,7 εκατ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+112%, από 76 χιλ. το 2013 σε 160 χιλ. το 2018) και Δυτικής Ελλάδας (+65%, από 224 χιλ. το 2013 σε 371 χιλ. το 2018). Σε απόλυτες διαφορές οι υψηλότερες αυξήσεις την περίοδο 2013 – 2018 καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+3,1 εκατ.), Κρήτης (+1,2 εκατ.), Νοτίου Αιγαίου (+1,4 εκατ.), Ιονίων Νήσων (+1,0 εκατ.) και Κεντρικής Μακεδονίας (+814 χιλ.).

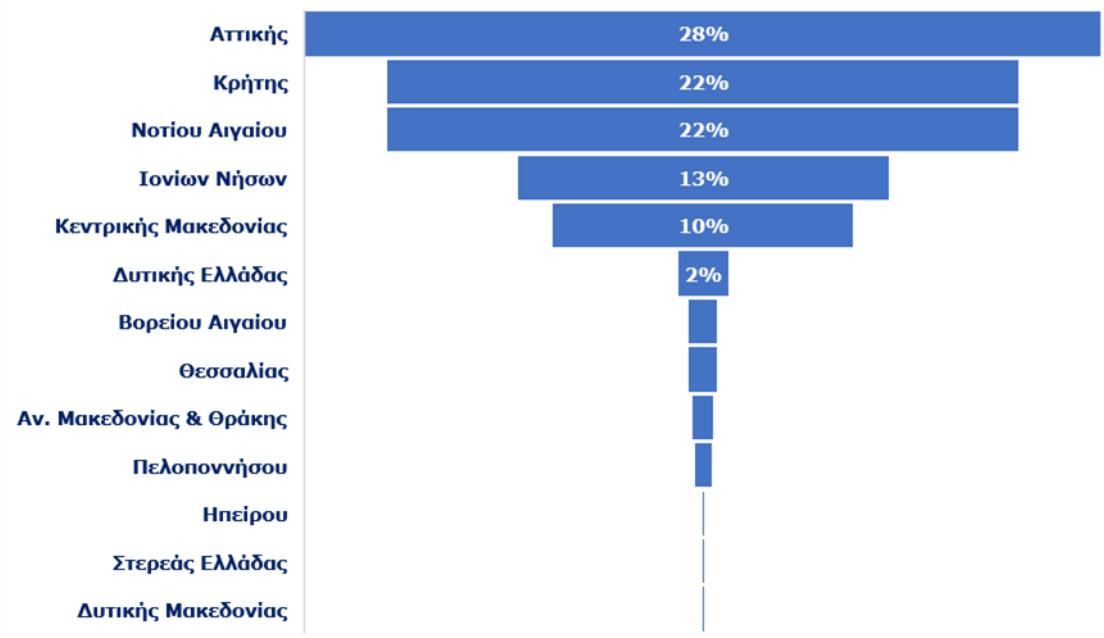
Πίνακας 30: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττικής	2.622.609	3.394.561	4.159.014	4.524.944	4.799.157	5.729.403	118%
Κρήτης	3.323.978	3.533.754	3.483.319	3.900.169	4.250.971	4.555.421	37%
Νοτίου Αιγαίου	3.194.216	3.568.374	3.571.426	3.667.218	4.065.867	4.546.194	42%
Ιονίων Νήσων	1.630.111	1.859.023	1.916.497	2.139.491	2.347.704	2.675.700	64%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.351.378	1.569.814	1.556.788	1.710.606	1.928.874	2.165.736	60%
Δυτικής Ελλάδας	224.495	249.772	263.269	290.010	347.635	371.429	65%
Βορείου Αιγαίου	175.906	215.563	221.796	141.055	168.999	215.088	22%
Θεσσαλίας	154.056	173.955	171.373	186.868	197.706	205.926	34%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	75.814	75.818	85.993	88.509	129.739	160.370	112%
Πελοποννήσου	57.947	108.623	86.508	106.921	121.609	126.746	119%
Ηπείρου	0	0	0	0	3.232	9.845	
Στερεάς Ελλάδας	0	0	3.256	1.085	1.129	1.985	
Δυτικής Μακεδονίας	0	0	0	0	0	125	
Ελλάδα	12.810.510	14.749.257	15.519.239	16.756.876	18.362.622	20.763.968	62%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αφίξεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (28%), Κρήτης (22%), Νοτίου Αιγαίου (22%), Ιονίων Νήσων (13%) και Κεντρικής Μακεδονίας (10%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες υποδέχτηκαν το 2018 το 95% του συνόλου των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας.

Διάγραμμα 42: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

4.1.2 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσαν αύξηση κατά +64% (από 1,6 εκατ. το 2013 σε 2,7 εκατ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Κέρκυρας (+59%, από 943.917 χιλ. το 2013 σε 1,5 εκατ. το 2018), Ζακύνθου (+74%, από 488 χιλ. το 2013 σε 848 χιλ. το 2018) και Κεφαλληνίας (+65%, από 198 χιλ. το 2013 σε 326 χιλ. το 2018). Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων αντιπροσώπευε για το 2018 το 13% της διεθνής επιβατικής κίνησης που καταγράφηκε στο σύνολο της χώρας.

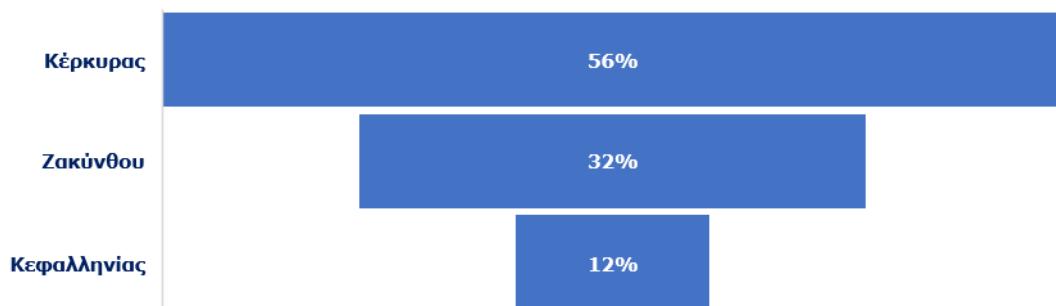
Πίνακας 31: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 - 2018

Ενότητα	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Κέρκυρας	943.917	1.074.289	1.092.658	1.233.010	1.300.027	1.502.305	59%
Ζακύνθου	488.161	575.009	606.272	672.350	780.903	847.623	74%
Κεφαλληνίας	198.033	209.725	217.567	234.131	266.774	325.772	65%
Ιόνια Νησιά	1.630.111	1.859.023	1.916.497	2.139.491	2.347.704	2.675.700	64%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT- Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αφίξεων στις επιμέρους Περιφερειακές Ενότητες για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό εντοπίζεται στην Ενότητα Κέρκυρας (56%) και ακολουθούν οι Ενότητες Ζακύνθου (32%) και Κεφαλληνίας (12%).

Διάγραμμα 43: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

4.2 ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2013 - 2018

4.2.1 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ελλάδα την περίοδο 2013 – 2018, σημειώθηκε αύξηση στην κίνηση εσωτερικού κατά +75% (από 4,9 εκατ. το 2013 σε 8,6 εκατ. το 2018). Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των αφίξεων τους, με εξαίρεση μόνο την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (-34%, από 10 χιλ. το 2013 σε 7 χιλ. το 2018). Τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτους αριθμούς σημείωσαν οι Περιφέρειες Αττικής (+80% ή +1,8 εκατ. επισκέπτες), Νοτίου Αιγαίου (+99% ή +788 χιλ. επισκέπτες), Κεντρικής Μακεδονίας (+76% ή +497 χιλ. επισκέπτες), Κρήτης (+63% ή +384 χιλ. επισκέπτες) και Ιονίων Νήσων (+84% ή +115 χιλ. επισκέπτες). Η μικρότερη αύξηση καταγράφηκε στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (+1%, από 4 χιλ. το 2013 σε 4 χιλ. το 2018).

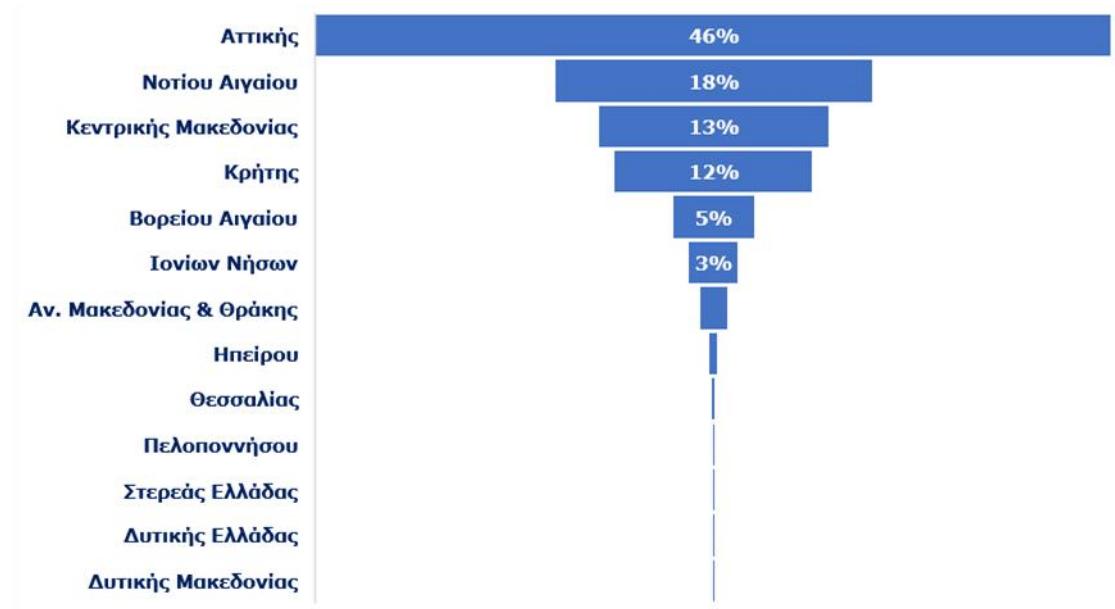
Πίνακας 32: Κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττικής	2.215.379	2.689.631	3.282.544	3.640.410	3.758.129	3.976.701	80%
Νοτίου Αιγαίου	800.243	953.988	1.153.108	1.292.527	1.454.828	1.588.533	99%
Κεντρικής Μακεδονίας	655.359	888.459	1.097.676	1.109.598	1.197.084	1.152.806	76%
Κρήτης	611.513	707.540	897.968	949.392	999.180	995.895	63%
Βορείου Αιγαίου	331.776	362.481	372.542	387.042	393.266	410.659	24%
Ιονίων Νήσων	137.362	155.070	177.775	212.025	219.583	252.499	84%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	111.984	114.929	119.360	120.834	120.457	139.722	25%
Ηπείρου	31.866	39.424	43.048	48.083	44.239	44.456	40%
Θεσσαλίας	11.827	16.156	16.344	20.838	21.360	21.815	84%
Πελοποννήσου	9.535	7.977	6.821	6.712	15.851	11.168	17%
Στερεάς Ελλάδας	9.955	6.211	7.485	6.452	7.209	6.611	-34%
Δυτικής Ελλάδας	3.006	2.793	5.489	9.684	6.428	4.718	57%
Δυτικής Μακεδονίας	3.964	3.000	3.442	4.662	4.034	4.001	1%
ΕΛΛΑΣ	4.933.769	5.947.659	7.183.602	7.808.259	8.241.648	8.609.584	75%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRA PORT Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (46%), Νοτίου Αιγαίου (18%), Κεντρικής Μακεδονίας (13%) και Κρήτης (12%). Δηλαδή τα αεροδρόμια των 4 αυτών Περιφερειών υποδέχτηκαν το 2018 το 90% της εσωτερικής κίνησης της Ελλάδας.

Διάγραμμα 44: Ποσοστιαία κατανομή της κίνησης εσωτερικού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

4.2.2 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε αύξηση κατά +84% (από 137 χιλ. το 2013 σε 252 χιλ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Κέρκυρας (+54%, από 107 χιλ. το 2013 σε 165 χιλ. το 2018), Κεφαλληνίας (+176%, από 16 χιλ. το 2013 σε 45 χιλ. το 2018) και Ζακύνθου (+202%, από 14 χιλ. το 2013 σε 43 χιλ. το 2018). Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων αντιπροσώπευε για το 2018 το 3% της κίνησης εσωτερικού που καταγράφηκε στο σύνολο της χώρας.

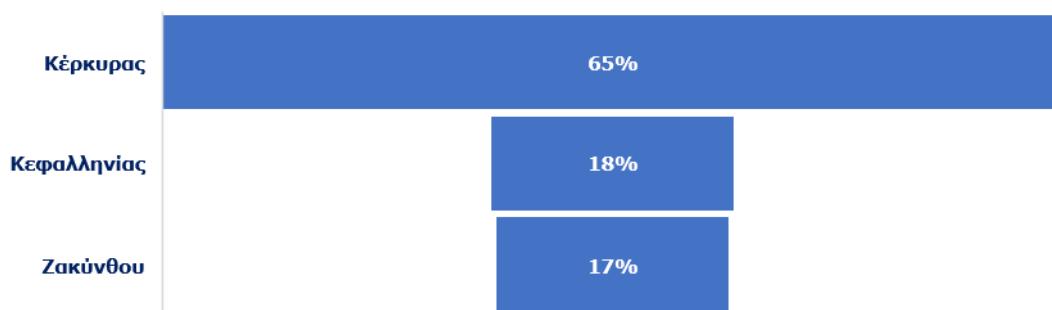
Πίνακας 33: Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 - 2018

Ενότητα	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Κέρκυρας	106.993	115.701	123.753	146.086	141.757	165.039	54%
Κεφαλληνίας	16.231	28.172	26.728	33.369	37.964	44.807	176%
Ζακύνθου	14.138	19.252	27.294	32.570	39.862	42.653	202%
Ιονίων Νήσων	137.362	163.125	177.775	212.025	219.583	252.499	84%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της αεροπορικής κίνησης εσωτερικού στις επιμέρους Περιφερειακές Ενότητες για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό εντοπίζεται στην Ενότητα Κέρκυρας (65%) και ακολούθως στις Ενότητες Κεφαλληνίας (18%) και Ζακύνθου (17%).

Διάγραμμα 45: Ποσοστιαία κατανομή της αεροπορικής κίνησης εσωτερικού στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

4.3 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2013 - 2018

4.3.1 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ενότητα αυτή καταγράφονται οι διακινηθέντες (επιβίβαση και αποβίβαση) εσωτερικού από τους κατά τόπους λιμένες της χώρας. Οι διακινηθέντες εσωτερικού την περίοδο 2013 – 2018, στους λιμένες της χώρας σημείωσαν μείωση κατά -1% (από 70,8 εκατ. το 2013 σε 70,2 εκατ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες της χώρας σημείωσαν αύξηση στους διακινηθέντες επιβάτες, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Αττικής (-18%, από 36,4 εκατ. το 2013 σε 29,8 εκατ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας (-24%, από 5,8 εκατ. το 2013 σε 4,4 εκατ. το 2018) και Στερεάς Ελλάδας (-7%, από 2,4 εκατ. το 2013 σε 2,2 εκατ. το 2018).

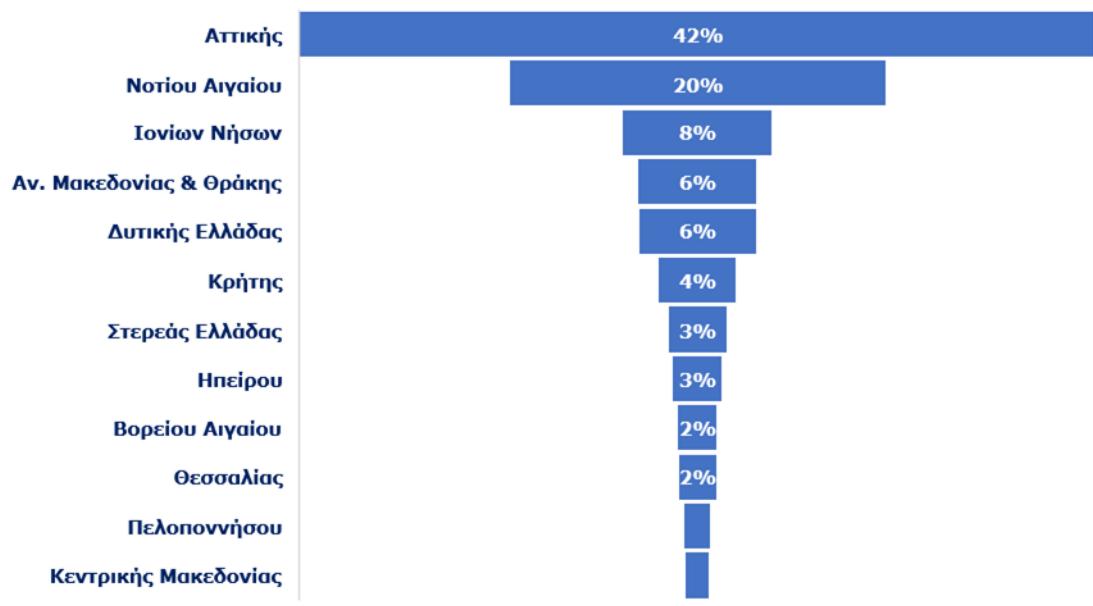
Πίνακας 34: Διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττικής	36.353.806	29.129.874	28.950.459	27.795.511	29.315.860	29.775.672	-18%
Νοτίου Αιγαίου	9.972.232	11.178.355	11.040.557	11.511.849	13.023.588	14.117.081	42%
Ιονίων Νήσων	4.802.410	4.981.852	4.700.327	4.895.180	5.224.639	5.604.635	17%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	3.289.445	3.681.335	3.942.035	4.200.682	4.392.321	4.432.651	35%
Δυτικής Ελλάδας	5.789.761	6.494.926	6.249.616	4.271.304	4.312.585	4.413.601	-24%
Κρήτης	2.446.140	2.685.989	2.268.104	2.430.335	2.805.390	2.936.979	20%
Στερεάς Ελλάδας	2.350.808	2.119.732	2.114.039	2.079.675	2.112.974	2.196.668	-7%
Ηπείρου	1.599.345	1.615.320	1.560.773	1.615.324	1.776.662	1.879.806	18%
Θεσσαλίας	1.298.652	1.352.840	1.309.660	1.387.309	1.500.274	1.499.130	15%
Βορείου Αιγαίου	1.343.633	1.345.520	1.715.910	1.475.599	1.475.875	1.447.094	8%
Κεντρικής Μακεδονίας	806.891	846.389	837.902	981.700	965.920	993.338	23%
Πελοποννήσου	734.768	830.375	540.283	727.890	977.712	894.677	22%
Ελλάδα	70.787.891	66.262.507	65.229.665	63.372.358	67.883.800	70.191.332	-1%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (42%) και Νοτίου Αιγαίου (20%). Δηλαδή οι δύο αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 62% της συνολικής διακίνησης της Ελλάδας για το 2018.

Διάγραμμα 46: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

4.3.2 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων

Η Περιφέρεια Ιονίων για το 2018 αντιπροσωπεύει το 8% των διακινηθέντων εσωτερικού της χώρας, σημειώνοντας την περίοδο 2013-2018 αύξηση κατά +17% (από 4,8 εκατ. το 2013 σε 5,6 εκατ. το 2018). Στις επιμέρους Ενότητες η εικόνα είναι θετική: Κέρκυρας (+21%, από 1,7 εκατ. το 2013 σε 2,1 εκατ. το 2018), Κεφαλληνίας (+7%, από 1,7 εκατ. το 2013 σε 1,9 εκατ. το 2018), Ζακύνθου (+28%, από 916 χιλ. το 2013 σε 1,2 εκατ. το 2018), Λευκάδας (+12%, από 293 χιλ. το 2013 σε 328 χιλ. το 2018) και Ιθάκης (+19%, από 124 χιλ. το 2013 σε 148 χιλ. το 2018).

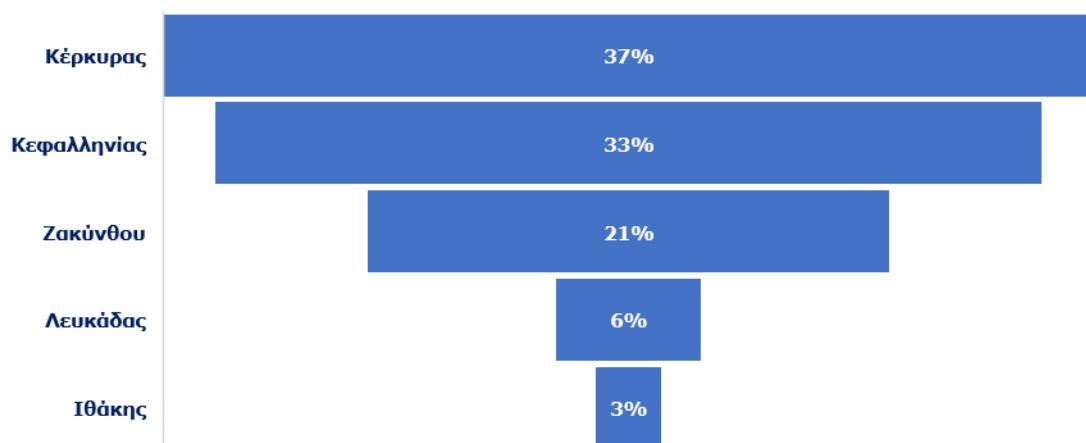
Πίνακας 35: Διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 - 2018

Ενότητα	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Κέρκυρας	1.724.299	1.670.674	1.576.735	1.632.976	1.969.171	2.091.117	21%
Κεφαλληνίας	1.746.138	1.886.938	1.707.184	1.794.244	1.683.349	1.862.074	7%
Ζακύνθου	915.711	985.599	984.765	1.035.421	1.122.679	1.175.742	28%
Λευκάδας	292.593	322.117	319.533	303.651	328.923	328.105	12%
Ιθάκης	123.669	116.524	112.110	128.888	120.517	147.597	19%
Ιόνια Νησιά	4.802.410	4.981.852	4.700.327	4.895.180	5.224.639	5.604.635	17%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο καταγράφεται στην Ενότητα Κέρκυρας (37%) και ακολούθως στις Ενότητες Κεφαλληνίας (33%), Ζακύνθου (21%), Λευκάδας (6%) και Ιθάκης (3%).

Διάγραμμα 47: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

4.4 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2013 - 2018

Οι διακινηθέντες εξωτερικού την περίοδο 2013-2018 σημείωσαν αύξηση κατά +21% (από 1,5 εκατ. το 2013 σε 1,8 εκατ. το 2018). Επιμέρους, διακινηθέντες εξωτερικού καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Ηπείρου (λιμάνι Ηγουμενίτσας) (+22%, από 780 χιλ. το 2013 σε 955 χιλ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας (λιμάνι Πάτρας) (-12%, από 559 χιλ. το 2013 σε 490 χιλ. το 2018) και Ιονίων Νήσων (λιμάνι Κέρκυρας) (+230%, από 106 χιλ. το 2013 σε 350 χιλ. το 2018). Επίσης, οι Λοιποί λιμένες σημείωσαν μείωση στους διακινηθέντες τους κατά -74% (από 50 χιλ. το 2013 σε 13 χιλ. το 2018).

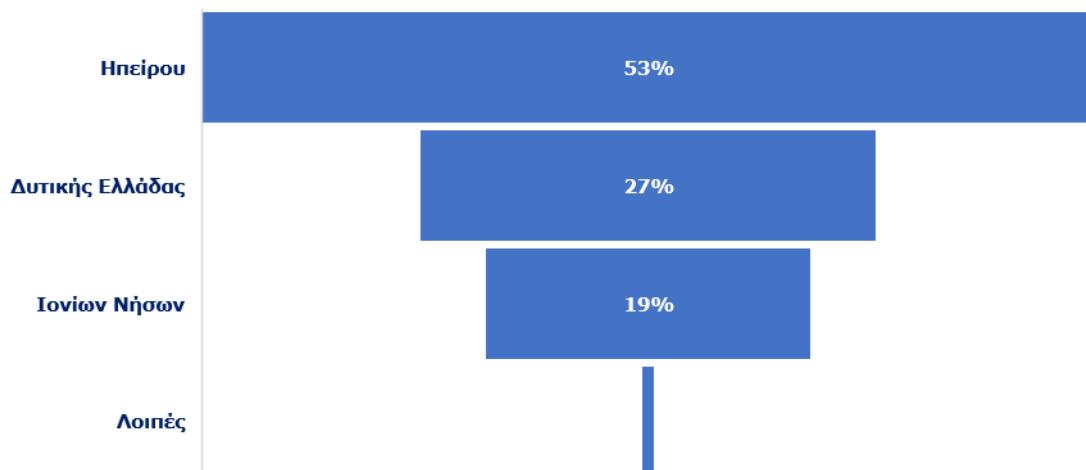
Πίνακας 36: Διακινηθέντες εξωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013 - 2018
Ηπείρου	780.142	928.975	971.012	836.566	918.972	955.379	22%
Δυτικής Ελλάδας	559.486	590.328	603.312	497.313	500.725	489.583	-12%
Ιονίων Νήσων	105.902	138.566	162.221	186.634	262.103	349.764	230%
Λοιπές	50.205	11.282	5.631	6.722	18.147	12.932	-74%
ΕΛΛΑΣ	1.495.735	1.669.151	1.742.176	1.527.235	1.699.947	1.807.658	21%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό εντοπίζεται στην Περιφέρεια Ηπείρου (53%) και ακολούθως στις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (27%), Ιονίων Νήσων (19%) και Λοιπών (1%).

Διάγραμμα 48: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

4.5 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑΣ, 2013 - 2018

4.5.1 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στα λιμάνια της Ελλάδας σημείωσε μείωση την περίοδο 2013 – 2018 κατά -20% (από 4.288 το 2013 σε 3.410 το 2018). Η μείωση αυτή οφείλεται κυρίως μετά το 2016, στην πολιτική αναταραχή (αποτυχημένο πραξικόπημα) και στους φόβους ασφαλείας (τρομοκρατία) στην γειτονική Τουρκία, αφού τα αξιοθέατα σε Ελλάδα και Τουρκία πλασάρονται από τις εταιρίες κρουαζιέρας σε κοινά πακέτα.

Πίνακας 37: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

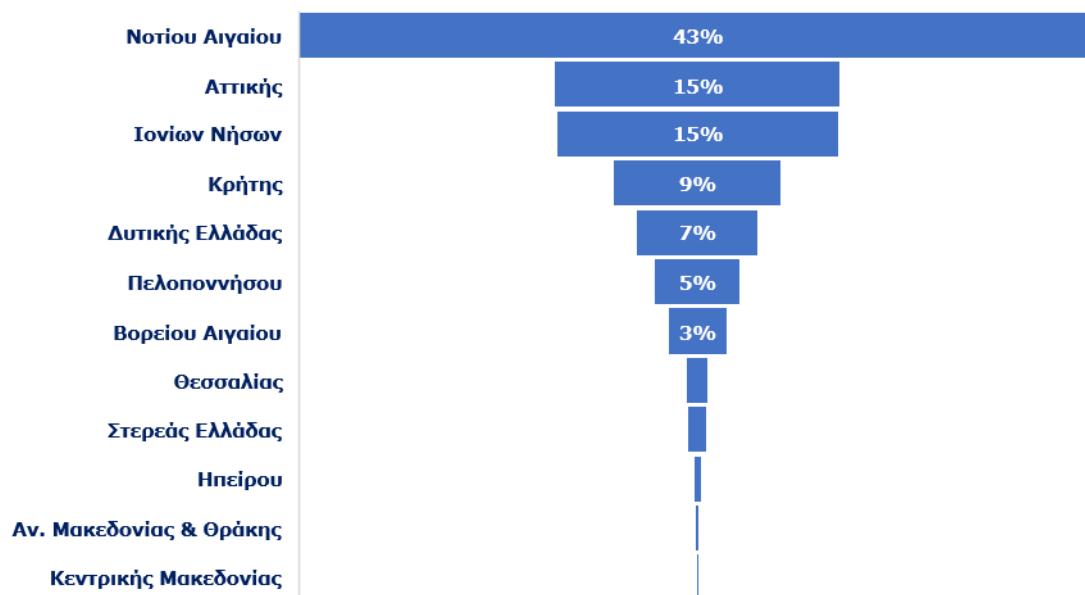
Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Νοτίου Αιγαίου	1.870	1.714	1.989	1.875	1.455	1.466	-22%
Αττικής	751	638	680	708	607	526	-30%
Ιονίων Νήσων	614	487	527	587	477	520	-15%
Κρήτης	282	286	293	303	279	308	9%
Δυτικής Ελλάδας	309	253	245	276	273	223	-28%
Πελοποννήσου	142	130	165	204	161	157	11%
Βορείου Αιγαίου	133	136	155	137	53	109	-18%
Θεσσαλίας	48	71	88	72	18	40	-17%
Στερεάς Ελλάδας	88	50	83	92	74	35	-60%
Ηπείρου	18	17	11	11	8	14	-22%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	15	26	23	19	6	7	-53%
Κεντρικής Μακεδονίας	18	31	35	23	4	5	-72%
Ελλάδα	4.288	3.839	4.294	4.307	3.415	3.410	-20%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στην κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στους λιμένες τους, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+11%, από 142 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 157 κρουαζιερόπλοια το 2018) και Κρήτης (+9%, από 282 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 308 κρουαζιερόπλοια το 2018).

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (43%), η Αττική (15%), τα Ιόνια Νησιά (15%), η Κρήτη (9%) και η Δυτική Ελλάδα (7%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό, αντιπροσωπεύοντας για το 2018 το 89% της κίνησης των κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 49: Ποσοστιαία κατανομή κίνησης κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

4.5.2 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων υποδέχτηκε το 2018 το 15% των κρουαζιερόπλοιων που επισκέφθηκαν την χώρα. Συγκεκριμένα, η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε μείωση κατά -15% (από 614 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 520 κρουαζιερόπλοια το 2018). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν μείωση στον αριθμό των Κρουαζιερόπλοιων: Κέρκυρα (-14%, από 480 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 413 κρουαζιερόπλοια το 2018), Κεφαλονιά-Ιθάκη (-10%, από 100 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 90 κρουαζιερόπλοια το 2018) και Ζάκυνθο (-50%, από 34 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 17 κρουαζιερόπλοια το 2018).

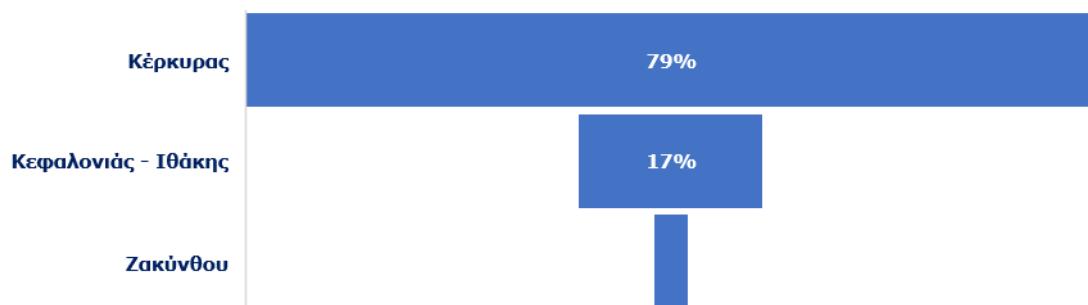
Πίνακας 38: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, 2013 - 2018

Λιμάνι	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Κέρκυρας	480	395	407	481	410	413	-14%
Κεφαλονιάς - Ιθάκης	100	79	112	77	50	90	-10%
Ζακύνθου	34	13	8	29	17	17	-50%
Ιόνια Νησιά	614	487	527	587	477	520	-15%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχει η Ενότητα Κέρκυρας αντιπροσωπεύοντας το 79% της συνολικής κίνησης της Περιφέρειας και ακολούθως οι Κεφαλονιά - Ιθάκη (17%) και η Ζάκυνθος (3%).

Διάγραμμα 50: Ποσοστιαία κατανομή κίνησης κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

4.5.3 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στα λιμάνια της Ελλάδας σημείωσε μείωση την περίοδο 2013 – 2018 κατά -15% (από 5,7 εκατ. το 2013 σε 4,8 εκατ. το 2018). Η αισθηση ανασφάλειας στην Τουρκία, όπως προαναφέραμε άνωθεν, συνέβαλε στην μείωση της κίνησης των κρουαζιερόπλοιων και κατ' επέκταση στον αριθμό των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας αφού τα δρομολόγια πολλών κρουαζιερόπλοιων συμπεριλάμβαναν προορισμούς και αξιοθέατα και της Ελλάδας και της Τουρκίας.

Πίνακας 39: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

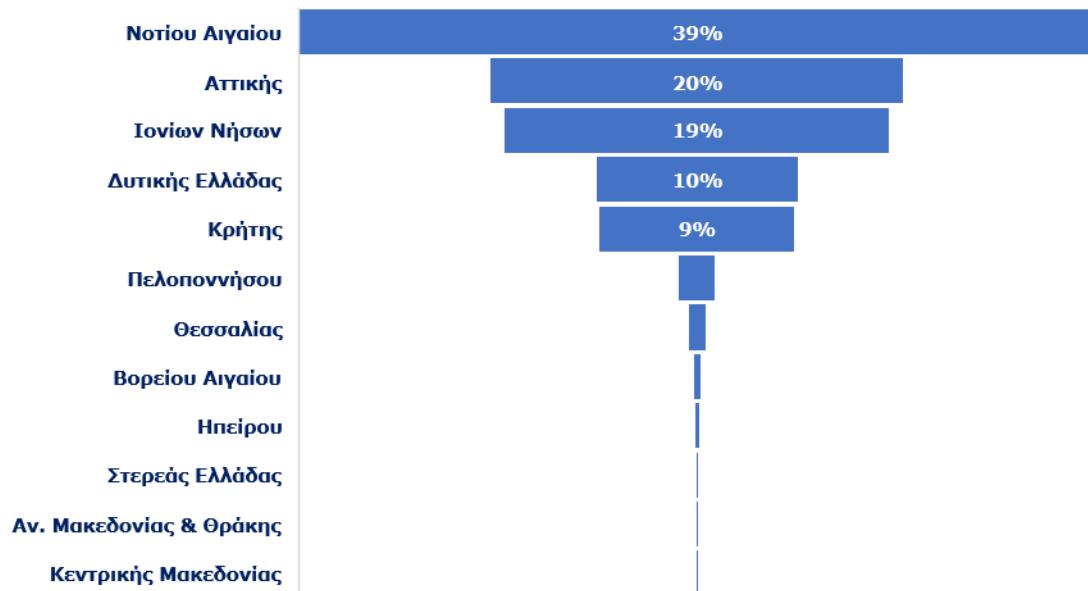
Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013 - 2018
Νοτίου Αιγαίου	1.978.538	1.886.537	1.996.720	2.000.688	1.764.651	1.844.651	-7%
Αττικής	1.316.947	1.086.444	1.026.014	1.141.850	1.074.263	961.724	-27%
Ιονίων Νήσων	914.475	771.353	802.316	859.554	754.383	894.190	-2%
Δυτικής Ελλάδας	765.244	585.624	460.972	505.854	567.999	469.693	-39%
Κρήτης	440.288	329.709	355.699	413.655	340.033	453.677	3%
Πελοποννήσου	90.814	85.648	108.543	106.666	53.790	85.633	-6%
Θεσσαλίας	24.030	62.973	76.051	44.432	11.767	41.647	73%
Βορείου Αιγαίου	95.800	83.635	76.803	83.587	29.316	17.109	-82%
Ηπείρου	5.558	4.208	4.057	8.179	9.088	12.650	128%
Στερεάς Ελλάδας	8.141	8.309	17.851	14.848	14.423	3.628	-55%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	7.469	13.087	13.061	6.042	3.226	2.538	-66%
Κεντρικής Μακεδονίας	14.585	19.720	26.356	18.876	2.424	1.502	-90%
Ελλάδα	5.661.889	4.937.247	4.964.443	5.204.231	4.625.363	4.788.642	-15%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+3%, από 440 χιλ. το 2013 σε 454 χιλ. το 2018), Θεσσαλίας (+73%, από 24 χιλ. το 2013 σε 42 χιλ. το 2018) και Ηπείρου (+128%, από 6 χιλ. το 2013 σε 13 χιλ. το 2018).

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2018, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (39%), η Αττική (20%), τα Ιόνια Νησιά (19%), η Δυτική Ελλάδα (10%) και η Κρήτη (9%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό, αντιπροσωπεύοντας για το 2018 το 97% των συνολικών αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας.

Διάγραμμα 51: Ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

4.5.4 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων υποδέχτηκε το 2018 το 19% του συνολικού αριθμού αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας. Συγκεκριμένα, ο αριθμός των αφίξεων την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε μείωση κατά -2% (από 914 χιλ. το 2013 σε 894 χιλ. το 2018). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τα λιμάνια της Κέρκυρας (-1%, από 744.673 χιλ. το 2013 σε 735.832 χιλ. το 2018) και της Ζακύνθου (-58%, από 34.143 χιλ. το 2013 σε 14.284 χιλ. το 2018) να καταγράφουν μείωση και τα λιμάνια της Κεφαλονιάς – Ιθάκης (+6%, από 135.659 χιλ. το 2013 σε 144.074 χιλ. το 2018) να καταγράφουν αύξηση.

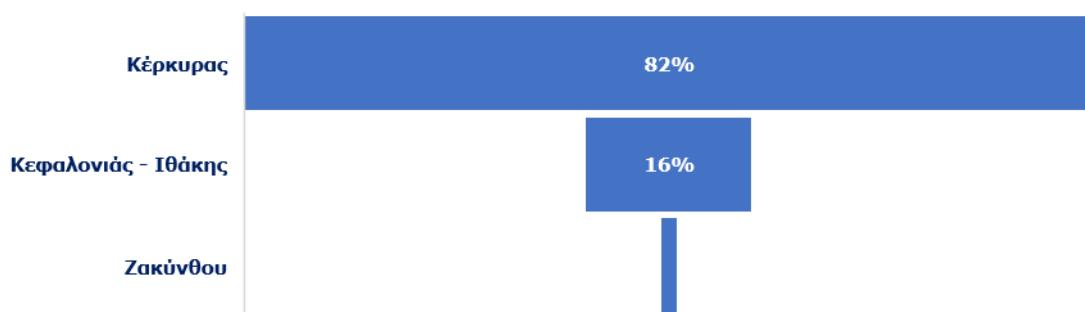
Πίνακας 40: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 - 2018

Λιμάνι	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Κέρκυρας	744.673	672.368	647.347	748.916	679.681	735.832	-1%
Κεφαλονιάς - Ιθάκης	135.659	88.032	149.227	85.463	61.598	144.074	6%
Ζακύνθου	34.143	10.953	5.742	25.175	13.104	14.284	-58%
Ιόνια Νησιά	914.475	771.353	802.316	859.554	754.383	894.190	-2%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχει η Ενότητα Κέρκυρας αντιπροσωπεύοντας το 82% των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας της Περιφέρειας και ακολούθως οι Κεφαλονιά – Ιθάκη (16%) και η Ζάκυνθος (2%).

Διάγραμμα 52: Ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

4.6 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ, 2013 - 2018

4.6.1 Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών στα Μουσεία της Ελλάδας την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε αύξηση κατά +69% (από 3,4 εκατ. επισκέπτες το 2013 σε 5,7 εκατ. επισκέπτες το 2018), απόρροια της αύξησης κατά +68% (από 17.920 χιλ. το 2013 σε 30.123 χιλ. το 2018) στον αριθμό των διεθνών αφίξεων που καταγράφηκε στην Ελλάδα για την ίδια περίοδο.

Πίνακας 41: Επισκέπτες σε μουσεία της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

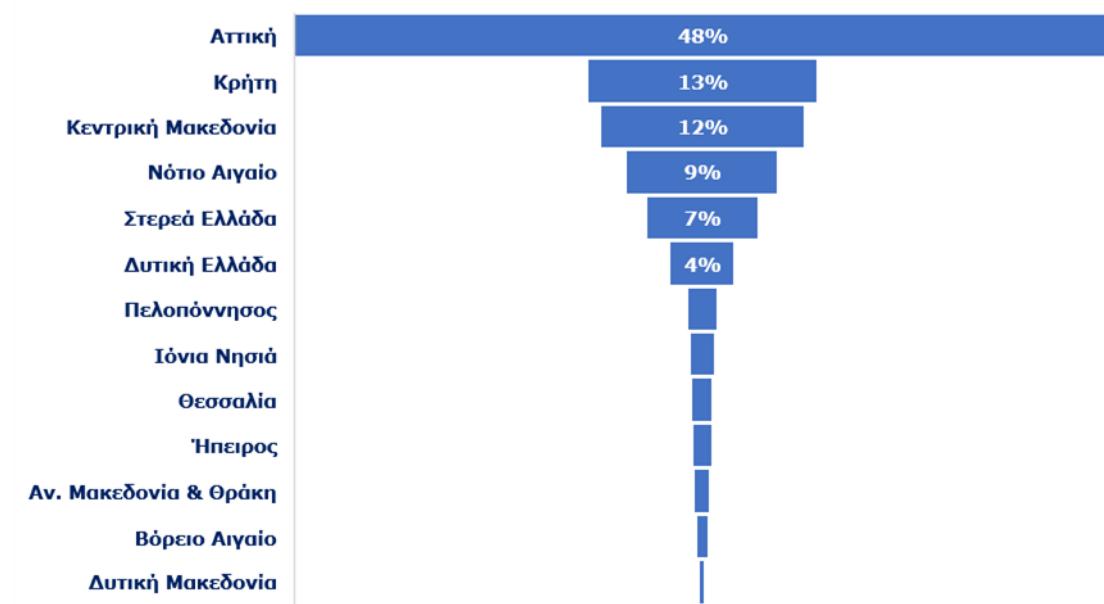
Περιφέρεια	Επισκέπτες σε Μουσεία ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018						%Δ 2013 - 2018
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Αττική	1.743.523	2.162.221	2.295.545	2.155.754	2.518.113	2.733.790	57%
Κρήτη	229.940	297.569	312.274	461.751	590.311	767.262	234%
Κεντρική Μακεδονία	311.601	465.487	541.193	653.068	668.906	683.282	119%
Νότιο Αιγαίο	418.704	482.626	478.588	432.124	500.781	506.030	21%
Στερεά Ελλάδα	193.104	246.396	276.968	263.487	327.025	372.461	93%
Δυτική Ελλάδα	147.275	173.800	174.653	169.352	199.715	214.714	46%
Πελοπόννησος	74.274	73.242	69.232	81.002	94.851	99.970	35%
Ιόνια Νησιά	70.684	60.001	61.135	67.130	70.631	78.670	11%
Θεσσαλία	43.922	45.826	40.395	56.438	59.064	68.256	55%
Ήπειρος	46.591	50.014	56.059	54.253	58.377	65.276	40%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	32.369	40.594	41.502	35.037	45.940	51.064	58%
Βόρειο Αιγαίο	52.534	49.570	50.847	35.669	42.682	41.440	-21%
Δυτική Μακεδονία	12.250	7.005	7.451	8.570	11.945	17.427	42%
Ελλάδα	3.376.771	4.154.351	4.405.842	4.473.635	5.188.341	5.699.642	69%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των επισκεπτών σε Μουσεία, με εξαίρεση το Βόρειο Αιγαίο (-21%, από 53 χιλ. το 2013 σε 41 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+57%, από 1,7 εκατ. το 2013 σε 2,7 εκατ. το 2018), Κρήτη (+234%, από 230 χιλ. το 2013 σε 767 χιλ. το 2018), Κεντρική Μακεδονία (+119%, από 312 χιλ. το 2013 σε 683 χιλ. το 2018), Νότιο Αιγαίο (+21%, από 419 χιλ. το 2013 σε 506 χιλ. το 2018), Στερεά Ελλάδα (+93%, από 193 χιλ. το 2013 σε 372 χιλ. το 2018), Δυτική Ελλάδα (+46%, από 147 χιλ. το 2013 σε 215 χιλ. το 2018), Πελοπόννησος (+35%, από 74 χιλ. το 2013 σε 100 χιλ. το 2018), Ιόνια Νησιά (+11%, από 71 χιλ. το 2013 σε 79 χιλ. το 2018), Θεσσαλία (+55%, από 44 χιλ. το 2013 σε 68 χιλ. το 2018), Ήπειρος (+40%, από 47 χιλ. το 2013 σε 65 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+58%, από 32 χιλ. το 2013 σε 51 χιλ. το 2018) και Δυτική Μακεδονία (+42%, από 12 χιλ. το 2013 σε 17 χιλ. το 2018).

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2018 αντιπροσωπεύει σχεδόν τις μισές επισκέψεις (48%) που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (13%), η Κεντρική Μακεδονία (12%) και το Νότιο Αιγαίο (9%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 82% των επισκέψεων στα Μουσεία της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2018.

Διάγραμμα 53: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

4.6.2 Επισκέπτες σε μουσεία στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων το 2018 κατείχε μόλις το 1% του συνόλου των επισκεπτών σε μουσεία της Ελλάδας, σημειώνοντας αύξηση κατά +11% (από 71 χιλ. το 2013 σε 79 χιλ. το 2018). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Κέρκυρας (+39%, από 44 χιλ. το 2013 σε 62 χιλ. το 2018) και Λευκάδας (+79%, από 4 χιλ. το 2013 σε 7 χιλ. το 2018) να καταγράφουν αύξηση και τις Ενότητες Ζακύνθου (-31%, από 14 χιλ. το 2013 σε 10 χιλ. το 2018) και Κεφαλληνίας (-100%, από 8 χιλ. το 2013 σε 0 επισκέπτες το 2018) μείωση.

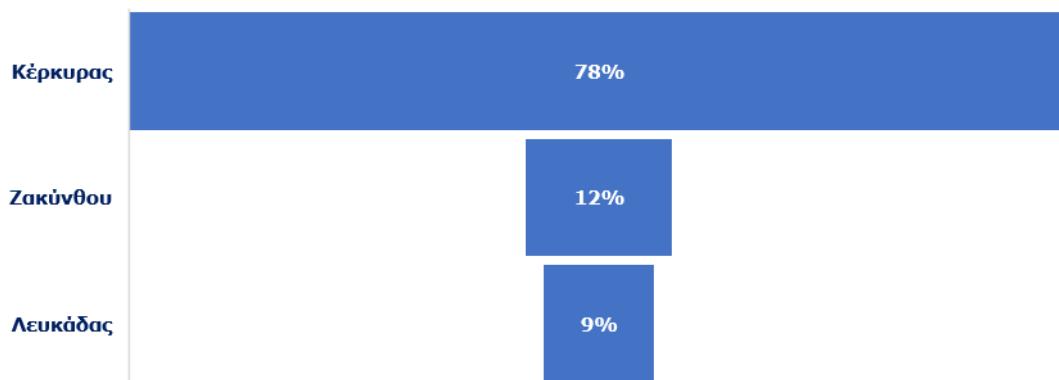
Πίνακας 42: Επισκέπτες σε μουσεία της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 – 2018

Ενότητα	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Κέρκυρας	44.236	49.835	53.855	52.603	54.464	61.686	39%
Ζακύνθου	14.045	5.118	2.742	9.101	10.170	9.715	-31%
Λευκάδας	4.072	4.948	4.538	5.426	5.997	7.269	79%
Κεφαλληνίας	8.331	100	0	0	0	0	-100%
Ιόνια Νησιά	70.684	60.001	61.135	67.130	70.631	78.670	11%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε μουσεία για το 2018, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Κέρκυρας (78%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Ζακύνθου (12%) και Λευκάδας (9%).

Διάγραμμα 54: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

4.7 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ 2013 - 2018

4.7.1 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε αύξηση κατά +58% (από 8,2 εκατ. το 2013 σε 12,9 εκατ. το 2018).

Πίνακας 43: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 – 2018

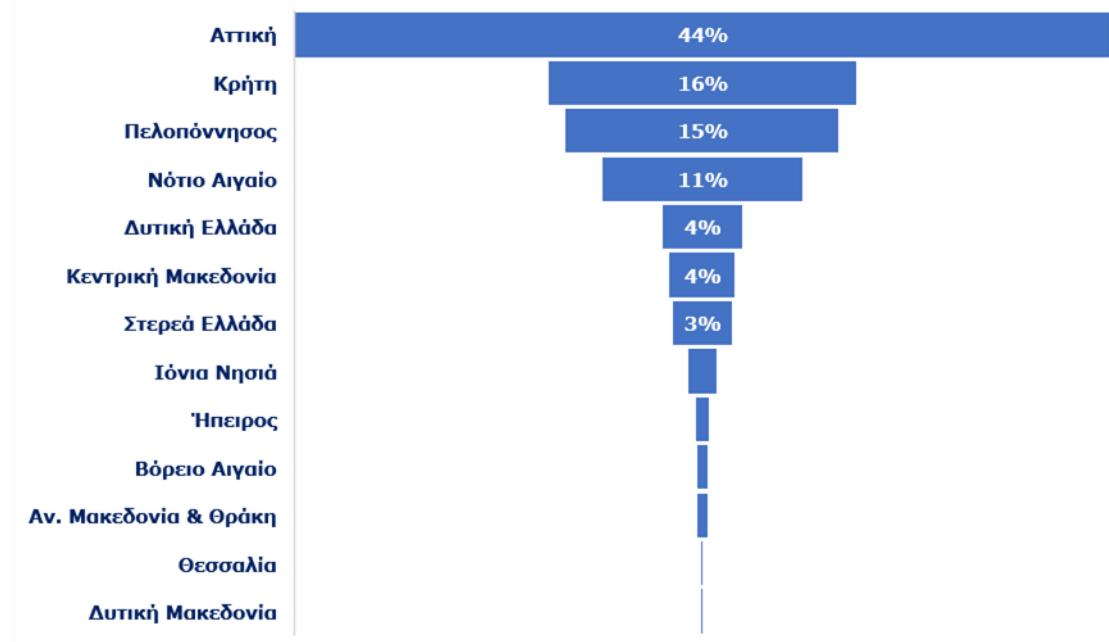
Περιφέρεια	Επισκέπτες σε Αρχαιολογικούς Χώρους ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018						%Δ 2013 - 2018
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Αττική	2.772.044	3.618.412	4.145.093	3.960.512	4.910.124	5.611.977	102%
Κρήτη	1.549.062	1.567.924	1.482.109	1.451.026	1.747.669	2.123.640	37%
Πελοπόννησος	995.098	1.374.832	1.441.529	1.388.340	1.637.613	1.885.649	89%
Νότιο Αιγαίο	1.438.391	1.776.129	1.638.165	1.198.314	1.311.872	1.378.335	-4%
Δυτική Ελλάδα	504.597	514.353	486.368	482.250	549.546	557.467	10%
Κεντρική Μακεδονία	310.823	351.211	350.106	340.854	389.372	457.872	47%
Στερεά Ελλάδα	231.085	297.117	324.175	294.322	351.855	409.872	77%
Ιόνια Νησιά	173.198	226.918	236.949	225.166	185.690	206.550	19%
Ήπειρος	46.422	81.104	80.677	81.196	79.686	91.051	96%
Βόρειο Αιγαίο	74.285	60.479	53.177	59.288	72.438	84.862	14%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	53.064	62.186	63.209	59.633	63.213	72.938	37%
Θεσσαλία	16.640	19.856	15.817	21.454	18.756	18.848	13%
Δυτική Μακεδονία	2.180	2.640	2.679	2.318	1.263	2.010	-8%
Ελλάδα	8.166.889	9.953.161	10.320.053	9.564.673	11.319.097	12.901.071	58%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους, με εξαίρεση το Νότιο Αιγαίο (-4%, από 1,4 εκατ. το 2013 σε 1,4 εκατ. το 2018) και τη Δυτική Μακεδονία (-8%, από 2 χιλ. το 2013 σε 2 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+102%, από 2,8 εκατ. το 2013 σε 5,6 εκατ. το 2018), Κρήτη (+37%, από 1,5 εκατ. το 2013 σε 2,1 εκατ. το 2013), Πελοπόννησος (+89%, από 995 χιλ. το 2013 σε 1,9 εκατ. το 2018), Δυτική Ελλάδα (+10%, από 505 χιλ. το 2013 σε 557 χιλ. το 2018), Κεντρική Μακεδονία (+47%, από 311 χιλ. το 2013 σε 458 χιλ. το 2018), Στερεά Ελλάδα (+77%, από 231 χιλ. το 2013 σε 410 χιλ. το 2018), Ιόνια Νησιά (+19%, από 173 χιλ. το 2013 σε 207 χιλ. το 2018), Ήπειρο (+96%, από 46 χιλ. το 2013 σε 91 χιλ. το 2018), Βόρειο Αιγαίο (+14%, από 74 χιλ. το 2013 σε 85 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+37%, από 53 χιλ. το 2013 σε 83 χιλ. το 2018) και Θεσσαλία (+13%, από 17 χιλ. το 2013 σε 19 χιλ. το 2018).

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική αντιπροσωπεύει σχεδόν τα 2/5 των επισκέψεων (44%) που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (16%), η Πελοπόννησος (15%) και το Νότιο Αιγαίο (11%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 85% των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2018.

Διάγραμμα 55: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

4.7.2 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων το 2018 αντιπροσώπευε μόλις το 2% του συνόλου των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας, σημειώνοντας αύξηση κατά +19% (από 173 χιλ. το 2013 σε 207 χιλ. το 2018). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με την Ενότητα Κέρκυρας (+20%, από 154 χιλ. το 2013 σε 185 χιλ. το 2018) να καταγράφει αύξηση και την Ενότητα Ζακύνθου (-26%, από 19 χιλ. το 2013 σε 14 χιλ. το 2018) μείωση. Στην Ενότητα Λευκάδας, για 1^η φόρα το 2016 καταγράφονται επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους, ενώ την περίοδο 2016 – 2018 η επισκεψιμότητα σε αρχαιολογικούς χώρους της Ενότητας αυξήθηκε κατά +11% (από 7 χιλ. το 2016 σε 7 χιλ. το 2018).

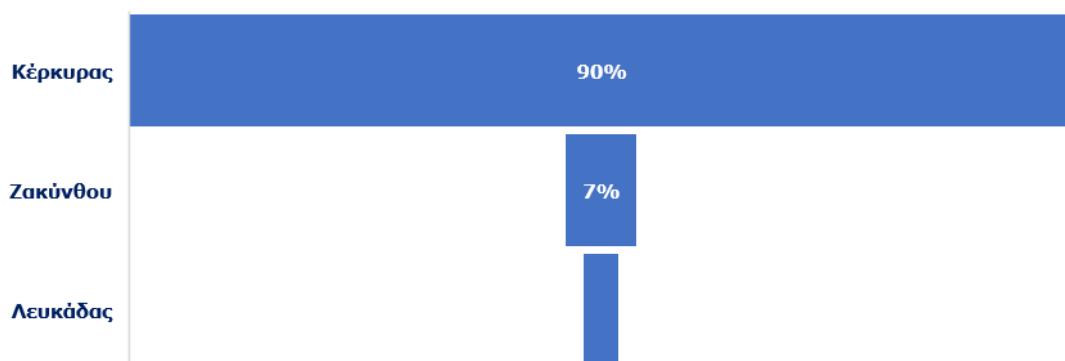
Πίνακας 44: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 – 2018

Ενότητα	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Κέρκυρας	154.198	208.971	220.293	202.646	153.996	185.135	20%
Ζακύνθου	19.000	17.947	16.656	15.978	24.797	14.127	-26%
Λευκάδας	0	0	0	6.542	6.897	7.288	
Ιόνια Νησιά	173.198	226.918	236.949	225.166	185.690	206.550	19%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους για το 2018, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Κέρκυρας (90%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Ζακύνθου (7%) και Λευκάδας (4%).

Διάγραμμα 56: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

5 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2016 - 2018

5.1 ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2016 - 2018

Η συγκέντρωση και επεξεργασία ταξιδιωτικών στοιχείων ανά Περιφέρεια, όπως αυτά συλλέγονται μέσω της 'Έρευνας Συνόρων⁵, ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2016 και έκτοτε η Τράπεζα της Ελλάδος συγκεντρώνει στοιχεία για την περιφερειακή κατανομή των ταξιδιωτικών εισπράξεων, καθώς και των επισκέψεων και διανυκτερεύσεων των εισερχόμενων ταξιδιωτών⁶. Η ταξινόμηση των Περιφερειών γίνεται σύμφωνα με την επίσημη στατιστική ταξινόμηση της ΕΕ (NUTS 2013/EU-28) και συγκεκριμένα με το δεύτερο επίπεδο αυτής (NUTS 2), που συμπίπτει με την διοικητική διαίρεση της χώρας σε 13 Περιφέρειες. Ως επισκέψεις, ορίζονται οι επισκέψεις που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται δύο Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια **άφιξη** και δύο **επισκέψεις**.

5.1.1 Επισκέψεις στην Ελλάδα

Οι επισκέψεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016 – 2018 αυξήθηκαν κατά +23% (από 28.376 χιλ. το 2016 σε 34.831 χιλ. το 2018). Αναφορικά με τις επιμέρους Περιφέρειες η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση την Περιφέρεια Θεσσαλίας (-6%, από 714 χιλ. το 2016 σε 675 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κεντρικής Μακεδονίας (+22%, από 6,4 εκατ. το 2016 σε 7,8 εκατ. το 2018), Νοτίου Αιγαίου (+27%, από 5,2 εκατ. το 2016 σε 6,6 εκατ. το 2018), Αττικής (+25%, από 4,5 εκατ. το 2016 σε 5,7 εκατ. το 2018), Κρήτης (+15%, από 4,5 εκατ. το 2016 σε 5,2 εκατ. το 2018), Ιονίων Νήσων (+29%, από 2,5 εκατ. το 2016 σε 3,2 εκατ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+42%, από 1,4 εκατ. το 2016 σε 1,9 εκατ. το 2018), Πελοποννήσου (+5%, από 843 χιλ. το 2016 σε 886 χιλ. το 2018), Ηπείρου (+15%, από 717 χιλ. το 2016 σε 823 χιλ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας (+36%, από 513 χιλ. το 2016 σε 699 χιλ. το 2018), Στερεάς Ελλάδας (+34%, από 409 χιλ. το 2016 σε 549 χιλ. το 2018), Βορείου Αιγαίου (+19%, από 328 χιλ. το 2016 σε 389

⁵ Για συνοπτική παρουσίαση της μεθοδολογίας της Έρευνας Συνόρων βλ. [εδώ](#).

⁶ Δεν περιλαμβάνονται μεγέθη από κρουαζιέρες, πέραν όσων καταγράφονται από την Έρευνα Συνόρων.

χιλ. το 2018) και Δυτικής Μακεδονίας (+6%, από 330 χιλ. το 2016 σε 349 χιλ. το 2018).

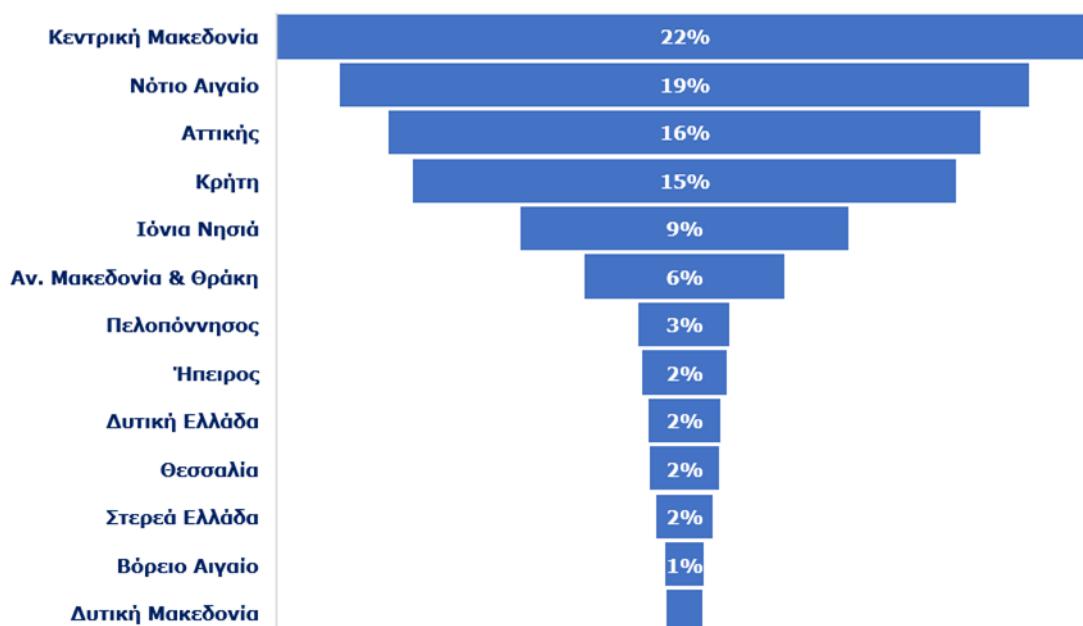
Πίνακας 45: Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016 - 2018

Περιφέρεια	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Κεντρική Μακεδονία	6.395	7.262	7.830	22%
Νότιο Αιγαίο	5.227	5.841	6.629	27%
Αττικής	4.543	5.137	5.681	25%
Κρήτη	4.537	4.806	5.228	15%
Ιόνια Νησιά	2.457	2.966	3.162	29%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	1.363	1.349	1.930	42%
Πελοπόννησος	843	727	886	5%
Ήπειρος	717	713	823	15%
Δυτική Ελλάδα	513	563	699	36%
Θεσσαλία	714	694	675	-6%
Στερεά Ελλάδα	409	376	549	34%
Βόρειο Αιγαίο	328	364	389	19%
Δυτική Μακεδονία	330	222	349	6%
Ελλάδα	28.376	31.021	34.831	23%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Κεντρική Μακεδονία (22%), το Νότιο Αιγαίο (19%), η Αττική (16%), η Κρήτη (15%) και τα Ιόνια Νησιά (9%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό επισκεπτών, αντιπροσωπεύοντας για το 2018 το 82% του συνόλου των επισκέψεων στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 57: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

5.1.2 Επισκέψεις στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά χώρα προέλευσης

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων αντιπροσωπεύει το 9% των επισκέψεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2018, σημειώνοντας αύξηση σε σύγκριση με το 2016 κατά +29% (από 2,5 εκατ. το 2016 σε 3,2 εκατ. το 2018). Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης, όλες καταγράφουν θετική ποσοστιαία μεταβολή με εξαίρεση τις αγορές της Γαλλίας (-25%, από 131 χιλ. το 2016 σε 98 χιλ. το 2018) και της Ρωσίας (-20%, από 55 χιλ. το 2016 σε 44 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Ην. Βασίλειο (+10%, από 834 χιλ. το 2016 σε 918 χιλ. το 2018), Γερμανία (+76%, από 233 χιλ. το 2016 σε 410 χιλ. το 2018), Ιταλία (+59%, από 235 χιλ. το 2016 σε 372 χιλ. το 2018), Πολωνία (+20%, από 158 χιλ. το 2016 σε 189 χιλ. το 2018), Ολλανδία (+23%, από 123 χιλ. το 2016 σε 152 χιλ. το 2018), Αυστρία (+57%, από 49 χιλ. το 2016 σε 77 χιλ. το 2018) και Λοιπές (+41%, από 640 χιλ. το 2016 σε 902 χιλ. το 2018).

Πίνακας 46: Επισκέψεις στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά χώρα προέλευσης (σε χιλ.), 2016 - 2018

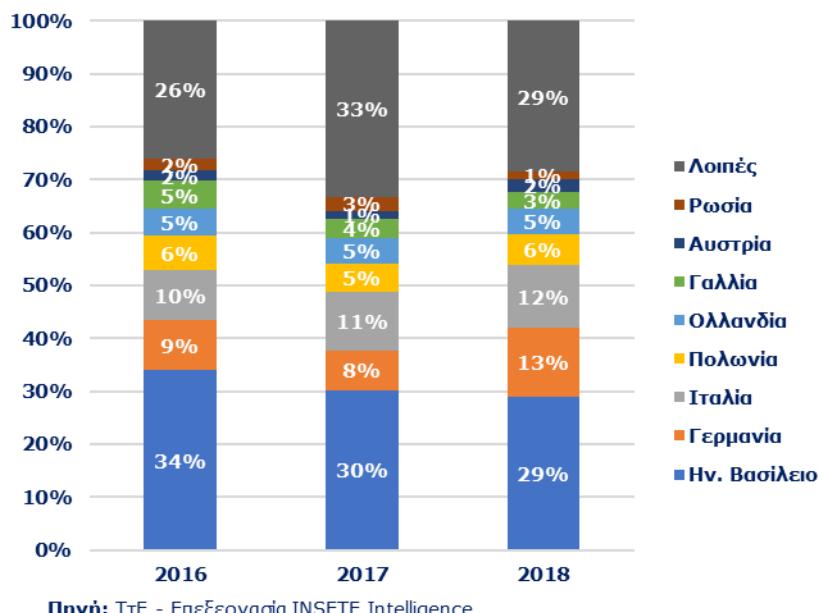
Κατανομή επισκέψεων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά αγορά (σε χιλ.), 2016 - 2018				
Χώρες Προέλευσης	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Ην. Βασίλειο	834	896	918	10%
Γερμανία	233	224	410	76%
Ιταλία	235	326	372	59%
Πολωνία	158	158	189	20%
Ολλανδία	123	142	152	23%
Γαλλία	131	111	98	-25%
Αυστρία	49	44	77	57%
Ρωσία	55	81	44	-20%
Λοιπές	640	984	902	41%
Σύνολο	2.457	2.966	3.162	29%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2018, οι επισκέπτες από το Ην. Βασίλειο κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 29% (34% το 2016) και ακολουθούν από την Γερμανία με 13% (9% το 2016), από την Ιταλία με 12% (10% το 2016), από την Πολωνία με 6% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2016), από την Ολλανδία με 5% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2016), από την Γαλλία με 3% (5% το 2016), από την Αυστρία με 2% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2016), από την Ρωσία με 1% (2% το 2016) και από τις Λοιπές με 29% (26% σε σχέση με το 2016). Αξιοσημείωτο για την βρετανική αγορά, είναι η μείωση του μεριδίου της την περίοδο 2016 – 2018 που

οφείλεται στον χαμηλότερο ρυθμό αύξησης σε σύγκριση με τις υπόλοιπες αγορές και όχι σε μείωση επισκέψεων.

Διάγραμμα 58: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά χώρα προέλευσης, 2016 - 2018

5.1.3 Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016 – 2018 αυξήθηκαν κατά +19% (από 190.402 χιλ. το 2016 σε 227.012 χιλ. το 2018). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή, με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (+28%, από 40,0 εκατ. το 2016 σε 51,1 εκατ. το 2018), της Κεντρικής Μακεδονίας (+23%, από 36,3 εκατ. το 2016 σε 44,7 εκατ. το 2018), της Κρήτης (+11%, από 39,4 εκατ. το 2016 σε 43,8 εκατ. το 2018), της Αττικής (+27%, από 24,8 εκατ. το 2016 σε 31,4 εκατ. το 2018), των Ιονίων Νήσων (+15%, από 21,5 εκατ. το 2016 σε 24,8 εκατ. το 2018), της Πελοποννήσου (+15%, από 5,8 εκατ. το 2016 σε 6,6 εκατ. το 2018), της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+19%, από 5,4 εκατ. το 2016 σε 6,5 εκατ. το 2018), της Δυτικής Ελλάδας (+16%, από 2,7 εκατ. το 2016 σε 3,2 εκατ. το 2018), του Βορείου Αιγαίου (+27%, από 2,5 εκατ. το 2016 σε 3,1 εκατ. το 2018) και της Στερεάς Ελλάδας (+63%, από 1,8 εκατ. το 2016 σε 3,0 εκατ. το 2018) να καταγράφουν αύξηση και τις Περιφέρειες της Θεσσαλίας (-18%, από 5,1 εκατ. το 2016 σε 4,2 εκατ. το 2018), της Ήπειρου (-7%, από 3,6 εκατ. το 2016 σε 3,4 εκατ. το 2018) και της Δυτικής Μακεδονίας (-11%, από 1,5 εκατ. το 2016 σε 1,3 εκατ. το 2018) μείωση.

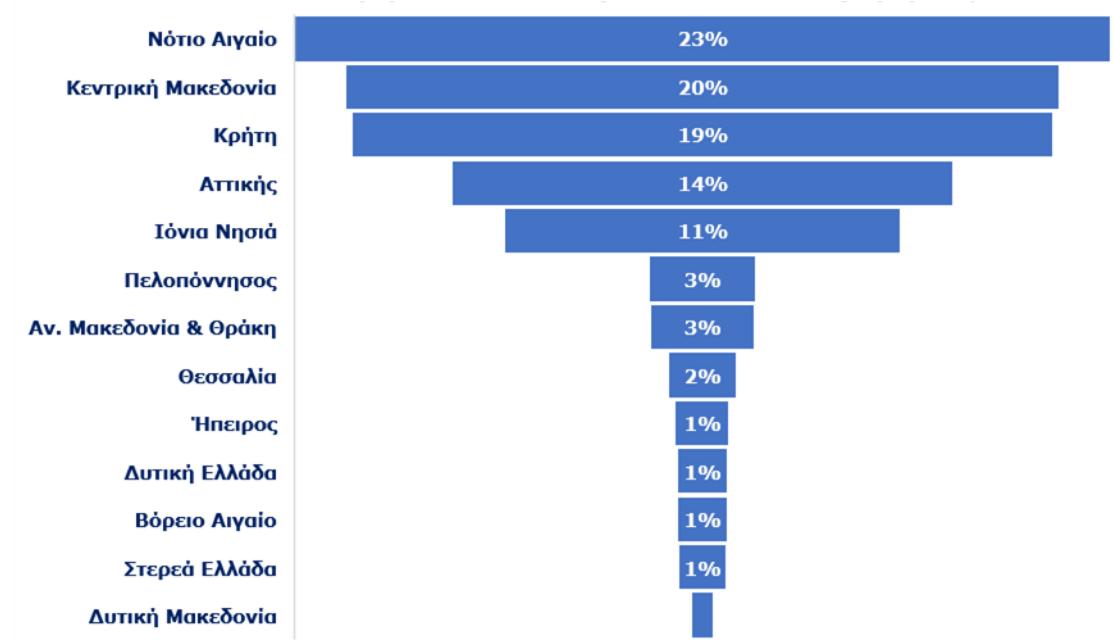
Πίνακας 47: Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016 - 2018

Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016 - 2018				
Περιφέρεια	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Νότιο Αιγαίο	39.996	46.210	51.084	28%
Κεντρική Μακεδονία	36.330	40.782	44.690	23%
Κρήτη	39.378	40.271	43.819	11%
Αττικής	24.769	29.437	31.386	27%
Ιόνια Νησιά	21.493	24.944	24.762	15%
Πελοπόννησος	5.760	5.214	6.614	15%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	5.414	5.421	6.467	19%
Θεσσαλία	5.121	5.027	4.217	-18%
Ήπειρος	3.622	3.643	3.362	-7%
Δυτική Ελλάδα	2.742	2.819	3.184	16%
Βόρειο Αιγαίο	2.458	3.217	3.113	27%
Στερεά Ελλάδα	1.845	2.013	2.998	63%
Δυτική Μακεδονία	1.475	859	1.316	-11%
Ελλάδα	190.402	209.855	227.012	19%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (23%), στη Κεντρική Μακεδονία (20%), στη Κρήτη (19%), στην Αττική (14%) και στα Ιόνια Νησιά (11%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 86% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2018. Άξιο αναφοράς, είναι ότι ενώ η Κεντρική Μακεδονία βρίσκεται στην 1^η θέση επισκεψιμότητας στο σύνολο των 13 Περιφερειών στις διανυκτερεύσεις βρίσκεται στην 2^η θέση.

Διάγραμμα 59: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

5.1.4 Διανυκτερεύσεις στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά χώρα προέλευσης

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων αντιπροσωπεύει το 11% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2018, σημειώνοντας αύξηση σε σύγκριση με το 2016 κατά +15% (από 21,5 εκατ. το 2016 σε 24,8 εκατ. το 2018). Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης, η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές του Ην. Βασιλείου (-9%, από 8,0 εκατ. το 2016 σε 7,3 εκατ. το 2018), της Πολωνίας (-4%, από 1,3 εκατ. το 2016 σε 1,3 εκατ. το 2018), της Γαλλίας (-35%, από 1,1 εκατ. το 2016 σε 701 χιλ. το 2018) και της Ρωσίας (-26%, από 585 χιλ. το 2016 σε 433 χιλ. το 2018) να καταγράφουν μείωση και τις αγορές της Γερμανίας (+39%, από 2,3 εκατ. το 2016 σε 3,2 εκατ. το 2018), της Ιταλίας (+49%, από 2,0 εκατ. το 2016 σε 2,9 εκατ. το 2018), της Ολλανδίας (+6%, από 1,2 χιλ. το 2016 σε 1,3 εκατ. το 2018), της Αυστρίας (+40%, από 424 χιλ. το 2016 σε 595 χιλ. το 2018) και των Λοιπών (+54%, από 4,6 εκατ. το 2016 σε 7,1 εκατ. το 2018) αύξηση.

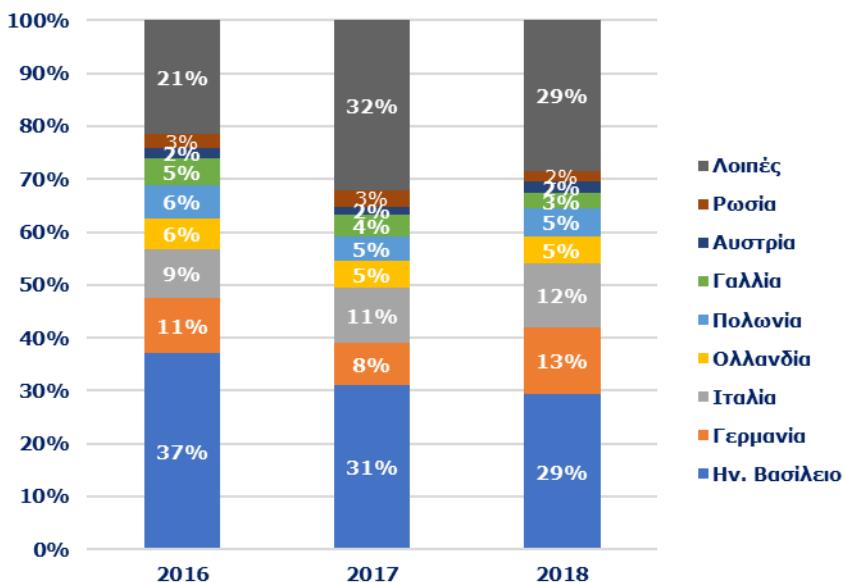
Πίνακας 48: Διανυκτερεύσεις στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά χώρα προέλευσης (σε χιλ.), 2016 - 2018

Κατανομή διανυκτερεύσεων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά αγορά (σε χιλ.), 2016 - 2018				
Χώρες Προέλευσης	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Ην. Βασίλειο	7.968	7.741	7.270	-9%
Γερμανία	2.268	1.973	3.151	39%
Ιταλία	1.980	2.634	2.945	49%
Ολλανδία	1.242	1.266	1.312	6%
Πολωνία	1.332	1.142	1.277	-4%
Γαλλία	1.085	997	701	-35%
Αυστρία	424	410	595	40%
Ρωσία	585	771	433	-26%
Λοιπές	4.608	8.010	7.079	54%
Σύνολο	21.493	24.944	24.762	15%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2018, η μεγαλύτερη αγορά για την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων εξακολουθεί να είναι η βρετανική αντιπροσωπεύοντας το 29% των διανυκτερεύσεων της Περιφέρειας (37% το 2016) και ακολουθούν η γερμανική με 13% (11% το 2016), η ιταλική με 12% (9% το 2016), η ολλανδική με 5% (6% το 2016), η πολωνική με 5% (6% το 2016), η γαλλική με 3% (5% το 2016), η αυστριακή με 2% (αμετάβλητο σε σύγκριση με το 2016), η ρωσική με 2% (3% το 2016) και οι Λοιπές με 29% (21% με το 2016).

Διάγραμμα 60: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά χώρα προέλευσης, 2016 - 2018

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.1.5 Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016 – 2018 αυξήθηκαν κατά +23% (από € 12.749 εκατ. το 2016 σε € 15.653 εκατ. το 2018). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (+41%, από € 3,1 δισ. το 2016 σε € 4,4 δισ. το 2018), της Κρήτης (+1%, από € 3,1 δισ. το 2016 σε € 3,1 δισ. το 2018), της Αττικής (+31%, από € 1,7 δισ. το 2016 σε € 2,3 δισ. το 2018), της Κεντρικής Μακεδονίας (+35%, από € 1,7 δισ. το 2016 σε € 2,3 δισ. το 2018), των Ιονίων Νήσων (+12%, από € 1,5 δισ. το 2016 σε € 1,7 δισ. το 2018), της Πελοποννήσου (+28%, από € 324 εκατ. το 2016 σε € 415 εκατ. το 2018), της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+12%, από € 288 εκατ. το 2016 σε € 322 εκατ. το 2018), της Ηπείρου (+2%, από € 218 εκατ. το 2016 σε € 222 εκατ. το 2018), της Δυτικής Ελλάδας (+46%, από € 146 εκατ. το 2016 σε € 212 εκατ. το 2018), της Στερεάς Ελλάδας (+65%, από € 117 εκατ. το 2016 σε 194 εκατ. το 2018) και του Βορείου Αιγαίου (+26%, από € 131 εκατ. το 2016 σε € 164 εκατ. το 2018) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα μείωση σημείωσαν οι Περιφέρειες Θεσσαλίας (-10%, από € 301 εκατ. το 2016 σε € 270 εκατ. το 2018) και Δυτικής Μακεδονίας (-11%, από € 68 εκατ. το 2016 σε € 61 εκατ. το 2018).

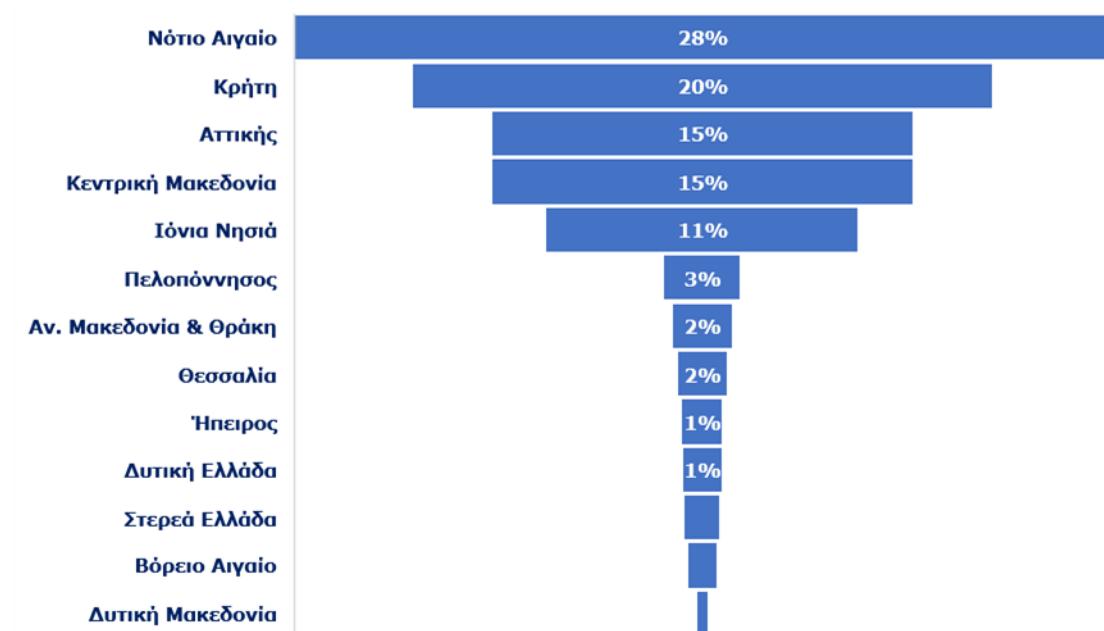
Πίνακας 49: Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2016 - 2018

Περιφέρεια	Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2016 - 2018			%Δ 2016 - 2018
	2016	2017	2018	
Νότιο Αιγαίο	3.136	3.653	4.414	41%
Κρήτη	3.095	3.260	3.134	1%
Αττικής	1.734	2.083	2.279	31%
Κεντρική Μακεδονία	1.688	1.852	2.275	35%
Ιόνια Νησιά	1.504	1.775	1.691	12%
Πελοπόννησος	324	307	415	28%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	288	282	322	12%
Θεσσαλία	301	290	270	-10%
Ήπειρος	218	216	222	2%
Δυτική Ελλάδα	146	159	212	46%
Στερεά Ελλάδα	117	113	194	65%
Βόρειο Αιγαίο	131	167	164	26%
Δυτική Μακεδονία	68	45	61	-11%
ΕΛΛΑΣ	12.749	14.202	15.653	23%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (28%), στη Κρήτη (20%), στην Αττική (15%), στη Κεντρική Μακεδονία (15%) και στα Ιόνια Νησιά (11%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 88% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2018. Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι και στα 3 βασικά μεγέθη (επισκέψεις, διανυκτερεύσεις, εισπράξεις) το top-5 των Περιφερειών παραμένει ίδιο με διαφοροποιήσεις μόνο στις θέσεις.

Διάγραμμα 61: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

5.1.6 Εισπράξεις στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά χώρα προέλευσης

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων αντιπροσωπεύει το 11% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2018, σημειώνοντας αύξηση σε σύγκριση με το 2016 κατά +12% (από € 1,5 δισ. το 2016 σε € 1,7 δισ. το 2018). Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης, η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές του Ήν. Βασιλείου (-11%, από € 605 εκατ. το 2016 σε € 538 εκατ. το 2018), της Γαλλίας (-36%, από € 83 εκατ. το 2016 σε € 53 εκατ. το 2018) και της Ρωσίας (-38%, από € 39 εκατ. το 2016 σε € 25 εκατ. το 2018) να καταγράφουν μείωση και τις αγορές της Ιταλίας (+57%, από € 120 εκατ. το 2016 σε € 188 εκατ. το 2018), της Γερμανίας (+55%, από € 155 εκατ. το 2016 σε € 240 εκατ. το 2018), της Πολωνίας (+31%, από € 75 εκατ. το 2016 σε € 98 εκατ. το 2018), της Ολλανδίας (+15%, από € 84 εκατ. το 2016 σε € 96 εκατ. το 2018), της Αυστρίας (+36%, από € 37 εκατ. το 2016 σε € 50 εκατ. το 2018) και των Λοιπών χωρών (+32%, από € 305 εκατ. το 2016 σε € 403 εκατ. το 2018) αύξηση.

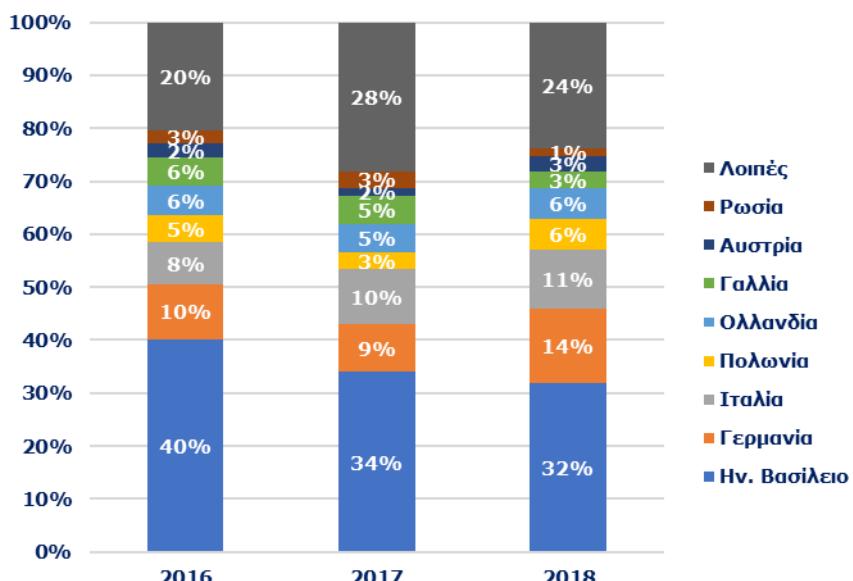
Πίνακας 50: Εισπράξεις στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Ενότητα (σε εκατ. €), 2016 - 2018

Κατανομή εισπράξεων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά αγορά (σε εκατ. €), 2016 - 2018				
Χώρες Προέλευσης	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Ήν. Βασίλειο	605	604	538	-11%
Γερμανία	155	159	240	55%
Ιταλία	120	184	188	57%
Πολωνία	75	56	98	31%
Ολλανδία	84	95	96	15%
Γαλλία	83	94	53	-36%
Αυστρία	37	28	50	36%
Ρωσία	39	55	25	-38%
Λοιπές	305	499	403	32%
Σύνολο	1.504	1.775	1.691	12%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2018, η μεγαλύτερη αγορά για την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων εξακολουθεί να είναι η βρετανική αντιπροσωπεύοντας το 32% των εισπράξεων της Περιφέρειας (40% το 2016) και ακολουθούν η γερμανική με 14% (10% το 2016), η ιταλική με 11% (8% το 2016), η πολωνική με 6% (5% το 2016), η ολλανδική με 6% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2016), η γαλλική με 3% (6% το 2016), η αυστριακή με 3% (2% το 2016), η ρωσική με 1% (3% το 2016) και οι Λοιπές με 24% (20% το 2016).

Διάγραμμα 62: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά χώρα προέλευσης, 2016 - 2018

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2 ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2016 - 2018

5.2.1 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα την περίοδο 2016 – 2018 σημείωσε οριακή αύξηση κατά +0,02% (από € 449 το 2016 σε € 449 το 2018). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή, με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (+11%, από € 600 το 2016 σε € 666 το 2018), της Πελοποννήσου (+22%, από € 384 το 2016 σε € 469 το 2018), του Βορείου Αιγαίου (+6%, από € 399 το 2016 σε € 422 το 2018), της Αττικής (+5%, από € 382 το 2016 σε € 401 το 2018), της Στερεάς Ελλάδας (+23%, από € 287 το 2016 σε € 353 το 2018), της Δυτικής Ελλάδας (+7%, από € 283 το 2016 σε € 303 το 2018) και της Κεντρικής Μακεδονίας (+10%, από € 264 το 2016 σε € 291 το 2018) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες της Κρήτης (-12%, από € 682 το 2016 σε € 599 το 2018), των Ιονίων Νήσων (-13%, από € 612 το 2016 σε € 535 το 2018), της Θεσσαλίας (-5%, από € 422 το 2016 σε € 401 το 2018), της Ηπείρου (-11%, από € 304 το 2016 σε € 270 το 2018), της Δυτικής Μακεδονίας (-15%, από € 205 το 2016 σε € 174 το 2018) και της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-21%, από € 212 το 2016 σε € 167 το 2018) μείωση.

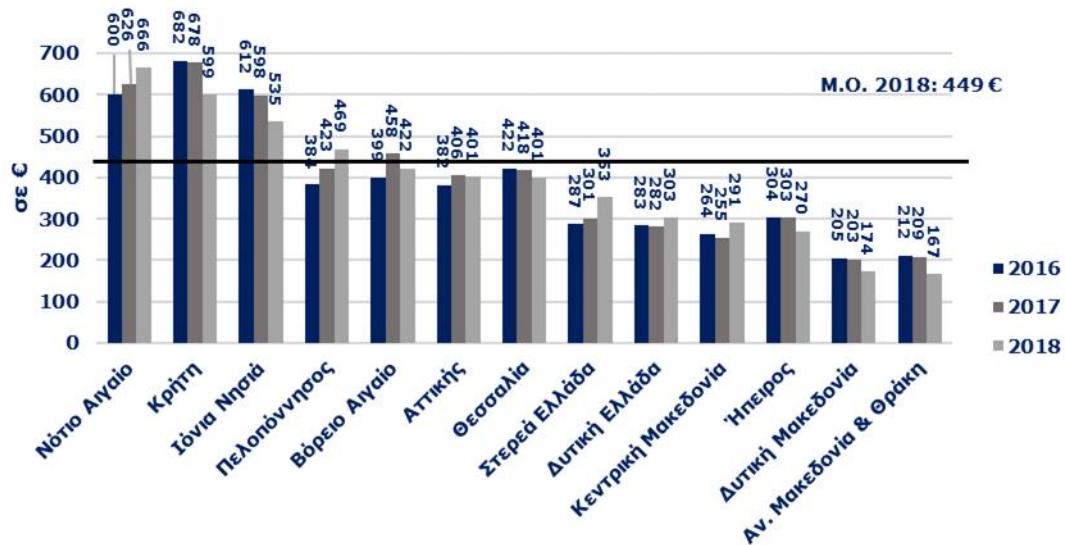
Πίνακας 51: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016 - 2018

Περιφέρεια	Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016 - 2018			%Δ 2016 - 2018
	2016	2017	2018	
Νότιο Αιγαίο	600	626	666	11%
Κρήτη	682	678	599	-12%
Ιόνια Νησιά	612	598	535	-13%
Πελοπόννησος	384	423	469	22%
Βόρειο Αιγαίο	399	458	422	6%
Αττικής	382	406	401	5%
Θεσσαλία	422	418	401	-5%
Στερεά Ελλάδα	287	301	353	23%
Δυτική Ελλάδα	283	282	303	7%
Κεντρική Μακεδονία	264	255	291	10%
Ήπειρος	304	303	270	-11%
Δυτική Μακεδονία	205	203	174	-15%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	212	209	167	-21%
Ελλάδα	449	458	449	0%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 600 το 2016, € 626 το 2017 και € 666 το 2018), Κρήτης (€ 682 το 2016, € 678 το 2017 και € 599 το 2018), Ιονίων Νήσων (€ 612 το 2016, € 598 το 2017 και € 535 το 2018), Πελοποννήσου (μόνο για το 2018, € 384 το 2016, € 423 το 2017 και € 469 το 2018) και Βορείου Αιγαίου (μόνο για το 2017, € 399 το 2016, € 458 το 2017 και € 422 το 2018).

Διάγραμμα 63: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016 - 2018

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.2 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων

Η Μέση Δαπάνη ανά επίσκεψη στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων κατέγραψε μείωση την περίοδο 2016 – 2018 κατά -13% (από € 612 το 2016 σε € 535 το 2018). Η μείωση αυτή, οφείλεται στην μείωση που καταγράφηκε στην Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη σε όλες σχεδόν τις αγορές, με εξαίρεση την αγορά της Πολωνίας (+9%, από € 474 το 2016 σε € 517 το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Αυστρία (-14%, από € 758 το 2016 σε € 656 το 2018), Ολλανδία (-7%, από € 680 το 2016 σε € 636 το 2018), Ήν. Βασίλειο (-19%, από € 725 το 2016 σε € 587 το 2018), Γερμανία (-12%, από € 665 το 2016 σε € 584 το 2018), Ρωσία (-23%, από € 716 το 2016 σε € 555 το 2018), Γαλλία (-15%, από € 638 το 2016 σε € 541 το 2018), Ιταλία (-1%, από € 512 το 2016 σε € 505 το 2018) και Λοιπές (-6%, από € 477 το 2016 σε € 447 το 2018). Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων για τα έτη 2016, 2017 και 2018 έχει υπερκεράσει αυτής του συνόλου της χώρας κατά 36%, 31% και 19% αντίστοιχα.

Πίνακας 52: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (σε €), 2016 - 2018

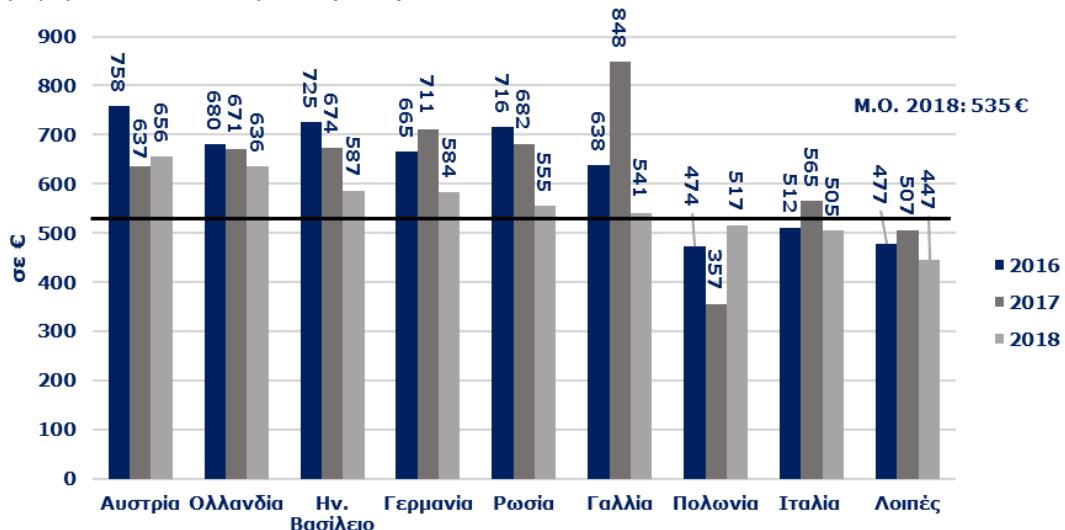
Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά χώρα προέλευσης (σε €), 2016 - 2018				
Χώρες Προέλευσης	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Αυστρία	758	637	656	-14%
Ολλανδία	680	671	636	-7%
Ήν. Βασίλειο	725	674	587	-19%
Γερμανία	665	711	584	-12%
Ρωσία	716	682	555	-23%
Γαλλία	638	848	541	-15%
Πολωνία	474	357	517	9%
Ιταλία	512	565	505	-1%
Λοιπές	477	507	447	-6%
Περιφέρεια	612	598	535	-13%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Αυστρίας (€ 758 το 2016, € 637 το 2017 και € 656 το 2018), της Ολλανδίας (€ 680 το 2016, € 671 το 2017 και € 636 το 2018), του Ήν. Βασιλείου (€ 725 το 2016, € 674 το 2017 και € 587 το 2018), της Γερμανίας (€ 665 το 2016, € 711 το 2017 και € 584 το 2018), της Ρωσίας (€ 716 το 2016, € 682 το 2017 και € 555 το 2018) και της Γαλλίας (€ 638 το 2016, € 848 το 2017 και € 541 το 2018) να

καταγράφουν υψηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και για τα τρία έτη και τις αγορές της Πολωνίας (€ 474 το 2016, € 357 το 2017 και € 517 το 2018), της Ιταλίας (€ 512 το 2016, € 565 το 2017 και € 505 το 2018) και των Λοιπών (€ 477 το 2016, € 507 το 2017 και € 447 το 2018) χαμηλότερη και για τα τρία έτη.

Διάγραμμα 64: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (σε €), 2016 – 2018

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.3 Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Ελλάδα την περίοδο 2016 – 2018 σημείωσε αύξηση κατά +3% (από € 67 το 2016 σε € 69 το 2018). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή, με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (+10%, από € 78 το 2016 σε € 86 το 2018), της Αττικής (+4%, από € 70 το 2016 σε € 73 το 2018), της Δυτικής Ελλάδας (+25%, από € 53 το 2016 σε € 67 το 2018), της Ηπείρου (+10%, από € 60 το 2016 σε € 66 το 2018), της Στερεάς Ελλάδας (+2%, από € 63 το 2016 σε € 65 το 2018), της Θεσσαλίας (+9%, από € 59 το 2016 σε € 64 το 2018), της Πελοποννήσου (+12%, από € 56 το 2016 σε € 63 το 2018), της Κεντρικής Μακεδονίας (+10%, από € 46 το 2016 σε € 51 το 2018) και της Δυτικής Μακεδονίας (+0,2%, από € 46 το 2016 σε € 46 το 2018) να καταγράφουν αύξηση και τις Περιφέρειες της Κρήτης (-9%, από € 79 το 2016 σε € 72 το 2018), των Ιονίων Νήσων (-2%, από € 70 το 2016 σε € 68 το 2018), του Βορείου Αιγαίου (-1%, από € 53 το 2016 σε € 53 το 2018) και της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από € 53 το 2016 σε € 50 το 2018) μείωση.

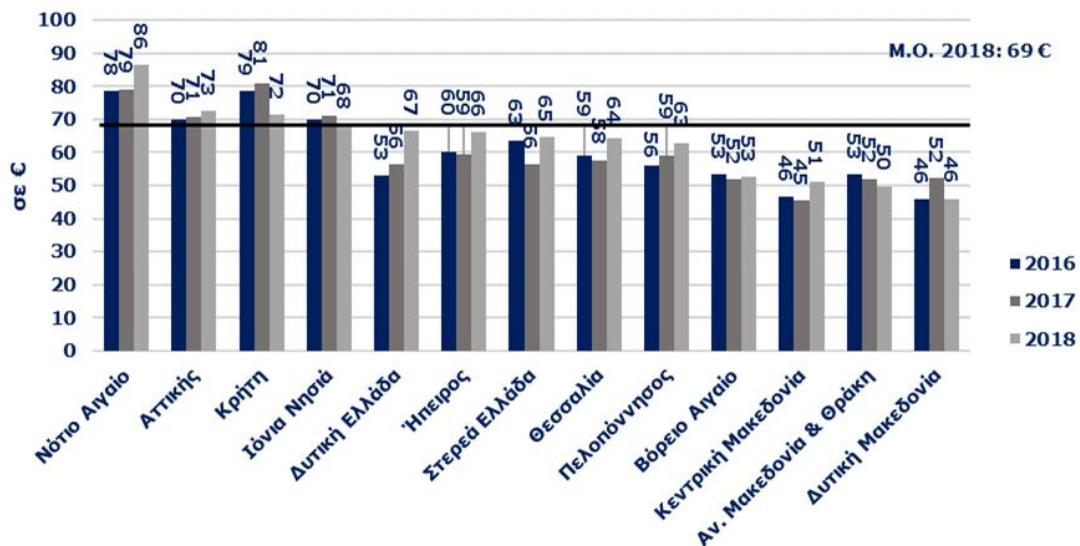
Πίνακας 53: Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016 - 2018

Περιφέρεια	2016	2017	2018	%Δ
				2016 - 2018
Νότιο Αιγαίο	78	79	86	10%
Αττικής	70	71	73	4%
Κρήτη	79	81	72	-9%
Ιόνια Νησιά	70	71	68	-2%
Δυτική Ελλάδα	53	56	67	25%
Ήπειρος	60	59	66	10%
Στερεά Ελλάδα	63	56	65	2%
Θεσσαλία	59	58	64	9%
Πελοπόννησος	56	59	63	12%
Βόρειο Αιγαίο	53	52	53	-1%
Κεντρική Μακεδονία	46	45	51	10%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	53	52	50	-7%
Δυτική Μακεδονία	46	52	46	0%
Ελλάδα	67	68	69	3%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

'Ολες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Ημερήσια Δαπάνη μικρότερη από τον Μέσο 'Ορο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 78 το 2016, € 79 το 2017 και € 86 το 2018), Αττικής (€ 70 το 2016, € 71 το 2017 και € 73 το 2018), Κρήτης (€ 79 το 2016, € 81 το 2017 και € 72 το 2018) και Ιονίων Νήσων (μόνο για το 2016 και το 2017, € 70 το 2016, € 71 το 2017 και € 68 το 2018).

Διάγραμμα 65: Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016 - 2018

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.4 Μέση Ημερήσια Δαπάνη ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων

Η Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων κατέγραψε μείωση την περίοδο 2016 - 2018 κατά -2% (από € 70 το 2016 σε € 68 το 2018). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή με τις αγορές της Αυστρίας (-3%, από € 87 το 2016 σε € 84 το 2018), της Γαλλίας (-1%, από € 77 το 2016 σε € 76 το 2018), του Ην. Βασιλείου (-2%, από € 76 το 2016 σε € 74 το 2018), της Ρωσίας (-16%, από € 67 το 2016 σε € 57 το 2018) και των Λοιπών χωρών (-14%, από € 66 το 2016 σε € 57 το 2018) να καταγράφουν μείωση και τις αγορές της Πολωνίας (+36%, από € 56 το 2016 σε € 77 το 2018), της Γερμανίας (+11%, από € 68 το 2016 σε € 76 το 2018), της Ολλανδίας (+9%, από € 67 το 2016 σε € 73 το 2018) και της Ιταλίας (+5%, από € 61 το 2016 σε € 64 το 2018) αύξηση. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Ημερήσια Δαπάνη της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων τα έτη 2016 και 2017 έχει υπερκεράσει αυτής του συνόλου της χώρας κατά 4% και 5% αντίστοιχα ενώ αντίθετα για το 2018 υστερεί έναντι του συνόλου της χώρας κατά 1%.

Πίνακας 54: Μέση Ημερήσια Δαπάνη ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (σε €), 2016 - 2018

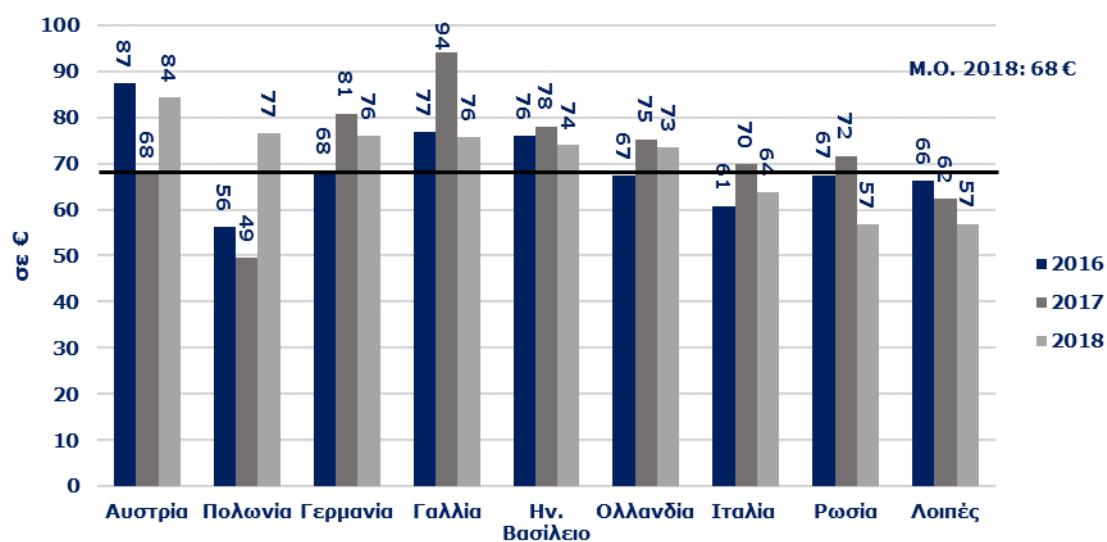
Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά χώρα προέλευσης (σε €), 2016 - 2018				
Χώρες Προέλευσης	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Αυστρία	87	68	84	-3%
Πολωνία	56	49	77	36%
Γερμανία	68	81	76	11%
Γαλλία	77	94	76	-1%
Ην. Βασίλειο	76	78	74	-2%
Ολλανδία	67	75	73	9%
Ιταλία	61	70	64	5%
Ρωσία	67	72	57	-16%
Λοιπές	66	62	57	-14%
Περιφέρεια	70	71	68	-2%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας, η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Γαλλίας (€ 77 το 2016, € 94 το 2017 και € 76 το 2018) και του Ην. Βασιλείου (€ 76 το 2016, € 78 το 2017 και € 74 το 2018) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Ημερήσια Δαπάνη και για τα τρία έτη, την Γερμανία (€ 68 το 2016, € 81 το 2017 και € 76 το 2018) και την Ολλανδία (€ 67 το 2016, € 75 το 2017 και € 73 το 2018) μόνο τα έτη 2017 και 2018, την Αυστρία (€ 87 το 2016, € 68 το 2017 και € 84 το

2018) μόνο τα έτη 2016 και 2018, την Ρωσία (€ 67 το 2016, € 72 το 2017 και € 57 το 2018) μόνο το 2017 και την Πολωνία (€ 56 το 2016, € 49 το 2017 και € 77 το 2018) μόνο το 2018. Αντίθετα, οι αγορές της Ιταλίας (€ 61 το 2016, € 70 το 2017 και € 64 το 2018) και των Λοιπών χωρών (€ 66 το 2016, € 62 το 2017 και € 57 το 2018) κατέγραψαν χαμηλότερη Μέση Ημερήσια Δαπάνη και για τα τρία έτη σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας.

Διάγραμμα 66: Μέση Ημερήσια Δαπάνη ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (σε €), 2016 – 2018

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα την περίοδο 2016 – 2018 κατέγραψε μείωση κατά -3% (από 6,7 ημέρες το 2016 σε 6,5 ημέρες το 2018). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (+7%, από 7,5 ημέρες το 2016 σε 8,0 ημέρες το 2018), Νοτίου Αιγαίου (+0,1%, από 7,7 ημέρες το 2016 σε 7,7 ημέρες το 2018), Πελοποννήσου (+10%, από 6,8 ημέρες το 2016 σε 7,5 ημέρες το 2018), Κεντρικής Μακεδονίας (+0,1%, από 5,7 ημέρες το 2016 σε 5,7 ημέρες το 2018), Αττικής (+0,5%, από 5,5 ημέρες το 2016 σε 5,5 ημέρες το 2018) και Στερεάς Ελλάδας (+21%, από 4,5 ημέρες το 2016 σε 5,5 ημέρες το 2018) να καταγράφουν αύξηση και τις Περιφέρειες της Κρήτης (-4%, από 8,7 ημέρες το 2016 σε 8,4 ημέρες το 2018), των Ιονίων Νήσων (-10%, από 8,7 ημέρες το 2016 σε 7,8 ημέρες το 2018), της Θεσσαλίας (-13%, από 7,2 ημέρες το 2016 σε 6,2 ημέρες το 2018), της Δυτικής Ελλάδας (-14%, από 5,3 ημέρες το 2016 σε 4,6 ημέρες το 2018), της Ηπείρου (-20%, από 5,1 ημέρες το 2016 σε 4,1 ημέρες το 2018), της Δυτικής Μακεδονίας (-16%, από 4,5 ημέρες το 2016 σε 3,8 ημέρες το 2018) και της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-16%, από 4,0 ημέρες το 2016 σε 3,4 ημέρες το 2018) μείωση.

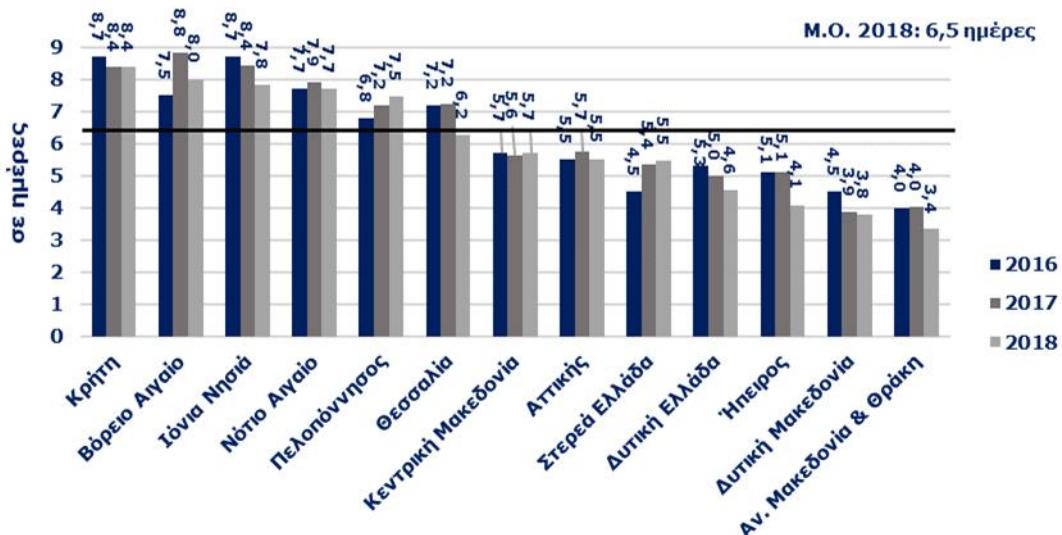
Πίνακας 55: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε ημέρες), 2016 - 2018

Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε ημέρες), 2016 - 2018					
Περιφέρεια	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018	
Κρήτη	8,7	8,4	8,4	-4%	
Βόρειο Αιγαίο	7,5	8,8	8,0	7%	
Ιόνια Νησιά	8,7	8,4	7,8	-10%	
Νότιο Αιγαίο	7,7	7,9	7,7	0%	
Πελοπόννησος	6,8	7,2	7,5	10%	
Θεσσαλία	7,2	7,2	6,2	-13%	
Κεντρική Μακεδονία	5,7	5,6	5,7	0%	
Αττικής	5,5	5,7	5,5	0%	
Στερεά Ελλάδα	4,5	5,4	5,5	21%	
Δυτική Ελλάδα	5,3	5,0	4,6	-14%	
Ήπειρος	5,1	5,1	4,1	-20%	
Δυτική Μακεδονία	4,5	3,9	3,8	-16%	
Αν. Μακεδονία & Θράκη	4,0	4,0	3,4	-16%	
Ελλάδα	6,7	6,8	6,5	-3%	

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η εικόνα στην Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη είναι μικτή με τις Περιφέρειες της Κρήτης (8,7 ημέρες το 2016, 8,4 ημέρες το 2017 και 8,4 ημέρες το 2018), του Βορείου Αιγαίου (7,5 ημέρες το 2016, 8,8 ημέρες το 2017 και 8,0 ημέρες το 2018), των Ιονίων Νήσων (8,7 ημέρες το 2016, 8,4 ημέρες το 2017 και 7,8 ημέρες το 2018), του Νοτίου Αιγαίου (7,7 ημέρες το 2016, 7,9 ημέρες το 2017 και 7,7 ημέρες το 2018) και της Πελοποννήσου (6,8 ημέρες το 2016, 7,2 ημέρες το 2017 και 7,5 ημέρες το 2018) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μέσο Όρο της χώρας και για τα 3 έτη, της Θεσσαλίας (7,2 ημέρες το 2016, 7,2 ημέρες το 2017 και 6,2 ημέρες το 2018) μόνο τα έτη 2016 και 2017 ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (5,7 ημέρες το 2016, 5,6 ημέρες το 2017 και 5,7 ημέρες το 2018), Αττικής (5,5 ημέρες το 2016, 5,7 ημέρες το 2017 και 5,5 ημέρες το 2018), Στερεάς Ελλάδας (4,5 ημέρες το 2016, 5,4 ημέρες το 2017 και 5,5 ημέρες το 2018), Δυτικής Ελλάδας (5,3 ημέρες το 2016, 5,0 ημέρες το 2017 και 4,6 ημέρες το 2018), Ηπείρου (5,1 ημέρες το 2016, 5,1 ημέρες το 2017 και 4,1 ημέρες το 2018), Δυτικής Μακεδονίας (4,5 ημέρες το 2016, 3,9 ημέρες το 2017 και 3,8 ημέρες το 2018) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (4,0 ημέρες το 2016, 4,0 ημέρες το 2017 και 3,4 ημέρες το 2018) σημείωσαν χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μ.Ο της χώρας.

Διάγραμμα 67: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε ημέρες), 2016 - 2018

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά χώρα προέλευσης

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων κατέγραψε μείωση την περίοδο 2016 – 2018 κατά -10% (από 8,7 ημέρες το 2016 σε 7,8 ημέρες το 2018). Επιμέρους, όλες οι αγορές καταγράφουν μείωση στην Μέση Διάρκεια Παραμονής τους, με εξαίρεση τις Λοιπές χώρες (+9%, από 7,2 ημέρες το 2016 σε 7,8 ημέρες το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Ρωσία (-8%, από 10,6 ημέρες το 2016 σε 9,8 ημέρες το 2018), Ολλανδία (-14%, από 10,1 ημέρες το 2016 σε 8,7 ημέρες το 2018), Ην. Βασίλειο (-17%, από 9,6 ημέρες το 2016 σε 7,9 ημέρες το 2018), Ιταλία (-6%, από 8,4 ημέρες το 2016 σε 7,9 ημέρες το 2018), Αυστρία (-11%, από 8,7 ημέρες το 2016 σε 7,8 ημέρες το 2018), Γερμανία (-21%, από 9,7 ημέρες το 2016 σε 7,7 ημέρες το 2018), Γαλλία (-14%, από 8,3 ημέρες το 2016 σε 7,1 ημέρες το 2018) και Πολωνία (-20%, από 8,4 ημέρες το 2016 σε 6,7 ημέρες το 2018). Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων τα έτη 2016, 2017 και 2018 έχει υπερκεράσει αυτής του συνόλου της χώρας κατά 30%, 24% και 20% αντίστοιχα.

Πίνακας 56: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (σε ημέρες), 2016 - 2018

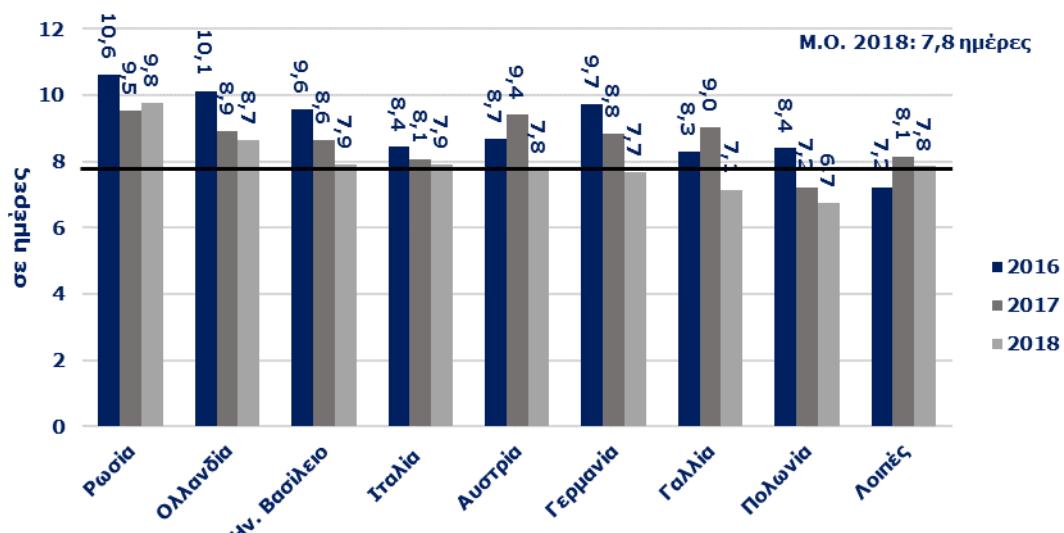
Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά αγορά (σε ημέρες), 2016 - 2018				
Χώρες Προέλευσης	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Ρωσία	10,6	9,5	9,8	-8%
Ολλανδία	10,1	8,9	8,7	-14%
Ην. Βασίλειο	9,6	8,6	7,9	-17%
Ιταλία	8,4	8,1	7,9	-6%
Αυστρία	8,7	9,4	7,8	-11%
Γερμανία	9,7	8,8	7,7	-21%
Γαλλία	8,3	9,0	7,1	-14%
Πολωνία	8,4	7,2	6,7	-20%
Λοιπές	7,2	8,1	7,8	9%
Περιφέρεια	8,7	8,4	7,8	-10%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Ρωσίας (10,6 ημέρες το 2016, 9,5 ημέρες το 2017 και 9,8 ημέρες το 2018), της Ολλανδίας (10,1 ημέρες το 2016, 8,9 ημέρες το 2017 και 8,7 ημέρες το 2018) και του Ην. Βασίλειου (9,6 ημέρες το 2016, 8,6 ημέρες το 2017 και 7,9 ημέρες το 2018) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής και για τα τρία έτη, της

Γερμανίας (9,7 ημέρες το 2016, 8,8 ημέρες το 2017 και 7,7 ημέρες το 2018) τα έτη 2016 και 2017, της Αυστρίας (8,7 ημέρες το 2016, 9,4 ημέρες το 2017 και 7,8 ημέρες το 2018) και της Γαλλίας (8,3 ημέρες το 2016, 9,0 ημέρες το 2017 και 7,1 ημέρες το 2018) το 2017 και της Ιταλίας (8,4 ημέρες το 2016, 8,1 ημέρες το 2017 και 7,9 ημέρες το 2018) το 2018. Αντίθετα, οι αγορές της Πολωνίας (8,4 ημέρες το 2016, 7,2 ημέρες το 2017 και 6,7 ημέρες το 2018) και των Λοιπών χωρών (μόνο το 2016 και το 2017, 7,2 ημέρες το 2016, 8,1 ημέρες το 2017 και 7,8 ημέρες το 2018) κατέγραψαν χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής.

Διάγραμμα 68: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (σε ημέρες), 2016 - 2018

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.3 ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΥΝΗΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

5.3.1 Κύριες Αγορές

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων σημείωσε το 2018 την 5^η υψηλότερη διεθνή επισκεψιμότητα στο σύνολο των 13 Περιφερειών της χώρας, καταγράφοντας 3.162 χιλ. επισκέψεις. Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδας, οι κυριότερες αγορές με βάση τον αριθμό των επισκέψεων είναι:

Ηνωμένο Βασίλειο: η βρετανική αγορά αποτελεί για το 2018 την μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας, σε όρους επισκέψεων, σημειώνοντας την περίοδο 2017-2018 αύξηση κατά +2% (από 896 χιλ. το 2017 σε 918 χιλ. το 2018). Σε ότι αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η αύξηση του ΑΕΠ του Ηνωμένου Βασιλείου παραμένει ανθεκτική, αν και με ευμετάβλητη και αναμένεται να αυξηθεί με σταθερό ρυθμό. Η ιδιωτική κατανάλωση θα βρει υποστήριξη από την αύξηση των μισθών, αλλά η συνεχιζόμενη αβεβαιότητα σχετικά με τις μελλοντικές εμπορικές σχέσεις του Ηνωμένου Βασιλείου με την ΕΕ είναι πιθανόν να επηρεάσουν τις επενδύσεις των επιχειρήσεων. Το εμπόριο αναμένεται να παραμείνει ο κύριος μοχλός ανάπτυξης όσο η εξωτερική ζήτηση παραμένει αδύναμη. Η αύξηση της απασχόλησης αναμένεται να επιβραδυνθεί, η ανεργία να παραμείνει σχεδόν στα ίδια επίπεδα ενώ ο πληθωρισμός αναμένεται να μειωθεί το 2019 και τα επόμενα χρόνια παρουσιάσει σταδιακή ανάπτυξη.

Γερμανία: Η γερμανική αγορά αποτελεί για το 2018 την 2^η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας σημειώνοντας την περίοδο 2017-2018 αύξηση επισκέψεων κατά +84% (από 224 χιλ. το 2017 σε 410 χιλ. το 2018). Όσον αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η γερμανική οικονομία μετά από μια περίοδο τεχνικής ύφεσης στα μέσα του 2019, αναμένεται να αναπτυχθεί αν και με μικρούς ρυθμούς ανάπτυξης. Η εξωτερική ζήτηση φαίνεται τώρα να είναι ασθενέστερη απ' ότι αναμενόταν, ενώ και η εγχώρια ζήτηση αναμένεται να υποχωρήσει λόγω των χαμηλών επενδύσεων. Η αγορά εργασίας, αντίθετα, θα υποστηρίξει την ιδιωτική κατανάλωση αν και με χαμηλότερο ρυθμό απ' ότι τα προηγούμενα έτη. Το πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών και η εγχώρια αποταμίευση παραμένουν σε υψηλά επίπεδα ενώ η δημοσιονομική κατεύθυνση αναμένεται να είναι ήπια επεκτατική κατά την περίοδο πρόβλεψης, καθώς τα πλεονάσματα του προϋπολογισμού μειώνονται.

Ιταλία: η ιταλική αγορά αποτελεί την 3^η μεγαλύτερη αγορά για το 2018 της Περιφέρειας, σε όρους επισκέψεων, σημειώνοντας την περίοδο 2017-2018 αύξηση κατά +14% (από 326 χιλ. το 2017 σε 372 χιλ. το 2018). Αναφορικά με τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η οικονομία της Ιταλίας παραμένει στάσιμη από τις αρχές του 2018 και εξακολουθεί να μην παρουσιάζει σημάδια ουσιαστικής ανάκαμψης. Το 2020, η ανάπτυξη αναμένεται να είναι ήπια, εξαιτίας της αύξησης της εξωτερικής ζήτησης και των δαπανών των νοικοκυριών, αν και οι τελευταίες θα περιοριστούν εν μέρει από μια εξασθενημένη αγορά εργασίας. Το έλλειμα και το χρέος αναμένονται να αυξηθούν τα επόμενα χρόνια, λόγω της ασθενούς οικονομικής ανάπτυξης και του αυξανόμενου κόστους των μέτρων που πάρθηκαν τα προηγούμενα χρόνια. Ο πληθωρισμός προβλέπεται να μειωθεί φέτος και να αυξηθεί μετριοπαθώς το 2020-2021.

Πολωνία: η πολωνική αγορά αποτελεί την 4^η μεγαλύτερη αγορά για το 2018 της Περιφέρειας, σε όρους επισκέψεων, σημειώνοντας την περίοδο 2017-2018 αύξηση κατά +20% (από 158 χιλ. το 2017 σε 189 χιλ. το 2018). Σε ότι αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η αύξηση του ΑΕΠ της Πολωνίας αναμένεται να διατηρηθεί το 2019 στο 4,1%. Το 2020, προβλέπεται σταδιακή επιβράδυνση, ακολουθούμενη από μια σταθεροποίηση το 2021. Η ιδιωτική κατανάλωση θα παραμείνει ο κύριος μοχλός ανάπτυξης υποστηριζόμενη από τις ευνοϊκές τάσεις της αγοράς εργασίας και τα δημοσιονομικά κίνητρα. Η αύξηση των επενδύσεων αναμένεται να είναι ήπια, λόγω των ασθενέστερων προσδοκιών της ζήτησης στον ιδιωτικό τομέα, ενώ οι δημόσιες επενδύσεις προβλέπονται να αυξηθούν, αν και σε βραδύτερο ρυθμό, σε μεγάλο βαθμό από τα κονδύλια της ΕΕ. Το δημοσιονομικό έλλειμα προβλέπεται να αυξηθεί το 2019.

Ολλανδία: η ολλανδική αγορά αποτελεί το 2018 την 5^η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας, σε όρους επισκέψεων, σημειώνοντας την περίοδο 2017-2018 αύξηση κατά +7% (από 142 χιλ. το 2017 σε 152 χιλ. το 2018). Όσον αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η ολλανδική οικονομία εμφάνισε ανάπτυξη 2,6% το 2018, ενώ η οικονομική δραστηριότητα παρέμεινε ισχυρή και το πρώτο εξάμηνο του 2019, υποστηριζόμενη από την ισχυρή εγχώρια ζήτηση και τις εξαγωγές. Παρόλα αυτά η ανάπτυξη προβλέπεται να είναι ήπια τα επόμενα χρόνια. Η συνεισφορά από τις εξαγωγές αναμένεται να είναι αρνητική εξαιτίας του διεθνούς περιβάλλοντος, ενώ η εγχώρια ζήτηση θα παραμείνει ανθεκτική, υποστηριζόμενη από την αύξηση των μισθών και την ιδιωτική κατανάλωση. Η επεκτατική δημοσιονομική πολιτική που

εφαρμόζεται έχει ως στόχο να παράσχει μια περαιτέρω ώθηση στο διαθέσιμο εισόδημα και στην δημόσια κατανάλωση.

Γαλλία: η γαλλική αγορά αποτελεί την 6^η μεγαλύτερη αγορά για την Περιφέρεια, σε όρους επισκέψεων, σημειώνοντας την περίοδο 2017-2018 μείωση κατά -11% (από 111 χιλ. το 2017 σε 98 χιλ. το 2018). Σε ότι αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ της γαλλικής οικονομίας προβλέπεται να μειωθεί το 2019 και να παραμείνει στα ίδια επίπεδα το 2020 και το 2021. Η ιδιωτική κατανάλωση προβλέπεται να αυξηθεί, αντισταθμίζοντας εν μέρει την επιβράδυνση των επενδύσεων, ενώ η συνεισφορά των εξαγωγών στην αύξηση του ΑΕΠ προβλέπεται να είναι ουδέτερη τα προσεχή έτη. Το δημόσιο έλλειμα προβλέπεται προσωρινά να υπερβεί το 3% του ΑΕΠ το 2019, αλλά θα μειωθεί σε 2,2% το 2020 και το 2021.

Αυστρία: η αυστριακή αγορά αποτελεί την 7^η μεγαλύτερη αγορά για την Περιφέρεια, σε όρους επισκέψεων, σημειώνοντας την περίοδο 2017-2018 αύξηση κατά +76% (από 44 χιλ. το 2017 σε 77 χιλ. το 2018). Αναφορικά με τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η οικονομική ανάπτυξη της Αυστρίας προβλέπεται να μετριαστεί, αλλά να παραμείνει ισχυρή το 2019 και να σταθεροποιηθεί το 2020 και το 2021. Η εγχώρια ζήτηση αναμένεται να παραμείνει η κινητήρια δύναμη της ανάπτυξης, με ισχυρή ιδιωτική κατανάλωση υποστηριζόμενη από δημοσιονομικά μέτρα. Οι καθαρές εξαγωγές αναμένεται να γυρίσουν σε ελαφρώς θετικό πρόσημο το 2020 και το 2021. Το ισοζύγιο προβλέπεται να βελτιωθεί περαιτέρω το 2019 προτού μειωθεί το 2020 εξαιτίας των πρόσφατων υιοθετημένων δημοσιονομικών μέτρων και της λιγότερο ευνοϊκής μακροοικονομικής προοπτικής.

Ρωσία: η ρωσική αγορά αποτελεί το 2018 την 8^η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας, σε όρους επισκέψεων, σημειώνοντας την περίοδο 2017-2018 μείωση κατά -45% (από 81 χιλ. το 2017 σε 44 χιλ. το 2018). Όσον αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η οικονομική δραστηριότητα στην Ρωσία αναμένεται να επιβραδυνθεί το 2019, εξαιτίας της αύξησης των συντελεστών ΦΠΑ, της αβεβαιότητας και της μείωσης της παγκόσμιας ζήτησης. Οι δυνατότητες άσκησης μακροοικονομικής πολιτικής έχουν βελτιωθεί, καθώς έχουν αποκατασταθεί τα δημοσιονομικά αποθέματα και έχει ενισχυθεί το θεσμικό πλαίσιο. Επίσης, το ΑΕΠ αναμένεται να ανακάμψει ελαφρώς σε σχέση με την βαθμιαία βελτίωση της ανάπτυξης και την αύξηση των δημόσιων επενδύσεων.

5.3.2 Δυνητικές Αγορές

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων αποτελεί έναν ώριμο τουριστικά προορισμό με πλούσιο πολιτιστικό και φυσικό απόθεμα, ικανοποιητικές υποδομές και ποικιλία προσφερόμενων τουριστικών προϊόντων. Το κυρίαρχο προϊόν των Ιονίων Νήσων όπως είναι φυσικό είναι το 'Ηλιος & Θάλασσα, παρόλα αυτά η Περιφέρεια διαθέτει πλειάδα εναλλακτικών μορφών τουρισμού (καταδυτικός, περιηγητικός, φυσιολατρικός, αθλητικός, γαστρονομικός κ.α.) που μπορούν να το πλαισιώσουν υποστηρικτικά. Ενδεικτικά, αγορές οι οποίες μπορούν να αποτελέσουν εν δυνάμει πελάτες της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων είναι:

Σερβία: ο εισερχόμενος τουρισμός από την Σερβία τα τελευταία χρόνια σημειώνει συνεχή αυξητική τάση φθάνοντας το 2018 τις 922 χιλ. αφίξεις. Η πλειοψηφία των τουριστών από την Σερβία επισκέπτονται την Ελλάδα οδικώς για διακοπές Ήλιου & Θάλασσας. Η εγγύτητα της Περιφέρειας σε συνδυασμό με την ολοκλήρωση των μεγάλων οδικών έργων της Εγνατίας Οδού, βελτίωσαν σημαντικά την προσβασιμότητα των όμορων αγορών στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων. Αναφορικά με τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οικονομία της Σερβίας, παρά την παγκόσμια οικονομική επιβράδυνση, βρίσκεται σε καλό δρόμο για να συνεχίσει να απολαμβάνει υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης. Η δυναμική της σερβικής οικονομίας είναι ευρεία και προέρχεται από τις ισχυρές επενδύσεις και την σταθερή ιδιωτική κατανάλωση, η οποία υποστηρίζεται από την αύξηση της απασχόλησης και τα επίπεδα των εισοδημάτων. Επιπλέον, η Σερβία παραμένει ένας ελκυστικός προορισμός για άμεσες ξένες επενδύσεις, οι οποίες αναμένεται να συνεχίσουν να επιδρούν θετικά στην αύξηση των εξαγωγών.

Ελβετία: ο εισερχόμενος τουρισμός από την Ελβετία την περίοδο 2017-2018 σημείωσε αύξηση κατά +16% (από 449 χιλ. το 2017 σε 521 χιλ. το 2018). Σύμφωνα με την μελέτη του INSETE, «Η Ακτινογραφία του Εισερχόμενου Τουρισμού στην Ελλάδα, 2016-2018», οι κύριες δραστηριότητες των ελβετών που ταξίδεψαν στο εξωτερικό ήταν η γαστρονομία (73%), η εξερεύνηση πόλεων και η αλληλεπίδραση με τους ντόπιους (68%), η εξερεύνηση της φύσης (68%), η χαλάρωση στην παραλία (59%), η επίσκεψη σε αγροτικές περιοχές (54%), οι αγορές (33%) και η συμμετοχή σε πολιτιστικές δραστηριότητες (30%). Όσον αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις του ΟΟΣΑ, η οικονομία της Ελβετίας μετά την επιβράδυνση κατά την διάρκεια του 2019 αναμένεται να αυξηθεί το 2020 και το 2021. Η ιδιωτική κατανάλωση θα παραμείνει ανθεκτική, υποστηριζόμενη από την χαμηλή ανεργία. Το δυσμενές παγκόσμιο περιβάλλον, θα

επηρεάσει τις επενδύσεις και το εμπόριο, αλλά το πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών θα παραμείνει υψηλό. Τα διεθνή αθλητικά γεγονότα θα ενισχύσουν τις εξαγωγές υπηρεσιών και επομένως την ανάπτυξη το 2020. Ο πληθωρισμός αναμένεται να υποχωρήσει μετά την πρόσφατη ανατίμηση του νομίσματος, αλλά θα αυξηθεί το 2021. Η νομισματική πολιτική θα παραμείνει πολύ ευνοϊκή, με το επιτόκιο να παραμένει στο -0,75% τα επόμενα δύο χρόνια. Η δημοσιονομική πολιτική που θα εφαρμοστεί το 2020 θα είναι επεκτατική.

Βέλγιο: ο εισερχόμενος τουρισμός από το Βέλγιο κατέγραψε την περίοδο 2017-2018 αύξηση κατά +11% (από 527 χιλ. το 2017 σε 587 χιλ. το 2018). Σύμφωνα με την [GFK](#) 2018, οι Βέλγοι τουρίστες επιλέγουν για τις διακοπές τους την χαλάρωση και τον πολιτισμό. Συγκεκριμένα, 62% των Βέλγων τουριστών δήλωσαν ότι επισκέφθηκαν τουλάχιστον μια σημαντική πόλη ή ένα χωριό κατά την διάρκεια των διακοπών τους ενώ 77% προγραμματίζει μια πολιτιστική δραστηριότητα. Αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν τοποθεσίες ή μέρη (35%), μουσεία, θεατρικές παραστάσεις, εκθέσεις ή γκαλερί τέχνης (27%) ή συμμετοχή σε τοπικό πολιτιστικό γεγονός (18%). Επίσης, ο ήλιος και η χαλάρωση στην παραλία παραμένουν δημοφιλείς, με το 37% να σχεδιάζει στις διακοπές τους χρόνο στην παραλία ενώ το 33% να σχεδιάζει δραστηριότητες σε βουνό ή σε λίμνη. Το 45% των Βέλγων τουριστών σχεδιάζει να παίξει αθλήματα ενώ το 44% σχεδιάζει μια περιπετειώδη αθλητική δραστηριότητα. Οι πιο δημοφιλείς δραστηριότητες αναψυχής των Βέλγων τουριστών είναι η κολύμβηση (32%) και η πεζοπορία (29%). Σε ότι αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η οικονομία του Βελγίου αναμένεται να επιβραδυνθεί το 2019 ενώ προβλέπεται να σταθεροποιηθεί τα έτη 2020 και 2021. Η εγχώρια ζήτηση θα συνεχίσει να αποτελεί τον κύριο μοχλό ανάπτυξης όσο η αποδυνάμωση των επενδύσεων αντισταθμίζεται εν μέρει από την δυναμική της ιδιωτικής κατανάλωσης. Η συμβολή του εμπορίου στην ανάπτυξη αναμένεται να είναι ουδέτερη το 2019 και αρνητική το 2020 ενώ ο πληθωρισμός προβλέπεται ότι θα μειωθεί το 2019 και να αυξηθεί ελαφρώς στην συνέχεια. Το έλλειμα της Γενικής Κυβέρνησης αναμένεται να επιδεινωθεί σημαντικά.

Σουηδία: ο εισερχόμενος τουρισμός από την Σουηδία εμφάνισε την περίοδο 2017-2018 αύξηση κατά +3% (από 493 χιλ. το 2017 σε 509 χιλ. το 2018). Σύμφωνα με την μελέτη του INSETE, «[Ακτινογραφία του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα, 2016-2018](#)», οι υψηλές θερμοκρασίες που επικράτησαν στην Σουηδία το 2018, επηρέασαν τις κρατήσεις και ενίσχυσαν την τάση συμπλήρωσης των διακοπών Ήλιος & Θάλασσας με την αναζήτηση νέων εμπειριών. Αναφορικά με τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της

[Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η οικονομία της Σουηδίας εμφανίζει επιβράδυνση. Συγκεκριμένα, οι εξαγωγές αναμένεται να καταστούν η κύρια δύναμη της ανάπτυξης, καθώς η εγχώρια ζήτηση και οι επενδύσεις είναι ασθενείς. Το ποσοστό της ανεργίας εκτιμάται ότι θα αυξηθεί πάνω από το 7% ενώ ο πληθωρισμός θα παραμείνει κάτω από το 2%. Το πλεόνασμα της Γενικής Κυβέρνησης προβλέπεται να μειωθεί εξαιτίας του προϋπολογισμού του 2020 και της βραδύτερης ανάπτυξης. Παρόλα αυτά το δημόσιο χρέος ως προς το ΑΕΠ θα συνεχίσει να μειώνεται.

Δανία: ο εισερχόμενος τουρισμός από την Δανία εμφάνισε την περίοδο 2017-2018 αύξηση κατά +38% (από 279 χιλ. το 2017 σε 385 χιλ. το 2018). Σύμφωνα με την μελέτη του ΙΝΣΕΤΕ, «[Ακτινογραφία του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα, 2016-2018](#)», ο τουρίστας από την Δανία είναι ταξιδιώτης υψηλής έντασης. Ο σκληρός σκανδιναβικός καιρός, η ευνοϊκή οικονομική κατάσταση και νομοθεσία για διακοπές καθώς και το ενδιαφέρον των Δανών για διαφορετικούς πολιτισμούς προϋποθέτει ότι το ταξίδι αποτελεί τρόπο ζωής. Κατά την χειμερινή περίοδο καταγράφεται το 40% του συνόλου των ταξιδίων του έτους. Οι διακοπές Ήλιος & Θάλασσα εμφανίζουν την μεγαλύτερη ζήτηση και ακολουθούν το City Break με υψηλά ποσοστά ανάπτυξης τα τελευταία χρόνια, ο αθλητικός τουρισμός και η επαφή με την φύση. Επίσης, η παραδοσιακή αγορά πακέτων (μέσω tour operators) εξακολουθεί να έχει σημαντική ζήτηση, κυρίως μεταξύ των ηλικιωμένων και των οικογενειών με παιδιά. Όσον αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η οικονομική ανάπτυξη στην Δανία προβλέπεται να παραμείνει ισχυρή φέτος και να επιβραδυθεί τα έτη 2020 και 2021. Η κατανάλωση και σε μικρότερο βαθμό, οι επενδύσεις αναμένεται να τονώσουν την ανάπτυξη, ενώ η συμβολή των εξαγωγών θα μετριαστεί. Ο Κρατικός Προϋπολογισμός αναμένεται να εμφανίσει πλεόνασμα ρεκόρ φέτος ενώ τα επόμενα χρόνια προβλέπεται να είναι οριακά θετικός.

5.4 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΦΙΞΕΩΝ – ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΝ – ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ⁷, 2013 - 2018

5.4.1 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2013 – 2018 κατέγραψαν αύξηση κατά +37% (από 16 εκατ. το 2013 σε 22 εκατ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Δυτική Μακεδονία (-7%, από 132 χιλ. το 2013 σε 123 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κρήτης (+42%, από 3,1 εκατ. το 2013 σε 4,4 εκατ. το 2018), Αττικής (+41%, από 3,0 εκατ. το 2013 σε 4,3 εκατ. το 2018), Νοτίου Αιγαίου (+44%, από 2,8 εκατ. το 2013 σε 4,0 εκατ. το 2018), Κεντρικής Μακεδονίας (+26%, από 2,0 εκατ. το 2013 σε 2,6 εκατ. το 2018), Ιονίων Νήσων (+54%, από 1,1 εκατ. το 2013 σε 1,8 εκατ. το 2018), Πελοποννήσου (+36%, από 841 χιλ. το 2013 σε 1,1 εκατ. το 2018), Θεσσαλίας (+31%, από 741 χιλ. το 2013 σε 972 χιλ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας (+10%, από 591 χιλ. το 2013 σε 651 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+23%, από 524 χιλ. το 2013 σε 647 χιλ. το 2018), Στερεάς Ελλάδας (+33%, από 457 χιλ. το 2013 σε 610 χιλ. το 2018), Ηπείρου (+30%, από 370 χιλ. το 2013 σε 482 χιλ. το 2018) και Βορείου Αιγαίου (+15%, από 300 χιλ. το 2013 σε 346 χιλ. το 2018).

Πίνακας 57: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

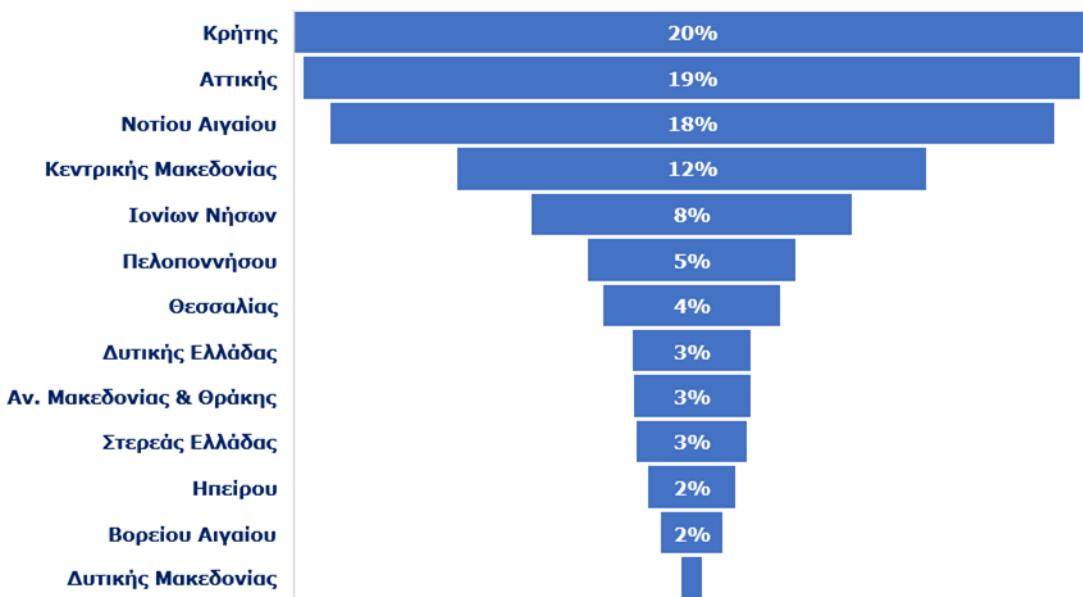
Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Κρήτης	3.066.087	3.250.910	3.316.404	3.706.861	3.993.924	4.361.962	42%
Αττικής	3.032.793	3.623.811	3.805.609	3.721.862	4.107.066	4.267.891	41%
Νοτίου Αιγαίου	2.767.706	3.029.920	3.211.252	3.301.280	3.698.691	3.976.452	44%
Κεντρικής Μακεδονίας	2.038.748	2.158.427	2.392.102	2.430.086	2.547.544	2.578.398	26%
Ιονίων Νήσων	1.147.073	1.244.552	1.375.479	1.490.856	1.717.806	1.763.942	54%
Πελοποννήσου	840.756	899.808	935.140	983.795	1.133.876	1.142.046	36%
Θεσσαλίας	741.114	783.215	814.656	813.763	923.834	972.442	31%
Δυτικής Ελλάδας	590.574	555.166	645.768	588.632	633.483	651.288	10%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	524.381	550.722	606.705	605.998	649.015	646.938	23%
Στερεάς Ελλάδας	457.482	481.002	513.600	541.231	598.656	609.729	33%
Ηπείρου	369.837	390.806	385.687	406.791	457.581	482.102	30%
Βορείου Αιγαίου	300.132	323.532	353.364	286.460	343.099	346.398	15%
Δυτικής Μακεδονίας	132.265	126.992	122.935	118.766	131.741	123.310	-7%
Ελλάδα	16.008.948	17.418.863	18.478.701	18.996.381	20.936.316	21.922.898	37%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

⁷ Τα στοιχεία προκύπτουν από μέρος των συνολικών διαθέσιμων κλινών – δεν γίνεται εκτίμηση και προβολή των αποτελεσμάτων στο 100% των μονάδων αναφοράς λόγω έλλειψης της πληροφορίας των μηνών λειτουργίας του κάθε καταλύματος μέσα στο έτος.

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών της Κρήτης (20%), της Αττικής (19%), του Νοτίου Αιγαίου (18%), της Κεντρικής Μακεδονίας (12%) και των Ιονίων Νήσων (8%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2018 το 77% των συνολικών αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα.

Διάγραμμα 69: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια, 2018

Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+53%, από 10,5 εκατ. το 2013 σε 16,0 εκατ. το 2018) σε σύγκριση με τους ημεδαπούς (+7%, από 5,5 εκατ. το 2013 σε 5,9 εκατ. το 2018). Τέλος, το μερίδιο των αλλοδαπών ως προς το σύνολο των αφίξεων την περίοδο 2013 – 2018 αυξάνεται (από 66% το 2013 σε 73% το 2018) ενώ αντίθετα των ημεδαπών μειώνεται (από 34% το 2013 σε 27% το 2018).

5.4.2 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων αντιπροσώπευε το 2018 το 8% των συνολικών αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, σημειώνοντας αύξηση κατά +54% σε σύγκριση με το 2013 (από 1,1 εκατ. το 2013 σε 1,8 εκατ. το 2018). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +65% (από 947 χιλ. το 2013 σε 1,6 εκατ. το 2018) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -1% (από 200 χιλ. το 2013 σε 198 χιλ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση την Ενότητα Λευκάδας -11% (από 72 χιλ. το 2013 σε 65 χιλ. το 2018) που οφείλεται στην μείωση κατά -54% των ημεδαπών (από 44 χιλ. το 2013 σε 20 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Κέρκυρας (+66%, από 584 χιλ. το 2013 σε 967 χιλ. το 2018), Ζακύνθου (+54%, από 372 χιλ. το 2013 σε 571 χιλ. το 2018), Κεφαλληνίας (+35%, από 114 χιλ. το 2013 σε 154 χιλ. το 2018) και Ιθάκης (+39%, από 5 χιλ. το 2013 σε 7 χιλ. το 2018). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι αλλοδαποί κατέχουν το μεγαλύτερο μερίδιο στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (από 83% το 2013 σε 89% το 2018) και οι ημεδαποί το χαμηλότερο (από 17% το 2013 σε 11% το 2018).

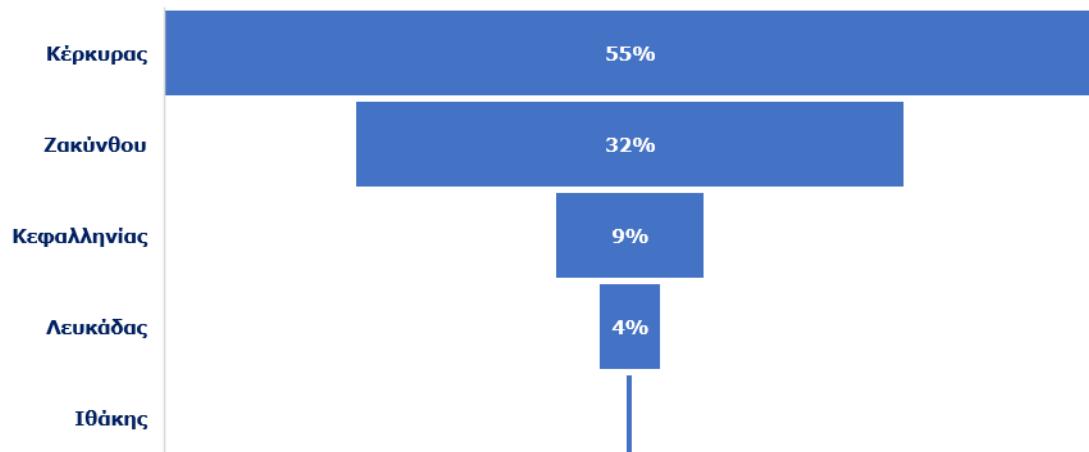
Πίνακας 58: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 - 2018

Ενότητα		2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Κέρκυρας	Αλλοδαποί	505.210	572.118	695.294	751.222	859.791	865.724	71%
	Ημεδαποί	78.814	78.512	75.868	92.324	91.954	101.565	29%
Ζακύνθου	Αλλοδαποί	328.243	378.269	373.602	411.474	500.662	524.307	60%
	Ημεδαποί	43.327	39.694	42.750	45.642	51.646	46.506	7%
Κεφαλληνίας	Αλλοδαποί	83.214	86.108	91.158	100.893	112.144	127.563	53%
	Ημεδαποί	31.091	22.877	25.698	27.508	33.950	26.857	-14%
Λευκάδας	Αλλοδαποί	28.593	23.624	28.682	29.403	38.823	44.667	56%
	Ημεδαποί	43.846	39.176	37.306	27.280	22.947	20.150	-54%
Ιθάκης	Αλλοδαποί	1.518	1.696	2.193	2.217	2.706	3.308	118%
	Ημεδαποί	3.217	2.478	2.928	2.893	3.183	3.295	2%
Σύνολο	Αλλοδαποί	946.778	1.061.815	1.190.929	1.295.209	1.514.126	1.565.569	65%
	Ημεδαποί	200.295	182.737	184.550	195.647	203.680	198.373	-1%
Σύνολο Περιφέρειας		1.147.073	1.244.552	1.375.479	1.490.856	1.717.806	1.763.942	54%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2018, η Ενότητα Κέρκυρας (55%) καταγράφει το υψηλότερο μερίδιο αφίξεων σε ξενοδοχεία και ακολουθούν οι Ενότητες Ζακύνθου (32%), Κεφαλληνίας (9%), Λευκάδας (4%) και Ιθάκης (0,4%). Αξιοσημείωτο, είναι ότι οι ημεδαποί που διαμένουν σε ξενοδοχεία της Ενότητας Κέρκυρας για το 2018, αντιπροσωπεύουν το 51% των ημεδαπών αφίξεων σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας.

Διάγραμμα 70: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

5.4.3 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2013 – 2018 κατέγραψαν αύξηση κατά +28% (από 70 εκατ. το 2013 σε 90 εκατ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Δυτική Μακεδονία (-7%, από 317 χιλ. το 2013 σε 293 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κρήτης (+25%, από 20,1 εκατ. το 2013 σε 25,1 εκατ. το 2018), Νοτίου Αιγαίου (+30%, από 17,3 εκατ. το 2013 σε 22,4 εκατ. το 2018), Ιονίων Νήσων (+32%, από 7,7 εκατ. το 2013 σε 10,2 εκατ. το 2018), Αττικής (+41%, από 6,4 εκατ. το 2013 σε 9,1 εκατ. το 2018), Κεντρικής Μακεδονίας (+19%, από 7,5 εκατ. το 2013 σε 8,9 εκατ. το 2018), Πελοποννήσου (+40%, από 2,2 εκατ. το 2013 σε 3,1 εκατ. το 2018), Θεσσαλίας (+23%, από 1,8 εκατ. το 2013 σε 2,2 εκατ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+15%, από 1,7 εκατ. το 2013 σε 2,0 εκατ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας (+27%, από 1,5 εκατ. το 2013 σε 1,9 εκατ. το 2018), Βορείου Αιγαίου (+23%, από 1,5 εκατ. το 2013 σε 1,8 εκατ. το 2018), Στερεάς Ελλάδας (+46%, από 1,2 εκατ. το 2013 σε 1,7 εκατ. το 2018) και Ηπείρου (+37%, από 849 χιλ. το 2013 σε 1,2 εκατ. το 2018).

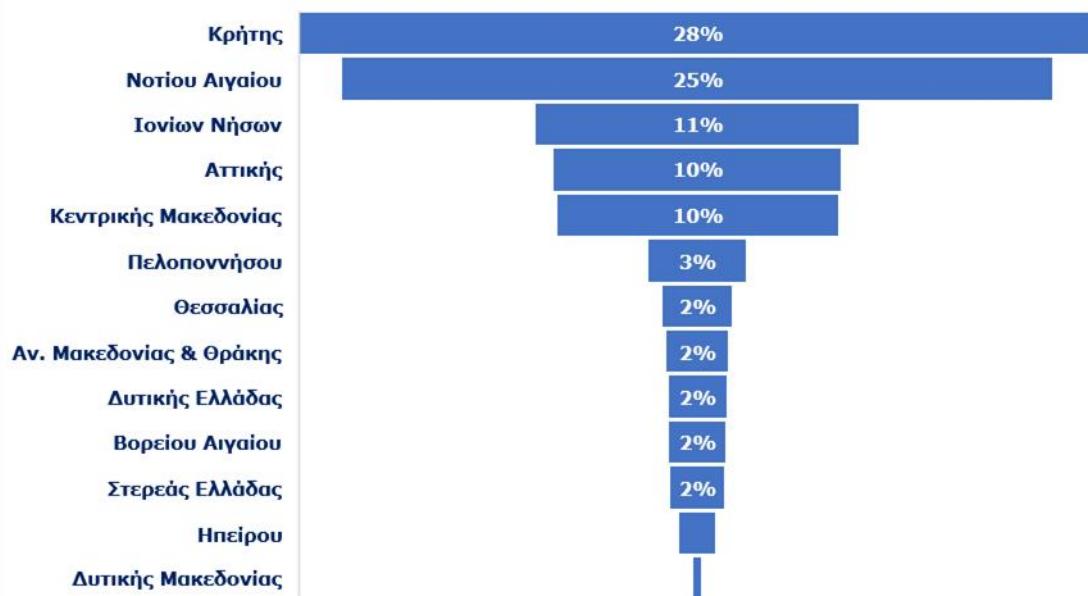
Πίνακας 59: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Κρήτης	20.101.304	20.593.775	21.094.955	22.807.734	24.473.913	25.083.261	25%
Νοτίου Αιγαίου	17.319.632	17.848.265	18.807.465	18.833.749	21.310.044	22.439.895	30%
Ιονίων Νήσων	7.723.344	7.932.618	8.394.831	9.134.553	9.885.033	10.231.098	32%
Αττικής	6.432.242	7.824.796	7.994.126	8.003.823	8.833.584	9.098.555	41%
Κεντρικής Μακεδονίας	7.475.156	7.925.296	8.194.395	8.367.559	9.086.001	8.886.343	19%
Πελοποννήσου	2.213.720	2.425.776	2.479.313	2.804.252	3.091.937	3.106.093	40%
Θεσσαλίας	1.808.605	1.953.060	1.980.296	2.062.744	2.209.719	2.223.430	23%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	1.695.632	1.681.590	1.798.036	1.770.206	1.973.242	1.953.831	15%
Δυτικής Ελλάδας	1.457.381	1.580.920	1.740.236	1.807.778	1.902.912	1.857.922	27%
Βορείου Αιγαίου	1.492.523	1.653.055	1.764.524	1.530.785	1.750.671	1.837.209	23%
Στερεάς Ελλάδας	1.180.302	1.292.221	1.342.734	1.535.314	1.717.667	1.728.160	46%
Ηπείρου	848.809	937.854	892.226	956.624	1.099.202	1.166.169	37%
Δυτικής Μακεδονίας	316.904	302.976	288.976	269.903	294.448	293.251	-7%
ΕΛΛΑΣ	70.065.554	73.952.202	76.772.113	79.885.024	87.628.373	89.905.217	28%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διανυκτερεύσεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών της Κρήτης (28%), του Νοτίου Αιγαίου (25%), των Ιονίων Νήσων (11%), της Κεντρικής Μακεδονίας (10%) και της Αττικής (10%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2018 το 84% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα της χώρας.

Διάγραμμα 71: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

Επιπροσθέτως, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+29%, από 57,1 εκατ. το 2013 σε 76,5 εκατ. το 2018) σε σύγκριση με τους ημεδαπούς (+9%, από 13,0 εκατ. το 2013 σε 13,4 εκατ. το 2018). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι το μερίδιο των αλλοδαπών την περίοδο 2013-2018 αυξάνεται (από 81% το 2013 σε 85% το 2018) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που σημειώνει μείωση (από 19% το 2013 σε 15% το 2018).

5.4.4 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων αντιπροσώπευε το 2018 το 11% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα (αλλοδαποί και ημεδαποί), σημειώνοντας αύξηση κατά +32% σε σύγκριση με το 2013 (από 7,7 εκατ. το 2013 σε 10,2 εκατ. το 2018). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +36% (από 7,1 εκατ. το 2013 σε 9,6 εκατ. το 2018) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -7% (από 656 χιλ. το 2013 σε 611 χιλ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Κέρκυρας (+31%, από 4,1 εκατ. το 2013 σε 5,3 εκατ. το 2018), Ζακύνθου (+39%, από 2,6 εκατ. το 2013 σε 3,6 εκατ. το 2018), Κεφαλληνίας (+25%, από 715 χιλ. το 2013 σε 894 χιλ. το 2018), Λευκάδας (+10%, από 301 χιλ. το 2013 σε 332 χιλ. το 2018) και Ιθάκης (+70%, από 12 χιλ. το 2013 σε 20 χιλ. το 2018). Η πλειοψηφία των διανυκτερεύσεων προέρχεται από αλλοδαπούς τουρίστες (από 92% το 2013 σε 94% το 2018).

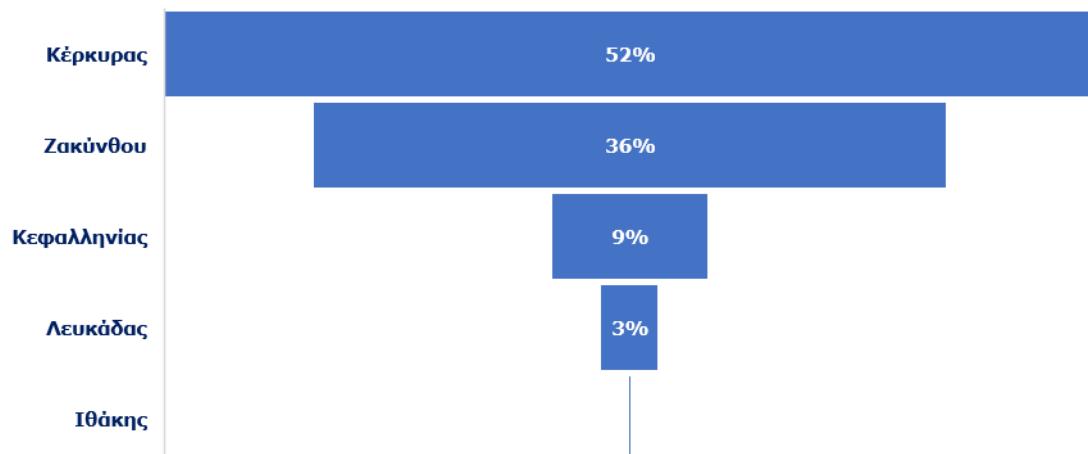
Πίνακας 60: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 – 2018

Ενότητα		2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Κέρκυρας	Αλλοδαποί	3.802.764	3.941.518	4.193.280	4.660.605	4.949.987	5.036.660	32%
	Ημεδαποί	270.727	256.574	245.076	304.074	284.455	310.519	15%
Ζακύνθου	Αλλοδαποί	2.476.566	2.654.772	2.773.256	2.956.961	3.268.612	3.481.827	41%
	Ημεδαποί	144.605	125.686	148.562	152.791	180.016	155.356	7%
Κεφαλληνίας	Αλλοδαποί	600.708	604.511	650.746	690.238	759.709	820.471	37%
	Ημεδαποί	114.696	79.620	91.931	79.755	101.471	73.465	-36%
Λευκάδας	Αλλοδαποί	182.798	155.071	176.110	187.711	244.952	269.738	48%
	Ημεδαποί	118.457	103.289	102.107	85.410	75.363	62.568	-47%
Ιθάκης	Αλλοδαποί	4.574	5.455	6.755	9.968	11.867	11.467	151%
	Ημεδαποί	7.449	6.122	7.008	7.040	8.601	9.027	21%
Σύνολο	Αλλοδαποί	7.067.410	7.361.327	7.800.147	8.505.483	9.235.127	9.620.163	36%
	Ημεδαποί	655.934	571.291	594.684	629.070	649.906	610.935	-7%
Σύνολο Περιφέρειας		7.723.344	7.932.618	8.394.831	9.134.553	9.885.033	10.231.098	32%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, η Ενότητα Κέρκυρας το 2018 αντιπροσώπευε σχεδόν τις μισές διανυκτερεύσεις (52%) σε ξενοδοχειακά καταλύματα της Περιφέρειας με τις Ενότητες Ζακύνθου (36%), Κεφαλληνίας (9%), Λευκάδας (3%) και Ιθάκης (0,2%) να ακολουθούν.

Διάγραμμα 72: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

5.4.5 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε βελτίωση (από 45% το 2013 σε 53% το 2018). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν βελτίωση των πληροτήτων τους, με εξαίρεση την Δυτική Μακεδονία (από 19% το 2013 σε 18% το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κρήτης (από 61% το 2013 σε 65% το 2018), Ιονίων Νήσων (από 58% το 2013 σε 63% το 2018), Νοτίου Αιγαίου (από 54% το 2013 σε 62% το 2018), Αττικής (από 37% το 2013 σε 51% το 2018), Κεντρικής Μακεδονίας (από 43% το 2013 σε 47% το 2018), Βορείου Αιγαίου (από 33% το 2013 σε 38% το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (από 28% το 2013 σε 36% το 2018), Δυτικής Ελλάδας (από 29% το 2013 σε 36% το 2018), Πελοποννήσου (από 25% το 2013 σε 34% το 2018), Θεσσαλίας (από 29% το 2013 σε 32% το 2018), Ηπείρου (από 26% το 2013 σε 32% το 2018) και Στερεάς Ελλάδας (από 21% το 2013 σε 30% το 2018).

Πίνακας 61: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 – 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Κρήτης	61%	62%	62%	65%	67%	65%
Ιονίων Νήσων	58%	54%	60%	62%	64%	63%
Νοτίου Αιγαίου	54%	55%	59%	58%	62%	62%
Αττικής	37%	45%	47%	47%	51%	51%
Κεντρικής Μακεδονίας	43%	44%	46%	46%	49%	47%
Βορείου Αιγαίου	33%	36%	39%	33%	37%	38%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	28%	34%	36%	36%	37%	36%
Δυτικής Ελλάδας	29%	32%	34%	35%	36%	36%
Πελοποννήσου	25%	27%	27%	31%	32%	34%
Θεσσαλίας	29%	30%	30%	30%	32%	32%
Ηπείρου	26%	27%	26%	28%	31%	32%
Στερεάς Ελλάδας	21%	22%	23%	26%	28%	30%
Δυτικής Μακεδονίας	19%	18%	17%	16%	17%	18%
Ελλάδα	45%	47%	49%	50%	53%	53%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.4.6 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων την περίοδο 2013 – 2018 εμφάνισε βελτίωση (από 58% το 2013 σε 63% το 2018). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν βελτίωση, με εξαιρεση την Ενότητα Λευκάδας (από 40% το 2013 σε 38% το 2018). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Κέρκυρας (από 60% το 2013 σε 65% το 2018), Ζακύνθου (από 62% το 2013 σε 67% το 2018), Κεφαλληνίας (από 47% το 2013 σε 53% το 2018) και Ιθάκης (από 24% το 2013 σε 37% το 2018).

Πίνακας 62: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 – 2018

Ενότητα	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Κέρκυρας	60%	54%	63%	66%	66%	65%
Ζακύνθου	62%	66%	66%	65%	68%	67%
Κεφαλληνίας	47%	37%	46%	51%	52%	53%
Ιθάκης	24%	23%	26%	33%	39%	37%
Λευκάδας	40%	34%	34%	33%	37%	38%
Ιόνια Νησιά	58%	54%	60%	62%	64%	63%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.5 ΑΦΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΣΥΝΤΟΜΗΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ, 2014 - 2018

Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) διενεργεί και την ['Έρευνα συλλογικών καταλυμάτων σύντομης διαμονής'](#) (ενοικιαζόμενα δωμάτια). Η έρευνα διενεργείται σύμφωνα με τον κανονισμό 692/2011 της Ε.Ε. Τα στοιχεία για τις αφίξεις και τις διανυκτερεύσεις πελατών (αλλοδαπών και ημεδαπών) στα καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) της χώρας συγκεντρώνονται από δειγματοληπτική έρευνα που πραγματοποιείται στα καταλύματα αυτά.

5.5.1 Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής

Οι αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2014 – 2018 κατέγραψαν αύξηση κατά +66% (από 3,9 εκατ. το 2014 σε 6,4 εκατ. το 2018). Επιμέρους, οι αφίξεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +93% (από 2,4 εκατ. το 2014 σε 4,6 εκατ. το 2018) και των ημεδαπών κατά +21% (από 1,5 εκατ. το 2014 σε 1,8 εκατ. το 2018).

Πίνακας 63: Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 – 2018

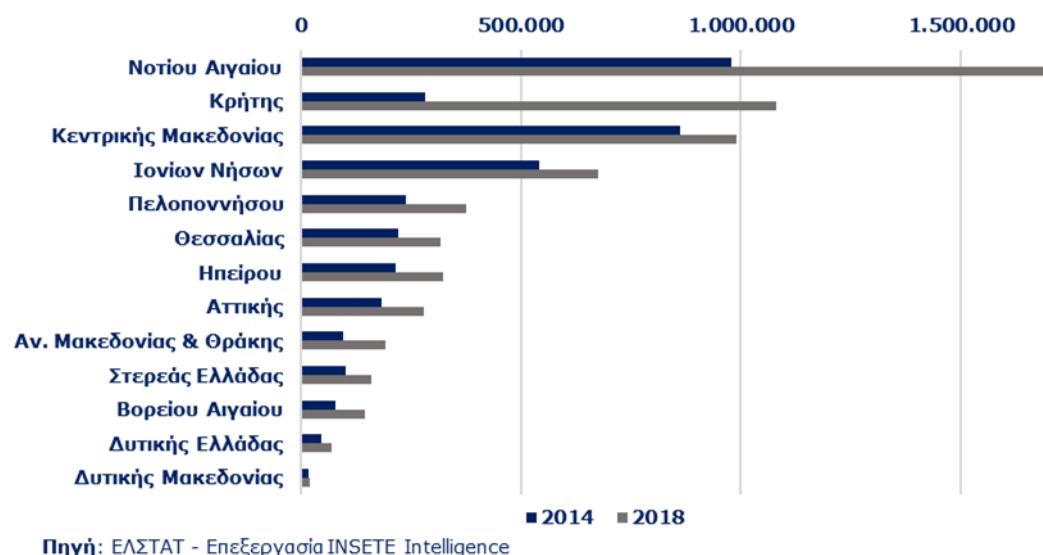
Αφίξεις ημεδαπών και αλλοδαπών σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) ανά Περιφέρεια, 2014 - 2018							
Περιφέρεια		2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2014 - 2018
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	489.584	661.824	849.037	958.922	1.174.469	140%
	Ημεδαποί	490.049	619.438	614.334	645.398	600.337	23%
Κρήτης	Αλλοδαποί	249.676	451.882	833.730	870.496	997.446	299%
	Ημεδαποί	32.859	65.441	104.461	84.949	82.971	153%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	674.078	776.609	733.308	779.357	862.282	28%
	Ημεδαποί	188.875	190.932	163.522	147.287	126.681	-33%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	471.521	511.469	537.215	557.225	631.297	34%
	Ημεδαποί	68.587	64.865	49.903	49.974	43.433	-37%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	92.608	101.632	151.152	146.004	177.086	91%
	Ημεδαποί	147.039	167.093	290.527	215.682	199.958	36%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	102.878	139.929	117.935	134.574	164.959	60%
	Ημεδαποί	117.661	131.300	155.392	162.333	152.087	29%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	109.370	108.455	125.676	166.512	209.125	91%
	Ημεδαποί	105.127	95.278	102.087	110.993	115.161	10%
Αττικής	Αλλοδαποί	63.112	79.702	112.451	98.785	115.291	83%
	Ημεδαποί	119.557	124.409	152.355	175.445	165.597	39%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	63.031	92.560	133.138	151.823	153.055	143%
	Ημεδαποί	31.710	38.415	49.675	44.168	39.998	26%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	1.981	1.487	21.304	26.241	34.785	1656%
	Ημεδαποί	100.863	109.115	134.313	142.342	126.117	25%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	74.287	94.581	85.213	93.021	95.581	29%
	Ημεδαποί	5.471	6.321	59.733	49.911	50.038	815%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	11.237	11.760	13.594	17.086	21.346	90%
	Ημεδαποί	36.251	31.494	45.964	53.157	49.585	37%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	2.111	2.843	2.138	2.992	3.229	53%
	Ημεδαποί	15.398	15.518	19.552	21.696	18.445	20%
Σύνολο Χώρας	Αλλοδαποί	2.405.474	3.034.733	3.715.891	4.003.038	4.639.951	93%
	Ημεδαποί	1.459.447	1.659.619	1.941.818	1.903.335	1.770.408	21%
		3.864.921	4.694.352	5.657.709	5.906.373	6.410.359	66%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε Περιφερειακό επίπεδο, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής την περίοδο 2014 – 2018, με τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες της Κρήτης (+282% ή +798 χιλ., από 283 χιλ. το 2014 σε 1.080 χιλ. το 2018) και Νοτίου Αιγαίου (+81% ή +795 χιλ., από 980 χιλ. το 2014 σε 1.775 χιλ. το 2018). Οι δύο αυτές Περιφέρειες μαζί με τις επίσης τουριστικές Περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας (+15% ή +126 χιλ., από 863 χιλ. το 2014 σε 989 χιλ. το 2018) και των Ιονίων Νήσων (+25% ή +135 χιλ., από 540 χιλ. το 2014 σε 675 χιλ. το 2018) αντιπροσώπευαν για το 2018 το 70% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Τέλος, οι αφίξεις αλλοδαπών φαίνονται ότι αυξάνουν το μερίδιο τους την περίοδο 2014 – 2018 (από 62% το 2014 σε 72%) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που καταγράφουν μείωση του μεριδίου τους (από 38% το 2014 σε 28% το 2018). Η μείωση του μεριδίου των ημεδαπών οφείλεται στον μικρότερο ρυθμό αύξησης τους και όχι στην μείωση των ημεδαπών αφίξεων.

Διάγραμμα 73: Εξέλιξη των αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2018

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων την περίοδο 2014 – 2018, κατέγραψε αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +25% (από 540 χιλ. το 2014 σε 675 χιλ. το 2018). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν αύξηση κατά +34% (από 472 χιλ. το 2014 σε 631 χιλ. το 2018) και οι ημεδαποί μείωση κατά -37% (από 69 χιλ. το 2014 σε 43 χιλ. το 2018). Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων το 2018 αντιπροσώπευε το 11% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.5.2 Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής

Οι διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2014 – 2018 κατέγραψαν αύξηση κατά +57% (από 20,1 εκατ. το 2014 σε 31,5 εκατ. το 2018). Επιμέρους, οι αφίξεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +73% (από 14,5 εκατ. το 2014 σε 25,2 εκατ. το 2018) και των ημεδαπών κατά +14% (από 5,6 εκατ. το 2014 σε 6,4 εκατ. το 2018).

Πίνακας 64: Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 – 2018

Διανυκτερεύσεις ημεδαπών και αλλοδαπών σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) ανά Περιφέρεια, 2014 - 2018						
Περιφέρεια		2014	2015	2016	2017	2018
						%Δ 2014 - 2018
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	2.090.100	2.851.139	4.361.076	4.762.368	5.670.704
	Ημεδαποί	1.967.103	2.949.992	2.714.558	2.696.700	2.513.071
Κρήτης	Αλλοδαποί	1.486.787	2.956.125	4.610.092	4.892.542	5.264.633
	Ημεδαποί	121.699	220.222	497.530	391.537	355.889
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	4.894.872	5.234.343	4.341.666	4.545.408	4.715.306
	Ημεδαποί	852.027	824.851	624.097	559.092	455.847
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	3.324.918	3.417.034	4.184.767	4.369.939	4.825.807
	Ημεδαποί	472.481	411.606	333.670	347.807	282.842
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	552.472	731.251	666.830	722.911	829.258
	Ημεδαποί	381.497	464.025	513.813	574.178	509.998
Ηπείρου	Αλλοδαποί	605.339	608.667	736.144	923.796	1.147.878
	Ημεδαποί	300.978	256.681	322.440	335.926	338.054
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	381.593	397.501	469.905	487.642	551.422
	Ημεδαποί	517.357	577.764	750.735	565.296	508.362
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	316.156	458.064	770.427	844.303	863.817
	Ημεδαποί	96.396	90.667	210.119	183.141	157.310
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	570.957	674.740	526.768	586.352	631.470
	Ημεδαποί	36.017	36.524	334.904	272.120	258.301
Αττικής	Αλλοδαποί	251.487	290.077	304.826	300.482	345.224
	Ημεδαποί	312.308	312.834	382.309	429.258	389.845
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	6.700	4.651	157.389	189.064	230.890
	Ημεδαποί	259.804	285.950	437.221	444.756	392.097
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	50.899	54.848	50.471	58.426	71.199
	Ημεδαποί	214.750	140.380	164.803	187.524	162.135
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	4.607	6.022	4.718	5.918	6.297
	Ημεδαποί	32.320	42.364	45.427	47.306	40.085
Σύνολο Χώρας	Αλλοδαποί	14.536.887	17.684.462	21.185.079	22.689.151	25.153.905
	Ημεδαποί	5.564.737	6.613.860	7.331.626	7.034.641	6.363.836
		20.101.624	24.298.322	28.516.705	29.723.792	31.517.741

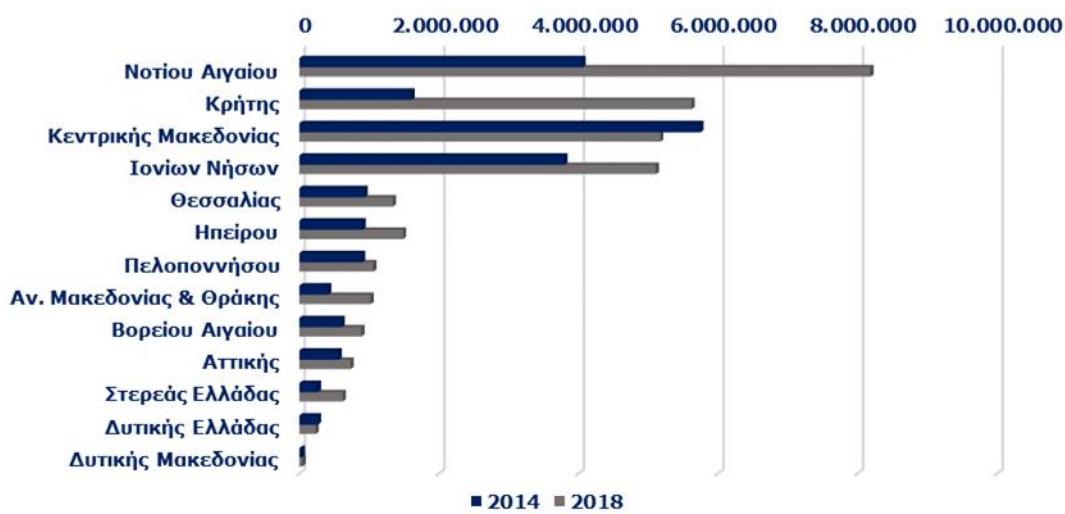
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε Περιφερειακό επίπεδο, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής την περίοδο 2014 – 2018, με εξαίρεση τις Περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας (-10%, από 5,7 εκατ. το 2014 σε 5,2 εκατ. το 2018) και της Δυτικής Ελλάδας (-12%, από 266 χιλ. το 2014 σε 233 χιλ. το 2018). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές καταγράφηκαν στις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (+102% ή 4,1 εκατ., από 4,1 εκατ. το 2014 σε 8,2 εκατ. το 2018), της Κρήτης (+249% ή +4,0 εκατ., από 1,6 εκατ. το 2014 σε 5,6

εκατ. το 2018), των Ιονίων Νήσων (+35% ή +1,3 εκατ., από 3,8 εκατ. το 2014 σε 5,1 εκατ. το 2018) και της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+148% ή 609 χιλ., από 413 χιλ. το 2014 σε 1,0 εκατ. το 2018). Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, της Κεντρικής Μακεδονίας και των Ιονίων Νήσων το 2018 αντιπροσώπευαν το 76% των συνολικών διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Η πλειοψηφία των διανυκτερεύσεων έγινε από αλλοδαπούς με αυξητική τάση την περίοδο 2014 – 2018 (από 72% το 2014 σε 80% το 2018) ενώ αντίθετα το μερίδιο των ημεδαπών μειώθηκε (από 28% το 2014 σε 20% το 2018).

Διάγραμμα 74: Εξέλιξη των διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2018

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων την περίοδο 2014 – 2018, κατέγραψε αύξηση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +35% ή +1,3 εκατ. (από 3,8 εκατ. το 2014 σε 5,1 εκατ. το 2018). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις από αλλοδαπούς εμφάνισαν αύξηση κατά +45% ή +1,5 εκατ. (από 3,3 εκατ. το 2014 σε 4,8 εκατ. το 2018) και από ημεδαπούς μείωση κατά -40% ή -190 χιλ. (από 472 χιλ. το 2014 σε 283 χιλ. το 2018). Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων το 2018 αντιπροσώπευε το 16% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.6 ΤΙΜΕΣ ΔΩΜΑΤΙΩΝ, 2017 - 2018

Σε αυτή την Ενότητα, αποτυπώνονται οι τιμές των ξενοδοχειακών δωματίων ανά κατηγορία αστεριού και ανά Περιφέρεια. Τα στοιχεία προέρχονται από την trivago και ως εκ τούτου αφορούν μάλλον στην αγορά μεμονωμένων ταξιδιωτών. Παρ' όλα αυτά δίνουν σημαντικές πληροφορίες για την τάση στους επιμέρους προορισμούς. Για την καλύτερη ερμηνεία των στοιχείων, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη, ότι προκύπτουν από διοικητικά στοιχεία από το αρχείο της trivago, χωρίς στατιστική επεξεργασία για αναγωγή στο σύνολο. Συνεπώς υπόκεινται στους ακόλουθους περιορισμούς:

- Οι τιμές των ξενοδοχείων βασίζεται σε clickouts⁸,
- Ο μήνας αφορά στον μήνα άφιξης στο ξενοδοχείο και όχι στον μήνα κράτησης.
- Οι τιμές των ξενοδοχείων αποτελούν σταθμισμένους μέσους όρους των τιμών. Η στάθμιση γίνεται με βάση τον αριθμό clickouts.

5.6.1 Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων

Οι τιμές των δωματίων ανά κατηγορία αστεριού τα έτη 2017 – 2018 στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων σημειώνουν διακυμάνσεις ανά μήνα, με τις υψηλότερες τιμές να καταγράφονται τους μήνες Ιούνιο, Ιούλιο και Αύγουστο. Συγκεκριμένα στα 5* δωμάτια, όλοι οι μήνες σημειώνουν θετικό πρόσημο με εξαίρεση τους μήνες Αύγουστο (-5%, από € 364 το 2017 σε € 345 το 2018) και Σεπτέμβριο (-3%, από € 242 το 2017 σε € 236 το 2018). Οι μεγαλύτερες ποσοστιαίες αυξήσεις καταγράφηκαν τους μήνες Φεβρουάριο (+59%, από € 128 το 2017 σε € 204 το 2018), Μάρτιο (+51%, από € 123 το 2017 σε € 185 το 2018) και Νοέμβριο (+34%, από € 143 το 2017 σε € 192 το 2018).

Αναφορικά με τα 4* δωμάτια η εικόνα είναι επίσης θετική, με εξαίρεση το μήνα Νοέμβριο (-11%, από € 99 το 2017 σε € 88 το 2018). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις καταγράφηκαν τους μήνες Φεβρουάριο (+53%, από € 80 το 2017 σε € 123 το 2018) και Μάρτιο (+40%, από € 82 το 2017 σε € 115 το 2018).

---

⁸ Το clickout γίνεται όταν ο επισκέπτης μεταβεί από το site της trivago κάνοντας «κλικ» σε ένα συνεργαζόμενο online travel agent.

Στα 3* δωμάτια η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση τους μήνες Ιανουάριο (-22%, από € 76 το 2017 σε € 59 το 2018) και Αύγουστο (-8%, από € 132 το 2017 σε € 122 το 2018). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις καταγράφηκαν τους μήνες Νοέμβριο (+69, από € 59 το 2017 σε € 100 το 2018), Δεκέμβριο (+53%, από € 65 το 2017 σε € 99 το 2018), Μάρτιο (+41, από € 54 το 2017 σε € 77 το 2018) και Φεβρουάριο (+34%, από € 63 το 2017 σε € 84 το 2018).

Τέλος, τα δωμάτια 1*-2* σημειώνουν μικτή εικόνα με τους μήνες Ιανουάριο (+59%, από € 45 το 2017 σε € 71 το 2018), Φεβρουάριο (+17%, από € 60 το 2017 σε € 70 το 2018), Μάρτιο (+17%, από € 46 το 2017 σε € 54 το 2018), Μάιο (+9%, από € 42 το 2017 σε € 46 το 2018), Ιούνιο (+9%, από € 55 το 2017 σε € 60 το 2018), Ιούλιο (+6%, από € 83 το 2017 σε € 88 το 2018), Σεπτέμβριο (+7%, από € 57 το 2017 σε € 61 το 2018) και Οκτώβριο (+19%, από € 40 το 2017 σε € 48 το 2018) να καταγράφουν αύξηση και τους μήνες Απρίλιο (-16%, από € 66 το 2017 σε € 55 το 2018), Αύγουστο (-6%, από € 105 το 2017 σε € 99 το 2018), Νοέμβριο (-21%, από € 63 το 2017 σε € 50 το 2018) και Δεκέμβριο (-21%, από € 64 το 2017 σε € 51 το 2018) μείωση.

Πίνακας 65: Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων ανά κατηγορία αστεριού στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, 2017 - 2018

Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά κατηγορία αστεριού (σε €), 2017 - 2018												
Μήνας	5*			4*			3*			1*-2*		
	2017	2018	%Δ	2017	2018	%Δ	2017	2018	%Δ	2017	2018	%Δ
Ιανουάριος	116	133	14%	85	95	12%	76	59	-22%	45	71	59%
Φεβρουάριος	128	204	59%	80	123	53%	63	84	34%	60	70	17%
Μάρτιος	123	185	51%	82	115	40%	54	77	41%	46	54	17%
Απρίλιος	152	168	11%	105	114	9%	62	65	5%	66	55	-16%
Μάιος	144	158	10%	98	104	6%	53	59	13%	42	46	9%
Ιούνιος	226	241	7%	135	148	10%	74	81	9%	55	60	9%
Ιούλιος	308	320	4%	193	207	7%	113	115	2%	83	88	6%
Αύγουστος	364	345	-5%	203	221	9%	132	122	-8%	105	99	-6%
Σεπτέμβριος	242	236	-3%	129	137	7%	74	78	6%	57	61	7%
Οκτώβριος	135	137	2%	92	93	1%	52	59	14%	40	48	19%
Νοέμβριος	143	192	34%	99	88	-11%	59	100	69%	63	50	-21%
Δεκέμβριος	140	172	23%	126	141	12%	65	99	53%	64	51	-21%

Πηγή: Trivago - Επεξεργασία INSETE Intelligence

6 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ

6.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2017

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης βασίζεται σε στοιχεία ισολογισμών 964 εταιρειών, για τις οποίες βρέθηκε ισολογισμός τόσο για το 2016 όσο και για το 2017, οι οποίες ταυτοποιήθηκαν με τα 1.037 ξενοδοχεία τα οποία τους ανήκουν και τα οποία διαθέτουν 76.694 δωμάτια στις κατηγορίες 2*, 3*, 4* και 5*. Με τον τρόπο αυτό κατέστη δυνατό να αναλυθούν όχι μόνο χρηματοοικονομικοί αλλά και λειτουργικοί δείκτες ανά κατηγορία και ανά προορισμό⁹.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 24% των μονάδων και το 31% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων, το 19% των μονάδων και το 27% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων, το 13% των μονάδων και το 18% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων και το 5% των μονάδων και το 7% των δωματίων των 2* ξενοδοχείων.

Για τις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης, Βορείου Αιγαίου, Δυτικής Ελλάδας, Δυτικής Μακεδονίας, Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας δεν υπήρχε επαρκές δείγμα για την ανάλυση των ισολογισμών των ξενοδοχείων 5* που ευρίσκονται σε αυτές. Ομοίως δεν υπήρχε επαρκές δείγμα για τα Δωδεκάνησα για την ανάλυση των ισολογισμών των ξενοδοχείων 3*. Στις περιπτώσεις αυτές προβήκαμε μόνο σε εκτίμηση του Κύκλου Εργασιών τους, ενώ τα μεγέθη ΚΠΦΤΑ¹⁰, ΚΠΦ¹¹, Καθαρά Πάγια, Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια δεν εκτιμήθηκαν. Εκτιμούμε όμως ότι λόγω του μικρού αριθμού δωματίων στις εν λόγω Περιφέρειες, η παράλειψή τους δεν αλλοιώνει ουσιωδώς την εκτίμηση των συνολικών μεγεθών που προαναφέρθηκαν, ανά κατηγορία.

Τέλος, για την κατηγορία 2*, επαρκές δείγμα υπήρξε μόνο στις Περιφέρειες Αττικής, Αν. Μακεδονίας & Θράκης, Βορείου Αιγαίου, Ηπείρου, Κρήτης και Πελοποννήσου και για τον λόγο αυτό δεν παρουσιάζεται η συνολική εικόνα τους αλλά δίδονται στοιχεία για τα ξενοδοχεία 2* μόνο στις αντίστοιχες Περιφέρειες.

⁹ Για αναλυτική μεθοδολογία βλ. σελ. 8 και 9 [αντίστοιχης μελέτης με στοιχεία 2015](#).

¹⁰ Κέρδη Προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.

¹¹ Κέρδη Προ Φόρων

6.1.1 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα

Πίνακας 66: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2017

Κατηγορία:	5*	4*	3*
Δωμάτια	71.793	108.637	98.669
Κύκλος Εργασίων	2.685.099.440	2.042.949.980	985.003.718
ΚΠΦΤΑ	834.173.437	487.852.434	179.523.835
ως % του Κύκλου Εργασιών	31%	24%	18%
ΚΠΦ	391.508.971	169.432.932	46.501.118
ως % του Κύκλου Εργασιών	15%	8%	5%
Καθαρά Πάγια	1.861.049.568	946.985.697	361.035.520
Ίδια Κεφάλαια	5.383.932.426	3.486.976.034	2.006.049.481
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	4.778.164.516	1.870.809.134	670.855.988
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	0,9	0,5	0,3
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	5,7	3,8	3,7

Πηγή: ICAP, ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι:

- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 3*, 4* και 5* υπερβαίνει τα € 5,7 δισ. αθροιστικά ενώ τα συνολικά επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια υπερβαίνουν τα € 10,8 δισ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός τα € 7,3 δισ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 3,2 δισ. περίπου.
- Αν και τα ξενοδοχεία 5* έχουν μικρότερο συνολικό αριθμό δωματίων από τα ξενοδοχεία 3* και 4*, έχουν σημαντικά μεγαλύτερη οικονομική σημασία με όρους Κύκλου Εργασιών, Κερδοφορίας (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ), Επενδεδυμένων Παγίων και Επενδεδυμένων Κεφαλαίων, τόσο Ιδίων όσο και Δανείων.
- Έχουν επίσης καλύτερους δείκτες κερδοφορίας (ΚΠΦΤΑ όσο και σε επίπεδο ΚΠΦ). Συγκεκριμένα, οι δείκτες Κερδοφορίας (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ) ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών των 5* ξενοδοχείων κρίνονται ως πολύ ικανοποιητικοί, των 4* ως ικανοποιητικοί ενώ των 3* ως μάλλον χαμηλοί.
- Τέλος, η χρηματοοικονομική επάρκεια (βάσει των δεικτών Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως υγιής για τις κατηγορίες 3* και 4* ενώ για την κατηγορία 5* αυτό ισχύει μόνο για τον πρώτο δείκτη (Μακροπρόθεσμων Δανείων προς Ίδια Κεφάλαια), ενώ ο δεύτερος δείκτης (Μακροπρόθεσμων Δανείων προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως μάλλον υψηλός.

Πίνακας 67: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2017

Βασικοί Δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2017

Κατηγορία:	5*	4*	3*
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	37.401	18.805	9.983
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	25.922	8.717	3.659
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	74.992	32.097	20.331
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	66.555	17.221	6.799

Πηγή: ICAP, ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 66, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα Επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι ενώ ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* είναι περίπου διπλάσιος από αυτόν των 4* (που με τη σειρά τους είναι διπλάσιος αυτού των 3*), τα Επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο είναι υπερδιπλάσια στα ξενοδοχεία 5* σε σχέση με τα αντίστοιχα 4*. Δηλαδή η απόδοση, με όρους Κύκλου Εργασιών ανά Δωμάτιο σε σχέση με τα Επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* υπολείπεται αυτής των ξενοδοχείων 4*. Η εικόνα αυτή συνάδει και με την εικόνα στους δείκτες χρηματοοικονομικής επάρκειας του Πίνακα 65.

6.1.2 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων βασίζεται σε στοιχεία ισολογισμών 72 εταιρειών, για τις οποίες βρέθηκε ισολογισμός τόσο για το 2016 όσο και για το 2017, οι οποίες ταυτοποιήθηκαν με τα 78 ξενοδοχεία τα οποία τους ανήκουν και τα οποία διαθέτουν 7.092 δωμάτια στις κατηγορίες 5*, 4* και 3*.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 16% των μονάδων και το 16% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων, το 23% των μονάδων και το 28% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων και το 17% των μονάδων και το 19% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων.

Πίνακας 68: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, 2017

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, 2017			
Κατηγορία:	5*	4*	3*
Δωμάτια	4.749	13.074	14.142
Κύκλος Εργασίων	132.577.845	187.517.297	149.756.105
ΚΠΦΤΑ	28.358.534	37.015.203	37.432.098
ως % του Κύκλου Εργασιών	21%	20%	25%
ΚΠΦ	11.760.197	-8.727.588	20.660.444
ως % του Κύκλου Εργασιών	9%	-5%	14%
Καθαρά Πάγια	16.312.049	113.973.292	92.137.107
Ίδια Κεφάλαια	161.158.976	316.456.973	323.012.434
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	178.248.010	412.900.460	181.936.263
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	1,1	1,3	0,6
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	6,3	11,2	4,9

Πηγή: ICAP, ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι:

- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 3*, 4* και 5* ανέρχεται σε € 470 εκατ. περίπου ενώ τα συνολικά Επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια υπερβαίνουν τα € 800 εκατ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός τα € 770 εκατ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 222 εκατ. περίπου.
- Τα ξενοδοχεία 4* έχουν μεγαλύτερο Κύκλο Εργασιών, Καθαρά Πάγια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια ενώ τα 3* οριακά μεγαλύτερη Κερδοφορία (ΚΠΦΤΑ

και ΚΠΦ) και Ίδια Κεφάλαια. Αναφορικά με τα ΚΠΦ τα 4* ξενοδοχεία καταγράφουν αρνητικό πρόσημο.

- Ο δείκτης ΚΠΦΤΑ ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών κρίνεται ως χαμηλός σε όλες τις κατηγορίες ξενοδοχείων, με εξαίρεση τα 3* όπου είναι οριακά ικανοποιητικός, ενώ ο δείκτης ΚΠΦ ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών κρίνεται ως αρκετά ικανοποιητικός στα ξενοδοχεία 5* και 3* ενώ είναι αρνητικός στα 4*.
- Τέλος, ο δείκτης Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια κρίνεται ως υγιής στα 3* και ως οριακά υψηλός στα 5* και 4* ξενοδοχεία ενώ ο δείκτης Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ κρίνεται ως υγιής στα 3*, οριακά υψηλός στα 5* και υψηλός στα 4* ξενοδοχεία.

Πίνακας 69: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά Δωμάτιο στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, 2017

Βασικοί Δείκτες ξενοδοχείων ανά Δωμάτιο στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, 2017			
Κατηγορία:	5*	4*	3*
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	27.917	14.343	10.589
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	3.435	8.718	6.515
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	33.935	24.205	22.841
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	37.534	31.582	12.865

Πηγή: ICAP, MHTE, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 68, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου. Αντίθετα τα Καθαρά Πάγια ανά Δωμάτιο για τα ξενοδοχεία 4* και 3* είναι υψηλότερα από εκείνα των 5*.

Συγκριτικά με τους αντίστοιχους δείκτες για το σύνολο της χώρας και για τις κατηγορίες 3*, 4* και 5* (βλ. Πίνακα 66) παρατηρούμε ότι ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο, τα Καθαρά Πάγια ανά Δωμάτιο, τα Ίδια Κεφάλαια ανά Δωμάτιο και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο είναι χαμηλότερα στα 5* και υψηλότερα στα 3* ξενοδοχεία. Αναφορικά με τα 4* ξενοδοχεία, ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο και τα Ίδια Κεφάλαια ανά Δωμάτιο είναι χαμηλότερα, τα Καθαρά Πάγια ανά Δωμάτιο ίδια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο υψηλότερα σε σύγκριση με το σύνολο της Ελλάδας.

6.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2017-2018

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) πελατών ξενοδοχείων υπολογίζεται από την ReviewPro, εταιρεία που ειδικεύεται στην μέτρηση της online φήμης των ξενοδοχείων. Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται για κάθε ξενοδοχείο, μέσω ανάλυσης των μεταβλητών που συνδέονται με τις αναρτήσεις σχολίων πελατών σε εκατοντάδες πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, ιστοσελίδες σχολιασμού ξενοδοχείων και ιστοσελίδες OTAs (online travel agents – διαδικτυακά ταξιδιωτικά γραφεία). Επίσης, λαμβάνει υπόψιν όχι μόνο τις ημερήσιες κριτικές αλλά και τα ιστορικά δεδομένα των τελευταίων 365 ημερών δίνοντας μεγαλύτερη βαρύτητα στις πιο πρόσφατες κριτικές. Δείκτες άνω του 80% υποδηλώνουν θετική εμπειρία. Ο δείκτης είναι ποιοτικός και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση της εξέλιξης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Για τον υπολογισμό έχουν αναλυθεί τα στοιχεία 1.126 ξενοδοχείων από την Ελλάδα, διαφόρων κατηγοριών και από διαφορετικές περιοχές της χώρας. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι τα στοιχεία που παρουσιάζονται για το 2018 βασίζονται σε 435 χιλ. αξιολογήσεις από πελάτες ελληνικών ξενοδοχείων. Συνεπώς, ο δείκτης GRI αποτυπώνει το ανταγωνιστικό επίπεδο του ελληνικού ξενοδοχειακού προϊόντος.

6.2.1 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Πίνακας 70: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2017-18

Δείκτες Ποιότητας των ξενοδοχείων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2017-18		
	2017	2018
Κυκλαδες	89,8%	90,0%
Ήπειρος	90,1%	89,9%
Θεσσαλία	86,3%	86,2%
Βόρειο Αιγαίο	85,3%	86,2%
Κρήτη	85,9%	86,2%
Κεν. Μακεδονία	85,6%	86,0%
Δωδεκάνησα	85,4%	85,8%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	84,4%	85,6%
Στερεά Ελλάδα	85,2%	85,1%
Ιόνια Νησιά	84,3%	85,0%
Πελοπόννησος	85,8%	84,9%
Αττική	84,1%	84,6%
GRI	86,0%	86,3%

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στον Πίνακα 69 καταγράφεται ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων τόσο ανά Περιφέρεια (με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας και Δυτικής Ελλάδας όπου δεν διαθέτουμε στοιχεία) όσο και για το σύνολο της χώρας. Από τα στοιχεία, παρατηρούμε ότι οι πελάτες που επέλεξαν για την διαμονή τους ξενοδοχεία έμειναν ικανοποιημένοι από τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους τόσο στο σύνολο της χώρας όσο και στις

επιμέρους Περιφέρειες (βλ. άνωθεν).

Συγκεκριμένα, το επίπεδο ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων στο σύνολο της Ελλάδας, σημείωσε βελτίωση την περίοδο 2017-2018 (από 86,0% το 2017 σε 86,3% το 2018). Επιμέρους, οι Κυκλαδες (από 89,8% το 2017 σε 90,0% το 2018), το Βόρειο Αιγαίο (από 85,3% το 2017 σε 86,2% το 2018), η Κρήτη (από 85,9% το 2017 σε 86,2% το 2018), η Κεντρική Μακεδονία (από 85,6% το 2017 σε 86,0% το 2018), τα Δωδεκάνησα (από 85,4% το 2017 σε 85,8% το 2018), η Αν. Μακεδονία & Θράκη (από 84,4% το 2017 σε 85,6% το 2018), τα Ιόνια Νησιά (από 84,3% το 2017 σε 85,0% το 2018) και η Αττική (από 84,1% το 2017 σε 84,6% το 2018) σημειώνουν βελτίωση του επιπέδου ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων ενώ αντίθετα η Ήπειρος (από 90,1% το 2017 σε 89,9% το 2018), η Θεσσαλία (από 86,3% το 2017 σε 86,2% το 2018), η Στερεά Ελλάδα (από 85,2% το 2017 σε 85,1% το 2018) και η Πελοπόννησος (από 85,8% το 2017 σε 84,9% το 2018) κατέγραψαν επιδείνωση της ικανοποίησης των πελατών τους. Τέλος, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Κυκλαδες (89,8% το 2017 και 90,0% το 2018) και η Περιφέρεια Ηπείρου (90,1% το 2017 και 89,9% το 2018) εμφάνισαν τα υψηλότερα επίπεδα ικανοποίησης ενώ η Αττική (84,1% το 2017 και 84,6% το 2018) τα χαμηλότερα.

6.2.2 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά κατηγορία αστεριού

Πίνακας 71: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά κατηγορία αστεριού, 2017-18

Δείκτες Ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανά κατηγορία αστεριού, 2017-18		
	2017	2018
5*	88,3%	88,1%
4*	81,8%	83,7%
3*	83,8%	84,3%
1*- 2*	85,4%	85,3%
GRI	84,3%	85,0%

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων σημείωσε βελτίωση την περίοδο 2017-2018 (από 84,3% το 2017 σε 85,0% το 2018). Παρόλα αυτά το 2018, η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων καταγράφει την 3^η χαμηλότερη επίδοση ικανοποίησης πελατών ξενοδοχείων από όλους τους εξεταζόμενους προορισμούς.

Η εικόνα στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών την περίοδο 2017-2018 είναι μικτή. Συγκεκριμένα, στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων το επίπεδο ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων σημείωσε βελτίωση στα 4* (από 81,8% το 2017 σε 83,7% το 2018) και 3* (από 83,8% το 2017 σε 84,3% το 2018) ενώ αντίθετα σημείωσε επιδείνωση στα 5* (από 88,3% το 2017 σε 88,1% το 2018) και τα 1*-2* (από 85,4% το 2017 σε 85,3% το 2018).

7 ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα ενότητα περιλαμβάνει την συνοπτική καταγραφή επιλεγμένων **βασικών στρατηγικών κατευθύνσεων και προβλέψεων που έχουν άμεση σχέση με την τουριστική ανάπτυξη**, όπως έχουν θεσμοθετηθεί και προωθούνται στο πλαίσιο του **Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου (ΠΧΠ)** για την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (βλ. [ΦΕΚ 16 ΑΑΠ/05.02.2019](#)).

Τα **ΠΧΠ** θεσμοθετούνται με Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από δημόσια διαβούλευση. **Αποτελούν τα βασικά εργαλεία άσκησης χωροταξικού σχεδιασμού αλλά και αναπτυξιακής πολιτικής σε Περιφερειακό επίπεδο**, παρέχοντας κατευθύνσεις για την χωρική οργάνωση και την ανάπτυξη των Περιφερειών της Χώρας και δίνοντας στρατηγικές κατευθύνσεις στα υποκείμενα επίπεδα σχεδιασμού που έχουν ρυθμιστικό χαρακτήρα.

Στις επόμενες ενότητες περιγράφονται στρατηγικές κατευθύνσεις που έχουν σχέση με:

- **πρότυπα χωρικής οργάνωσης, αναπτυξιακούς πόλους και άξονες, κόμβους και πύλες μεταφορών** καθώς και με
- **ειδικές πρόνοιες και κατευθύνσεις σε ότι αφορά στην τουριστική ανάπτυξη ανά χωρική/ γεωγραφική ενότητες, θεματικές μορφές τουρισμού και ειδικές κατηγορίες του χώρου** (πχ. παράκτιος και νησιωτικός χώρος, ορεινός χώρος, κλπ.) καθώς και **όρους δόμησης** (πχ. αρτιότητες, επιτρεπόμενες χρήσεις, πυκνότητα κλινών).

Πρακτικά, οι πρόνοιες και οι κατευθύνσεις αυτές λαμβάνουν υπόψη μία σειρά επιτελικών σχεδίων και προγραμμάτων όπως Εθνικές Πολιτικές (πχ. Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης, ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων), τα οικεία Περιφερειακά και Τομεακά (πχ. υποδομές μεταφορών, περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη) Επιχειρησιακά Προγράμματα, αλλά και τις επηρεάζουν. Παράλληλα **έχουν άμεση και στενή σχέση τόσο με τον σχεδιασμό του χώρου ρυθμιστικού χαρακτήρα** (πχ. πολεοδομικά σχέδια) όσο και **με τον σχεδιασμό και την υλοποίηση δημόσιων και ιδιωτικών έργων** (πχ. μέσω της διαδικασίας της χωροθέτησης και της περιβαλλοντικής αδειοδότησης) στους τομείς – μεταξύ άλλων – των μεταφορών, των υποδομών και του τουρισμού.

Γενικά

Ο παράκτιος και θαλάσσιος χώρος είναι δέκτες πολλών οικιστικών και τουριστικών πιέσεων, της ρύπανσης από θαλάσσιες και χερσαίες πηγές και αποτελούν τους πιο ευάλωτους χώρους ως αποδέκτες των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Ο περιαστικός και εξωαστικός χώρος δέχονται πιέσεις από τη συνεχή αστική διάχυση και ο ορεινός-ημιορεινός χώρος χαρακτηρίζεται από τάσεις εγκατάλειψης.

Η κατάργηση του Ειδικού Πλαισίου για τον Τουρισμό δημιουργεί την αναγκαιότητα ενίσχυσης των κατευθύνσεων και ρυθμίσεων του παρόντος σε σχέση με την οργάνωση τουριστικών δραστηριοτήτων προκειμένου να αποτραπεί η διάχυτη, μη οργανωμένη ανάπτυξή τους και η υποβάθμιση του περιβάλλοντος.

Ως προς τις αεροπορικές μεταφορές, τα έργα στα αεροδρόμια της Περιφέρειας είναι περιορισμένα, ενώ οι ανάγκες είναι συνεχώς αυξανόμενες. Διαπιστώνονται ελλείψεις σε νέα ελικοδρόμια και ανεπάρκειες στα υφιστάμενα. Ως προς τις θαλάσσιες μεταφορές, αυτές έχουν βελτιωθεί σε κάποιο βαθμό με την κατασκευή λιμενικών υποδομών, συμβάλλοντας τόσο στις ενδοπεριφερειακές συνδέσεις των νησιών μεταξύ τους, όσο και στις συνδέσεις με τους λιμένες της ηπειρωτικής χώρας και της Ιταλίας.

Το τοπίο της Περιφέρειας, θα πρέπει να αποκτήσει θεσμική θωράκιση, ενώ προκύπτει η ανάγκη για αξιολόγηση και κατάταξη σε ευρύτερες ζώνες. Επίσης αναγκαίες κρίνονται προτάσεις, σχετικά με την αντιμετώπιση των συνεπιών της κλιματικής αλλαγής, με μέτρα και περιορισμούς για τη βελτίωση του περιβάλλοντος και τον περιορισμό της ρύπανσης

Σκοποί και στόχοι

Προβλέπεται η αναβάθμιση του μαζικού τουρισμού, η ανάπτυξη του ποιοτικού τουρισμού και η διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος μέσω της ενίσχυσης ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού, με προβολή του ιδιαίτερου φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και του τοπίου. **Το πρότυπο ανάπτυξης του τουρισμού συνδυάζει τον υφιστάμενο μαζικό τουρισμό με την ανάπτυξη ειδικού και εναλλακτικού τουρισμού, με εκσυγχρονισμό των υφισταμένων μονάδων και ποιοτικές νέες κατασκευές.** Σε αυτό πρέπει να εισαχθούν προτάσεις που σχετίζονται με την «πράσινη» ανάπτυξη, **την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος, των ακτών και των παράκτιων περιοχών.** Επιπλέον, προωθείται η **σύνδεση πρωτογενούς - δευτερογενούς τομέα με την**

τουριστική αγορά, που από κοινού θα ενισχύσουν την ενδογενή ανάπτυξη στο πλαίσιο του αγροδιατροφικού προτύπου.

Στόχος είναι η προώθηση της ιδιαιτερότητας του νησιωτικού χώρου, με πύκνωση των αεροπορικών και θαλάσσιων συνδέσεων. Προωθείται η οικονομία των χαμηλών εκπομπών ρύπων, («πράσινα αεροδρόμια» και «πράσινα λιμάνια»). Για τα λιμάνια των πόλεων προωθείται η ενίσχυση του πολυλειτουργικού ρόλου τους - εξυπηρέτηση ενδοπεριφερειακών και διαπεριφερειακών ακτοπλοϊκών συνδέσεων, κρουαζιερόπλοιων, σκαφών αναψυχής και αλιευτικών σκαφών, η ανάπτυξη υδατοδρομίων και η περαιτέρω ενίσχυση των δρομολογίων των ταχύπλοων σκαφών.

Χωροταξική ένταξη των Ιονίων Νήσων στα ευρύτερα χωρικά σύνολα

'Εμφαση δίδεται στην τουριστική προοπτική της Περιφέρειας ως τμήμα της νοτιοανατολικής Μεσογειακής Λεκάνης (σε συνεργασία με νησιώτικες περιφέρειες της Μεσογείου σε Κροατία, Ιταλία, Γαλλία, Ισπανία, Μάλτα, Κύπρο) και ειδικότερα ως τμήμα του άξονα της Βαλκανικής / Mezzogiorno, της Μακροπεριφέρειας Αδριατικής - Ιονίου, με εξειδίκευση στις ειδικές μορφές τουρισμού (θαλάσσιος τουρισμός, σκάφη αναψυχής και κρουαζιερόπλοια, πολιτιστικός τουρισμός).

Παράλληλα, και η δημιουργία σχέσεων συνεργασίας και συμπληρωματικότητας με τις όμορες ηπειρωτικές περιφέρειες (Ηπείρου και Δυτικής Ελλάδας) - ιδιαίτερα στον τομέα του τουρισμού και μάλιστα του θαλάσσιου τουρισμού (ενδεικτικά στον τουρισμό της κρουαζιέρας, «Ιόνιος Διάπλους»), ενισχύοντας τη διαπεριφερειακή συνοχή.

Προωθείται η συνολική προβολή του νησιωτικού συμπλέγματος όπου θα αναδεικνύονται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε Περιφερειακής Ενότητας (π.χ. κοινή προβολή αγροτικών, κτηνοτροφικών, τουριστικών, πολιτιστικών θεμάτων).

Τέλος, κρίνεται σκόπιμο να συνδυαστεί η ανάπτυξη του τουρισμού με την ανάπτυξη του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα και να αποθαρρυνθεί η «μονοκαλλιέργεια» του τουρισμού.

Βασικοί άξονες και πόλοι ανάπτυξης

Τουριστικοί πόλοι: Ως τουριστικοί πόλοι θεωρούνται οι σημειακές και γραμμικές τουριστικές αναπτύξεις, οι οποίες συγκεντρώνουν και στην συνέχεια διαχέουν την τουριστική ανάπτυξη. Γενικά προωθείται η χωρική οργάνωση των τουριστικών πόλων και η ανάσχεση της γραμμικής ανάπτυξης ως εξής:

- Εθνικής εμβέλειας: η πόλη της Κέρκυρας, η Παλαιοκαστρίτσα και οι δύο γραμμικές αναπτύξεις Μπενίτσες -Πέραμα και Κέρκυρα - 'Υψος στην Κέρκυρα, ο Γάιος στους Παξούς, η πόλη της Λευκάδας, το Νυδρί και η γραμμική ανάπτυξη Νικιάνα - Βλυχό στη Λευκάδα, το Αργοστόλι και το Φισκάρδο στην Κεφαλονιά, το Βαθύ στην Ιθάκη και ο κόλπος του Λαγανά στη Ζάκυνθο.
- Περιφερειακής εμβέλειας: η Κασσιόπη, το Σιδάρι, ο Ίσσος και ο Κάβος στην Κέρκυρα, η Σκάλα και η γραμμική ανάπτυξη Πεσσάδα - Λουρδάτα στην Κεφαλονιά, η Βασιλική και ο Αγ. Νικήτας στη Λευκάδα, η περιοχή του Πλάνου - Τσιλιβή και η γραμμική ανάπτυξη Αργάσι - Βασιλικός στη Ζάκυνθο.

Πύλες δικτύου μεταφορών

Θαλάσσιες Πύλες: Στις διεθνείς θαλάσσιες πύλες περιλαμβάνονται οι λιμένες της Κέρκυρας, της Λευκάδας, του Αργοστολίου, της Σάμης και της Ζακύνθου. Προωθούνται νέες υποδομές για υδατοδρόμια και για τη διεθνή κρουαζιέρα. Εθνικές θαλάσσιες πύλες αποτελούν οι λιμένες που εξυπηρετούν κυρίως διαπεριφερειακές συνδέσεις και συγκεκριμένα: Λευκίμη, Πόρος, Πισαετός και Βαθύ Ιθάκης.

Αεροπορικές Πύλες: Ως αεροπορικές πύλες νοούνται όλοι οι αερολιμένες, που βρίσκονται στην Περιφέρεια (Κέρκυρας, Κεφαλληνίας και Ζακύνθου) καθώς και ο αερολιμένας του Ακτίου (Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας) από τον οποίο εξυπηρετείται η Λευκάδα. Και οι τέσσερις αερολιμένες ανήκουν στο εκτεταμένο δίκτυο μεταφορών της Ε.Ε. και, επομένως, προτείνονται όλοι στην κατηγορία των διεθνών αερολιμένων.

Ευρύτερες χωρικές ενότητες

Νησιωτικότητα

- Η προστασία της γεωργικής γης και η σύνδεση πρωτογενούς - δευτερογενούς τομέα με τον τουρισμό και από κοινού ενίσχυση της ενδογενούς ανάπτυξης,
- Η προώθηση έργων και υποδομών που αφορούν στην άρση της απομόνωσης με προτεραιότητα στα έργα μεταφορών, στην ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού, στην ανάπτυξη του θαλάσσιου τουρισμού και στη σύνδεση με τα δίκτυα τεχνολογίας.
- Η προσαρμογή του χωρικού σχεδιασμού (χωροταξικού, πολεοδομικού, αρχιτεκτονικού) στην μικρή κλίμακα του νησιωτικού χώρου.
- Η χωροθέτηση της εξόρυξης υδρογονανθράκων σε ασφαλή απόσταση από τουριστικά αναπτυγμένες περιοχές.

Παράκτιος χώρος

- Διασύνδεση των παράκτιων τουριστικών περιοχών μεταξύ τους και με την ενδοχώρα με παράλληλη διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος, στη βάση της συμπληρωματικότητας των δραστηριοτήτων και της πολυλειτουργικής γεωργίας.
- Σταδιακός περιορισμός και κατάργηση της εκτός σχεδίου δόμησης (π.χ. κατάργηση παρεκκλίσεων, απαγόρευση δόμησης έως μια απόσταση από τον αιγιαλό, προστασία γεωργικής γης, χωρικοί υποδοχείς τουριστικής ανάπτυξης).
- Προώθηση έργων βιολογικής επεξεργασίας λυμάτων, μέτρων αντιμετώπισης της ρύπανσης, ολοκληρωμένης διαχείρισης απορριμμάτων και προστασίας του υδροφόρου ορίζοντα.

Ενδοχώρα

- Ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού στους αξιόλογους μικρούς οικισμούς και αξιοποίηση εγκαταλειμμένων οικισμών.

Χωρική διάρθρωση βασικών δικτύων υποδομής

Επί της αρχής, προβλέπεται η ενίσχυση της διατροπικότητας και διαλειτουργικότητας του συστήματος στη βάση της συνδυασμένης χρήσης και συμπληρωματικότητας των αεροπορικών και ακτοπλοϊκών μέσων. Προϋποθέτει τη δημιουργία κομβικών σημείων (μεγαλύτερα νησιά) που εξυπηρετούνται αεροπορικώς και εν συνεχείᾳ διάχυση των επιβατών στα μικρότερα νησιά ακτοπλοϊκώς ή, ενδεχομένως, μελλοντικά με υδροπλάνα.

Προωθείται η ολοκλήρωση των έργων που προβλέπονται στα εγκεκριμένα master plan των λιμένων Κέρκυρας, Κεφαλονιάς και Ζακύνθου, καθώς και η κατασκευή ενός νέου επιβατικού σταθμού στον λιμένα Κέρκυρας. Για τους λιμένες της Κέρκυρας και του Αργοστολίου θα πρέπει να διερευνηθεί η δυνατότητα ανάπτυξης τους ως «home port» λιμένες κρουαζιέρας ενώ για προσεγγίσεις κρουαζιερόπλοιων προτείνονται έργα στη Λευκάδα, την Κεφαλονιά, τη Ζάκυνθο και την Ιθάκη. Εξετάζεται επίσης η δημιουργία περιφερειακής θεματικής κρουαζιέρας, με μικρά κρουαζιερόπλοια στην οποία θα συμμετέχουν μεγάλα και μικρά νησιά της Περιφέρειας.

Στο πλαίσιο της συγκρότησης ενός δικτύου μαρίνων και τουριστικών καταφυγίων στο Ιόνιο Πέλαγος δίδεται προτεραιότητα στα σκάφη αναψυχής στα λιμάνια των εδρών των Π.Ε. και προωθείται η πύκνωση του δικτύου τουριστικών λιμένων (π.χ. Παλαιοκαστρίτσα, Φισκάρδο, Κάτω Κατελειό, κ.α.), καταφυγίων και αγκυροβολίων (π.χ. στο Βαθύ Ιθάκης, όπου απαιτείται ο εκσυγχρονισμός και η επέκταση του υφισταμένου, καθώς και στον Άσσο, που απαιτούνται έργα προστασίας από τους βόρειους ανέμους). Για την εξυπηρέτηση των τουριστικών σκαφών προωθούνται έργα για κατασκευή μαρίνων σε Ζάκυνθο και Κεφαλονιά (Αργοστόλι, Φισκάρδο, Κάτω Κατελειός) και συμπληρωματικά έργα στα υφιστάμενα τουριστικά καταφύγια όλων των νησιών.

Προτείνεται η ένταξη των υδροπλάνων ως νέου μεταφορικού μέσου περιφερειακής και διαπεριφερειακής εμβέλειας με χωροθέτηση υδατοδρομίων στα νησιά της Περιφέρειας. Διερευνάται η χωροθέτηση υδατοδρομίων κατά προτεραιότητα στους λιμένες: Κέρκυρας, καθώς και στα τρία Διαπόντια Νησιά, στους Οθωνούς, στην Ερεικούσσα και στο Μαθράκι, στους λιμένες Αργοστολίου και Σάμης, Γάιοι, Λευκάδας, Βασιλικής, Καλάμου, Καστού, Σπαρτοχωρίου, Ζακύνθου και στο Βαθύ.

Προτείνεται ο εκσυγχρονισμός και η βελτίωση των αερολιμενικών υποδομών και υπηρεσιών των τριών αερολιμένων της Περιφέρειας (Κέρκυρας, Κεφαλονιάς και

Ζακύνθου), καθώς αποτελούν διεθνείς πύλες εισόδου / εξόδου. Αναγκαία κρίνεται και η βελτίωση των αεροπορικών συνδέσεων. Προωθείται η ολοκλήρωση των προγραμματιζόμενων έργων του αερολιμένα Κέρκυρας και προτείνεται η διερεύνηση της επέκταση του αεροδρομίου Κεφαλονιάς. Επιπλέον, προτείνεται να διε

ερευνηθεί από τον υποκείμενο σχεδιασμό η επανάχρηση του παλαιού επιβατικού σταθμού του αερολιμένα Ζακύνθου, με ενδεχόμενη χρήση συνεδριακό κέντρο

Για το κρίσιμο θέμα των περιβαλλοντικών υποδομών, δίδονται οι εξής κατευθύνσεις για τη διαχείριση των αστικών λυμάτων: (α) η αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός των υφιστάμενων κατά προτεραιότητα στους παραθαλάσσιους οικισμούς ανεξαρτήτως πληθυσμιακού μεγέθους και στις παράκτιες και τουριστικά ανεπτυγμένες περιοχές, καθώς και στα σημαντικά οικιστικά κέντρα της ενδοχώρας που δεν διαθέτουν ακόμη τέτοια υποδομή, με την υποχρέωση οι εγκαταστάσεις αυτές να συνδυάζουν και τη δυνατότητα υποδοχής βιθρολυμάτων που μεταφέρονται από απομακρυσμένους οικισμούς, οι οποίοι δεν διαθέτουν εγκαταστάσεις. Υιοθετούνται οι κατευθύνσεις του ΠΕΣΔΑ, όπως ισχύει, ως προς τις προβλεπόμενες υποδομές διαχείρισης των απορριμμάτων.

Χωρική διάρθρωση Τουρισμού

Η τουριστική δραστηριότητα στην Περιφέρεια αναπτύσσεται με δύο βασικές μορφές: του παραθαλάσσιου, μαζικού τουρισμού και του ειδικού και εναλλακτικού τουρισμού. Βασική κατεύθυνση είναι η ανάπτυξη του τουρισμού με συνδυασμό των δύο αυτών μορφών τουρισμού. Για τον μαζικό, παραθαλάσσιο τουρισμό δίδεται η κατεύθυνση εξυγίανσης, αποκατάστασης και αναβάθμισης των περιοχών όπου έχει ήδη αναπτυχθεί. Για τον ειδικό και εναλλακτικό τουρισμό δίδεται η κατεύθυνση αειφορικής ανάπτυξης στις υπόλοιπες παράκτιες περιοχές και την ενδοχώρα. Στόχος είναι η βιώσιμη ανάπτυξη του τουρισμού, αντιμετωπίζοντας ταυτόχρονα την κλιματική αλλαγή, η οποία αποτελεί σημαντική απειλή για τις παράκτιες περιοχές και επομένως για τον τουρισμό.

Για τις περιοχές παραθαλάσσιου, μαζικού τουρισμού (αναπτυγμένες και αναπτυσσόμενες) δίδονται οι εξής κατευθύνσεις:

- Αναβάθμιση του δομημένου χώρου, με πολεοδομικές παρεμβάσεις, όπως αναπλάσεις κοινόχρηστων χώρων με αύξηση των ελεύθερων χώρων και των χώρων πρασίνου και παροχή κινήτρων για αναπλάσεις ιδιωτικών χώρων.
- Ολοκληρωμένες τουριστικές παρεμβάσεις με αναπτυξιακό χαρακτήρα, όπως οργανωμένοι υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων, σύνθετα τουριστικά

καταλύματα, ειδικά προγράμματα τουριστικής ανάπτυξης και ανάπτυξης βασικών υποδομών.

- Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων τουριστικών μονάδων με παράλληλη αναβάθμιση σε τύπους και κατηγορίες καταλυμάτων (3, 4 και 5 αστέρια) ή επέκταση αυτών και συμπληρώσεις με ειδικές τουριστικές υποδομές.
- Χωροθέτηση οργανωμένων κατασκηνώσεων (camping).

Για τις περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικού και εναλλακτικού τουρισμού δίδονται οι εξής κατευθύνσεις:

- Διατήρηση, προστασία και ανάδειξη των φυσικών, ιστορικών, αρχιτεκτονικών, κ.α. σημείων του χώρου, καθώς και της κλίμακας των οικισμών.
- Προσαρμογή της τυπολογίας των καταλυμάτων (μορφολογικοί περιορισμοί, δυναμικότητα, κατηγορίες) και άλλων σχετικών με τον τουρισμό υποδομών σύμφωνα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής και των ειδικών - εναλλακτικών μορφών τουρισμού που υποστηρίζουν.
- Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων τουριστικών μονάδων με παράλληλη αναβάθμιση σε τύπους και κατηγορίες καταλυμάτων (3, 4 και 5 αστέρια) ή επέκταση αυτών και συμπληρώσεις με ειδικές τουριστικές υποδομές.
- Πολιτικές ολοκληρωμένων και σύνθετων τουριστικών υποδομών ήπιας ανάπτυξης (οργανωμένοι υποδοχείς και σύνθετα τουριστικά καταλύματα ήπιας ανάπτυξης).

Γενικές κατευθύνσεις για τις χωρικές ενότητες τουρισμού

- Ο περιορισμός και σταδιακή κατάργηση της εκτός σχεδίου δόμησης. Προωθείται η σύνταξη Τ.Χ.Σ. και κατά προτεραιότητα η κατάργηση των παρεκκλίσεων κατά μήκος των οδικών αξόνων, ώστε να εξυγιανθεί ο εξωαστικός χώρος και να αποκατασταθεί το φυσικό και αγροτικό τοπίο.
- Η απαγόρευση χωροθέτησης οργανωμένων υποδοχέων μεταποιητικών δραστηριοτήτων στις χωρικές ενότητες του παραθαλάσσιου, μαζικού τουρισμού και στον παράκτιο χώρο πλην των προβλεπόμενων στα μικρά οικιστικά κέντρα bou επιπέδου και πλην των υποδοχέων μονάδων αποθήκευσης καυσίμων (seveso), των οποίων απαιτείται η χωροθέτηση τους στο θαλάσσιο μέτωπο.
- Αντίθετα, κρίνεται επιθυμητή η συνύπαρξη του τουρισμού με τη σημειακή χωροθέτηση της βιομηχανίας - βιοτεχνίας (συσκευαστήρια, τυποποιητήρια, μονάδες

χειροτεχνίας, σε συνδυασμό με εκθετήρια - πωλητήρια), με την προϋπόθεση ότι δεν θίγει το περιβάλλον και το τοπίο.

- Προτείνεται η δημιουργία εγκαταστάσεων γκολφ στις ευρύτερες περιοχές των αστικών κέντρων (σε Ζάκυνθο, Κέρκυρα, Κεφαλονιά, Λευκάδα) εφόσον εξασφαλισθούν οι απαιτούμενοι υδάτινοι πόροι.
- Επανάχρηση αξιόλογων κτιρίων ή συνόλων και παροχή κινήτρων για μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες.
- Η ανάπτυξη σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων ήπιας μορφής σε προ του 1923 παραδοσιακούς ή εγκαταλελειμμένους οικισμούς και σε φθίνοντες οικισμούς κάτω των 2.000 κατοίκων σύμφωνα με τον ν. 4002/2011, όπως ισχύει.

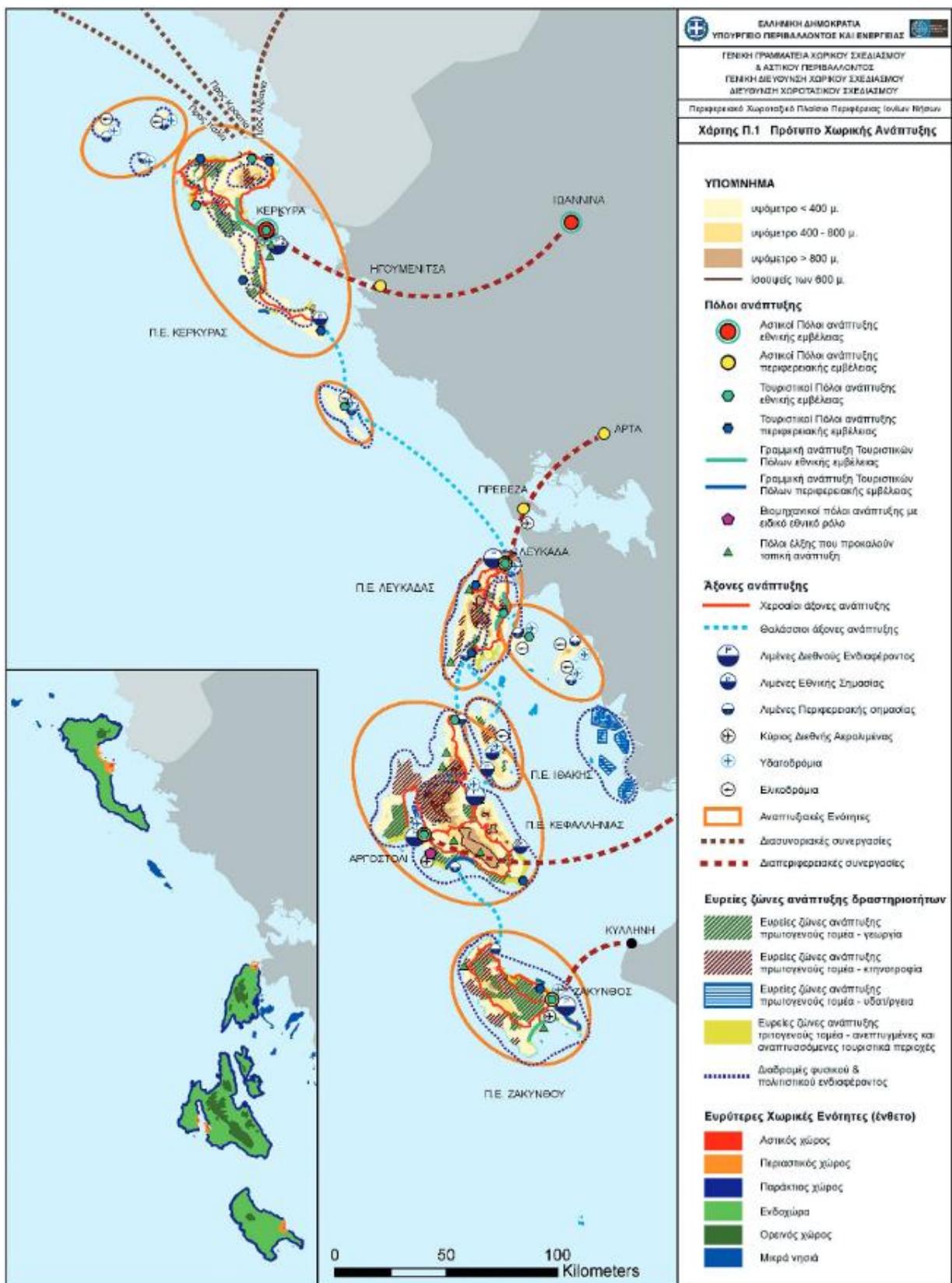
Σε ό,τι αφορά στους όρους της σημειακής χωροθέτησης τουριστικών καταλυμάτων σε εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές, δίδονται οι εξής κατευθύνσεις:

- **αναπτυγμένες τουριστικά περιοχές:** αύξηση της ελάχιστης απαιτούμενης επιφάνειας γηπέδου σε είκοσι (20) στρέμματα και θέσπιση μέγιστης πυκνότητας 8 και 9 κλινών/στρέμμα για ξενοδοχεία 5 και 4 αστέρων, αντιστοίχως. Υιοθέτηση της κατεύθυνσης αυτής και στην περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου καταλύματος, πλην της περίπτωσης τυχόν συμπλήρωσης αυτού με ειδικές τουριστικές υποδομές εκτός αν αυτό αποκλείεται από ειδικές διατάξεις.
- **αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές:** αύξηση της ελάχιστης απαιτούμενης επιφάνειας γηπέδου σε δέκα (10) στρέμματα και θέσπιση μέγιστης πυκνότητας 8, 9 και 10 κλινών/στρέμμα για ξενοδοχεία 5, 4 και 3 αστέρων, αντιστοίχως. Υιοθέτηση της κατεύθυνσης αυτής και στην περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου καταλύματος, πλην της περίπτωσης τυχόν συμπλήρωσης αυτού με ειδικές τουριστικές υποδομές εκτός αν αυτό αποκλείεται από ειδικές διατάξεις.
- **περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικού και εναλλακτικού τουρισμού:** αύξηση της ελάχιστης απαιτούμενης επιφάνειας γηπέδου σε δεκαπέντε (15) στρέμματα και θέσπιση μέγιστης πυκνότητας 8, 9 και 10 κλινών/στρέμμα για ξενοδοχεία 5, 4 και 3 αστέρων, αντιστοίχως. Υιοθέτηση της κατεύθυνσης αυτής και στην περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου καταλύματος, πλην της περίπτωσης τυχόν συμπλήρωσης αυτού με ειδικές τουριστικές υποδομές εκτός αν αυτό αποκλείεται από ειδικές διατάξεις.
- **Σε βραχονησίδες και λοιπά μικρά νησιά με έκταση μικρότερη των 500 στρεμμάτων** δεν επιτρέπεται κανένα είδος τουριστικής ανάπτυξης. Για λόγους συμβατότητας με τα ιδιαίτερα θεσμικά καθεστώτα που ισχύουν στις Εχινάδες και Στροφάδες Νήσους επιτρέπεται μόνον η ήπια ημερήσια αναψυχή για ανάπτυξη της

περιβαλλοντικής ενημέρωση και ευαισθητοποίησης των επισκεπτών στο χερσαίο χώρο των νησιών αυτών.

- Στα λοιπά μικρά νησιά επιτρέπεται αποκλειστικά η δημιουργία οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων πρότυπου χαρακτήρα, που συνδέονται υποχρεωτικά με τη δημιουργία και προβολή πρότυπων εγκαταστάσεων και δράσεων οικολογικού και πολιτιστικού χαρακτήρα με ενσωμάτωση καινοτόμων τεχνολογιών και σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων ήπιας ανάπτυξης.
- Προτείνεται η δημιουργία καταδυτικών πάρκων αναψυχής - φυσικών μουσείων θαλάσσιων οικοσυστημάτων και εναλίων αρχαιοτήτων. Διερευνάται η χωροθέτηση των καταδυτικών πάρκων σύμφωνα με τα οριζόμενα στην τροποποίηση του άρ.13 του ν. 3409/2005 σε Κέρκυρα, Παξούς, Λευκάδα (αξιοποίηση του αρχαίου ναυαγίου στα ανοιχτά των Συβότων), Διαπόντια Νησιά, Μεγανήσι, Κεφαλονιά (με προτεραιότητα στη διερεύνηση του θαλάσσιου χώρου του βόρειου τμήματος του κόλπου Αργοστολίου), Ιθάκη και Ζάκυνθο (διερεύνηση ανάδειξης ενάλιων αρχαιοτήτων στον Αλικανά).
- Η χωροθέτηση ΠΟΑΠΔ Τουρισμού, με κύρια ή αποκλειστική χρήση τον τουρισμό-αναψυχή (αρ. 1, ν. 4179/2013), προτείνεται να γίνει από τον υποκείμενο σχεδιασμό, εφόσον διαπιστωθούν σχετικές ανάγκες, στα μεγάλα νησιά.

Χάρτης 3: Η χωρική οργάνωση του τουρισμού μέσα από την ανάλυση του νέου ΠΧΠ Ιονίων Νήσων

Η παρούσα μελέτη υλοποιήθηκε από το ΙΝΣΕΤΕ στο πλαίσιο της Πράξης: «Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του» με κωδικό MIS 5003333, η οποία εντάσσεται στο **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα “Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020” και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)**

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΤΠΑ, ΤΣ & ΕΚΤ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΑΝΕΚ

ΕΠΑνΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης